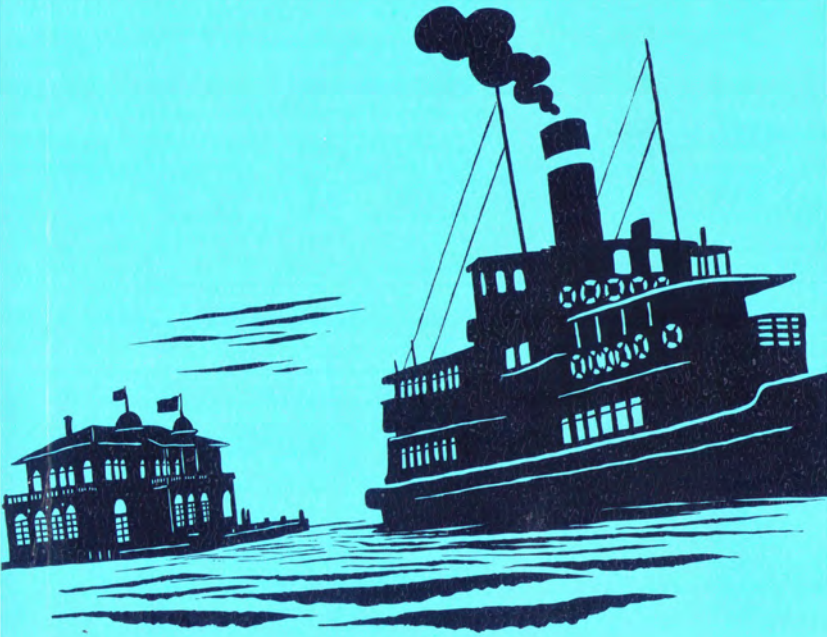
MEHMET RAUF

karanfil ve yasemin

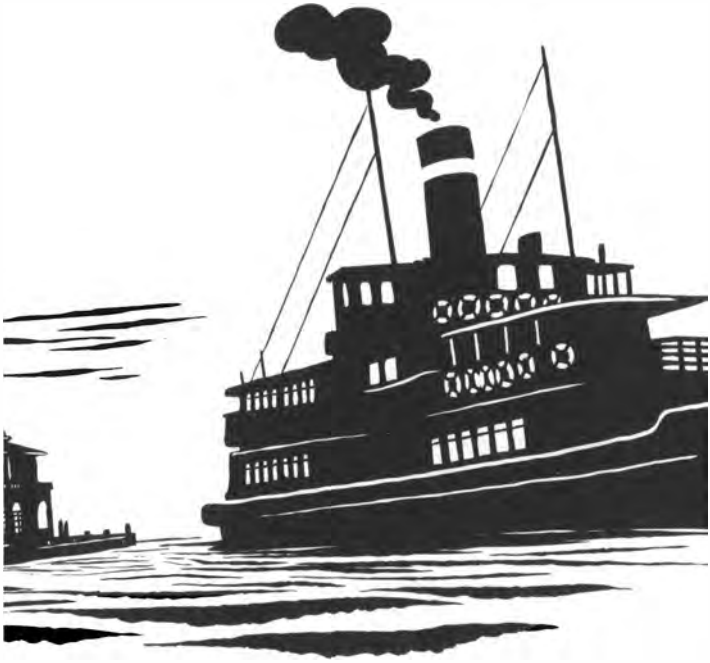

AYRINTI

TÜRKÇE
KLASİK

karanfil ve yasemin
mehmet rauf

sunuş: tamer erdoğan

ayrıntı: 1174 / türkçe klasik dizisi: 8

karanfil ve yasemin / mehmet rauf

dil içi çeviri / tamer erdoğan

sunuş / tamer erdoğan

son okuma / barış özdemir

bu kitabın türkçe yayım hakları
ayrıntı yayınları'na aittir.

kapak illüstrasyonu / berat pekmezci

kapak ve görsel tasarım / gökçe alper

dizgi / hediye gümen

baskı: ali laçin - barış matbaa-mücellit
davutpaşa cad. güven san. sit. c blok no. 286
topkapı/zeytinburnu - istanbul - tel. 0212 567 11 00
sertifika no: 33160

birinci basım: nisan 2018 / baskı adedi 2000

isbn 978-605-314-276-8 / sertifika no: 10704

ayrıntı yayınları basım dağıtım san. ve tic. a.ş.
hobyar mah. cemal nadir sok. no: 3 cağaloğlu – istanbul
tel: (0212) 512 15 00 faks: (0212) 512 15 11
www.ayrintiyayinlari.com.tr
info@ayrintiyayinlari.com.tr

twitter.com/ayrintiyayinevi
facebook.com/ayrintiyayinevi
instagram.com/ayrintiyayinlari

mehmet rauf

(1875-1931) Servet-i Fünun dönemi hikâye, roman, tiyatro yazarı, gazeteci, dergici. İstanbul Balat'ta doğdu. İlköğrenimini Defterdar Mahalle Mektebi'nde tamamladı. Edebiyata yatkınlığı bu yıllarda kendini gösterdi. Eyüp Rüşdiyesi, Soğukçeşme Askerî Rüşdiyesi'ni bitirdikten sonra 1894 yılında teğmen rütbesiyle Bahriye Mektebi (Deniz Harp Okulu)'nden mezun oldu. Girit Adası'nda görev yaptıktan sonra İstanbul'a atandı. Korvet, karakol gemisi ile başka gemilerde ve gambotlarda görev yaptı. 1905 yılında Mekteb-i Harbiye'de öğretmenliğe atandı. Kolağası (kıdemli yüzbaşı) iken "Bir Zambakın Hikâyesi" adlı eseri pornografik bulununca hem eseri yasaklandı hem subaylıktan ihraç edildi. (1910) 1926'da geçirdiği kısmi felcin ardından 1928 yılındaki ikinci felç ile yatağa düştü. 23 Aralık 1931 tarihinde hayatını kaybetti.

Mehmet Rauf öğrencilik yıllarında Türk ve Batı edebiyatının önemli eserlerini okumaya başlamış, askeri okullarda Fransızca ve İngilizcesini ilerletmişti. Yaptığı çeviri ve adapte çalışmalarıyla hem Türkçeye hâkimiyeti artıyor, hem edebi zevki gelişiyordu. Fransız realist yazarlarının ve daha sonra Halit Ziya Uşaklıgil'in etkisinde kalarak hikâye ve roman telifine yöneldi.

Mehmet Rauf ordudan çıkarıldıktan sonra yayın hayatına atıldı. 1920 yılında Şule Neşriyat Evi'ni kurdu. *Hizmet, İkdam, Tanin, Yeni Ses, Cumhuriyet, Peyam, Payitaht, Vakit* gazeteleri ile *Mekteb, Servet-i Fünun, Resimli Kitap, Musavver Hale, Musavver Muhit, Şehbal, Şiir ve Tefekkür, Şebab, Resimli Ay, Sevimli Ay, Güneş* dergilerinde makaleleri yayımlandı, bazı eserleri tefrika edildi. Ayrıca *Mehasin, Süs, Gelincik, Sinema Yıldızı* adlı dört kadın magazin dergisi çıkardı. Buradaki yazılarında kadın sorunlarına el attı. Tiyatro ile yakından ilgilenmekle kalmadı, çeviri ve adapte çalışmalarının yanı sıra Sahne-yi Osmaniye ve Darülbedayi yönetiminde de görev aldı. Yazarın birçok eseri yayımlandıysa da, henüz tefrika halinde kalan eserleri vardır.

Eylül (1899) Mehmet Rauf'un en önemli eseridir. Türk edebiyatındaki ilk psikolojik roman olarak tanınır. Diğer romanları yayım yılına göre *Ferdâ-yı Garâm* [Aşkın Yarını] (1913), *Genç Kız Kalbi* (1914), *Karanfil ve Yasemin* (1924), *Böğürtlen* (1926), *Define, Son Yıldız, Cerîha* [Yara] (1927), *Kan Damlası* (1928) [Bu polisiye roman Mehmet Kanar tarafından Osmanlı Türkçesi Öğrenim Seti olarak, satır altı çevrimyazı yöntemiyle SAY yayınları arasında basıldı], *Halas* (1929).

tamer erdoğan

1947'de doğdu. Samsun Ondokuzmayıs Lisesi'ni, ardından İstanbul Hukuk Fakültesi'ni bitirdi. *Yurt Ansiklopedisi, Büyük Larousse* gibi ansiklopedik yayınların hazırlanışına katıldı. 1997-2008 arasında Yapı Kredi Yayınları'nda editör olarak çalıştı. *Virgül, Kitap-lık, Cogito* gibi dergilerde yazdı. *Türk Romanında Mütareke İstanbul'u* (Kanat, 2005) adlı kitabın yazarı.

içindekiler

sunuş: karanfil ve yasemin üzerine / tamer erdoğan 9

karanfil ve yasemin

birinci kısım: kadri paşaların çayında 19
ikinci kısım: ilk temaslar 59
üçüncü kısım: itiraf ve mülakat 116
dördüncü kısım: fırtına kuşu 162
beşinci kısım: güvercin 219
altıncı kısım: iki ateş arasında 272

Tanıl Bora
Sunuş: *Karanfil ve Yasemin* Üzerine

Halit Ziya edebiyat anılarını içeren *Kırk Yıl* adlı eserinde Mehmet Rauf'tan söz ederken "(...) küçük ve büyük hikâyelerinin hemen hepsinde kendi şahsiyetinden tecerrüt edememiştir [*sıyrılamamıştır*], daha ziyade tecerrüt etmeye lüzum görmemiştir. (...) O kendisi kahramanlarında temessül eder [*biçimine girer*]; onların bütün hisleri, hareketleri, düşünceleri, kendisinin o takdirde ve o vaziyette bulunacak olsa ne olması lâzımsa işte odur; ve bütün o hayatın nâzımı [*düzenleyicisi*] aşktır, muharririn kendi aşkıdır" der. Mehmet Rauf'un başyapıtı *Eylül*'den sonra en dikkat çekici eserlerinden biri olan *Karanfil ve Yasemin* de bu konuda bir istisna oluşturmaz. *Karanfil ve Yasemin*'in kahramanı Samim de yaratıcısı Mehmet Rauf gibi aşk için yaşar, hayatının bütün düzenleyicisi aşktır.

Kitabın sonundaki bir nottan *Karanfil ve Yasemin*'in Ağustos 1922 - Haziran 1923 arasında yazıldığını öğreniyoruz. 2 Mart - 20 Haziran 1923 arasında *Tanin* gazetesinde tefrika edildikten sonra 1924'te kitaplaştırılmıştır. Roman bütünüyle Mütareke İstanbul'unda, Batılı hayat tarzını benimsemiş ya da ona özenen varlıklı kesimler arasında geçer ama romandaki İstanbul sanki savaştan yenilgiyle çıkmış bir ülkenin işgal altındaki başkenti değildir; roman kişileri ne şehirdeki işgalden ne de Anadolu'da gelişen ulusal hareketten söz ederler. Romanda yalnızca

savaş sonrasında İstanbul'da, yüksek sınıflar arasında gelişen "yeni hayat" tartışılır. Romanın ilk bölümünde, roman kişilerinin hemen hemen bütününü tanıdığımız Kadri Paşaların çay ziyafetinde, İsviçre'den henüz dönmüş olan Samim, bu hayatın görünümleri karşısında şaşırır, kendisini bu çaya davet etmiş olan arkadaşı Kadri Paşazade Pertev'e sorar: "Yalnız, rica ederim bana söyle; bu kadınların hepsi de Türk mü? Yoksa rüya mı görüyorum?" Pertev'in cevabından öğreniriz ki "bu kadınların hepsi de Türk, hem de birkaç sene öncesine kadar erkeklerle böyle dans etmek bir yana, bir tanesine rast gelince köşe bucak saklanan Türk hanımlarından"dır. Samim bu gelişmeyi "şayan-ı takdir" bir "harika" olarak karşılar: "Bilirsin ki bütün milli felaketlerimizi yalnız bizde içtimai hayatın noksanına hamledenlerdenim." Büyük Fuat Paşa gibi "Türkiye'nin terakkisi ancak harem duvarının yıkılması ile başlayabilir" düşüncesinde olan Kadri Paşa bu değişikliği savaşa borçlu olduğumuzu söyler: "Muharebe sayesinde dört beş dev adımı attık, Allah'a şükür bu hayata girdik. Bunun mazarratından [*zararlarından*] korkan, aleyhinde bulunanlar pek çok, ama ben bunlardan değilim. Hatta ben bunun mazarratı değil bilakis pek büyük faydası olacağını iddia ediyorum. Çünkü içtimai hayatı olmayan bir millet, boğulmaya mahkûmdur."

Paşa'nın ahbabı Doktor Cevdet Kerim Bey de aynı düşüncededir, ancak bazı çekinceleri vardır:

> Pek doğru. Medeniyet ve terakki [*ilerleme*] kâmilen kadın tesiridir; yalnız benim fikrimce bizim için bu, pek hazırlıksız ve pek nagehani [*ansızın*] oldu; Avrupa'da asırlarca hazmedilerek meydana getirilmiş olan bütün bu terakkiyatı [*ilerlemeleri*] bir hamlede heyetiyle [*bütünüyle*] yutmak istersek mide fesadına uğrayarak helak olacağımızdan korkarım. (...) Hayır ben bu hayatın zararlarından ziyade asıl gülünç, soytarı cihetlerinden bahsediyorum. Asırlardan beri birbirinden ayrı yaşamış iki cins şimdi birdenbire mülaki oluyor [*buluşuyor*]. Bunlar birbirinin karşısında sadece durmaktan bile acizdirler. Halbuki biz, en son

danslara kadar her şeyi serbest bırakıyoruz... Artık bu şart dahilinde seyreyleyin siz gümbürtüyü, değil mi? Birbirine karşı tıpkı Âdem'le Havva mevkiinde iki cins... Ne muaşeretten, ne usulden, ne edepten haberleri var...

Doktor'a göre, savaştan sonra kadın erkek bütün İstanbul halkına bir zevk, bir sefahat cinneti gelmiş, herkes zevk delisi olmuştur. Özellikle bu "yeni hayat", israf ve sefahat eğilimini aşırılığa götürmüştür. Önceleri herkes birbirinden ayrı ve uzak yaşarken şimdi herkes meydanda, birbirinin içinde yaşamaktadır. Bu da yırtıcı bir rekabete yol açmıştır. Bu rekabet Avrupa'da erkekleri sanata, ticarete, buluşa; burada ise hırsızlığa, dolandırıcılığa, deyyusluğa, kısaca kolay başarılara yöneltmektedir.

Kadri Paşalarınki kadar seçkin olmayan bir başka çay ziyafetinde, Sacide Hanım'ın çay ziyafetinde bu zorlama alafrangalık boyasının döküldüğünü görürüz. Bir yanda dans müziği çalarken başka bir odada alaturka musiki üstadı Feyzullah Bey kemanla bir taksime başlar ve Sacide Hanım'ın hemşiresi Nadire Hanım ona bir gazelle eşlik eder. Bu saz mahfili davetlilerin çoğunluğu tarafından o derece rağbet görür ki odada ayakta duracak yer kalmadığı gibi dışı da hıncahınç bir kalabalıkla kuşatılır. Beylerden ve hanımlardan şarkılara, gazellere iştirak edenler vardır. Öyle ki, arada sırada dans için piyano başladığında dans edenler dört beş çiftle sınırlı kalmaya başlamıştır. Kadri Paşa'nın oğlu Pertev bu görünüme isyan eder: "Cebri alafrangalık ne çabuk istifa etti... Bu çay değil, adeta kına gecesi! Bir daha gelirsem..."

Öte yandan, Sacide Hanım bu durumu haklı çıkarma çabasındadır:

Yok Avrupa'da çaya dekolte gidilmezmiş... Ne demek efendim?.. Burası Avrupa değil, İstanbul... Biz her şeyde Avrupa'yı harfi harfine mi tatbik edeceğiz? Avrupa'da kadınlar tiyatrolara, balolara gidiyorlar... Bizim burada tiyatromuz, balomuz mu var? Çaylarda, müsamerelerde dekolte giymezsem, nerede giyebili-

rim? Ölünceye kadar göğsüm, boynum kapalı mı gezeceğim?.. Değil mi hanımefendi?.. Ben bu hususta bakınız nasıl düşünüyorum? Hayatımızda Avrupa usul ve adabını harfiyen tatbik etmek hem pek manasızdır... Hem mümkün olmaz... Hem canım niçin? Bizim de kendimize göre bir hayatımız, bir adabımız, bir an'anemiz yok mu? Bunları kaldırıp atacak mıyız?.. Değil mi beyefendi?.. Kendi zarif adetlerimiz var... Onları niçin kâmilen terk edelim? Mesela ben çaylarda saz bulunmasına taraftarım. İsteyen dans etsin, isteyen saz dinlesin! Değil mi efendim? Bir daha çay verdiğim vakit tam takım bir saz getireceğim... Pek hoşuma gidiyor... Mesela evvelden çengilerimiz vardı, bunları yeniden ihya etmek ne güzel olur... Ne eğlenceli olur...

* * *

Karanfil ve Yasemin'in eksenini Samim'in iki kadına, "fırtına kuşu" Nevhiz ile "güvercin" Pervin'e olan ilgileri ve bu ilgiler etrafında gelişen ilişkileri oluşturur. Samim zengin bir ailenin çocuğudur, yaşamak için para kazanmak ihtiyacında olmadığı için Galatasaray'ı bitirdiğinde babası onu Avrupa'ya göndermiştir. Fransa, Almanya, İsviçre, İtalya, İngiltere... Okulda ders kitapları kadar, belki daha fazla edebiyatla meşgul olmuş, sonra felsefe ve sosyolojiye merak sarmıştır. Onu ilk kez Kadri Paşa'nın Nişantaşı'ndaki konağında, bir çay ziyafeti sırasında tanırız. Sonraki on ay boyunca kendisini meşgul edecek iki kadınla burada karşılaşacaktır: İstanbul'a geldiği on beş günden beri Beyoğlu'nda karşılaştığında güzelliği ile kendisini son derece cezbeden ve hayalini dolduran esrarengiz kadınla (bu kadının Kadri Paşa'nın gelini Nevhiz olduğunu öğrenecektir) ve Kadri Paşa'nın güzel ve zarif kızı Pervin'le. İkisine de kayıtsız değildir: Nevhiz'e baktığında derin ihtiras galeyanlarına boğulur, Pervin'den ise şifa veren bir dinginlik yayılmaktadır.

Samim birkaç küçük tereddüdün ardından bütünüyle Nevhiz'in çekimine kapılmıştır. Başlangıçta onu herhangi bir ümide yer bırakmayacak kadar kendisinden uzak,

imkânsız görmektedir ama Kadri Paşaların yazı geçirdikleri Beykoz - Akbaba'daki köşkte aralarında bir yakınlaşma olur. Bir süre sonra da kendilerini yasak ve gizli bir ilişkinin içinde bulurlar. İlişkinin gizliliğini özellikle Nevhiz istemektedir:

> Buna korkudan ziyade, aşkımızın güzelliği, temizliği için ehemmiyet veriyorum. Düşün bir kere, şayet haber alsalar, hepsi için ne parlak bir dedikodu, ne iftira fırsatı! Bu aşkın, bizi tanıyanlar için mukaddes, gizli kalması ne derin bir zevk olur. Yalnız gizli kalmamak değil, şüphe edilmemek, hatır ve hayale bile getirilmemek... Ben kendimi bildim; seveceğim adamla böyle her türlü lekenin yetişemeyeceği kadar yüksek, hiçbir şüphenin kirletemeyeceği kadar temiz bir aşk tahayyül ettim. Başka hiç, hiç kimse bilmeyecek. Ne emsalsiz zevk değil mi?

Samim'in ikisi için Moda'da tuttuğu ve özenle döşediği aşk yuvasında buluşmaya başlarlar. Ancak geçirdikleri müthiş zevk ve şehvet saatlerine rağmen ilişkilerinde Samim'i rahatsız eden bir şeyler vardır. Seviyor mu, sevmiyor mu bilememektedir; sevdiği için mi geliyordur yoksa zevk aldığı için mi? O, Samim'in tahammül edemeyeceği kadar muammalı, son derece karanlık, anlaşılmaz, esrarengiz bir yaratıktır. Onda daima didişmekten, çırpınmaktan hoşlanan vahşi bir fırtına kuşu ruhu vardır.

> Onu tanıyalı üç ay kadar olmuyordu ve ilk günden itibaren ondan elem ve acı hissetmişti. Hiçbir vakit tam bir aşk emniyeti, tam bir irtibat [*bağlılık*] hissi ile ruhu dolmamış, ısınmamıştı. (...) Kadın hem onu bütün rabıtalarından [*bağlarından*] ayırmıştı, hem kendini dirhem dirhem teslim ediyor, daha doğrusu, teslim etmiyor, kan ve işkence pahasına satıyordu. Düşününce, tehevvürü [*öfkesi*] çoğalıyordu.

O zaman derin bir vicdan azabıyla Pervin'i düşünür. "Onu görmek, tesliyete [*avunmaya*], hararete, samimiyete o kadar muhtaç olduğu bu elim ân-ı hayatında [*hayat anında*] onun derin, hassas ve lerzan [*titreyen*] mevcudi-

yetinin huzurunda gözlerinin saf nazarlarıyla [*bakışlarıyla*] ısınmak, o kadar vecd-engiz [*coşkun*] olan sıcak hitabını işitmek" ihtiyacını duyar. Bu arada, için için sevdiği Samim'den beklediği ilgiyi göremeyen Pervin, gönülsüzce de olsa öteden beri kendisine göz koyan Şeref Bey'le evlenmiş, kısa bir Avrupa seyahatinin ardından kayınvalidesinin Kızıltoprak'taki köşküne yerleşmiştir. Pervin'i ilk ziyaretinin ardından Samim iki kadını mukayese eder. Nevhiz karanlık bir ihtiras, Pervin nihayetsiz bir şefkat duygusu vermektedir. İkisine de sahip olmak ister: "Madem ki iki kabiliyetin, iki ruhun tek bir kadında içtimaı [*toplanması*] mümkün olmayacak kadar bunlar birbirine zıttır, ayrı ayrı ikisi de olsun ve ikisi de beni sevsin ve ikisi de benim olsun... Birinden harap ve nâlân [*inleyen*] kaldığım günler, gidip kederimi ıstırabımı ötekinin müşfik sinesinde dindireyim... Birisinden aldığım yaraları ötekinin rehakâr [*iyileştirici*] elleriyle sardırayım..."

Öteden beri kendisine ilgi duyan Pervin'i elde etmek Samim için zor olmaz. Samim'i ilk gördüğü andan itibaren sevmeye başladığını itiraf eden genç kadın, başlangıçta kocasına sadık kalmakta ısrar ederse de bedenen de teslim olmakta gecikmez. Bazen köşkün tenhalığından yararlanılarak Pervin'in dairesinde, bazen Samim'in Moda'daki evinde buluşmaktadırlar. Pervin şimdi kadınlığının bütün taşkınlığı, bütün coşkusuyla ona aşkını cömertçe sunmaktadır.

Ancak alışılmışın dışında uzunca bir süre görünmemesi, Samim'de "kendisine karşı daima zapt olunamamış bir kalp" niteliğini korumuş olan Nevhiz'e karşı yeni duygulanmalar yaratır. Şimdi Nevhiz'e karşı kalbinde hiç duymamış olduğu bir alevle yanmakta, onu görmek için deli olmaktadır. Pervin'i düşünerek "O melek, fakat kadın bu... Tam manasıyla, tam sihriyle, tam iltihabıyla [*tutuşmasıyla*] bir kadın!" demektedir: "Pervin, o sade bir melek!"

Öte yandan, Pervin sürdürdükleri bu "gizli ve murdar" hayattan sıkılmakta, her şeyi itiraf edip ilişkilerini bir

düzene koymak istemektedir. Madem birbirlerinden uzak kalmanın bir hata olduğunu anlamışlardı, şimdi bunu düzeltmenin önünde ne engel vardı. Gerçi bu oldukça güç ve çirkindir ama hiç olmazsa hayırlı bir maksada yöneliktir. Samim'e "Hem canım" diyordu, "kimden ve ne için çekineceğiz... Vakıa, bu epeyce bir dedikodu peyda eder ama, bir iki sene Avrupa'da yaşarız, unuturlar giderler, değil mi?"

O bu hayaller içindeyken Samim, Nevhiz'le Avrupa'ya gitme hesapları yapmakta, ona sürekli yalan söylemektedir. Pervin bir tesadüf sonucu Samim'le Nevhiz'in ilişkisini öğrendiğinde yıkılır. Artık her şey bitmiştir, bir daha onun yüzüne bakmayacaktır...

karanfil ve yasemin

Birinci Kısım
Kadri Paşaların Çayında

Samim hole girdiği vakit, kenarlara sıkışmış, köşelere çekilmiş kadın erkek seyircilerin önünde genç çiftler latif bir bostonun[1] sermest [*sarhoş*] dalgaları arasında âşıkane dönüyorlardı.

Kalabalık arasında ilerleyemeyeceğini görerek, yukarı kata çıkan merdivenin beyaz bir hasır takımla mefrûş [*döşenmiş*] yan köşesindeki yüksek hurma dalının altına çekildi ve etrafına göz gezdirdi.

Holden geniş bir medhal [*giriş*] ile salona geçiliyordu. Birbirine amûd [*dik*] vâsi [*geniş*] iki kanattan mürekkep olan [*oluşan*] salonun iç kısmı bir tarafı bir sanat harikası denilecek pek mutena [*özenli*] bir kış bahçesi ile, diğer tarafı ise geniş bir teras ile mahdud [*sınırlı*] bulunuyor, sonra binanın cephesini dolaşıp hol hizasına gelen terastan zarif bir pergola[2] ile tekrar hole avdet olunuyordu [*geri dönülüyordu*]. Hususi bir tertiple konulmuş iki büyük ayna vasıtasıyla salonlar, bahçe ve teras tek bir nazarla [*bakışla*] heyet-i mecmua halinde derâguş olunabiliyordu [*bir bütün olarak kucaklanabiliyordu*].

---

1. Boston: Bir dans ve bunun müziği. (ç.n.)

2. Yanlarında bitkiler sarılı sütunlar bulunan gölgeli yürüyüş yolu ya da geçit. (ç.n.)

Samim hiç me'mul etmediği [*ummadığı*] bu galeyan, bu feveran arasında mebhût [*şaşkın*] kalmıştı.

Üç gün evvel en samimi çocukluk arkadaşı, en ciddi gençlik dostu olan Kadri Paşazade Pertev'e Galata'da rast gelmiş, onunla konuşurken Pertev kendini bugün için babasının Nişantaşı'ndaki konağında verilecek çaya davet ederek: "Gelirsen pişman olmazsın... Bizim çaylar pek mutena [*seçkin*], pek mükelleftir... Bütün İstanbul'un en mümtaz [*seçkin*] erkeklerini, en müstesna hanımlarını görür, tanırsın..." demişti.

Samim, harbin son senelerinden beri İsviçre'de yaşamış, İstanbul'a şimdi hemen pek yeni avdet etmişti [*dönmüştü*]; her ne kadar dostlarından İstanbul'da bu son senelerde pek katiyetle tebellür eden [*beliren*] içtimai bir cereyan [*toplumsal bir akım*], bir hayat başladığını işitmiş, hatta bazı tafsilata vâkıf olmuş ise de, bu hayatın gözünün önündeki tecelliyatı [*görünümleri*] onu yine son derece mebhût etmekten hâlî [*şaşırtmaktan geri*] kalmıyordu.

Biraz sonra orkestra sustu, dans eden çiftler tevakkuf ettiler [*durdular*]; bir anda kalabalık karıştı, ayakta duranlar dansa yer vermek için salonda kenara çekilmiş sandalyelere, koltuklara koşuştular. O esnada Samim, terasın camlı kapısının önünde güldüre güldüre iki hanıma bir şeyler anlatan Pertev'i gördü. Hemen o tarafa şitab etti [*koştu*]; fakat salonda üç adım atmamıştı ki, yaşlıca bir beyin kolunda kendine doğru gelen genç bir kadının karşısında bulundu. Ve rengi kül gibi olarak gayriihtiyari tevakkuf etti [*durdu*]. Bu bir hanımdı ki, İstanbul'a geldiği on beş günden beri Beyoğlu'nda tesadüflerinde hüsnü [*güzelliği*] ve nefaseti ile kendini son derece cezbetmiş, adeta hayatını uzak bir güzellik hayali gibi âteşîn bir iştiyak içinde mahmûmane [*ateşli bir özlem içinde hummaya tutulmuşçasına*] işgal ediyordu. Şimdi hiç beklemezken burada da böyle tesadüf etmek, şüphesiz takdim olunarak daha yakından tanıyacağını düşünmek onu sarhoş eden

pek şedid [*şiddetli*] bir tahassüs [*duygulanma*] oldu, kalbi nihayetsiz bir emel tufanı ile şişti.

*

Şimdi Pertev onu görmüş ve yanına gelmişti.

İki dost, birbirinin elini son derece bir samimiyetle sıktılar.

Pertev: "Hoş geldin azizim; fakat o kadar geciktin ki gelmeyeceksin zannettim. Senin hesabına teessüf ediyordum" dedi.

"Gelmemek mümkün mü? Hatta davet ettiğin için sana son derece teşekkür bile edeceğim. Yalnız, rica ederim bana söyle; bu kadınların hepsi de Türk mü, yoksa rüya mı görüyorum?"

Pertev, zarif bıyıklarının altında beyaz ve tatlı dişleriyle tebessüm ederek:

"Ben sana söylemedim mi idi?" dedi. "Hayatımızda inkılap mı tekâmül mü her ne ise son seneler zarfında zuhura gelen bu tahavvüle [*dönüşüme*] sen de şaş ben de şaşayım... Evet, azizim, bu rüya değil, gerçekten bir hakikat... Bu gördüğün kadınların hepsi de Türk, hem de birkaç sene evveline gelinceye kadar erkeklerle böyle dans etmek değil, bir tanesine rast gelince köşe bucak saklanan Türk hanımlarından. Buna ne dersin?"

"Sadece bir harika!.."

Samim hem bu sözleri söylüyor, hem etrafındaki hayatın en küçük teferruatını da gözden kaçırmamak ister gibi sağına soluna bakarak tetkik ediyordu.

Pertev sordu:

"İyi bir harika mı, yoksa fena bir harika mı, fikrini açık söyle..."

Samim, derin, ciddi bir kanaatle:

"Hayır, bilakis son derece şayan-ı takdir [*takdire değer*] bir harika..." dedi. "Bilirsin ki, bütün milli felaketlerimizi yalnız bizde içtimai hayatın noksanına hamledenlerdenim..."

"Öyle ise Paşa ile çok iyi anlaşacaksın... Babam, Büyük Fuad Paşa gibi Türkiye'nin terakkisi [*ilerlemesi*] ancak harem duvarlarının yıkılması ile başlayabilir fikrindedir... Ben de vakıa böyle düşünüyorum ama ansızın yıkılan duvarın arkasında asırlardan beri bunalmış mahlukların, kapalı kalmış çirkinliklerin böyle birdenbire meydana dökülmesini hiç hoş bulmuyorum. Çünkü hayat başlayalıdan beri nasıl bir çorba içinde yüzdüğümüzü kabil değil tasavvur edemezsin... Fakat bunu sonra münasip bir zamanda uzun uzun konuşur, münakaşa ederiz... Gel şimdi Paşa'ya gidelim, seni en evvel ona takdim edeyim; sonra herkesi ayrı ayrı tanırsın..."

Samim, herkesten evvel, deminki hanıma takdim edilmek arzusuyla yanıyordu; fakat ne olsa bu akşam mutlak ona mülaki olacağını [*onunla buluşacağını*] düşünerek yeniden derin bir saadet hissetti ve sesini çıkarmayarak, kalabalık içinde, pür-ahenk kahkahalara terdîf edilen [*ahenkli kahkahaların ardı sıra gelen*] Fransızca ve Türkçe zemzemeler [*ahenkli sesler*] arasında Pertev'i takip etti.

*

Pertev, gözleriyle Paşa'yı arayarak yürürken sol köşede bir kanepede bir bey ve bir hanımla konuşan yaşlı bir hanımefendiyi gördü: "Hah, Annem..." dedi ve Samim'i elinden tutup götürerek evvela ona takdim etti.

Hanımefendinin gösterdiği pek nazik, pek mültefit kabule Samim teşekkür ederken:

"Vakıa İstanbul'da böyle bir âlemde ilk defa bulunuyorsam da bunun bizim hayatımız için pek emsalsiz bir muvaffakiyet olduğunu anlamak hiç güç değil hanımefendi... Bundan dolayı son derece tebrik ederim... Bilhassa salonunuzun tertibatı, tefrişatı bir harika-i san'attır [*düzeni, döşenmesi bir sanat harikasıdır*]; pek belli ki buna rastgele bir mefruşat [*döşeme*] çırağı değil, ince ve yüksek bir zevk nezaret etmiş..."

Hanımefendi, lakaydane [*kayıtsızca*] cevap verdi:

"Ha, fakat böyle şeylerle ben meşgul olmam... Bunun için benden ziyade kızlarımı, bilhassa Pervin'i tebrik etmelisiniz... Ne olsa böyle yeni tertip şeylerden pek anlamıyorum..."

Ve o esnada oradan geçmekte olan genç bir hanıma seslenerek:

"Pervin, gel bak, beyefendi salonun tertibini pek beğenmiş, tebrik ediyor" dedi.

Sonra onları birbirine tanıtmak için: "Pertev'in en samimi dostlarından Samim Bey..." Ve Samim'e dönerek sadece: "Kızım Pervin..." dedi.

Pervin Hanım takarrüb etti [*yaklaştı*].

Gözlerinde derin bir hayret ifadesi vardı. Pek tatlı bir billur sesle:

"Nasıl beyefendi" dedi. "Nasıl, ben bilakis bu kadar nazar-ı dikkati celp edecek bir şey yoktur zannediyorum..."

Samim izah etti:

"Bir kere binanın üslubu İstanbul için fevkaladedir, tam en son İngiliz tarzı... Fakat beni asıl meftun eden [*hayran bırakan*] şey tefrişteki [*döşeyişteki*] zevkin ahengidir; eşyanın, resimlerin intihabı, ta'liki [*seçimi, asılması*], heykellerin, bibloların tevzii [*dağıtılması*] pek ince bir zevke delalet ediyor [*zevki gösteriyor*]. Bilhassa, resimler olsun heykeller olsun nasıl belli ki rastgele alınmamış, uzun ve vukuflu bir intihapla [*bilgili bir seçimle*] seçilmiş şeyler... En manalı, en kıymetli, en güzellerinden... Bunun sizin tarafınızdan yapıldığını öğrenmek beni derin bir iftiharla mesut etti... Çünkü hanımlarımızın bilhassa böyle ince sanatlarda bu kadar terakki ettiğini [*ilerlediğini*] görmek benim için en büyük bir saadetttir..."

Pertev: "Pervin küçükten beri meraklıdır... Mütemadiyen böyle şeylerle meşgul olmuştur" dedi.

Bu yirmi iki yaşlarında, ufak tefek, zengin ve ahenkdar [*uyumlu*] vücutlu bir hanım idi. Kesik kestane saçlarının dalgalarıyla, hatta uzun ipek kirpiklerinin hareketiyle bile

gölgeleniyor denilecek kadar rakik ve beyaz bir cildi vardı; koyu sarı gözleri namütenahi hande [*sonsuz gülüş*] dalgalarıyla taşıyordu. Fakat asıl şahsiyeti dudaklarında tebellür etmiş [*billurlaşmış*] denilebilirdi. Bu biraz kalınca ve gayet tatlı kırmızı dudaklar en küçük bir telmih [*ima*] ile birden pespembe oluveren şeffaf çehrenin yavru masumiyetiyle parlayan canlı gözlerin yanında o kadar şuh, o kadar fitne-engîz [*fitne koparan*] tebessümlerle ateşleniyordu ki insan safvetle şeytanetin [*saflıkla şeytanlığın*] bu bariz zıddıyeti arasında mütehayyir [*şaşkın*] kalıyor, harap oluyordu. "Gözlerime inanmayınız, bilseniz ben ne kadar korkunç bir şeytanım!" der gibi tebessüm eden bu dudaklar bu çehre için en esrarengiz, en merak-âver [*merak uyandıran*] bir muamma idi.

Samim, bu zıddıyet ifadesine, bu muamma tehdidine rağmen onu pek hassas buldu, resmî birkaç söz daha konuşarak ilk vanstep[3] için söz aldı ve ayrıldılar.

*

Pertev önde, o arkada şimdi terasa çıkmışlardı. Orada tekrar deminki hanımla karşılaştı; o, kendi gibi iki genç kadının arasında, onlara neşeli neşeli bir şeyler söylüyordu. Ve Samim bir lemhada [*göz atışta*] onun söz söyleyişindeki edayı, dudaklarının ifadesini, mevcudiyetinin en gayr-i mahsus tezahüratındaki [*varlığının en sezilmez görünümlerindeki*] ahengi o kadar cazip ve pür-füsûn [*büyü dolu*] buldu ki evvelce yalnız uzaktan görerek meftun [*hayran*] olduğu bu kadının bilhassa mahremiyetindeki şiiriyeti tahayyül ederek: "İnce bir âşıka ne emsalsiz zevkler verebilir!" diye düşündü ve reculiyetinin [*erkekliğinin*] en derin köşelerine kadar aşk ve ihtirasla titredi.

Nihayet Pertev babasını bulmuş idi.

Paşa'nın yanında kendi gibi kır saçlı yaşlıca bir zat ile o ayarda bir hanımefendi vardı. Samim bu zat ile hanımı

3. Vanstep: (İng. One step) Bir Amerikan dansı. (ç.n.)

evvelden tanıyordu. Erkek, kibar ailelerin ekserisinin tabib-i hususisi [*özel doktoru*] Cevdet Kerim Bey, kadın ise, zevcesi Saraylı Hanım idi.

Pertev, Samim'i babasına pek itinalı bir takdim ile tanıttı; paşa, kısm-ı âzamı [*büyük bölümü*] sefaretlerde geçmiş zengin bir hayatın merasim-perver tekellüfüyle [*tören sever gösterişçiliğiyle*] ayağa kalkarak büyük bir hüsn-i kabul [*iyi karşılama*] gösterdi. Ve o esnada Samim'in Doktor'un da elini sıktığını görünce:

"Vay, Doktor'la tanışıyor musunuz?" diye sordu.

Cevdet Kerim Bey cevaben:

"Samim Bey'i çocukluğundan beri tanırım" diye mukabele etti. Ve sonra zevcesine dönüp: "Hatta tanırız, değil mi hanım?" Saraylı Hanım, "Öyle ya, öyle ya... Elimizde büyüdü demektir, tıpkı Pertevciğim gibi" diye itmâm etti [*tamamladı*].

Doktorun Nişantaşı'nın yüksek aileleri arasında vazifeten kazandığı samimi mevkii, zevcesi Saraylı Hanım latife-gûluğu [*şakacılığı*], laübaliliği, gevezeliği ile ihraz etmiş [*kazanmış*] idi. Saraylı Hanım'ın beyaz saçlarla muhat [*çevrili*] geniş çehresinde iri siyah gözleri son derece şeytanetle parlar, kısaca boyuna ve şişmanlığına rağmen vücudu gençlere mahsus cevvaliyetle [*hareketlilikle*] kaynardı.

Her sözünü mutlak güle güle söyler ve parlak başlayıp hemen kısılan küçük kahkahalarla mütemadiyen gülerdi. Saraylı Hanım'sız bir çay, bir eğlence kabil değil olmazdı, o her eğlentinin en muazzez bir bülbülü gibi her salonda kahkaha-feşan olurdu [*kahkaha saçardı*].

*

Pertev, babasına Samim'in Avrupa'dan pek yeni geldiğini, o kadar senedir uzak bulunduğu İstanbul'a şimdi gelince buradaki hayatta gördüğü tebeddülden [*değişiklik-*

ten] son derece mütehayyir olduğunu [*hayrete düştüğünü*] anlatıyordu.

Paşa, Samim'e dönüp:

"Bunu muharebeye medyunuz [*borçluyuz*] oğlum" dedi. "Dört beş dev adımı attık, lehülhamd bu hayata girdik. Bunun mazarratından [*zararlarından*] korkan, aleyhinde bulunanlar pek çok, ama ben bunlardan değilim. Hatta ben bunun mazarratı değil, bilakis pek büyük faidesi olduğunu iddia ediyorum. Çünkü içtimai hayatı olmayan bir millet boğulmaya mahkûmdur..."

Samim cevap verdi:

"Evet, ben de bu fikirdeyim Paşa hazretleri... Hatta demin Pertev Bey'e söylediğim gibi, ben bu hususta bütün milli felaketlerimizi hep kadınsız hayata hamledecek kadar ileri gidiyorum."

Doktor tasdik etti:

"Pek doğru. Medeniyet ve terakki [*ilerleme*] kâmilen [*bütünüyle*] kadın tesiridir; yalnız benim fikrimce bizim için bu pek hazırlıksız ve pek nâgehânî [*ansızın*] oldu; Avrupa'da asırlarca hazmedilerek meydana getirilmiş olan bütün terakkiyatı [*ilerlemeleri*] bir hamlede hey'etiyle [*bütünüyle*] yutmak istersek mide fesadına uğrayarak helak olacağımızdan korkarım."

Paşa bu söze pek galeyanlı, pek demevî [*sinirli*] bir mukabele ile atıldı, iri karnıyla yerinden bir kere kalkıp tekrar oturarak:

"Başka çare var mı?" diye haykırdı. "Başka çare var mı?.. Açlıktan ölecek hale gelmiş bir adam, eline yiyecek bir şey geçirince nasıl tereddütsüz midesine indirirse biz de aynı mevkideyiz. Zarar, elbette zarar göreceğiz... Fakat bu hayattan uzak kaldığımız asırlarda daha ne feci, daha ne korkunç zararlar gördük... Öyle ki şimdi gördüğümüz zararlar eskisine nispetle kârdır; zira başka türlü mahvımız muhakkaktır."

*

Bu esnada Saraylı Hanım, hafif bir sabırsızlıkla kalkarak:

"Pertev, ver kolunu da biraz gezelim... Çünkü burada boğuluyorum" dedi.

Onlar uzaklaşırken doktor zevcesinin bu garabetlerine alışmış bir nazarla şöyle yandan bakarak bahse devam etti.

"Hayır, ben bu hayatın zararlarından ziyade asıl gülünç, maskara cihetlerinden bahsediyorum. Asırlardan beri birbirinden ayrı yaşamış iki cins, şimdi birdenbire birbirine mülaki oluyor [*kavuşuyor*]; bunlar birbirinin karşısında sadece durmaktan bile âcizdirler; halbuki biz en son danslara kadar her şeyi serbest bırakıyoruz... Artık bu şart dahilinde seyreyleyin siz gümbürtüyü, değil mi?.. Birbirine karşı tıpkı Âdem'le Havva mevkiinde iki cins... Ne muaşeretten, ne usulden, ne adaptan haberleri var... Avrupa'da salon hayatının serbestliğini, eğlencelerini edep ve intizam dairesinde sevk ve muhafaza için öyle kavaid [*kurallar*], öyle erkân var ki asırlardan beri zapt ve tedvin edilmiş [*kitaplaştırılmış*]... Bizde bunlar kâmilen meçhul, yahut nîm, nâkıs [*yarım, eksik*] bir surette malum... Daha sonra o adamlar o hayat içinde büyümüş, biz ise bunlara külliyen yabancı, külliyen... Canım düşünsenize, değil mi efendim?"

Samim söze karıştı:

"Vakıa bu mülahazalar [*düşünceler*] pek doğrudur" dedi. "Avrupa'da salon hayatına alışmış bir adam, kurulmuş bir saate benzer; her hareketi ölçülmüş, her sözü biçilmiştir; böyle bir adamın konuşması, giyinmesi, yatması, hatta nefes alması bile başka türlüdür... Bir usul tahtındadır [*altındadır*]... Doktor Bey'in hakkı var, fakat aynı zamanda Paşa hazretlerinin buyurdukları gibi, bizim için de başka bir çare yok... Şimdi bunları öğrenmek için beklemeye mi mecbur olacağız?"

Paşa, bir daha yerinden sıçrayıp tekrar oturarak:

"Öyle değil mi ya" diye haykırdı. "Artık beklemeye vaktimiz yok, millet mahvoluyor; ancak bu şartla kurtulabileceğiz... Varsın bidayette [*başlangıçta*] gülünç kusurlar, hatta zararlı taşkınlıklar, maskaralıklar olsun... Kurban,

elbette kurban vereceğiz... Fakat şu emniyetle ki bunlar artık hayır için verilmiş son kurbanlar olacak..."

*

Tekrar Saraylı Hanım'ın sesi işitildi.

"A, bitmedi mi hâlâ Allah aşkına..." diyordu. "Ayol bırakınız çocuğu biraz gezsin eğlensin. Zavallıyı aranıza aldınız, vaaz mı veriyorsunuz... Haydi Pertev, al götür biraz gezdir... Sürü sürü genç hanımlar var, yalnız başlarına sıkılıp duruyorlar... Götür, tanıt... Oynasınlar. Eğlensinler..."

Pertev tebessümle mukabele etti:

"Bu işi siz benden çok daha iyi yaparsınız... Ben ne olsa erkeğim... Hanımları sizin gibi yakından ve candan tanımam... Dahası var... Samim alsa alsa benden kuru bir tarif alabilir... Halbuki sizde tuzlu biberli ne güzel tafsilat, ne gizli hikâyeler, ne tatlı fıkralar vardır..."

Ve Samim'e dönüp latife-âmiz [*şakayla karışık*] bir tavırla:

"Senin belki haberin yoktur Samim..." dedi. "Saraylı Hanım'ın bilhassa bu yeni hayatın vâkıf olmadığı esrarı [*sırları*] yoktur, yalnız bu kadar da değil, İstanbul'un en yaman dillerindendir."

Saraylı Hanım haykırmaya başladı.

"Ne halt ettin? Beni galiba zemmediyorsun [*çekiştiriyorsun*]? Doktor müsaade etmesene... Bu küstah çocuğa haddini bildirsene... Karşında karını zemmediyorlar, türlü iftiralarda bulunuyorlar da hiç sesini çıkarmıyorsun... Böyle olur mu?"

Paşa şen, gürültülü, mütevali [*birbirini izleyen*] kahkahalarla:

"E, fırsat bu fırsattır... Değil mi doktor? Öyle ya, kim bilir çıkacak ne kuyruk acıları vardır..."

Saraylı Hanım tekrar haykırdı!

"Ne, kuyruk acısı mı? Kimin kimde acaba? Dışarıda herkesin arasında o kadar halîm, o kadar selim, o kadar

nazik ve yumuşak görünen bu adamın evdeki istibdadını [*despotluğunu*] tasavvur edemezsiniz... On beş senedir bana kan kusturdu..."

Birdenbire dönüp Samim'in kolunu tuttu:

"Haydi gel oğlum... Gel dolaşalım... Gel dolaşalım da bir nefes alayım... Zira iki saattir bu iki ihtiyarın arasında sıkıntıdan boğulacağım..."

Doktor kahkahalarla cevap verdi:

"Haydi git biraz dedikodu yap da açıl bari... Bak Samim Bey kaç senedir İstanbul'da değilmiş, tabii buradaki ahvalden [*durumlardan*], vukuattan hiç haberi yoktur... Sana uzun bir gevezelik ziyafeti... Yalnız tavsiye ederim, biraz idare et... Sonra zavallıyı İstanbul'a geldiğine, bahusus [*özellikle*] içimize düştüğüne pişman edersin... Korkutursun!"

Sonra Samim'e hitap ederek:

"Anlıyorsunuz ya Samim Bey" dedi. "Hanımın sözlerinin büyük ihtisare [*kısaltmaya*] ihtiyacı vardır... Ancak yüzde onu garanti ederim... Fazlasına karışmam..."

Saraylı Hanım mukabele olmak üzere lakaydane omuzlarını sallayarak Samim'in koluna yaslandı, uzaklaştılar.

Yürürken diyordu ki:

"Pertevcik hoş çocuktur... Daima şakalaşırız... Paşa da Allah için son derece iyi adamdır... Ne yapayım ki zavallı adamcağız layık olduğu kadına düşmemiş! Hanımefendi manasız, tatsız tuzsuz bir kadındır... Zaten bütün ailede bir Paşa, bir Pertev, bir de küçük Pervin vardır... En büyükleri Sadri Bey denilen adam hazâ somurtkan bir kaya parçasıdır. Küçük kerime [*kız*] Şadan da pek anası gibi değilse de o da soğukçadır... Şimdi kızlarını kocaya vermek istiyorlar... Hatta bu çaylar, ziyafetler hep bunun için... Koca arıyorlar... Ha, Samim, eğer evlenmek niyetinde isen, fırsatı kaçırma... Pervin Allah için kaçırılacak bıldırcın değildir... Bir kere zengin... Hem ne zengin... Paşa'nın yüz bin lira nakdi var diyorlar..."

Samim cevap verdi:

"Evet, Pervin Hanım'la konuştum... Pek hoş bir hanım..."

"Küçük Şadan hiç öyle değildir... Çehre pek fena değildir ama soğuktur, alımsızdır."

Birdenbire durdu:

"Hah işte" dedi. "Şu piyanonun yanında ayakta üç hanım konuşuyor, gördün mü? Yüzü bizim tarafa dönük duran işte Şadan'dır..."

Samim birdenbire sarardı; bu gösterilen kadın perestîdesi olan [*tapındığı*] genç kadın idi.

"Nasıl" dedi; "küçük hemşire o hanım mıdır?"

"Evet, ama, ne o, sesin titriyor? Galiba pek hoşuna gitti..."

"Hoşuma gitti demek kâfi değildir... Eğer bu hanım evlenecek ise, hatta Pervin Hanım'a tercihan ben hemen talibim..."

Saraylı tevakkuf etti [*durdu*], dönüp Samim'in yüzüne hayretle baktı, tekrar bir daha hanımlara döndü, fakat şeytan kadın hemen anladı:

"Anladım, anladım" dedi. "Senin hakkın var ama yanılıyorsun... Sen Nevhiz'i söylüyorsun; o kumral saçlı hanım değil mi? O Şadan değil, gelindir, Sadri'nin karısı... Ben öteki sarı saçlı hanımdan bahsediyorum... Senin beğendiğin gelin Nevhiz'dir. Canım ne hacet, gel ikisine de seni takdim edeyim..."

*

Saraylı acele ile biraz önden yürüdü. Samim arkasında, ne zamandan beri uzaktan o kadar meftun [*tutkun*] olduğu genç kadının huzuruna nihayet çıkacağını görünce yine titremeye başlamıştı. Hiçbir kadın hakkında şimdiye kadar bu derece zaaf hissetmemişti. Daha tanımadan uzaktan görmekle bu kadar muhrib [*yıkıcı*] bir tesir altında çırpınmak onu korkutuyordu. Fakat birdenbire orkestra bir fokstrota[4] başladı, ortalık bir anda yine karmakarışık oldu. Tek

4. 20. yüzyıl başlarında Amerika'da ortaya çıkan ve bütün dünyaya yayılan bir dans. (ç.n.)

tük çiftler ortaya çıkıp dönmeye başladılar. Herkes kenara çekildi, sandalyeler kaldırıldı.

Tam o esnada uzun boylu, kahraman tavırlı, pek yakışıklı, pek parlak görünüşlü bir zabit, Nevhiz'in yanına gelip huzurunda derin bir hürmetle serfürû etti [*eğildi*] ve beraber oynamaya başladılar.

Saraylı: "Nafile, kısmetin yok, fırsatı kaçırdın Samim" dedi. "Bu zabite Cemil Bey derler, ben Fatih Bey diyorum... O kadar yakışıklı, o kadar güzel adamdır da sonra da o kadar soğuktur ki tasavvur edemezsin... Onu uzaktan görünce, 'Bu altın bıyıklı, güzel adama nasıl mukavemet edilir, aman yanıma gelmesin, bana söz söylemesin... Ayaklarının altına düşüp teslim olurum!..' diye insan korkar. Halbuki sihir o kadardır, yanınıza gelsin, söz söylemeye başlasın, sözleri o kadar parlak, o kadar lugavî [*lugatlı*], o kadar süslü olduğu halde ne sihir kalır, ne keramet... Soğuk, buzlu bir dost tesiri vardır... Sonra da zahiri [*görünürdeki*] nezaketine, cilveli sözlerine rağmen pek kaba, pek hoyrat bir adamdır... Hiçbir kadın ondan hoşlanmaz; o, buna rağmen, yüzsüzlüğüyle, ısrarıyla onların peşinden ayrılmaz; herkesten mütemadiyen istiskal [*aşağılama*] gördüğü halde, mahut [*bilinen*] hikâyedeki softa kadar bile aldırmaz bir adam... Lakin hayret ettim... Nevhiz o azametiyle nasıl oldu da onunla dans ediyor... Zahir boş bulundu da kabul etti."

Dans edenler gittikçe çoğalıyordu. Fakat Samim'in gözü Nevhiz'den ayrılmıyordu. Onda şüphesiz uzaktan bile icrayı tesir eden [*etkisini gösteren*] pek müessir [*etkili*] bir cazibe vardı. Fatih Cemil Bey'le pek arzusuz oynadığı tavrından, yüzünden belli idi, bütün mevcudiyetinde bârid [*soğuk*] bir vakar, çehresinde bir hatt-ı istihfafla [*küçümseme çizgisiyle*] adeta dargın gibi idi. Bu hale rağmen, Samim, o kadar vakit uzaktan hututunu [*çizgilerini*], teferruatını fark edemeksizin hey'et-i hariciye cazibesine meshûr olduğu [*dış görünüşünün çekimine kapıldığı*] bu kadını hasretinin hararetiyle şimdi yakından, bütün ruhu-

nun iştiyakıyla [*özlemiyle*] tetkik ediyordu. İnce bir vücut, uzunca bir boy, mevzun [*ölçülü*] bir endam, esmer mi, kırmızı mı, beyaz mı nedir bir renk verilemeyecek, şimdi esmerken şimdi beyaz, yahut kırmızı denilecek ipek, daha iyisi kadife bir çehre, mutena [*özenli*] bir şekil ile başını tetvic eden [*taçlandıran*] kumral saçlar, ayrı ayrı bakıldığı halde, bir fevkaladelikleri görünmediği halde, gözlerinden, dudaklarından, göğsünden, kalçasından ziyade, bunların hey'et-i mecmuasından [*bütününden*] intişar eden [*yayılan*] pek mukavemet-sûz [*karşı konulmaz*] bir şiir ve cazibe halesiyle, müzeyyen [*süslü*] fakat muzlim [*karanlık*], fakat esrar-âlûd [*esrarlı*], fakat muamma-engîz [*muammalı*] bir his veren bir şahsiyet...

*

Samim, bu esnada Pervin'i de dans halkasına girmiş oynuyor gördü. Onunla oynayan orta boylu beyi görünce:

"Vay, Şeref Bey..." dedi.

Saraylı, "Tanır mısınız?" diye sordu ve Samim'in tasdik işaretine: "Hemşiresi Nazlı Hanımefendi ile yeğenleri Paşa'nınkilerle pek iyidirler..." dedi.

Samim, şimdi Pervin'i tetkik ediyordu; ondan sıcak, samimi, pür-emel [*emel dolu*] bir hava intişar ediyor [*yayılıyor*], basmıyor, uçuyor denilecek bir hiffetle [*hafiflikle*] oynuyordu. Nevhiz'e bakarken, insan derin ihtiras galeyanlarına boğuluyor, fakat Pervin'den şifa veren bir sükûn intişar ediyordu [*sakinlik yayılıyordu*].

Birdenbire Nevhiz, Fatih Bey'in kolundan sıyrıldı, çıktı ve onu orada bırakarak terasa doğru yürüdü.

Saraylı: "Bizim Fatih mutlaka yine bir pot kırdı..." diye gülmeye başladı.

Samim serbest olsaydı, her şeyi unutup onun arkasından koşacak idi. Salonda Saraylı Hanım ayakta dansı o kadar derin bir hazla seyrediyordu ki onu oradan alıp terasa götürmek pek müşküldü; hem tekrar Nevhiz Hanım'dan

bahsedip ona lüzumsuz bir şüphe vermekten çekinerek beklemeyi tercih etti.

Saraylı kısık kahkahalarıyla kırılarak: "Aman kuzum Fatih'e bak, Fatih'e bak..." diyordu. Onun yerinde başka kim olsa çıkıp gider, halbuki softanın istiskalini anlatmıştım ya? O utanıp defolacağına bak şimdi ne yapacak? Dikkat et..."

Cemil, sağına soluna baktı, bir başka hanımı fethedip dans meydanına sevk için deli gibi terasa fırladı. Onlar arkasından gözleriyle takip ediyorlardı. Terasın ta ucunda oturmuş konuşan üç hanımla bir erkek kümesine gitti, geniş tavırlarıyla, zarif görünen bir vaz' ile [*duruşla*] onlara bir şeyler söyledi. Saraylı buradan kahkaha ile onu seyrediyordu. Nihayet, söylediği sözlerle ısrarlarına rağmen hüsn-i kabul [*iyi karşılık*] görmediği için oradan ayrıldı.

*

Tam bu esnada yanlarından kısa boylu, sivri sakallı, küçük zuhaf[5] fesli, paytaklar gibi yuvarlanarak yürüyen bir erkeğin yanında olarak pek ufak tefek kesik saçlı bir hanım geçti.

Saraylı'nın gözleri şimdi Cemil'i bırakıp onlara takıldı:

"Vay, Fahri Bey kancayı Feriha'ya attı ha..." diye söylendi ve anlattı:

"Bu Fahri Bey sabık [*eski*] bir mebus, esbak [*daha eski*] bir müsteşar bey, hatta bizim Doktor bunun için kendisini Esbak Sabık Bey diye çağırır, bütün hayatını kadın peşinde geçirmiş, ölünceye kadar da aynı yolda yuvarlanmaya ahdetmiş bir adamdır. Evvelce, harpten evvelki hayatında henüz bir müsteşarken, anlattıklarına nazaran [*göre*] İstanbul'un her tarafında genç ve güzel kadınları arayıp kandırarak kendine getirmek için kullandığı maharetli, tecrübeli adamları ve kadınları varmış... Böylece, parası

5. Bir fes türü. (ç.n.)

sayesinde İstanbul'da elinden geçmedik taze kalmamış... Fakat harp olup da kadınlar sokaklara döküldükleri, artık vasıtaya lüzum kalmadığı, bilhassa bu son senelerde alafrangalık başlayıp iş kâmilen kolaylaştığı vakit hücra semtlerdeki evler için eski kolcularını yine kullanmakla beraber, kendisi de doğrudan doğruya çalışmaya başlamış... İhtiyar, murdar ve çirkin bir adam olduğu için ancak pek bol para kullanarak bu hayatta da elde etmedik kadın bırakmadı... Hınzır herif, hepsi de piliç gibi masum aile kızlarına, genç körpe kocalı kadınlara musallat olur... Pek çok dostu vardır. Paraya hiç acımaz, bütün servetini –pek çok zengin bir adamdır– bu uğura hasretmiş; bilhassa bu işlerde son derece müsrif ve cömert davranır, her gün bir vasıta ile kazandığı yeni ahbaplara hediyeler, ziyafetlerle hulûl eder, en kapalı ailelere girmenin yolunu bulur; tanımadığı aile, vâkıf olmadığı karı koca esrarı, dahil olmadığı yatak odası yoktur diyorlar... Bunu herkes bilir ve böyle bir adamın kolundan tutup sokağa fırlatılması lazım gelirken, nasıl olur bilmem, o yine herkesten iltifat ve hüsn-i kabul görür... İşte mesela bir apartmanı[6] varmış, anlattıklarına nazaran orada bugüne kadar tanıdığı bütün kadınların listesi ve bunların her biriyle kaç defa yattığı hakkında kayıt varmış... Herif adeta mükemmel bir muhasebe tutuyormuş... Ne dersin?"

Samim şuh, genç bir kahkaha ile: "Erkekliğin namına bravo derim" dedi.

*

Saraylı Hanım yelpazesini cilveli bir tavırla onun omzuna vurarak devam etti:

"Sonra kandırıp götürdüğü kadınlara bu apartmanda türlü ayıp sinemalar gösterirmiş, türlü rezil fotoğraf koleksiyonları varmış, bunları seyrettirirmiş... Hasılı bir adam ki sormayınız... Ha, şimdi, bu Feriha'ya, yanında götürdü-

6. Apartman dairesi. (ç.n.)

ğü tazeye gelelim... Bu pek temiz bir ailenin tek kızıdır; anası, babası namuslu insanlardır; kızcağız üç sene evvel bir kocaya vardı. O vakte kadar babasının yanında, onların kapalı yani eski usul aile hayatında yaşamaya alışmıştı. Vardığı adam, yeni gençlerden bir zirzop, kızı evvela arkadaşlarına, dostlarına çıkardı, sonra Beyoğlu'lara, tiyatrolara, balolara götürdü. Hasılı azdırmak, baştan çıkarmak için ne lazımsa hepsini yaptı; en nihayet, geçen sene, bir mektubunu yakaladım diye kaldırdı boşayıverdi. Şimdi düşünün, bu baş döndüren tatlı ve zengin zevk hayatı içinde yaşamaya alışmış olan genç kadın tekrar anasının babasının o sönük, o zindan, o boğucu hayatına girebilir, orada yaşayabilir mi? Kızcağız, galiba babasının tehdidi, korkusu, her ne ise, ortadan kayboldu; yalnız Paşa gibi pek hürmet ettikleri büyük ailelere böyle ara sıra gönderiyorlar... Fakat zavallılar düşünmüyorlar ki, Feriha ne yapsa mahvolmaya, düşmeye mahkûmdur. Bir kere onun kanına bu hayatın zehri karıştı mı karışmadı mı? Artık felah [*kurtuluş*] yoktur... İşte mesela onun en muhtaç olduğu paraya hiç acımayan çapkın bir herif çıkar, bin türlü oyun ile kızın kanına girer, kandırır, mahveder, bırakır!.. Bak, kızın nasıl burnuna sokulmuş, iğrenç bir sülük gibi nasıl yapışmış..."

Samim: "Sonra hanım da nasıl zevkle dinliyor" diye ilave etti.

*

Feriha bir hasır şezlonga uzanmış idi. Mebus Bey onun dizlerine sokulmuş, ellerini birbirine kavuşturmuş, pek büyük bir hararetle güle güle bir şeyler fısıldıyor, Feriha'yı gülmekten katıltıyor idi.

Saraylı cevap verdi: "E, kızcağız ne yapsın, para hatırı, sonra da herif pek maskara, pek tuhaf bir şeydir."

Samim tekrar: "Kadın hiç fena değil" dedi.

"Evet, değildir canım, değildir, adeta güzeldir... Ufak tefek, mütenasip, sonra gayet tatlı gözleri vardır; güzel

Fransızca konuşur, sörlerde[7] tahsil etmiş, hoş, şen bir kızcağızdır... Ah etrafımızda para için böyle düşmeye mahkûm ne kadar tazeler var... Ne koca bulamayan kızlar, boşanmış yahut israf ve sefahate zevçlerinin [*kocalarının*] parası yetişmeyen kocalı kadınlar var. Sürü sürü... İşte ben buna yanıyorum... Para için kendilerini sokağa, çamura atan bu genç kadınlara yanıyorum..."

Bu esnada orkestra yeniden başlamıştı. Birdenbire orada Fatih Bey'i gördüler. O, geçen rakstan beri hâlâ av peşinde dolaşıyor ve kimseyi sıkıştırıp yola getiremiyor olacaktı. Fakat şimdi birdenbire Feriha'yı görmüş, ne yapıp yapıp onu elde etmeye azmetmiş gibi idi. Koşa koşa geldi. Yeni başlayan bu dansı bir güzel kadınla oynamak, biraz daha sıçramak için deli olmuşa benziyordu. Feriha'nın önünde durdu. En nihayet onu keşfettiği için pek memnun görünüyordu. Başıyla selam vererek Fahri Bey'e:

"Müsaadenizle beyefendi, Feriha Hanımefendi'ye dans için rica edeceğim..." dedi.

Genç kadın şuh bir kahkaha ile: "Ben oynayamam ki" diye güldü.

Fatih Bey, bir haile-kâr [*tragedya oyuncusu*] tavr-ı iğbirarı [*kırgın tavrı*] ile:

"Aman hanımefendi, eğer ricamın böyle bâridane [*soğukça*] reddolunacağını bilseydim hiç cesaret etmezdim... Fakat bu redde rağmen, ben lütufkârlığınızdan yine eminim..."

Saraylı, bir kahkaha daha fırlattı: "Herifteki ısrara bak Allah aşkına" dedi.

Feriha ötede: "Estağfurullah beyefendi, red değil, zaruret... Ma'at-teessüf [*yazık ki*] oynamasını bilmem de..." diye kekeliyordu.

Cemil Bey şimdi bir mudhike-bâz [*komedi oyuncusu*] tavrı almıştı:

7. Sör: (Fr. Soeur) Rahibe. Rahibelerin yönettiği yabancı okullar kastediliyor. (ç.n.)

"Aman Feriha Hanımefendi, sizin için yürümek dans etmektir... O kadar zarif yürüyorsunuz ki... Yani, bendeniz şeref-i refakatinizi [*eşliğinizin onurunu*] istirham ediyorum..."

Genç kadın kıvranıyor, yapamayacağını söyleyerek ısrar etmemesini rica ediyordu. Halbuki Fatih Bey, genç kadını pek nazik bulduğu için ordusunu mağlup ettiği bir kalenin teslim şeraitini [*şartlarını*] bildirir bir cihangir istibdadıyla ısrar ediyordu. Mebus Bey, hiç hoşlanmadığı bu tecavüze tahammül etmek için dişini sıktığını gösteriyordu. En nihayet, genç kadın mecbur olarak kalktı, Cemil Bey'le salona doğru yürüdü.

Onlar kalabalığa karıştıkları vakit, Saraylı Hanım'la Samim, Esbak Sabık Bey'in cebinden mendilini çıkarıp gözlüğünün camını sildikten sonra, bozuk bir tavırla salona teveccüh ettiğini [*yöneldiğini*] gördüler. Saraylı ile onun arkasından gittiler.

*

Samim, Saraylı'nın kulağına eğilip: "Beni Mebus Bey'e takdim ederseniz mahut [*sözü edilen*] apartman muhteviyatı [*içeriği*] hakkında size mufassal [*ayrıntılı*] malumat vereceğimi vaat ediyorum" diye fısıldadı.

Saraylı, çapkın bir nazarla [*bakışla*] bakarak: "Bu şartla olursa kolay.." dedi.

Ve Mebus Bey'e yaklaşıp: "Müsaade buyurur musunuz beyefendi" dedi.

Fahri Bey, iyice görmek için başını az eğip gözlüğünün üstünden bakarak birdenbire büyük bir galeyan gösterdi:

"Vay, Saraylı Hanımefendi hazretleri... Aman efendim, ne saadet..."

Sonra elini uzatıp Saraylı'nın elini sıkarak: "İnşallah afiyettesiniz, ya Doktor Beyefendi nasıl, iyidirler inşallah..." diye sordu.

Saraylı, o vakit Samim'i takdim ederek: "Samim Bey'i muvaffakiyet hayatınızda size müstakbel [*gelecekteki*] bir rakip olarak takdim ediyorum beyefendi" dedi.

Fahri Bey, Samim'e dönüp, yine gözlüğünün üstünden bakmak için başını eğdi ve uzun uzun onu süzdü.

"Eğer sizin kalbinizi ve teveccühünüzü kazanmışsa müstakbel değil, hazır bir rakip demektir, hanımefendi..." diye kırıttı.

Saraylı, neşeli bir kahkaha salıverdi: "Aman Fahri Beyefendi, bu derece iltifat!"

"İltifat mı, hâşâ... Mahz [*katıksız*] hakikat... Bilirsiniz ki hakkınızdaki ubudiyetim [*bağlılığım*] pek kadimdir [*eskidir*]!"

Sonra Samim'e hitap ederek: "Şeref-yâb oldum [*onur duydum*] beyefendi" dedi. Hanımefendinin teminine nazaran [*güvencesine bakılırsa*] hayatta birbirimize çok rast geleceğimizi zannederim..."

Samim gülerek cevap verdi: "Hatta hiç kaybetmeyeceğimize eminim beyefendi" dedi.

Fahri Bey: "Bravo, bravo!" dedi, çirkin çirkin gülerek. "Öyle ise daha ziyade tebrik ederim..." diye ilave etti.

Halbuki onun aklı fikri dansta olup, Feriha'yı görmek için deli olduğu pek belli idi. Şimdi uzağı görmek için başını kaldırıp gözlüğünün camından oynayanlara baktı. Nihayet, gözleri Cemil Bey'in kolunda, dans bilmediğini iddia ettiği halde fıkır fıkır oynayan Feriha'ya saplandı ve artık ondan ayrılmadı. O, yiyecek gibi gözleriyle Feriha'yı takip ederken Samim kendisini tetkik ediyordu. İyice esmer ve yağlı bir cildi vardı, gözlerinin, ağzının etrafında derin, iri buruşuklar çizilmişti. Gözleri donuk donuk bakıyor ve hemen boşalacak iki cerahat kesesi gibi şişkin sarkıyordu. Çenesini ekserisi ağarmış seyrek, nadir kıllar setr ve işgal etmiş idi [*örtmüş ve kaplamıştı*].

Samim: "Ne iğrenç adam!" diye söylendi.

Saraylı manalı bir istihza ile:

"Fakat bu iğrenç adam, bütün İstanbul'da elden geçirmediği genç, güzel kadın bırakmamış..." dedi.

Samim dudaklarında bir hatt-ı istihkâr [*aşağılama çizgisi*] ile: "O kadınlar daha iğrenç.." diye mukabele etti.

Saraylı ise: "Ama ne yapsınlar, adam zengin... Para bu" diye cevap verdi.

*

Yeniden biten danstan dağılan halk arasında, iki üç adım attılar.

Saraylı Hanım sağ tarafa doğru bakarak:

"Vay vay... O da gelmiş ha.." diye söyleniyordu.

Samim merak ederek o tarafa döndü ve Saraylı Hanım'ın gösterdiği kadına baktı. Bu kadın iyice muhafaza edilmiş bir gençliğe ve daha genç görünmek iddialarına rağmen, gerek vücudunun fazlaca şişmanlığından, gerek tavırlarının dolgunluğundan kırktan fazla gösteriyordu. Fakat bu yaş, hanımın pek âlâyişli [*gösterişli*], pek müfrit [*aşırı*] bir süs yapmasına mani olamamıştı. Bir kere dekoltesi pek fazla idi, vakıa açılıp teşhir olunan kısm-ı vücud [*vücut bölümü*] pek nazar-rübâ [*bakışı çeken*] bir taravet [*tazelik*] gösteriyorsa da, aynı zamanda nahoş bir tesire de mani olamıyordu. Sonra saçları, pek emsalsiz bir şey yapmak arzu ve iddiasıyla olacak, adeta garip bir kavuk şeklini irae ediyordu [*gösteriyordu*]. Bu saçların arasında, yıldız gibi, lâ-yuad [*sayısız*] pırlantalar parlıyordu. Boynunda pek mükellef bir inci gerdanlık, kulaklarında etrafı büyük pırlantalarla müzeyyen [*süslenmiş*] iri yakut küpeler, parmaklarında her biri başka bir şekil, başka bir renkte taşlarla birçok yüzükler vardı.

Saraylı takdim etti:

"Buna meşhur Sacide Hanımefendi derler... Fakat bir kere bakınız kuzum... Bizim Doktor'un her zaman söylediği gibi, kadıncağız, bir çaya ne kıyafetle gidilir, ne giyilir, bundan hiç haberi yoktur; aynı zamanda alafranga olmak, yeni hayata girmek zevki ve kendini, elmaslarını göstermek ve parlak merakı ile gözleri kararmış, adeta bir baloya gider

gibi tam murassa [*bezenmiş*] geliyor. Sonra yaptığı yalnız bu olsa... Ah sen onu bir kere görmeli, dinlemelisin... Aman gel gidelim, biraz eğlenelim..."

Saraylı Hanım ilerledi. Samim takip etti. İki hanım birbiriyle pek neşeli karşılaştılar, Saraylı Hanım hemen Samim'i takdim etti.

Sacide Hanımefendi, sinemalarda görülen resm-âmiz [*törensellik karışık*] bir tavırla bin bir yüzükle müzeyyen [*süslü*] elini uzattı, fakat bu eli el için değil, dudak için uzattığı o kadar göze çarpıyordu ki Samim'in öpmek için hiç arzusu olmadığı halde dudaklarına götürmeye mecbur oldu.

Hanımefendi, yine taklit bir tavırla elini çekerken: "Anşante[8] beyefendi" dedi.

Sonra Saraylı Hanım'a dönerek: "Çay pek parlak oldu, değil mi hanımefendi? Paşa'yı da Saadet Hanımefendi'yi de tebrik ettim... Aman efendim, bunlardan özenerek şimdi artık herkes de bir çay ziyafeti vermek deliliği peyda olmuş... Ne kadar gülünç şey değil mi hanımefendi? Hatta, en maskarası, utanmadan, hadlerine bakmadan, sağlarına sollarına davetlere de cesaret ediyorlar... Her gün iki üç davet alıyorum... Fakat insan böyle mükellef bir şey verebilmeli ki çay denilsin değil mi beyefendi? Daha misafir alacak odaları yoktur, çay davetine kalkarlar; bakkala, pastacıya borç ederek misafir çağırırlar, sonra da insan beğenmezler... Aman efendim, aman, ne iğrenç insanlar vardır!"

*

Göğüssüz, kalçasız, bir baston gibi şekilsiz, bir değnek parçasına benzer kupkuru, saçları kesik bir genç kız sessiz sedasız yanlarında peyda oluverdi; yüzü, gözleri, dudakları ayrı ayrı hoşça olmakla beraber, bu şekilsizlik sebebine mümkün olan tesirlerini kaybediyorlardı. İstediği rağbeti celp edememekten mütehassıl [*kaynaklanmış*] ola-

8. (Fr.) Enchanté: memnun oldum. (ç.n.)

cak, yüzünde büyük bir yorgunluk, derin bir şikâyet hattı [*çizgisi*] vardı.

Sacide Hanımefendi, nahoş bir tesir yapacağını bildiği bu şikâyeti Samim'e belli etmeden birden söndürmek için gibi:

"Aman ne iyi ettin de geldin, Hürrem" dedi. Bak, Samim Beyefendi Avrupa'dan daha pek yeni gelmiş... Anlatacak kim bilir neleri vardır... Haydi biraz geziniz, dans ediniz... Eğleniniz..."

Sonra Samim'e dönüp takdim eder gibi ilave etti:

"Kızım Hürrem, beyefendi, Amerika'nın en son danslarını bile kusursuz oynar. Arnavutköyü Kolejinden diploma ile bu sene çıktı... Kendisi ile görüşürseniz cahil ve ahmak bir şey olmadığını anlarsınız."

Samim bu zorla verilen refakati ma'al-kerâhe [*istemeyerek*] kabul etti. Ve Hürrem Hanım'la beraber salona doğru yürüdü. İçinden Saraylı'ya hiddetleniyordu. İki sıra gittiler geldiler. Kenarda Şeref Bey'i görünce aklına geldi ve Hürrem Hanım'ın cehalet ve hamakatine [*ahmaklığına*] dair bir fikir peyda etmek için vakit kalmadan onu tekrar validesinin yanına kadar getirdi. Biraz sonra dans başlayınca Hürrem Hanım'ı gelip bulacağını, pek eski bir dostla görüşmek istediği için mazur görmelerini rica ederek angaryadan kurtuldu.

Saraylı'dan da: "Ben Şeref Bey'i bulup konuşmak istiyorum, müsaade eder misiniz?" diye izin aldı.

Saraylı: "Peki, biz hanımefendi ile buradayız. Fakat pek geç kalma..." diye izin verdi.

Samim kalabalığa karıştı. Yürürken sağına soluna dikkatle bakıyor ve hanımlarda olsun beylerde olsun bu yeni hayatta bir yabancı tavır bulmayarak mütehayyir oluyordu [*şaşırıyordu*]. Hepsi de bu hayatın içinde doğmuş, bu hayat içinde büyümüş gibi tabii hareket ediyorlardı. Kendi kendine: "İstanbul hayatının en yüksek erkânı [*ileri gelenleri*] oldukları için olacak..." diye karar veriyordu.

*

Samim, Şeref'i İsviçre'den tanıyordu. Montrö'de Grand Otel Eden'de onunla beraber iki ay kadar kalmışlardı. Şeref Bey pek zengince ömür sürüyor, kumar, israf ve sefahatte pek lordça yaşıyordu. Bu uzun ve iri vücudunun fevkinde [*üstünde*] kırmızı yanaklı, seyrekçe saçlı ve tatlı mâî gözlü başıyla sevimli bir adam idi. Yalnız dudaklarının daima mütebessim olmasına rağmen, gözleri ara sıra demir gibi sert ve soğuk nazarlarla insanı ürkütürdü. İnce kanatlı, sivri uçlu burnu hilekâr bir seciye [*karakter*] göstermekte idi.

Şeref son derece merasim-perver [*tören sever*] görünür, gayet teklifli [*resmî*] ve tumturaklı konuşmayı severdi. Ayna karşısında tertip olunmuş denilecek süslü tavırları, söz söylerken gözleriyle, dudaklarıyla bütün bu hallere rağmen, hoş-meclis [*meclisi güzel*], nükte-perver [*nükteden anlayan*] bir adam olduğu için Samim onu pek severdi.

Şeref onu görünce uzun bir seda-yı hayret izhar ederek [*hayret sesi çıkararak*] yine müretteb [*düzenlenmiş*] ve süslü tavırlarından biriyle elini kaldırdı:

"Vay, beyefendi hazretleri, aman efendim, bu ne latif bir tesadüf... Kendimi dünyanın bahtiyarlarından addetmeye hakkım var. Aman beyefendi, inşallah afiyettesiniz efendim... Nasıl oldu, böyle ne vakit teşrif buyruldu? Hani hiç avdet etmemek [*geri dönmemek*] fikrinde idiniz?"

Sonra birdenbire, aklına pek mühim bir şey gelmiş gibi:

"Lakin öyle ya" dedi, "öyle ya, bakınız bu tesadüfün ne hoş tecelliyatı [*görünüşleri*] vardır. Yeğenlerim de buradalar...* Aman sizi tanıştırayım... Sonra hemşirem de zât-ı âlinizi tanımakla son derece bahtiyar olacaktır."

Bu külfetli tarz-ı tekellüme [*resmî konuşma tarzına*] zıt olmakla beraber yine resm-âmiz [*törensellik karışık*] bir laubalilikle hemen koluna girivererek onu terasa doğru götürdü. Hem yürüyorlar, hem yüksek seda ile mütevaliyen [*aralıksız*] lakırdı söylüyordu. Nihayet, "İşte Yezdan" diye

---

* Muharririn *İlk Temas, İlk Zevk...* unvanlı eserinde "Öyle Kadınlar Vardır ki.." unvanlı hikâyesinin okunması.

Samim'in bu gece iki üç defa tesadüf ederek pek şayan-ı nazar [*bakmaya değer*] bulduğu bir genç hanımın yanında durdu. Bu hanım, Pertev'in kolunda idi.

*

Genç kız, dayısının yanında bir yabancı ile kendisine teveccüh ettiğini [*yöneldiğini*] görünce anlayarak Pertev'i durdurmuştu. Pertev de Samim'i görünce büyük bir neşe ile baktı ve Şeref'in onu Yezdan'a takdim için kendisi de istical [*acele*] etti.

Samim'in takdim râsimesi [*töreni*] olunca Şeref: "Yeğenim Yezdan..." derken, Pertev latif bir mübalağa tavırla atıldı:

"Yezdan Hanımefendi" dedi, "Şeref Beyefendi'nin yeğenleri... İstanbul'un en zarif, en şık, en nükte-perver [*nükteden anlayan*], en müstesna, en..."

Genç kız şuh bir kahkahacıkla:

"Bu sıfatlara sükût ve tahammül edebilmek için en hod-pesend [*kendini beğenmiş*]... en hafif... evet, devam ediniz, Pertev Bey... En, daha ne?.."

Erkeklerin üçü de kuvvetli bir estağfurullah havalandırdılar.

Samim: "Şeref Beyefendi'nin size dair İsviçre'de naklettiği fıkralar ve bazı pek kıymetli nükteler bu hususta hiç tarife ihtiyaç bırakmıyor... Sizi görmeden takdir edenlerdenim hanımefendi..." diye mukabele etti.

Yezdan, dayısına serzenişli bir nazarla baktı:

"Ah dayıcığım, gezdiğiniz her yerde, tanıdığınız her dosta beni böyle methetmek ne kadar fena! Beni bir şey zannettiriyorsunuz, sonra iki dakika konuşup da hiç olduğumu görerek sukut-ı hayale [*hayal kırıklığına*] duçar oluyorlar [*uğruyorlar*]... Ve bu hal benim için daha pek fena oluyor..."

Üç erkek, tekrar bir estağfurullah daha yuvarladılar. Samim, tatlı bir tebessümle:

"Şeref Bey'in hakikate hiç de yaklaşmadığını anlamak için sizi yalnız görmek kâfi gelir hanımefendi..." dedi. "Bunun için bu muazzez muârefeyi teyit etmek [*değerli tanışmayı sağlamlaştırmak*] üzere bana bir dans lütuf buyurursanız pek minnettar olurum..."

Pertev tatlı bir latife tavrıyla: "Dans mı" dedi. "Yo, affedersin Samim... Dansların hepsi de verildi... Hem de... Hem de yabancı yer değil, bana, azizim bana... Anlıyorsun ya, haydi şimdi kısmetini başka yerde ara.."

Pertev o kadar samimi, o kadar candan bir eda ile söylüyordu ki, Şeref de, Samim de gülmeye başladılar.

Samim, şikâyetli bir eda ile ilave etti:

"Öyle ise inhisâr-ı raks-ı Osmanî [*Osmanlı dans tekeli*]... Öyle mi?"

Yezdan küçük, latif kahkahalarla gülüyor, göğsü şuh pervazlarla [*uçuşlarla*] dalgalanıyordu.

*

Bu kalçalarının, omzunun, göğsünün dolgunluğuna rağmen, vücudunun harici hattındaki rikkatle [*dış çizgisindeki incelikle*] nazarı [*bakışı*] hemen cezbeden, yuvarlakça çehresinde daima mütebessim dudaklarıyla, daima handân [*gülen*] gözleriyle görünür görünmez hoşa giden, lakırdıya başlar başlamaz insanı teshir eden [*büyüleyen*] tatlı mevcutlardandı [*varlıklardandı*]. Pertev'in mübalağa ile sarf ettiği sıfatların hepsine, daha, daha çok yüksekle-rine hakkıyla malikti. İstanbul'un en eski, en asil ve en zengin bir hanedanının en mutena [*seçkin*] bir çiçeği olduğu için pek büyük bir itina ile terbiye edilmişti. Büyük bir servet, nihayetsiz bir şefkat içinde büyümüş olan iki hemşire, Pertev'in tarifine göre yalnız nükte-perver, şık, zarif, müstesna olmakla kalmıyorlar, son senelerin en münevver [*aydın*], en müzehher [*çiçekli*] bir Türk genç kızı numunesi irae ediyorlardı [*gösteriyorlardı*]. Mesela Yezdan mükemmel müzisyen denilecek kadar musiki ile, bir edip

[*edebiyatçı*] kadar ecnebi edebiyatlarıyla iştigal etmiş [*uğraşmış*] idi.

Pertev, Yezdan'ı alıp götürünce, Şeref, Samim'e: "Gel şimdi hemşire ile Fahire'yi de görelim..." dedi.

"Fahire, evvelden de söylemiştim zannederim, Yezdan gibi parlak ve cazip değildir... Fakat pek samimi, pek tatlı, pek saftır... Hemşireye gelince, bu kadın, evlatları için her ananın olduğundan bin kat fazla fedakâr bir validedir... Bütün hayatını bu iki çocuk için mahv ve israf etti. Dul kaldığı vakit İstanbul'un en güzel, en parlak bir kadını idi. Fakat o, güzelliğini, gençliğini unutup yalnız bir valide oldu ve bugün hem-sin [*yaşıt*] olan kadınlar, hâlâ yüzlerini boyayıp türlü tuvaletlerle gezdikleri halde hemşire, artık hayata veda etmiş ve ihtiyarlığa çekilmiştir. Eğer kızları olmasa şüphesiz hiç evden çıkmazdı... Yalnız onların hatırı için, onları eğlendirmek için bu yorgunluklara razı oluyor... Hah, işte..."

O zaman Samim, demin Pertev'in validesiyle konuşan hanımefendinin Nazlı Hanımefendi olduğunu anladı; Şeref, yanlarına gittikleri vakit ahenkli bir tavırla:

"Müsaade buyurursanız size İsviçre dostlarımdan pek aziz Samim Şevket Beyefendi'yi takdim edeceğim hemşire..." diye başladı. "Kendisi İstanbul'un tarihi yüksek bir ailesine mensup pek parlak gençlerimizdir. Beni dostları arasına kabul ettiği için son derece iftihar ettiğim bir zât-ı muhterem..."

Bu kadar külfetli [*törensel*] takdime hanımefendi bilhassa ayağa kalkarak melekâne [*melekçesine*] bir nezaketle elini uzattı ve Samim, Nazlı Hanımefendi'nin tavrında, yüzünde parlayan mübarek kibarlık ifadesine karşı biraz müncezib [*cezbedilmiş*] olarak kemal-i hürmetle [*tam bir saygıyla*] bu eli dudaklarına götürdü.

Onlar iki üç resmî söz teati ediyorlardı [*alışverişinde bulunuyorlardı*]. Şeref bu esnada Fahire'yi yakalamış, getirmiş idi. Ve onu elinden tutup takdim ederek:

"İşte küçük Fahire'yi de getirdim... Fahire'nin Yezdan gibi dans inhisarı [*tekeli*], filanı yoktur zannederim... İsterseniz siz de onu esir alınız..."

Fahire hemşiresinin kısaca, yüzü, gözleri, dudakları, bütün hututu [*çizgileri*] onun küçük bir aynı olmakla beraber, Şeref'in dediği gibi, onun kadar parlak değil, hayat itibariyle daha silik bir numunesi idi.

Serzenişli bir nazarla dayısına bakıp:

"Bu dansı verdim... Ondan sonraki danslarım boştur... Eğer beyefendi lütfen kabul ederlerse..." dedi.

Şeref: "Öyle ise siz şimdi konuşadurunuz... Müsaadenizle biraz dolaşayım... Daha görüşmediğim birçok dostlarım var..." dedi ve telaşlı telaşlı uzaklaştı.

*

Şimdi Samim yine Saraylı ile beraberdi.

Saraylı onu görür görmez:

"Yezdan ile Fahire'yi tanıdın mı? Bu adamın en büyük zevki yeğenlerini methetmek, onları bütün dostlarına tanıtmaktır... Yel yeperek yelken gören kızlara koca arıyorlar ama... Onların kocası olmak için insan milyoner olmalı... Feneryolu'nda oturuyorlar, Yezdan Beyoğlu'na her gelişinde lâakal [*en aşağı*] yüz lira sarf ediyormuş... Bu zamanda buna dayanacak para ve yiğit nerede?! İşte, kendi paralarını yediler, bitirdiler, köşkleri hacze alındı, şimdi zengin erkek avına çıkmışlar. Yok, kızlar, bilhassa Yezdan Allah için her fedakârlığa değer... Şimdi son zamanda uzaktan keşfime nazaran Pertev'i kancaladı. Pertevcik de, görüyorum, ciddi takılmışa benziyor... Şeref ise Pervin'in etrafında çokça dolaşır gibi... Fakat bence Şeref beş para etmez kalp bir adamdır. Sahte tavırlı, hokkabaza benzer bir adam... Her ne ise, ha sana soracaktım..."

Saraylı durdu, ay çehresinde pek neşeli birtebessümle bakarak:

"Sacide Hanımefendi hakkındaki fikrini anlamak istiyorum" dedi.

Samim hemen cevap verdi:

"Kızından daha süslü ve daha dişe layık bir kadın..."

Saraylı, parlak bir kahkaha daha kıstırdı: "Aferin" dedi, "aferin, anlıyorum ki korkunç ve yaman bir adamsın... Bunlar ana kız adeta bir komedidir... Kız belki Amerika'nın bütün danslarını pek mükemmel oynar, İngilizce, Fransızcayı bülbül gibi şakır, fakat ne yapalım ki kendine hiçbir yerde kavalye bulamıyor... Anlaşılan erkekler sivrisinek kadınlardan hiç hoşlanmıyorlar... Yüzü gözü fena olmamakla beraber diriliği, kemikliği erkekleri ondan adeta kaçırıyor... Bunun için ana kızın oyunu var... Fakat bunu, zannederim, yalnız ben keşfettim... Kadın, sen de söylüyorsun ya, kızdan daha çekici, daha hoş bir şey... Bunun için nasılsa cazibesine tutularak ananın yanına bir erkek geldi mi kız hırsızca hemen yanaşıyor... Ve ancak sana yaptıkları gibi, alel-gafle [*boş bulunarak*] yakalanan erkeklerle iki üç dans etmeye muvaffak oluyor... Kadın, kızına bir koca bulup serbest kalmak için her şeyi yapıyor. Hatta kendini bile feda ediyor, ediyor ama mümkün olmuyor ki... Kız günden güne bütün tedavilere, bütün tedbirlere rağmen inadına daha ziyade kuruyor... Büyük bir servetleri olduğu halde hâlâ bir erkek çıkıp da kıza talip olmadı."

*

O zaman onların Abdülhamid zamanında birkaç zengin vilayette defterdarlık etmiş babalarından kalma mühim bir servetleri olduğunu anlattı.

"Fakat işin tuhafı, bu gördüğün göbeğine kadar çıplak, kulaklarının memesine kadar boyalı kadın beş sene evvel kocası hayatta iken, kapalı, ciddi, namuslu bir kadındı. Kocası ölünce, kadın sanki bir rüzgâra tutuldu, sanki deli oldu gibi bir şey... Kıyafetler değişti, saçlar, gözler, dudaklar boyanmaya başladı. Alafranga hayata girdi. Fransızca

dersler için hocalar, matmazeller tutuldu. Evini bütün erkek misafirlere açtı, danslar öğrendi, ziyafetler, çaylar vermeye başladı. Hasılı, kadın, mihverinden [*ekseninden*] fırladı. Ötmeye, uçmaya başladı... Günahı boynuna, filanın, filanın metresidir diyorlar ama... bütün hayatı bir girdap içinde yuvarlanmakla geçiyor... Şimdi âdet etti, her kış başında bir, Büyükada'ya sayfiyeye gitmeden evvel de bir, büyük tertip senede iki çay ziyafeti veriyor... Fakat ne kadar çalışsa nafile... Benzeyemez ki... Evi en karışık adamlarla, en şüpheli kadınlarla dolar, boşalır... O, bu kadarının farkında olmayarak kendini Paşalarla bir ayar tutmakta zevk bulur... Kadının aklı fikri evini yeni hayatın merkezi haline getirmekte. Sonra kendini Paşalarla pek samimi göstermek için deli olur. Mesela gördüğün gibi erken gelerek çarşafını çıkarıp aileden ve teklifsiz dostlar arasında görünmek için her şeyi yapar."

Samim'in aklı fikri Nevhiz'de idi, Saraylı'yı dinliyor gibi görünerek, gözleriyle onu araştırıyordu. Onu Şeref'in yanında geziyor gördü, Saraylı'nın lakırdısını kesip takdim etmesi için tekrar rica etse kadın belki sinirlenecek diye korkuyordu.

Fakat her şeyi göze alarak: "Bakınız, İşte Nevhiz Hanımefendi Şeref Bey'in yanında... Haydi gidelim de beni takdim ediniz" dedi.

Saraylı tevakkuf ederek [*durarak*] uzaktan onlara bakıyordu. Fakat bir söz söylemesine bile meydan kalmadı, orkestra bir vanstep çalmaya başladı.

Samim mudhik [*komik*] bir tavırla:

"Ay işte bu pek garip" dedi. "İlk vanstep için Pervin Hanım'a söz vermiştim. Onu bekletmek pek ayıp olur... Ama ne aksi, Saraylı Hanım, görüyor musunuz ne aksi..."

Saraylı gülerek: "Artık git Pervin'e şimdi, sonra yine buluşalım. Ben ne yapar yapar, bu akşam seni takdim ederim" dedi.

*

Samim dans kargaşalığı arasında, gözleriyle salona ve terasa bakıyor, Pervin'i arıyordu. Onu terasın kapısında durmuş, tebessümle kendisini muntazır [*bekler*] gördü. Ona doğru yürüdü. Genç kız da iki adım atarak yaklaştı, yan yana gelince Samim ellerini uzattı, Pervin şayan-ı perestiş [*tapınmaya değer*] bir teslimiyet ile kendini bırakıverdi, yavaşça dönmeye başladılar.

Dört beş devir yapmamışlardı ki diğer bir çiftle çarpıştılar. Samim kasırga gibi üzerlerine gelen bu çifte hiddetle bakarak:

"Zannederim ki sizi incittiler" dedi. "Sarhoşa benziyorlar... Kim bunlar?.."

Pervin hafif bir tebessümle: "Tanımıyor musunuz, Bülbül Bey.." diye cevap verdi.

Samim o vakit altı senedir İstanbul'da bulunmadığı için buranın hususiyatına vâkıf olmadığını [*özelliklerini bilmediğini*] anlattı, Pervin izahat verdi:

"Bülbül Bey genç bir şairdir" dedi. "Fakat, şiirlerinden ziyade şahsı ile meşhur şairlerden! Mesela filan şiirin muharriri denileceğine filan muharririn şiiri deniliyor... Anlıyorsunuz ya... Fakat, hanımlar nezdinde pek büyük bir muvaffakiyeti vardır..."

Samim bu tarifi pek zarif buldu ve ince ince gülerek:

"İstanbul'da ilk tanıdığım hanım sizsiniz" dedi. "Sizdeki rikkati ve sizdeki zarafeti görerek hayran oluyorum... Eğer bütün hanımlar sizin gibi olsa... Fakat kabil değil, o vakit İstanbul bir cennet olmak lazım gelir."

Pertev, hafif bir pembelikle sadece: "Teveccühünüzü israf ediyorsunuz" dedi.

*

Samim, bu latif genç kızı kollarının arasında döndürürken, evvelce birçok kere işitmiş olduğu bu vanstepten hiç duymadığı nefis bir galeyan ile sermest [*sarhoş*] oluyordu. Kendisinden biraz kısa olan Pervin'in tam dudak-

larının yanında ilahî [*tanrısal*] bir demet gibi arz-ı vücûd eden [*varlığını sunan*] kısa kesilmiş saçlarına bakıyor, sonra gözleri yavaşça kayarak boynuna, omuzlarına, göğsüne iniyordu.

Sıcak, tatlı ve kumral saçlar düzken bazı hareketlerle dalgalanarak onu en can-sûz [*can yakan*] bir kadın rayihası [*kokusu*] ile taltif ediyor [*ödüllendiriyor*] gibiydi. Boynunun, omuzlarının, göğsünün rengi, şekli ve nesci [*dokusu*] o kadar harîrî [*ipeksi*], o kadar nermin [*ince*] idi ki, temaslarının gayr-i mahsusiyetine [*sezilmezliğine*] rağmen –tıpkı kendi gibi– titrediğini hissettiği bu nefis mahlukun kollarının arasında eriyip uçacağından korkuyordu.

Kendi kendine: "Böyle bir mahluka sahip olmak ve onunla beraber yaşamak saadeti!" diye ah etti. Saraylı Hanım'ın tavsiyesini tahattur ederek [*hatırlayarak*] meseleyi sonra ciddiyetle düşünmeye karar verdi.

Oyun bittiği vakit Pervin ayrılmak istemiyormuş gibi: "İsterseniz gidelim, soğuk bir şey içelim!" dedi.

Kol kola büfeye gittiler; oradan tekrar terasa çıktılar. Ağır ağır yürüyerek dolaşmaya başladılar.

Şimdi artık iyice gece inmiş, teras elektrik fanuslarının döndüğü beyaz ziya [*ışık*] tabakaları altında, kavalyeleri ile dolaşan, yahut hasır koltuklarda konuşan ekserisi beyazlar giymiş hanımlarla, bir peri âlemine tanzir ediyordu [*benzetiyordu*]. Ara sıra şen, şuh, cevval kahkahalar aksediyor, latif sesler semavî [*göksel*] bir zemzeme [*ezgi*] gibi birbirine karışıyordu.

Samim: "Bilmeyen bir insan, bir Türk ziyafeti olduğuna inanamaz" dedi; "hep Fransızca konuşuluyor, hiç Türkçe yok..."

Pervin hafif bir tebessümle sadece: "Evet, öyle alışılmış" diye cevap verdi.

O zaman onlar da konuşmaya başladılar. Etraftakilerden, İstanbul hayatından başlayarak, ufak mevzularla, yüz türlü şeyden bahsettiler; Samim genç kızı gittikçe daha zarif, daha cazip buluyordu. Gayet hararetli, ahenktar bir sesi,

tatlı, sıcak bir söyleyişi vardı. Sözlerinden her hususta pek zeki, pek şahsî bir görüşü olduğu anlaşılıyordu. Ara sıra şen bir kahkaha dalgacığı ile göğsü fıkırdıyordu.

Samim, bu muattar mevcudun [*ıtırlı varlığın*] huzurunda, sözlerinin musikisine meşbu [*doymuş*], her şeyi unutmuş gibiydi ki Saraylı Hanım'ın sesini işitti.

"Aferin Samim Bey" diyordu. "Beni böyle satacağını hiç me'mûl etmezdim [*ummazdım*]. Vakıa genç ve latif bir hanım bulunca acuzelerin ihmal edilmesi pek büyük kabahat değildir ama.."

Pervin kahkaha ile gülüyor, Samim arz-ı mazeret ediyordu [*özür diliyordu*].

Birden orada Fatih Bey peyda oldu. Laubalice bir tavırla ellerini Pervin'e uzatarak:

"Aman Pervin Hanımefendi, bu gece hiç teşerrüf edemedik, nasıl oldu böyle?" dedi.

Pervin bu hitaptan hiç hoşlanmamış görünmekle beraber nezaketen belirsiz birkaç kelime sarf etti. Fakat Cemil Bey, bu lakırdıların ne olduğunu işitmek için dikkat sarf etmeyerek, hemen genç kızın koluna girdi ve onu sürükler gibi terasa doğru götürmeye başladı.

Saraylı Hanım: "Hoppala" dedi. "Cemil yine kendini muharebe meydanında zannetti galiba... İnsan bu kadar hoyrat hoyrat düşman kalesini bile zapt edemez... Zavallı Pervincik..."

Birdenbire dönüp Samim'in gözlerinin içine kadar baktı:

"Lakin ne tatlı, ne sıcak, ne yumuşak bir kızdır değil mi?.." dedi.

Samim; "Evet, pek..." diye cevap verdi.

*

Saraylı: "Vay, vay, bitti. Aman gel biraz gülelim" dedi.

Şimdi Pervin'in Bülbül Bey diye bahsettiği genç şair beye bakıyordu. Yaklaştılar.

Bülbül Bey üç dört genç hanım ortasında bir şiir inşâd ediyordu [*okuyordu*], ağız müdevver [*yuvarlak*], gözler tuhaf bir gaşy [*kendinden geçme*] içinde, galeyanlı bir hararet ile okuyordu.

Saraylı, Samim'e: "Tanır mısın? Pek zahmete değecek bir mübarek de değildir ya..." dedi.

Samim başıyla hayır işareti etti. Bülbül, okuduğu şiire karşı o kadar mütehakkimane sermest [*tahakküm edercesine kendinden geçmiş*] görünüyordu ki dinleyenlerin de kendi gibi mahzûz olması [*hüzünlenmesi*] lazımdır fikrini cebren [*zorla*] telkin ediyordu. Hatta hanımların üçü de, belki anlamadıkları bu sözlere karşı, sirayet tarîkiyle [*bulaşma yoluyla*], manzumeye gaşy [*kendinden geçme*] içinde erimiş gibi görünüyorlardı.

İyice yaklaştıkları vakit son mısraı işittiler:

"Sen göründün ey sevgili, söndü mehtâb!"

Bu mehtâb kelimesine fevkalade bir mehabet [*ululuk*] vererek iniltili bir eda ile söylüyordu.

Saraylı Hanım: "Şair bey, bu ne böyle yine?" diye sordu. Delikanlı azametle göğsünü fırlatarak:

"Son şarkım!" dedi.

Saraylı Hanım, müfârekat ederken [*ayrılırken*] dudaklarının arasından:

"Allah akıllar versin" diye mırıldanıyordu. Yürüdüler. Samim, lakırdıyı yine Nevhiz'e getirmek için bahane arıyordu.

"Artık Nevhiz Hanım'ı tanımak ümidine veda ettim, hiç olmazsa Sadri Bey'i göremez miyiz?" dedi.

Saraylı, büyük bir hayretle: "Sadri Bey mi? Ne sayıklıyorsun sen oğlum... Sadri Bey hiç görülür mü?"

Samim daha derin bir hayretle baktı.

Saraylı devam etti: "Sadri Bey evde bulunmaz ki... Her gün öğleden sonra yataktan kalkar, kahvaltısını eder, giyinir, kulüp mü, serkıl[9] mı diyorlar, o zıkkım yere gider, bir daha gelirse mutlak gece yarısından sonra, belki sabaha

9. (Fr.) Cercle d'Orient. (ç.n.)

karşı gelir... Hiç onun gibi ciddi bir adam böyle çay ziyafetlerinde bulunur, kadınlarla görüşür, dans eder mi? Aman oğlum kendine gel, kimse duymasın."

Samim son derece hayret içinde idi.

"Ne ile meşguldür?" diye sordu.

Saraylı yine o ahenk ile devam etti: "İş mi? Ne söylüyorsun?.. Tövbe... Tövbe de... İş? Sadri Bey mi? Vaktiyle, zannederim Nevhiz'i almadan evvel bir müsteşarlıkla sefaretlerin birine gitmiş... Fakat bu da bir iş diye değil, bir bahane, Avrupa kumarhanelerinde döküp saçtığı parasına süslü bir memuriyet yaldızı ilave için... Ah sen bilsen, bu adamın nasıl bir adam olduğunu anlasan, ölünceye kadar gülersin de yine doymazsın.."

Samim dişini sıkarak sordu: "Ey, Nevhiz Hanım kendisinden memnun mu?"

Saraylı cevap verdi: "Nevhiz mi? O da başka türlü bir muamma, başka türlü bir sırdır... Nevhiz o kadar mağrur bir kadındır ki, kocasından şikâyet değil, bahsettiğini kimse işitmemiş... Gelin olup buraya geleli üç sene oluyor, burada misafir gibi, merasim-perver [*tören sever*], teklifli [*resmî*] bir hayat sürüyor.."

Samim burada tekrar şüphe vermemek için cebr-i nefs ederek [*kendini zorlayarak*] dokundurdu:

"Aman hanımefendi, siz beni adeta meraklandırıyorsunuz... Şu harikulade hanımefendiye beni takdim etmeyecek misiniz?"

Saraylı Hanım tevakkuf etti [*durdu*], sağına soluna bakarak araştırıyor, bir taraftan da devam ediyordu:

"Kadın bence şayan-ı takdir [*takdire değer*] bir metanet gösteriyor... Şimdi doğrusunu söylemeli ya, prensesler gibi yüksek ve şahane bir kadındır; üç senedir tek bir falso harekette bulunmadı... Diyorum ya, o kadar mağrur ki etrafındaki erkekleri sevmeye değil, hitaba bile layık bulmuyor."

*

Bir kenarda Şadan Hanım'ı gördüler. Saraylı Hanım, Samim'i ona takdim etti:

"Pertev'in en samimi arkadaşlarından, Avrupa'dan yeni gelmiş... Sonra buradaki zevzeklere benzemiyor, onu da unutma..." dedi.

Şadan on sekiz yaşlarında, güzel gibi, değil gibi bir genç kız, samimi bir tavırla elini uzatarak:

"Pek memnun oldum beyefendi, inşallah bundan sonra sık sık teşerrüf ederiz" dedi.

Saraylı Hanım: "Gelin hanım nerelerde?" diye sordu.

Genç Kız: "Nevhiz mi?" dedi. "Canı sıkıldı, odasına çıktı."

Sonra manalı bir tavırla, izah etmeksizin yalnız: "O, malum a!" diye dudak büktü.

Oradan ayrıldılar. Saraylı kısık kahkahalarla boğulur gibiydi.

"İyi vallahi, pek tuhaf.." diyordu. "Bütün gece kadının peşinde dolaştık, mümkün olmadı... Sana bir şey söyleyeyim mi, bu sana gaipten bir ders olacak Samim... Bu dersten istifade et... Bu kadınla mutlak senin başına bir gelecek var..."

Samim gülerek cevap verdi:

"Aman hanımefendi, böyle semadan inen şeytani ihtarlardan bir mana çıkarmak için insan büyücü olmalıdır..."

"Ben sana söylüyorum oğlum, Pervin varken başka kadınlara zaten ne lüzum var?.. Güzel, zengin, asil bir kız... Sen de tüy gibi, resim gibi bir delikanlısın... Servetin, asaletin var... Al kızı, çekil bir tarafa, keyfine bak... Böyle boş şeylerle uğraşma..."

*

Artık bu son darbe idi. Demek ki bu gece o kadar uğraştığı, ona takdim edilmek, onun sesini işitmek için o kadar çırpındığı halde hem de en adi sebeplerden dolayı muvaffak olamamıştı. Kim bilir bir daha ne vakit görebilecekti? Ve acaba görebilecek miydi?

Vakit iyice gecikmiş, etraf yavaş yavaş tenhalaşmıştı. Birdenbire Pertev'i gördü; o, kendine gelerek:

"Nasıl eğlendin mi?" dedi. Sonra cevap beklemeden: "Babam senden fevkalade hazzetmiş... Şimdi validem de beraber olduğu halde, bu gece, teklifsizce yemeğe burada kalmanı rica ediyorlar... Eğer bir manin yoksa kal, laf atarız..."

Birdenbire, sofrada Nevhiz'i görmek, nihayet takdim olunmak emeliyle Samim'in kalbi hopladı ve ma'at-teşekkür [*teşekkür ederek*] kabul ettiğini söyledi.

Pertev: "Doktor'la Saraylı Hanım da kalıyorlar... Yemekten sonra beraber gidersiniz... Ha, ihtisasatını [*duygularını*] merak ediyorum, sonra görüşürüz, olmaz mı? Şimdi müsaade et, misafirleri teşyi ediyoruz [*uğurluyoruz*]" dedi ve uzaklaştı.

Samim, Saraylı Hanım'a giderek:

"Pertev yemekte kalmamı rica etti. Paşa ile hanımefendi öyle istemişler" dedi.

Saraylı Hanım buna son derece memnun oldu.

"Tebrik ederim Samim" dedi. "Bu her halde Paşa tarafından pek büyük bir teveccühe delalet eder... Tekrar ederim, Pervin'i kaçırma... Sonra pişman olursun... Haydi şimdi Paşa'nın yanına gidelim..."

Paşa ile Doktor'u terasta yine aynı yerde buldular. Onlar, iki ihtiyar, her vakitki gibi tarihî bir bahse dalmışlar, durmayıp münakaşa etmekten iyice yorulmuşlardı. Az sonra hanımefendi, Pervin ve Şadan ile Pertev misafirleri teşyi edip avdet ettiler [*uğurlayıp döndüler*].

*

Paşa, Samim'i görünce Doktor'la bahsi kesip: "Nasıl beyefendi, bu geceki âlem sizde nasıl bir tesir hâsıl etti?"

Samim cevap verdi: "Sathî [*yüzeysel*] bakılırsa bu hayatın pek muzır [*zararlı*] bir saha-i mesâvî [*kötülükler alanı*] olacağı zannı hâsıl olursa da bu pek çabuk zail oluyor! İnsan

düşünüyor ki, beşer olmak mülabesesiyle [*dolayısıyla*] her yerde, her hayatta fenalığa büyük bir meyil ve istidada maliktir... Mesela bizim kapalı eski hayatımızda fenalık men olunabiliyor mu idi? Men olunamamaktan başka, bazı safhalarda rezalet derecesine kadar çıktığını işitiyoruz... Öyle ki, mesela anlattıklarına nazaran tesettür [*örtünme*] kemâl-i tahakkümle cari iken [*tam bir baskıyla yürürlükteyken*] bile Kâğıthane âlemleri, Şehzadebaşı veya Kalpakçılarbaşı vakaları Avrupa'da karnavallarda bile irtikâp edilmeyen [*işlenmeyen*] maskaralıklara kadar varırmış... Böyle bir hayatta, insanın deminki bahsettiğim mesâvî meyli [*kötülük eğilimi*] hiç olmazsa temiz bir çerçeve, kibar bir muhit içinde edep ve terbiye dairesinde hapsolunuyor. Hâsılı, ben kendi hesabıma bu hayattan memnunum, çünkü biliyorum ki, bidayette [*başlangıçta*] alışıncaya kadar biraz aksasak bile, ancak bu hayat ile kurtulacağız... Medeni insanlar gibi yaşamayınca medeni olmak mümkün değildir..."

"Aferin oğlum, aferin..."

Ve sonra Pertev'e dönerek:

"Bak Pertev, Samim Bey senin gibi değil, o bilâ-kayd ü şart [*kayıtsız şartsız*] takdir ediyor."

Pertev cevap verdi:

"Samim benim gibi bu hayata daha derinden nüfuz etsin de fikrini nasıl değiştireceğini görürüz..."

Onlar baba oğul münakaşaya daldılar. Bu tarafta Doktor her vakitki teenni [*ağırdan alma*] ve sükûtu ile ve sakin bir sesle hayatının en büyük zevki olan konferansa başlamıştı.

"Benim fikrime göre doğru düşünmüyorsunuz ve zannederim ki sizi bu fikrinizde biraz yanıltan şey burada gördüğünüz insanları Avrupa'dakilerle mukayese ederek bina-yı fikr etmenizdir [*düşünce üretmenizdir*] ki, fikrimce en büyük hata bu noktadadır... Burada her şey başkadır, ama her şey... Bilhassa insanlar... Bunun için sathî [*yüzeysel*] fikirle, umumi mütalaa ile muhakeme yürütmek insa-

nı pek aldatır... Bir kere her şey taklit ve karikatürdür; mesela Avrupa'da böyle bir müsamereyi düşününüz... Bir de buradakini göz önüne getiriniz... Buradaki, İstanbul'dakiler arasında emsalsizdir; çünkü Paşa son derece itina eder, davetlileri pek müstesna insanlardır... Öyle ötekiler gibi çorba değildir... Öyle olmakla beraber Avrupa'dakilerle ne müthiş bir fark, değil mi?.. Mesela bu akşam şık, müzeyyen [*süslü*], murassa [*bezeli*] gördüğünüz hanımların arasında öyleleri vardır ki, kocasının bütün varidatı [*geliri*] evinin matbah masrafına yetişemezken her ay üç mislini tuvaleti için sokağa döker... Bu parayı nerede ve nasıl buluyorlar!.. İşte işin asıl canı buradadır... Evvela bin türlü haysiyet ve ahlak ve namus fedakârlıklarıyla... Borç ile, borç bulamayınca hırsızlık, dolandırıcılık, deyyusluk ile... Çünkü bilhassa harpten sonra kadın erkek bütün İstanbul halkına bir zevk, bir sefahat cinneti geldi, herkes zevk delisi oldu. Bilhassa bu yeni hayat, bu israf ve sefahat meylini ifrata [*aşırılığa*] sevk etti. Evvelden herkes birbirinden ayrı ve uzak yaşıyordu; şimdi herkes meydanda, birbirinin içinde yaşıyor! Herkes birbirini görüyor, ne giydiğini, ne yediğini, nasıl yaşadığını biliyor; bunun için müthiş, akur [*azgın*] bir rekabet meydan aldı. Komşudan, rakipten ziyade parlamak için herkes adeta kudurdu. Ve bunun için neler yapmıyorlar bilseniz!.. Bu rekabet vakıa Avrupa'da da vardır ve zaten terakkiyi [*ilerlemeyi*] temin eden şey bu rekabettir. Fakat orada bu erkekleri sanata, ticarete, icat ve ihtiraa [*buluşa*], burada icada bedel sirkate [*hırsızlığa*], gayrete bedel dolandırıcılığa, sanata bedel deyyusluğa, hâsılı, kolay muvaffakiyetlere sevk ediyor...

"Sizin bizi terakki [*ilerleme*] ve necata [*kurtuluşa*] sevk edecek zannettiğiniz şey, bilakis bizde ahlak ve namusun mutlak ve tam bir iflasına götürecek diye korkuyorum. Aynı tohum muhtelif arazide muhtelif semereler verir; Avrupa'da medeniyeti ve terakkiyi temin eden bu hayat, bizde feci bir uçurum yapıyor! İşte ben yeni hayatın zararını bu noktada görüyorum!"

Yemek salonuna geçtikleri vakit Samim'in aklı fikri Nevhiz'de idi. Fakat onun rahatsız olduğu için yemeğe inmeyeceğini işitince, son derece cerihadar oldu [*yaralandı*]. Artık muhakkaktı, onunla Samim'in arasında müthiş bir imkânsızlık heyulası vardı.

Yemeğin sonuna kadar, aralarında oturmuş olduğu Pervin'le Şadan'a karşı bir kusurda bulunmamak ve lazım gelen harareti göstermek için son derece yoruldu. Artık Nevhiz'i görmek kim bilir ne uzak, ne kadar uzak bir tesadüfe bağlı idi. Ve bunun için Samim pek çok dil-hûn [*gönlü kan içinde*] idi.

Bu teellüm [*kederlenme*], ayrılıncaya kadar devam etti. Fakat veda ederken hanımefendi iki gün sonra yazı geçirmek için Beykoz'da Akbaba'ya gideceklerini söyleyerek sık sık oraya gelmesini rica ettiği vakit, birden tekrar ümitleri parladı. Sokağa çıktığı vakit ufk-ı hayali [*hayalinin ufku*], namütenahi [*sonsuz*] yıldızlarına rağmen semadan daha parlak, daha fürûzân [*parıltılı*] idi.

İkinci Kısım
İlk Temaslar

Birkaç gün sonra, bir Cuma günü öğleden sonra Samim, Beykoz'a gitmek için Köprü'de Şirket vapurlarının iskelesine inmişti. Kalabalık arasında Hürrem ile validesi Sacide Hanımefendi'yi gördü. İkisi de büyük itina ile boyanmışlar, sürmelenmişler ve süslenmişlerdi. Genç kız, çayda dümdüz bir baston manzarası gösterirken, şimdi sokakta çarşaf sayesinde nihayet bir şemsiye şeklini alabilmiş, fakat validesi açık iken biraz nahoş bir tesiri mucip olan [*etkiye neden olan*] şişmanlığı çarşafın altında eriyip dağılarak adeta yüksek bir zarafet peyda etmişti.

Hürrem'in yüzü o zamandan beri ruhuna işlemiş olan eda-yı şikâyetini [*şikâyet edasını*] ne kadar muhafaza ediyorsa, annesi bu farktan hakkıyla haberdar olmadığı için olacak ki, kendinden o kadar memnun, o kadar fazla galeyanlı görünüyordu.

Valide kız onu en latif tebessümleriyle selamladılar. Samim, pek merasim-perver, hemen yanlarına gidip kemâl-i hürmetle [*tam bir saygıyla*] ellerini sıktı.

Hanımefendi, "İnşallah siz de Akbaba'ya..." dedi. Ve sonra cevap beklemeden büyük bir güşayiş [*ferahlık*] ile: "Zaten her yaz biz böyleyizdir, iki günde bir ya onlar bize

Büyükada'ya gelir, ya biz Akbaba'ya onlara gideriz, bu sayede iki aile de iki sayfiye yapmış gibi oluruz..." diye neşelendi.

Hürrem biraz asabiyetle: "Anne haydi, vapur kalkıyor" dedi.

Hanımefendi, vakarını hiç bozmaksızın, ağır ağır vapura teveccüh etti [*yöneldi*]. Hal ve tavrıyla etrafın nazar-ı dikkatini celp etmekten pek memnun olduğu ve hatta herkesi meftun [*tutkun*] ve hayran olmaya mecbur gördüğü anlaşılıyordu.

Vapura girdiler; onlar kadınlara mahsus yere ayrılırlarken hanımefendi ifratla [*aşırı biçimde*] boyalı dudaklarında müteessif [*yazıklanan*] bir tebessüm cilvesiyle:

"Ne yazık" dedi; "ne yazık, tam iki saat ayrı oturacağız... Halbuki beraber ne eğlenirdik... Boğaz'ın latif manzarasına karşı... Bilhassa sizinle..."

Sonra Samim'den cesaretine iştirak bekler gibi şuh bir gamze ile gözlerini süzerek:

"Değil mi?" yaptı.

*

Samim, kendi kendine vapurun salonuna girdiği vakit, Sacide Hanımefendi'nin Saraylı'nın nakl ve tasvirine göre onu hâlâ kızı için mi yoksa kendisi için mi peylemek istediğinde tereddüt ediyordu. Kadının bu faidesiz gayretlerine tebessüm ederek en arka köşede bir kenara oturdu.

Bu beş gün zarfında çay gecesinin ilk hâd tahassüsatı [*keskin duygulanımları*] yavaş yavaş zail olmuş [*son bulmuş*], gelen nisbî [*görece*] sükûnet sayesinde ahvali [*durumu*] daha selametle muhakeme etmeye imkân bulmuş idi.

Şimdi Nevhiz'in hayali, gurupta, ufkun uzak sisleri içinde kaybolan güneş gibi dumanlanmış, fakat Pervin bütün ciyâdetiyle [*tazeliğiyle*] ruhunu tenvir ve işgal ediyordu [*aydınlatıyor ve kaplıyordu*]. O gece birçok aksilikler neticesinde gayr-i kabil-i husûl [*ortaya çıkması olanaksız*]

kalmış olan Nevhiz'in uzak tesiri zail olmuş [*son bulmuş*], Pervin'in canlı ve sıcak samimiyeti huzurunda [*karşısında*] kolayca silinmişti.

Onu asıl tereddüde sevk eden şey, genç kadının müteehhil [*evli*] olması idi. Saraylı'nın tavsiyesini takip ederek en sadesi ve en makulü Pervin ile izdivaç [*evlilik*] olup olmadığını kendi kendine soruyordu. Değil böyle, hatta Nevhiz mümkün ve kolay olsaydı bile akıl ve mantık bu gayr-i muntazam [*düzensiz*] maceraya ihmal edip ciddi ve namuskâr bir izdivacı [*evliliği*] tercih etmeyi tavsiye etmez miydi?

*

Vapur hareket edip de baharın en taze, en bakir renklerle tezyin ettiği [*süslediği*] her an daha müferrih [*iç açan*], her an daha güşayiş-perver [*ferahlığı artıran*] yeni ve müzehher [*çiçekli*] köşelerle birbirini takip eden küçük köyler birer birer geçerken, Samim ruhunda pek derin inşirahlar [*açılmalar*] hissediyordu.

Nihayet Beykoz'a geldikleri vakit, en evvel çıkanlardan biri o oldu; iskelede ayakta durarak hanımları bekledi; fakat onlar yalnız değildiler, yanlarında Nazlı Hanımefendi ile kızları Yezdan ve Fahire vardı. Yezdan'la Fahire daha vapurun içinde iken aralarında pek eski bir aşinalık varmış gibi ellerini sallıyorlar, son derece samimi görünüyorlardı.

O aralık erkeklerin içinden dayıları Şeref Bey'in çıktığı görüldü. Şeref Bey, hemen mutad tekellüfüyle [*her zamanki resmî tavrıyla*] onun elini sıktı; Samim, Nazlı Hanımefendi'yi selamlayarak vapurdan çıkmasına yardım eder ve Yezdan ile Fahire'nin hararetle uzattıkları ellerini sıkarken, Şeref merasim-perver [*tören sever*] tavrı, süslü cümleleriyle Sacide Hanımefendi'ye ve Hürrem'e arz-ı hürmet ediyordu [*saygılarını sunuyordu*].

İki aile ikisi de bu tesadüfe son derece memnun olmuşlardı.

Yezdan: "Ne latif tesadüf... Hiç haberleri yokken hep birden böyle ansızın ne güzel olacak" diye söyleniyordu.

Nazlı Hanımefendi arabaya binerken, Yezdan ile Fahire, Hürrem'i elinden tutarak şen şen diğer bir arabaya sıçramışlar, Samim'i yanlarına çağırıyorlardı. Fakat Sacide Hanımefendi'nin tahakkümünü hesaba dahil etmediklerini [*katmadıklarını*] gördüler. Çünkü hanımefendi: "Yo, Samim Bey'i bize bırakınız..." diye tecavüze kadar cüret etti.

Bereket versin ki bu tahakküme yalnız Samim, yalnız Yezdan ile Fahire değil, Nazlı Hanımefendi'ye kadar herkes itiraz etti ve Nazlı Hanımefendi hatta: "Hanım, bırakınız gençleri kendi kendilerine eğlensinler!" dediği için Samim de genç kızların arasına girebildi.

*

Arabalar hareket edip yola düzüldüğü vakit yalnız Samim'in değil, Yezdan ile Fahire'nin de canları sıkılmış olduğu için, evvela asabi bir sükût devam etti. Eğer Hürrem yanlarında olmasaydı kim bilir neler söyleyeceklerdi!..

Fakat biraz sonra çayıra çıktıkları vakit manzaranın letafeti, yolun güzelliği, mebzul [*bol*] ve rengârenk çiçekleriyle bahar levhaları onları birdenbire coşkun bir neşe ile havalandırdı. Öyle ki, Akbaba'ya vardıkları vakit, güneşle, hava ile, renk ve rayiha [*koku*] ile sarhoş gibiydiler. Hürrem'in yüzündeki şikâyet ve serzeniş hattı [*çizgisi*] bile silinmiş gibiydi.

Köşkten onları daha arabadan inmeden gördüler; bütün köşk erkânı, Paşa'ya kadar hepsi bu nagehânî [*ansızın gelen*] misafirleri pek büyük bir şetaretle [*sevinçle*] daha bahçe kapısında karşıladılar. Hanımlar arabalardan inmişler, öpüşüyorlar, koklaşıyorlar; erkekler birbirlerinin ellerini sıkıyorlar idi. Doktor ile Saraylı Hanım da dünden beri orada idiler.

Samim'in gözüne en evvel tam o esnada uzaktan narin vücudu, rüzgârlı yürüyüşüyle gelen Nevhiz ilişti.

Pervin, Yezdan'la ve Fahire ile öpüşmüş, son derece samimi, pek candan bir şitâbla [*koşuşla*] Samim'e ellerini uzatarak: "Aman ne iyi ettiniz de geldiniz Samim Bey..." diyordu.

Hep birden büyük bir neşe ile köşkün önündeki geniş merdivene kadar yürüdüler.

Bu esnada Saraylı, Samim'e sokularak ilk söz olmak üzere:

"Geçen geceki aksilikleri Nevhiz'e hep anlattım; aman ne kadar güldü, ne kadar güldü..." dedi.

Sonra daha sokularak, sesini daha kıstı ve ara sıra yaptığı gibi, sol gözünü manalı ve cilveli bir surette kırparak:

"Ben de artık seni meth, meth, meth... Hem istediğinden fazla... Şimdi seni adeta merakla bekliyor, fakat mükâfatımı isterim ha..."

Bu sözden sonra Saraylı, Yezdan ile Fahire'nin arasında onlarla konuşmakta olan Nevhiz'e yaklaştı. Ve alaylıca bir eda ile:

"Müsaadenizle Samim Bey'i hemen takdim edeyim hanımefendi... Çünkü belki yine bir mani çıkar diye korkuyorum" dedi.

Nevhiz, derin bir nazarla Samim'in gözlerinin a'mâkına [*derinliklerine*] kadar baktı. Pür-hande [*gülerek*] tatlı bir sesle:

"Pek memnun oldum beyefendi" dedi. "Saraylı Hanım ile dünden beri birçok sizi konuştuk... Ve o hallere uzun uzun güldük..."

Sesinde öyle müessir [*etkileyici*] bir ihtizaz [*titreyiş*] vardı ki doğru kalbe gidiyor, en manasız sözleri bile sanki latif bir esrar ile ahenkleniyordu.

*

Hepsi birden köşkün önüne, asırlık dişbudak ağaçlarının gölgesine oturdular.

Muhavere [*konuşma*] evvela muntazamca idi; fakat sonra birdenbire alevlendi, karıştı, takım takım, karşıdan karşıya, bazen hepsi beraber, bazen ayrı ayrı konuşmaya başladılar. Genç kızlar gördükleri yeni tuvaletlerden, yaşlı hanımlar İstanbul dedikodusundan, erkekler siyasetten bahsediyorlardı. Samim, oturduğu köşeden lakırdıya pek karışmayarak onları seyrediyor, bilhassa Nevhiz'i tetkik ediyordu. İkisi harika denilecek kadar latif vücutlar [*varlıklar*] oldukları halde onu oradaki genç kızların hepsinden nefis buluyor, aralarındaki muhteşem farkı kalbinin bütün derinliğiyle takdir ediyordu. Göz, kaş ve ağız gibi şeylerde ayrı ayrı bin kadında ihtimal daha latif, şüphesiz daha ruh-perverleri [*ruhu besleyenleri*] olduğu halde, yüz binde bir kadında bulunmayan bir heyet-i umumiye [*bütün*] ahengi, bir heyet-i umumiye [*bütün*] cazibesi, bilhassa bakışında, başını tutuşunda, gayr-i kabil-i tahlil [*çözümlenmesi olanaksız*], gayr-i kabil-i tarif ve irâe [*tanımlanması ve gösterilmesi olanaksız*], şahane, mülûkâne [*hükümdarlara yaraşır*] bir cazibe, maddiyetinde ve maneviyetinde ilahî bir güzellik vardı.

Bir aralık Nevhiz de muhavereye [*konuşmaya*] iştirak etti. O vakit sesinin dalgasında, sözlerinin cilvesinde de gözünün nazarları [*bakışları*], vücudunun ânatı [*anları*] gibi ele geçmeyen esrarengiz bir halâvet [*tatlılık*] mevcut olduğunu gördü. Konuşurken cazibesi daha canlanıyor, mevcudiyeti mukavemet-sûz [*karşı konulmaz*] bir hararet, pek müsahhir [*büyüleyici*] bir şahsiyet peyda ediyordu.

Şimdi onunla konuşmak, onunla konuşarak onun ruhuna hulûl etmek [*girmek*] ateşi ile yanıyordu. Acaba cazibesinden haberdar mıydı? Tesirini fark ediyor muydu? Ruhu, fikri ne idi? Neleri seviyor, neleri istiyordu? Onun mahremiyetine nüfuz etmek, tevdiatını [*emanet bıraktıklarını*] dinlemek, esrarına [*sırlarına*] vâkıf olmak ve ah, kalbine sahip olmak ne yegâne bir saadet idi! Onun yalnız tek bir hitabına nail olmak bile ruhunun onunla telakisi [*buluşması*] demek değil miydi?

Bir an oldu ki, onun da kendine baktığını hissetti. Saraylı'nın "Resim gibi, tüy gibi delikanlısın!" dediğini tahattur ederek [*hatırlayarak*] yüreği şiddetle atmaya başladı. Acaba kendi hakkında nasıl bir fikir edinmişti? Saraylı Hanım kendisini tanımak için nasıl çırpınmış olduğunu söylemişti, bu hal onda nasıl bir tesir yapmıştı? Elbette ona ne kadar ehemmiyet [*önem*] verdiğini anlamıştı; acaba bu, kendisinde nasıl bir fikir peyda etmişti?

İlk tesir olarak Saraylı'nın onun ciddiyetine dair söylediği sözü düşünüyor ve onu nefsine o kadar hâkim, o kadar mağrur olduğu için kendinden o kadar uzak, o kadar muhal [*olanaksız*] buluyordu ki ümide cesaret edemiyordu; onu yakından tanıdıkça daha ziyade yükseldiğini ve yükseldikçe kendinden o kadar uzaklaştığını görüyordu.

Ah hiçbir şey olmazsa kendisini bir hemşire gibi ismiyle çağırmasına olsun müsaade etse idi... Onu anlasa, dinlese, bütün emellerini anlatmasına müsaade etse, hayatının ne uzun bir mahrumiyet silsilesi olduğunu öğrense de acısaydı.

Galeyana boğularak içini çekiyor: "Ah, emellerime iştirak etse, hayatıma iştirak etse..." diyor, buraya gelince gayriihtiyari yine aşka kadar yükseldiğini görerek meyus oluyor, sonra bir avdet ile [*geriye dönüşle*], bu aşkı niçin o kadar muhal [*olanaksız*] addettiğini anlamadığı oluyordu.

Vücudunun zerrelerine kadar sevmek ve sevilmek için halk olunmuş olan bu kadar nefis bir kadın, aşk için, zevk için vücut bulmuş ilahî [*tanrısal*] bir mevcut [*varlık*]... Niçin sevmeyecekti? Böyle bir kadını kalbinin mabedinde ta'ziz ve tebcil etmek [*kutsamak ve yüceltmek*], hayatı böyle bir yüksek hayal ile tezyin etmek [*süslemek*], bu kadar mukaddes bir emele bağlanmak, bu bile emsalsiz bir saadet değil miydi? Ama onun haberi olmayacaktı... Evet, korkunç bir surette mağrur ve yüksek bir hanım olduğu için bunu hiçbir vakit ona izhara [*göstermeye*] cesaret edemeyecekti. Ama ne beis [*zarar*] vardı? Adi bir adam olmadığı için bu ince ve gizli zevkten daha mesut olmaz mıydı?

Bütün bu esnada, buhranlar içinde kaynamakta iken etrafındaki sözleri dinliyor, hatta bunlara iştirak ediyor, onların suallerine cevaplar veriyor, fakat bütün mevcudiyeti bu muazzez emel etrafında esir ve bî-irade [*iradesiz*], mütemadiyen, mütemadiyen çırpınıyordu.

Hepsi, yorgun oldukları için o akşam bir yere gitmemeye karar verdiler. Öbür sabah erkenden Yuşa Tepesi'ne çıkacaklar ve öğle yemeğini orada yiyerek, arabalarla öbür taraftaki cephesinden köşkün bağlarına gideceklerdi, Paşa'nın tarifine göre, oradan gelirlerken dünyada yemedikleri nefis bir kiraz bahçesinden geçeceklerdi.

*

Çaydan sonra köşkün arka tarafındaki büyük terasa çıktılar. Burası, yüksekten, set set ağaç kümelerinden ibaret bir vadiye bakıyordu. Bu kümelerin çizdiği dalga dalga yeşil ufkun arkasında güneşin gurup ettiği görünüyordu.

Bütün gurup indifa etmiş [*püskürmüş*] bir bürkân [*yanardağ*] halinde, cehennemî bir yangın içinde yanıyordu. Ateşin in'ikâsatı [*yansımaları*] semayı, bütün hudud-ı âfâkı [*ufukların sınırını*] hûnîn [*kanlı*] dumanlara boğmuş, bilhassa göz önünde her biri muhtelif bir yeşillikle hârelenen [*menevişlenen*] ağaç kümelerini eflatun sislerle yaldızlamış idi.

Samim, bu muhteşem levhanın karşısında, meftun ve meclûb [*vurgun ve tutkun*] kalmış, gurubun inhilal ânatını [*dağılma anlarını*] takip ediyordu. Güneş ufka indikçe, dumanlar silinir, sisler erir gibi oldu; şimdi bütün kâinat altın bir rüya içinde yüzüyor denilebilirdi. Mevcudat [*varlıklar*] nur içinde sanki hakikatlerini kaybetmişler, sanki bir rüya, sanki bir gölge olmuşlardı. Bu manzaranın verdiği derin bir galeyan içinde birdenbire elim [*elemli*] bir kimsesizlik, derin bir boşluk, hazin bir tahassür [*özlem*] hissetti. Kendisinden başka herkesin hayatında bir hedef, kalbini feth ve zapt etmiş bir emel vardı; o ise ne yapacağından gafil, kararsız, serseri sürünüyordu.

Bu esnada içeride salonda misafir hanımların ve beylerin rica ve ibramıyla [*ısrarıyla*] piyanoya geçmiş olan Pervin'in latif sesinin schumann'ın neşidelerinden [*şarkılarından*] birini teganni ederek [*okuyarak*] "İh kanst niht fassen, niht glavben.."[1] diye yükseldiğini işitti.

Döndü, salona doğruldu, fakat Nevhiz... Nevhiz orada idi ve hiç haberi yokken, hiç haberi olmadan koca terasta yalnız ikisi, yalnız onlar ikisi kalmıştı.

Salon kapısının hemen önünde, bir hasır koltuğun ipek yastıkları arasında kumral başı gömülmüş, hemen kaybolmuş genç kadın ona işittirmek istiyormuş gibi yüksek bir sesle ve dindarane bir hararetle: "İlahî Schumann, değil mi beyefendi?" diye mırıldandı.

Ona o kadar yakın olduğundan hiç haberi yoktu, orada görünce kalbi hareketten kalmış gibi, ayrılamadı, ilerleyemedi ve oracıkta, Nevhiz'in hemen yanında, onun baş ucunda, ayakta durdu; şimdi, yukarıdan, gözünün hemen altında, şeklinin bütün zenginliklerini görüyor ve tenasübüne [*uyumuna*] hayran oluyordu; omuzlar müdevver [*yuvarlak*] bir ahenkle iniyor, kollarının altında göğsü zengin bir gururla taşarak nazarı [*bakışı*] çıldırtıyordu.

*

Pervin'in müessir [*etkileyici*] sesinin ruhu nihayetsiz emellerle pür-galeyan [*taşkınlıkla dolu*] bırakan dalgaları içinde, harîs şammesine [*hırslı koku alma duygusuna*] kadar suûd eden [*yükselen*] bir genç kadın rayihasının [*kokusunun*] tesiri altında gözlerini kıstı ve ona bakarken elbisesi ile vücudunun birbirine mezc olduğunu [*karıştığını*] zannetti; bir an oldu ki, nazar-ı hayali [*hayalinin bakışı*] önünde, genç kadın çırılçıplak kalmış gibi oldu. Ve o zaman gözlerini bütün bütün kapayarak müskir [*sarhoş edici*] bir meşrub [*içki*] içiyormuş gibi hayali bu rüyetle [*görüntüyle*] *uzun* uzun mest [*sarhoş*] oldu.

1. (Alm.) İch kannst nicht fassen, nicht glauben. (ç.n.)

Halbuki Nevhiz, yanı başında koltuğunda, onun beynini fırtınalarla tarümar eden bu hissiyattan [*duygulardan*] haberdar imiş de onu daha ziyade tahrik etmekten zevk duyuyormuş, lâhutî [*tanrısal*] nağmeleriyle salonda temevvüç eden [*dalgalanan*] Schumann'ın neşidesiyle [*şarkısıyla*] gaşy oluyormuş [*kendinden geçiyormuş*] gibi vücudunu dalgalandırıyor, siyah şehvet halkalarıyla muhat [*çevrili*] gözlerinin süzgün, baygın nazarlarıyla [*bakışlarıyla*] onu sanki vahşi bir günaha davet ediyordu. Bu muzlim [*karanlık*] davet ne kadar gayr-i me'mul [*beklenmedik*] ise o kadar çılgın darbelerle asabını [*sinirlerini*] kamçıladı.

Birdenbire silkinerek: "Ona malik olacağım!" diye yemin etti. Onun vücudundaki bu galeyan-ı mestîye [*sarhoşluk taşkınlığına*] bakarak pek yakın bir zamanda onu kollarının arasında tutacağına emin oldu.

Şimdi baygın baygın onun rayihasını [*kokusunu*] içiyor ve bu taze, gayr-i kabil-i tarif tebahhur [*tanımlanması olanaksız tütsülenme*] ile daha ziyade sarhoş oluyordu. Nevhiz de bir iştiyak-ı ruh [*ruh özlemi*] ile cezb olmuş gibi, başını kaldırıp kendine baktı ve birbirlerine tebessüm ettiler.

Bu tebessüm esnasında, bu kalabalık arasında onunla yapyalnız kalmışlar tahassüsünü [*duygulanmasını*] duydu. Nihayetsiz bir sürur [*sevinç*] ile kalbi şişti ve "Oh, onunla bir gece kandilinin lerzan ve muhteriz ziyasıyla nîm [*titreyen ve sakınan ışığıyla yarı*] aydınlanmış bir odada, bir karyolanın ipek kanatları içinde bulunmak ve onun yegâne ve ilahî vücuduna malik olmak!" diye titredi.

Dışarda güneş iyice gurup etmiş, gün rehîn-i ihtizâr olmuş [*can çekişmeye başlamış*] ve hemen hemen ölmüştü. Fakat hava akşama kadar içtiği ziya-yı şemsle [*güneş ışığıyla*] hâlâ meblûl [*nemli*] idi. Ve bu hal, eşbâhın fevkinde [*cisimler üstünde*], müheyyâ-yı istila [*yayılmaya hazır*] gölge ile mail-i zeval ziya [*sona ermeye eğilimli ışık*] arasında, bir inhilâl [*dağılma*], bir imtisâs [*soğurma*] cereyanı hâsıl ediyordu. Gölge yavaş yavaş galebe etti [*üstün geldi*] ve zulmet teessüse [*karanlık yerleşmeye*] başladı.

Bu esnada Pervin'in neşidesi [*şarkısı*] bitmiş, piyanoda son damlalar hazin bir nağme-i iştiyak [*özlem nağmesi*] içinde sürükleniyordu. Herkeste teessür [*üzüntü*] o derecede idi ki bu latif teessürü izale etmek [*gidermek*] korkusuyla kimse bir hareket etmeye, bir söz söylemeye cesaret edemedi. Herkes bir hüzün dalgasıyla örtülü, sâkit [*sessiz*], bî-hareket [*hareketsiz*] kaldı.

*

Şimdi içerdekiler hep beraber terasa çıkmışlar, takım takım oturmuşlar, ikişer üçer, dörder beşer konuşmaya başlamışlardı. Yavaş yavaş etrafı ihata eden [*kuşatan*] ağaç kümelerinin iyice akşam karanlığına gömülmüş koyu zemininin fevkinde [*üstünde*] nihayetsiz altın tebessümlerle müzeyyen [*süslü*] lacivert ve sîmîn [*gümüşten*] bir haziran seması yaldızlanmaya başlıyordu. Karşıda gurup ufkunun üstünde Zühre bütün vecd ve şa'şaasıyla tele'lü' ediyor [*parıldıyor*], daha tepede, semtü'r-re'ste [*başucunda*] hazin, ince, ketum bir hilal bakir bir safvetle [*saflıkla*] tebessüm ediyordu. Samim, ruhu fırtınalarla pür-feveran [*taşmış*], Nevhiz'le konuşmak için fırsat arıyordu. Fakat kalabalık içinde, o, birdenbire, gayr-i kabil-i nüfuz [*nüfuz edilmesi olanaksız*] bir surette başka bir kadın olmuş idi. Biraz evvel, sanki, tavrıyla haliyle kendisine âşıkane hitap etmiş olan, ruhunu ezeli mehtaplarla tezyin eden [*süsleyen*] şuh ve cevval kadın değildi.

Şimdi kendi kendine buna bir sebep arıyor, makul hiçbir mana veremeyerek: "Acaba yalnız olmadığımız için mi?" diye şüphe ediyor, bu kadar müstesna hilkatte [*yaradılışta*] yaratılmış, aşk ve ihtiras, gözyaşı ve hıçkırık için dünyaya gelmiş, gayr-i kabil-i mukavemet [*karşı konulması olanaksız*], cazibeli bir kadının aşka lakayt ve bigâne [*yabancı*] kalması mümkün olamayacağını düşünerek Saraylı'nın o muhafaza-i ciddiyet [*ciddiyeti koruma*] hakkındaki fikrini onun ahvalini [*durumlarını*] gizlemek hu-

susundaki şeytanetine [*şeytanlığına*], yarım saat evvel aynı terasta kendisine o kadar mültefit [*iltifatlı*] tebessümler îsâr eden [*saçan*] kadının şimdiki bu bürûdetini [*soğukluğunu*] de aynı tedbir ve ihtiyata hamlediyordu.

Lakin, eğer böyle ise, demek ki... demek ki... O zaman, bütün mevcudiyetine nurlar doluyor, hayatı rengârenk bir bahar ile çiçekleniyor idi. Bilhassa o tebessüm ebedî bir yıldız gibi hayalinde parlıyor ve sâmiasında [*kulaklarında*]: "İlahî Schumann, değil mi beyefendi?" teranesini ilahî bir nakarat gibi terennüm ediyordu.

*

O zaman onunla bir aşk hayatı tasavvur ediyordu. Bir roman tertip eder gibi en latif maceralar, en hoş vakalarla onunla leb-ber-leb [*dudak dudağa*] bu hayatın aşk usaresini massederken [*özsuyunu emerken*], birdenbire garip bir hadise-i hissiye [*duygusal olay*] oldu; bütün bu zevklerin, bu saadetlerin, şu karşıda, karşısında muhteşem kadınlığıyla onu teshir eden [*büyüleyen*] kadınla bir gün, ihtimal yarın, mümkün ve kabil olduğunu düşündü ve birdenbire, bu Zühre, bu kamer [*ay*], bütün bu yıldızlar, bütün bu ağaçlar, bu tabiat, bu kâinat, bütün hilkat [*yaradılış*], bütün insaniyet, yalnız onun hüsnünün [*güzelliğinin*] haşmeti, yalnız onun ruhunun saltanatı için vücuda getirilmiş zannetti.

Hâlik [*yaradan*] bütün mevcudatı [*varlıkları*] mutlak onun güzelliğine, onun emsalsiz mevcudiyetine bir çerçeve olsun diye tekvin etmiş [*yaratmış*] olacaktı. Bir an geldi ki mazi, istikbal, gençlik, ihtiyarlık, güzellik, çirkinlik her şey, her şey birdenbire silindi, hareketsiz, gözlerini kapamış, sıcak ve nevâziş-kâr [*okşayan*] bir ziya [*ışık*] içinde derinleşmeye başladı. Aynı zamanda uzak, esrarengiz, sihir-kâr [*büyüleyici*] bir musiki-i aşka müstagrık [*aşk musikisine batmış*] kalmıştı. Ondan başka her şey mahvolmuştu. O kadar ki hareket etmiyor, bir söz söylemiyor, hatta bu rü-

yayı kırmaktan korkarak nefes bile almıyordu. Bu tahassüs [*duygulanma*] o kadar nefis, o kadar nefis idi ki, idame etmek [*sürdürmek*] için canını verirdi.

"Ah ölsem" diye sızlandı; "hayatımın son anı onun huzurunda, bu zevkin gaşy-ı visâli [*kavuşma baygınlığı*] içinde sönse..."

Pertev'in sesini işitti:

"Bu ne dalgınlık böyle... Biz biraz koruyu gezmek istiyoruz, haydi sen de gel..." diyordu. Samim başını kaldırıp baktı. Yezdan, Fahire, Pervin, Şadan, gençler, hatta Sacide Hanımefendi de hep birden ayağa kalkmışlardı. Onun, şüphesiz beraber geleceğini düşünerek kalbi çarptı ve memnuniyetle fırladı.

Fakat Nevhiz'in başı ağrıdığı için itizar ettiğini [*özür dilediğini*] görünce pek elim [*elemli*] bir darbe ile harap oldu. Esasen bütün muhaverelere [*konuşmalara*], bütün neşelere uzak ve bigâne [*yabancı*] duran Hürrem de validesinin ısrarına rağmen gezintiye iştirak etmek istemediği için, onlar Pervin, Yezdan, Fahire, Şadan ve Sacide beş kadın; Şeref, Pertev, kendisi üç erkek, ağaçların altına dağıldılar.

*

Samim bu bürûdete [*soğukluğa*], bu içtinaba [*kaçınmaya*] hiç mana veremiyor, eğer ümit ettiği gibi onun da kendisi hakkında bir emeli varsa bu fırsattan istifade etmek lazım geleceğini düşünüyor ve bunu bir sebep bulup izah edemediği için yegâne ihtimal olmak üzere yine ihtiyata, tedbire hamletmekte muztar kalıyordu [*yormak zorunda kalıyordu*].

Evvela kadın erkek ayrı ayrı gidiyorlardı. Fakat az sonra, Pertev'i Yezdan'ın koluna girmiş gördü. Aynı zamanda Sacide onun, Şeref de Pervin'in koluna girdi. O zaman onları zincirlenmiş görünce Fahire ile Şadan da birbirlerine takıldılar.

Pertev bu akşam pek şen, neşeli idi.

"Aferin Samim" diyordu, "sen tam Müslümansın... Allah'ın dörde kadar izni var ya, istifade ediyorsun..."

Samim bütün bu neşenin Yezdan'dan mütevellit olduğunu [*kaynaklandığını*] düşündü ve ona derin bir ateşle gıpta etti. Fakat bu kadarı eğer bir saadet ise Pervin de onun için hazır ve kolaydı. Fakat o böyle kolay ve sade saadetlere kanî olmuyor [*mutluluklarla yetinmiyor*], tantanalı, facialı, ihtiraslı, göz yaşlarıyla, elemlerle yoğrulmuş saadetler peşinde koşmaktan, çırpınmaktan, kanamaktan zevk alıyordu.

Pertev, en önde, yüksek sesle terennüm ediyor, Yezdan'a sarılmış, iki adımda bir onu döndürüp çevirerek dans ediyor, sıçrıyor, uçuyor, kahkahalarıyla, sayhalarıyla [*çığlıklarıyla*] hepsine birden bir şetaret ilka ediyordu [*sevinç aşılıyordu*]. Öyle ki, onlar da biraz sonra onun gibi koşmaya, sıçramaya başladılar. En yaşlıları olduğu halde Şeref Bey bile onlara uyarak haykıra haykıra terennüm etti. Samim'in kolunda Sacide hiç durmuyor, fıkırdıyor, mütemadiyen ona lakırdı söylüyor, yıldızlardan, gölgelerden bahsederek onu esrara, sergüzeşte celp etmeye [*bilinmeyene, maceraya çekmeye*] çalışıyor, fakat Samim, bütün mevcudiyeti uzak semalara uçmuş, şimdi cismini pek ağır bir yük gibi bitap ve harap, sanki zorla taşıyordu.

Nihayetsiz yıldızlarıyla parlak haziran seması bahara mahsus ezhâr [*çiçekler*] ile ağaçların üzerlerinden sızarak korunun içini lacivert nur dalgalarıyla yaldızlıyordu. Onlar beyaz şekilleriyle, eski masallardaki periler gibi, birbirine karışan muhtelif dans nağmeleri arasında, bahar ile, aşk ile, gençlikle sermest [*sarhoş*], çılgın bir sevda ahengi ile dönüyorlar, dönüyorlar, dönüyorlardı.

Birdenbire Pervin Şeref'in kolundan fırlayarak: "Aman ateşböceği" dedi.

Ve tutmak için sayhalarla [*çığlıklarla*], heyecanlarla böceklerin arkasından koşmaya, çırpınmaya başladı.

O zaman o dakikaya kadar fark etmedikleri halde, tıpkı kendileri gibi gecenin muattar [*ıtırlı*] ahengiyle sarhoş olmuş bir ateşböceği kafilesinin arasında olduklarını gördüler. Hepsi deli oldu, birbirlerinden ayrılarak böceklerin arkasından koşmaya başladılar. Samim bu arada kendini Sacide'nin çengelinden kurtarmış, dalgın, yorgun yürümeye başlamıştı. Ötekiler, onun etrafında, önünde, arkasında koşuyorlar, böcek tutmak için kahkaha fişekleriyle pervaneler gibi dönüyorlardı.

En evvel Şeref Bey bir tanesini yakaladı: "Tuttum, tuttum!" diye haykırdı. Yavaş yavaş hepsi birer tane ele geçirdiler. Yalnız Pervin o kadar uğraştığı halde tutamıyor, mutlak inat etmiş, koşuyor, muvaffak olamıyor, fakat yine koşuyordu.

Şeref Bey arkasından giderek: "Pervin Hanım, Pervin Hanım... Yorulmayınız... Ben size vereyim..." diyor, fakat Pervin onu dinlemeyerek nefes nefese çırpınıyordu. En nihayet o da bir tane yakaladı ve birkaç dakika mütemadiyen koşup yorulduğu için dinlenmek ister gibi kendini Samim'in koluna attı.

Bütün vücudu bitap ve pür-halecan [*çarpıntı içinde*] idi. Göğsü şiddetle hareket ediyor ve bu terlemiş genç kız vücudu bu hareketle pek nefis bir rayiha neşrediyordu [*koku yayıyordu*].

Samim, kolunun altında bir yavru kuş halecanıyla darabân eden [*çarpan*] bu taze ve ilahî vücudun şiir ve cazibesine lakayt kalamadı ve içinden derin bir şehvetle: "Bu da pek emsalsiz... Acaba buna mı karar versem..." diye tekrar tereddüt dalgalarına boğuldu.

Hepsi de pek yorulmuş oldukları için avdet ettiler [*geri döndüler*]. Avdetleri sakin ve gürültüsüz oldu.

*

Terasa çıktıkları vakit, Paşa, Doktor'la yine hararetli bir bahse dalmıştı. Fevkalade bir galeyan içinde oturduğu

koltuktan fırlayıp fırlayıp kalkıyor, sonra yine oturuyordu. Saraylı Hanım, Saadet ve Nazlı hanımefendilerin arasında bir kenarda, Nevhiz de Hürrem'le beraber bir köşede konuşuyorlardı. Onların muvasalatı [*varışı*] bu mükâleme [*konuşma*] partilerini ihlal etti [*bozdu*] ve muhavere [*konuşma*] tekrar umumi oldu. Şimdi Sacide onun yanına oturmuş, koruda başlayamadığı, yahut başlayıp da ikmal edemediği tahassüsat [*duygulanmalar*] tasvirine devam için fırsat arıyordu. Bir an oldu ki, Samim, kadının cüretkârlığına son derece mütehayyir oldu [*şaştı*]. Çünkü o kalabalık içinde arkasını hâzırûna [*hazır bulunanlara*] dönerek, Samim'e yine fısıldamaya koyuldu.

Samim, Saraylı'nın sözlerini hatırlayarak kendi kendine: "Kadının bütün ümitlerini kökünden kesmek için ne mümkünse yapmalı!" diye azmetti.

Sacide evvela kendi söylüyordu. Yüzü bin acıya gömülmüş olan Samim'in pek fark etmediği, sorulsa kolayca tekrar edemeyeceği bazı mevzularda gezdi, dolaştı; en nihayet, artık biraz da onu dinlemek istiyormuş gibi birdenbire:

"Bana söyleyiniz bakayım, kadınlar hakkındaki fikrinizi Samim Bey?" dedi.

Samim, onun aralarında böyle mahrem mübahaselerle [*konuşmalarla*] derinlik peyda etmek istediğini görüyordu. Acı bir tebessümle güldü; kadının kendini rahat bırakmayacağını anlıyor ve son derece tehevvür hissediyordu [*öfke duyuyordu*]. Kendi elemleri yetmiyormuş gibi bir de Sacide Hanım angaryası mı çekecekti?.. Kadının bu iddiakârlığını müthiş bir dersle tedip etmek [*cezalandırmak*] istiyordu. Tek bir makas darbesiyle onun bütün kanatlarını kesip, bütün hülyalarını parçalayıp dağıtmak için şedid [*şiddetli*] bir arzu duydu.

"Zevce [*eş*] kadın mı, maşuka [*sevgili*] kadın mı?" diye sordu.

"İkisi de" [*diye*] cevap verdi. Sacide: "Evvela zevce kadını, sonra maşuka kadını anlatınız... Çok merak ediyo-

rum... Her şeyiniz tanıdığım erkeklerden o kadar başka ki, bu fikrinizi de öğrenmek istiyorum..."

Samim, süzülmüş şuh bir nazarla katrelendirilen [*damlalandırılan*] bu iltifata lakayt kalmaya çalışarak:

"Hanımefendi" dedi; "evlenmek, eski kadınsız hayatta elim [*acıklı*] bir mecburiyetle belki ihtiyar edilecek [*tercih edilecek*] bir delilik idi... Halbuki bugün bu kadar latif hanımlar arasında yaşamak varken tek bir tanesine bağlanıp onunla kanaat etmek nasıl mümkün olur?.."

Sacide, memnun, hemen atıldı: "Demek ki genç kızlarla alakanız yok... O halde genç kadınlar hakkındaki fikrinizi lütfeder misiniz? Nasıl kadınlardan hoşlanırsınız? Brun? Blond? Petit, Grand?"[2]

*

Sacide Hanım, genç kızlar dediği tehlikelerin arasında Pervin'i de dahil görüyor ve Samim'de izdivaç [*evlilik*] arzusu olmadığına memnun oluyordu.

Samim cevap verdi: "Bir şair, zannedersem Suli Prüdom,[3] 'Allah olsa idim, dünyayı şöyle, semayı böyle yapardım, şunu böyle, bunu şöyle değiştirirdim, fakat ah ey kadınlar, sizi olduğunuz gibi bırakırdım!' diye bir şiir yazmıştır. Kadınlar hakkında ben de bu şair hissinde olduğumu itiraf ederim. Bir kadın nasıl olursa olsun, güzel olsun da... Benim için her zaman lütuf, her halde saadettir. Ha, pardon, yalnız tek bir şartım vardır... Kadın ne kadar ufak tefekse benim için o kadar şayan-ı perestiştir [*tapınmaya layıktır*]..."

Sacide Hanımefendi'nin yüzünde ani bir siyah gölge lekelendi ve bundan Samim son derece memnun oldu. Artık kadının iz'âcatından [*vereceği rahatsızlıklardan*] kurtulacağına emindi. Eğer varsa, kısmetini başkalarında arayabilirdi.

---

2. (Fr.) Esmer, sarışın, ufak tefek, iri. (ç.n.)
3. (Fr.) Sully Prudhomme. (ç.n.)

Fakat müthiş kadın, bu darbenin sersemliğinden hemen kendini topladı ve hiçbir şey olmamış gibi lakaydane: "Ey yaşça?" diye sordu.

Ve Samim'in söz söylemesine meydan bırakmayarak kendisi izah etti:

"Öyle ya" dedi; "bir kadın için yaşın pek büyük bir ehemmiyeti vardır... Mesela ben kendimi Nazlı ve Saadet hanımefendilerin hizasında tutmaya hiç razı olamam ve bunda hakkım da vardır; fakat, sonra yine mesela... Mesela Feriha Hanım'la da hem-âyar [*denk*] değilim. Fakat öyle düşünüyorum ki iki arası yaştaki kadınların kendilerine göre mühim bir kıymeti vardır. Hatta bazı pek tecrübeli erkekler bu kadınları pek genç hanımlara yüz kere tercih ederlermiş. Öyle ya hayatı anlamış, dünyayı tanımış, hangi teline dokunsanız bin türlü zevk fışkıran böyle kadınları pek toy, pek ham hanımlara faik [*üstün*] bulmak pek doğrudur... Fakat bunun için erkek erkek olmalı; erkek, kendisi toy ve ham olursa elbette ne istediğini bilir ne de yaptığını..."

Bu sözleri söyledi ve kendi zannınca attığı silleden memnun, fırladı, köşedeki hanımefendilerin yanına gitti.

Samim derin bir inşirah [*ferahlık*] nefesi alarak: "Oh" etti; "inşallah kurtuldum..."

*

Şimdi Nevhiz'e bakmaya korkuyordu.

Acaba onu nasıl bulacaktı? Sacide'nin bu şuhane [*şuhça*] teklifsizliğini acaba nasıl telakki etmişti [*karşılamıştı*]. Ah, Samim onda zerre kadar alaka eseri görseydi nasıl mesut olacaktı? Fakat hayır, o hâlâ, umumi muhavereye [*konuşmaya*] yabancı, uzak ufuklara akmış, hâlâ abus [*somurtkan*] ve hâlâ sükûtî idi.

Samim bu zulmetin [*karanlığın*] sebebini hâlâ keşfedemediği için kahroluyordu. Baş ağrısının kuru bir bahane olduğuna emindi. İşte bunun için, onunla bir fırsat düşü-

rüp tek bir söz teati etmek [*alışverişinde bulunmak*] için bütün gece harap oldu.

Yarın erken hareket olunacağı için bu gece erken yatılmak kararıyla yemekten hemen sonra herkes odasına çekilmek üzere dağılıyorlardı; bu esnada Samim, sofaya çıkan camlı kapının yanında onu nasılsa sıkıştırmaya muvaffak oldu ve kalbinin bütün hararetini koyduğu derin ve müteessir bir sesle:

"Nasıl, hanımefendi, başınız biraz rahat mı?" diye sordu. Nevhiz, mütehayyir [*şaşkın*] gözlerle baktı ve kuru bir sesle:

"Nasıl başım?" dedi.

"Başınızın ağrıdığını söylemiştiniz de... Bütün gece hep merak ettim" diye kekeledi.

Genç kadının omuzlarında müstehzi [*alaycı*] bir hareket uçtu, bunu pek tuhaf ve pek küstah bir sual buluyormuş gibi derin tahakkümle baktı. En nihayet bürûdetle [*soğuk bir biçimde*]:

"Benim başım ağrımıyordu ki!.." dedi.

Samim, mebhût [*şaşkın*], makhûr [*kahrolmuş*], son bir cesaretle:

"Ey niçin bizimle beraber gelmediniz?"

Aynı kahkaha-âver [*kahkaha taşıyan*] ses, aynı bârid [*soğuk*] gözler, aynı istihza hareketiyle:

"Canım istemedi ondan..." dedi. Keskin bir sesle ilave etti: "Bon nui!"[4] Ve dönerek seri adımlarla uzaklaştı.

*

Arkasında salonun öbür köşesinde fıkırdayan ufak bir kahkaha onu donup kaldığı vaziyetten çıkardı ve dönüp baktığı vakit köşede Sacide Hanımefendi'yi ve iri annesinin yanında daha kuru görünen küçük Hürrem'i gördü; ana kız ikisi de keskin bir istihza [*alay*] ile dolu yâbis [*kuru*] bir nazarla [*bakışla*] soğuk soğuk ona bakıyorlardı. Samim

4. (Fr.) Bonne nuit, İyi geceler. (ç.n.)

başını çevirip bakar bakmaz bu hareketi kâfi görmüşler gibi arkalarını dönerek süratle kayboldular.

Şimdi Samim salonda yalnızdı. Terasa doğru yürüdü; beyni o kadar zıt, o kadar akur mülahazaların [*azgın düşüncelerin*] hücumuna maruz idiki, düşünmek için nereden başlayacağını tayin etmek mümkün değildi. İki üç defa gitti geldi, tamam çekilip gösterilen yatak odasına gideceği vakit, ağaçların arasında iki hayal fark etti; bunlar adeta can cana denilecek kadar birbirine sokulmuş ve kaynamış, tenha bir gezintiden avdet ediyorlardı. Dikkat etti, Pertev ile Yezdan idi.

O zaman dimağını bunaltmış olan muzlim [*karanlık*] bulut kümeleri ansızın hücum eden müfteris [*yırtıcı*] bir fırtına darbesi ile herc ü merc [*altüst*] oldu; mevcudiyeti tekrar bir kıskançlık ateşiyle dağlandı, kendisi akim [*kısır*] emeller peşinde boş yere yorulur, didinirken, Pertev kendine pek müstesna bir aşk yaratmış, şimdi mesut ve pür-nur [*ışık dolu*] uçuyordu.

Odasına abus [*somurtkan*] ve haşin girdi. Muvaffakiyetsizliğinin esbabını [*nedenlerini*] düşünüyor, bir türlü karar veremiyordu. Mesela Yezdan pek parlak olmakla beraber, elbette Nevhiz yüz bin kere daha yüksek bir muvaffakiyet teşkil ederdi. Nevhiz'in bir tebessümü, Yezdan'ın buselerine [*öpüşlerine*] saadetle tercih olunacak emsalsiz bir bahtiyarlıktı. Yezdan, Pervin, daha başka kızlar, daha başka kadınlar, tebessüm, neşe, saadet idiler. Fakat Nevhiz'de bir başka hususiyet vardı ki, onu bütün diğerlerinden ayırıyor, kendisine yegâne bir mümtâziyet [*seçkinlik*] veriyordu. Onda zulmet [*karanlık*] vardı, esrar vardı, uçurum ve elem vardı... Ötekiler sevmek ve mesut etmek için dünyaya gelmişlerdi; Nevhiz de elbette sever ve sevince yakarak, öldürerek, kahrederek mesut ederdi. Samim kendi kendine: "Ben mutlak pervane ruhlu bir adam olacağım ki, onu tercih ediyorum, adeta bile bile, isteye isteye yanmaya, kavrulmaya âşıkım.." diye mırıldandı.

*

"Eğer sevmeyecekse, istemiyorsa, akşamüstü terastaki o âşıkane, mestane tavırları ne idi?" diye düşünüyordu. Sonra o huşuneti [*katılığı*] gözünün önüne getirerek kuduracak gibi oluyordu. Bunu evvela, etrafındakilere şüphe vermemek arzusuna hamletmişti. Fakat bu halde resmî olarak görüşmekte ne mani vardı?.. Bahusus hep birlikte koruya çıkıldığı vakit, niçin beraber gelmemişti?.. Hele onlara karşı başı ağrıdığından bahsedip en sonra kendisine o hakaret-engîz [*küçük düşürücü*] tavırla: "İstemedim de..." demesi ne demek olacaktı?

Samim bu ma'kus [*ters*] ve zıt hareketler arasında, harap ve helak oluyordu.

Birdenbire, yüzünde derin ve acı bir istihza hattı [*çizgisi*] sırıttı. Şimdi akşamüstü terastaki hali kendi lehine izafe ettiğine [*kattığına*] gülüyordu. Bu tevcihini [*yorumunu*] büyük bir divanelik buluyor ve en fecii, Nevhiz'in de pek divane bulacağını tasdik ediyordu. Tabii kadın, inceliğiyle onun kendine yeltendiğini hissetmiş olacaktı ve inceden inceye onun hareketlerini tetkik ediyor ve şüphesiz onu pek acemi, pek ahmak buluyordu. O kendisiyle eğlenirken erkeklik nahvetiyle [*gururuyla*] bu manasız hareketleri –yalnız manasız değil, ihtimal pek tabii, gayet sade bir hareketten başka bir şey değildi!– kendi lehine imale etmiş [*eğmiş*], bunu bir iltimas, bir arzu alameti zannetmişti öyle mi?..

İşte bu hamâkatin mücazatını [*ahmaklığın cezasını*] hem de pek acı olarak görüyordu. Nevhiz: "Canım istemedi de..." derken adeta "Sen kim oluyorsun, ne cesaretle bana ref'-i nazar ediyorsun [*göz dikiyorsun*]? Bu cesaretin budalalık olduğunu düşünmüyor musun?" demek istememiş miydi? Daha takdim olunduğu gün en derin bir rabıta [*bağ*] ile kendisine bağlamak istediği kadın tarafından budala bulunmak, duçar-ı istihza olmak [*alay edilmek*]...

İzzet-i nefsinin en hassas köşelerine kadar cerihadar olarak [*yaralanarak*] zehirli taharrüşle [*tırmalanmayla*] yırtıldığını hissediyordu. Ve yarın kalkar kalkmaz, artık

bu acı dersi kâfi görerek, hayal, vâhime [*kuruntu*] peşinde koşmayıp emin muvaffakiyetlere, masum ve melek sevdalara hasr-ı tefekkür etmeye [*düşünce yormaya*] karar verdi. Ve bu kararın müşevveş ahvali [*karışık halleri*] arasında uyudu.

*

Öbür sabah uyandığı vakit, ilk hissi, onunla aynı dam altında uyuduğunu düşünmek oldu. Şu anda onun leziz vücudu ile baygın bir rehavete müstağrık [*batmış*] olarak köpüklü danteller, ketenler, ipekler arasında mahmur [*uykulu*] ve müzehheb [*yaldızlanmış*] uzanmış bulunduğunu düşünmek derin bir şehvet oldu. Dünkü rayihasını [*kokusunu*] tekrar hissetti ve bugün akşama kadar göreceğinden, Nevhiz kendisiyle hiç konuşmasa, hatta hiç bakmasa yalnız onu uzaktan görmek bile pek emsalsiz bir saadet olduğundan bahtiyar idi.

Gece uyuyuncaya kadar onu işgal ve helak etmiş olan acı mülahazalar, bedbin endişeler ve en nihayet verdiği hayr-kâr [*hayırlı*] kararlar sanki hafif bir rüzgâr darbesiyle silinmiş, dağılmış idi. Bütün kâinat yalnız onun mevcudiyetinin nuru ile parlıyordu.

Hemen sıçradı, süratle giyinip aşağı indi; doktor, Saadet ve Nazlı hanımefendilerle Saraylı Hanım konuşuyorlardı.

Saraylı onu görür görmez hemen:

"Canım bu böyle nasıl gençlik Allah aşkına?" diye serzeniş etti. "Akranınız öteki gençler hep birden kalkalı iki saat oldu, sabah gezintisi yapmak için sizi beklediler, beklediler... Kalkmadığınızı görünce çekilip gittiler... Hava o kadar parlak ki, Sacide Hanımefendi'nin bile gençliği galeyan etti, o da onlara takılıp gitti..."

İhtimal onun da beraber bulunduğunu ve bu fırsatın ziyan olduğunu düşünmek yeni bir taharrüş [*örselenme*] oldu.

"Gece geç vakte kadar uyuyamadım.." dedi.

Ağlayacak kadar meyus, bir koltuğa çöktü. Ah bilse idi! Şimdi ihtimal onun kolunda, güneşin dalgalarıyla yaldızlanmış yeşil gölgeler içinde, mest ve mesut gezecekti...

Fakat tam bu esnada yukarı merdivenden Nevhiz'in indiğini gördü ve onun da kendisi gibi geç kalktığını ve tenezzühe [*gezintiye*] gitmediğini, bilhassa daha merdivenlerden tamamen inmeden, kendisini görür görmez rengîn [*renkli*] bir tebessümle selamladığını görmek pek şedid [*şiddetli*] bir saadet tahassüsü [*duygulanması*] oldu.

*

Saadet Hanımefendi:

"İşte Samim Bey gibi ihtiyar bir genç daha" dedi.

Ve Nevhiz'in istizahına [*açıklama istemesine*] Saraylı Hanım müstehziyâne [*alaycı bir biçimde*] cevap verdi.

"Sacide Hanımefendi'ye kadar bütün gençler sabahın letafetini [*güzelliğini*] gördüler, galeyana geldiler, koruda tenezzüh [*gezinti*] için sizi ve Samim Bey'i beklediler, fakat sizin geciktiğinizi görünce sabredemediler, çıktılar, gittiler... Siz de Samim Bey gibi dünyadan geçmişe benziyorsunuz..."

Samim, onunla bir şeyde iştirak [*ortaklık*] zevkiyle münevver [*aydınlanmış*] iken Nevhiz'in tatlı bir tebessümle kendine baktığını gördü ve ruhu tekrar ezeli mehtapların ezeli şaşaasıyla [*parlayışıyla*] nurlandı.

Muhavere yine eski mevzua intikal etmiş, hanımefendiler aralarında konuşuyorlardı. Ve genç kadın nasılsa mültefit, hayır pek o kadar değil, fakat müteveccih [*yönelmiş*] bir mizaçta olduğu için Samim bu gayr-i me'mul [*umulmadık*] talih müsaadesinden son derece memnun oluyordu.

Az sonra gençlerin faal kafilesi gezintiden avdet etti [*döndü*]. Hepsinin elleri ve kucakları rengârenk çiçeklerle dolu idi.

Yezdan:

"Aman sabah hali ne latif, ne kadar latif... Fakat yorgunluktan bittik" diye kendini koltuğa attı.

Fahire: "Ne güzel yorulduk" dedi.

Pervin, Samim'e gelerek: "Sizi birçok bekledik..." diye serzeniş etti.

Yezdan: "Ben, uyumuş kalmış olacak, uyandıralım dedim. Fakat hanımlar rahatsız etmek istemediler..."

Pervin tekrar siyanet-kârane [*koruyormuşçasına*] bir tavırla:

"Öyle ya" dedi, "ihtimal gece uyuyamamışsınızdır diye düşündük..."

Samim, müteşekkirane bakarak: "Telafisi gayr-i mümkün [*telafisi olanaksız*] bir şey değil ki..." diye mırıldandı.

Hürrem de cüssesine bakmayarak söze karışmak istedi:

"Evet, gece uyuyamamıştır belki diye ben söyledim de..." Ve kendi hayatında mahrum olduğu aşk ve saadet işlerine böyle uzaktan olsun temas etmek hırsıyla parmaklığın kenarındaki koltuğa ilişti. İri vücudunun yorgunluğu ile koltuğa yamanmış kendisine bir kıskançlık külçesi nazarıyla [*bakışıyla*] bakan Sacide Hanımefendi'nin yanında, kızı da büyük koltuğun içinde yapraksız kuru bir dal gibi incecik vücuduyla bir kıskançlık kadidi irâe ediyordu [*iskeleti gösteriyordu*].

*

Hizmetçi, arabaların geldiğini haber verdiği vakit hep birden sıçradılar. Herkes tuvaletini ikmal için odasına koştu.

Samim'in bütün emeli bir tertibe getirip Nevhiz'le bir arabaya girebilmekte temerküz ediyordu [*toplanıyordu*].

Bu, yegâne bir fırsattı, bunu kaçıracak olursa bugünkü teveccühü ziyan etmiş olacak ve hiçbir işe yaramaz kalp bir herif olduğunu ispat edecekti.

Herkesten evvel arabaların yanına gitti. Beş araba gelmişti, on beş kişi idiler, demek üçer üçer bineceklerdi. Az

sonra birer birer geldiler, hanımlar arkalarına bir yeldirme, başlarına bir örtü almışlar, beyler feslerini giymişlerdi. Samim yolun kenarında, dalgın dalgın bir beygiri muayene ediyor görünüyor, onun gelmesini bekliyordu.

Evvela iş merasimle başladı. Paşa Nazlı Hanımefendi'yi, Saadet Hanımefendi'yi bir arabaya bindirdi, sonra kendi atladı; arkadan herkes hücum ettiler; Pertev, Yezdan'ı elinden tutup bir arabaya bindirdi, hemen kendisi yanına oturdu. Nevhiz bu esnada ağır ağır gelmekte idi. Samim onun Pervin'in kendi kendine atladığı arabaya doğrulduğunu gördü, o çıkar çıkmaz atlamak üzere hazırlanıyordu ki, Şeref Bey ani bir hamle ile geçti karşılarına oturuverdi.

Samim, son derece sıkılmış, hepsini orada bırakıp ağaçların arasına dalarak kendi kendine dövüne dövüne yürümek arzusuna mukavemet için son derece cebr-i nefs etti [*kendini zorladı*].

Sacide'nin sesini işitti:

"Samim Bey, biz iki kişiyiz, buraya geliniz" diyordu.

Etrafı kan içinde görecek kadar pür-tehevvür [*öfke dolu*], Samim, içinde kim olduğunu fark etmediği bir arabaya daldı, sarhoş gibi düştü oturdu.

Karşısında Saraylı Hanım'ı fark edince biraz hafiflemekle beraber ağlamakla haykırmak arasında, müteredditt, teessürünü belli etmemeye çalışıyordu.

Saraylı, kulağına eğilerek: "Beceriksizlik ettin Samim... Bak adama ateş gibi..." diye fısıldadı. Sonra gülerek: "İlahi pek tuhafsın Samim Bey..." diye cilvelendi.

Samim bulanık gözlerle bakıyordu. İnkâr etmeye çalışmak gücüne gitti, boynunu bükerek:

"Ne yapalım, kısmet" dedi.

"Kısmet değil, bak Pertev... O hepinizden açıkgözlü... Hem onun işi sizin gibi gizli kapaklı değil... Uluorta... Hissiyatını herkese karşı meydana vurdu... Artık anlamayan kör demektir... Yezdan Pertev'in... Fakat yavrum, sen daha kimle iş göreceğine dair bir karar veremedin... Pervinceğiz en evvel arabaya atladığı vakit senin gelmeni bek-

ledi... Eminim bekledi... Fakat sen başka semalarda uçuyorsun... Ne olacak biliyor musun?.. Sen böyle meçhul maksatlar peşinde yorulurken birdenbire öteki açıkgöz herif kızı alacak gidecek; sen sıfıra sıfır elde var sıfır kalacaksın."

Samim uzun uzun, beliğ [*açık*] bir hicranla dolu bir nazarla [*bakışla*] baktı.

Bu nazara Saraylı Hanım pek manalı bir ifade ile cevap veriyormuş gibi sadece: Ya, evladım" diye mukabele etti.

*

Arabalar, birbiri peşi sıra, küçük bir kafile halinde ilerliyorlardı. Samim, muzlim [*karanlık*] bir sükût içinde, şimdi Nevhiz'in yanında olsa idi ne derin bir inşirah [*ferahlık*] ile sermest [*sarhoş*] olacağını düşünüyor ve Şeref'e, dünyaya, hayata, her şeye lanet ediyordu.

O zaman anlamak istedi: "Demek Şeref, Pervin için uğraşıyor" dedi.

"Elbette... Oğlum... Gözünü aç da etrafına baksana... Herif beş parasız kalmış, Pervin hem büyük bir servet, hem emsalsiz bir kız... Herkes budala değil!"

Derin bir kesel [*uyuşukluk*] içinde, son derece meftûrane [*bezmişçesine*]: "Aman alsın, alsın da kurtulayım, onun olsun" diye söylendi.

Saraylı pek neşeli bir kahkaha ile: "E vallahi pek tuhaf bir çocuksun Samim..." diye güldü. "Senin böyle bedavadan verdiğin şey lâakal [*en azından*] yüz bin lira ile yüz milyon kıymetinde canlı bir incidir, oğlum... Bunu böyle ne kolay ve kimin için feda ediyorsun?"

Yüzüne ciddi bir renk geldi: "Evet, öteki de güzeldir" diye devam etti. "Hatta Pervin'den daha alımlıdır... Fakat ne yapayım ki kapalı bir kutu... Açılacak mı açılmayacak mı, meçhul..."

Bu son cümlede Saraylı'nın gözlerinde öyle pür-vaat ve davet [*vaat ve davet dolu*] bir şeytanet [*şeytanlık*] manası

parlıyordu ki Samim onun bu hususta gösterebileceği kabiliyetten ve kolaylıktan korktu. Az kaldı, bütün emellerini, endişelerini hep anlatacak ve onun muavenet [*yardım*] ve delaletini [*rehberliğini*] temin için kalbini olduğu gibi döküp her şeyi ifşa edecekti [*açığa vuracaktı*]. Fakat sonra, birdenbire kendine geldi. Saraylı gibi bir kadına o ne kadar imalarla davet ederse etsin esrarını [*sırlarını*] açmak, birçok fena, pek muzır [*zararlı*] neticeleri mucip olabilirdi. Bunun için söylediği lakırdıların inceliklerini anlamıyormuş gibi manasız bir nazarla bakarak sükûtu tercih etti, tek bir söz söylese her şeyi ifşa etmekten korkuyordu.

*

Arabalar kemâl-i süratle [*tam bir hızla*] düz yolda gidiyorlardı. Az sonra yokuşa geldiler, ağırlaştılar, Samim en arka arabada olduğu için herkesi görüyorsa da arabalar bir hat üzerinde gittikleri için içindekileri ayrı ayrı fark etmek mümkün olmuyordu.

Bu esnada bir dirsekten dönmeye başlandığı için birer birer içerilerini tetkike başladı. Pertev Yezdan'la pür-neşe ve şetaret [*neşe ve sevinç dolu*] tebessümlerle, kahkahalarla meşgul idiler. Fakat Şeref'in arabasında sükût ve ciddiyet hükümran [*hüküm sürmekte*] idi. Buna son derece memnun olarak "Melun herif!" diye mırıldandı.

Onun yanında Saraylı'nın hiç ağzı durmuyordu ve tepeye çıkıp arabadan ininceye kadar aklı fikri Nevhiz'de olduğu halde onu dinlemeye, baş sallamaya, hatta bazen de cevap vermeye mecbur oldu.

Tepede, sabahleyin kendilerinden evvel hareket etmiş olan sofracılar her şeyi hazırlamışlardı.

En evvel, küçük bir aperitif masasına hücum ettiler.

Doktor Bey hem kadehi yuvarlıyor, hem: "Elhamdülillah aperitife hiçbirimizin ihtiyacımız yok... Hemen yemeğe otursak" diyordu.

Fakat hanımefendilerle Paşa biraz dinlenmeyi tercih ettiler.

Pertev: "Dinlenmek mi?" diyordu. "Dinlenmek için insan yorulmuş olmalı... Ben yorulmadım ki... Hatta kendimde koşarak tekrar köşke gidip avdet edecek [*dönecek*] bir kuvvet bile hissediyorum..."

Samim dişlerinin arasından: "Elbette, senin yerinde olsam ben hatta uçardım..." diye söylendi.

Pertev misafir hanımlara ve beylere tepenin hususiyatını [*özelliklerini*] nakletdiyordu. Doktor'la Paşa bir kenara çekilmişler, paşa her yemekten evvel almak itiyadında olduğu üç kadehini çekmekle meşgul idi. Hanımlar, genç ihtiyar, hepsi müteferrik [*ayrı ayrı*] sandalyelere oturmuşlar, konuşuyorlardı.

*

Sema, tepeyi bakir [*el değmemiş*] bir safvet [*saflık*] ile derâguş ediyor [*kucaklıyor*], berrak, harîrî [*ipeksi*] bir revnakla [*parlaklıkla*] süzülüyordu; karşıda Rumeli sahili, arkalarında Anadolu tepeleri dûr-â-dûr [*uzaktan uzağa*] silsilelerle, yeşil, yeşil, hep yeşil, uzuyor, tevali ediyor [*birbirini izliyor*], beri tarafta Karadeniz, rengîn [*renkli*] ve nihayetsiz bir ufuk içinde, mahmur [*uykulu*] ve lacivert, derinleşiyordu. Teneffüs ettikleri hava değil, esîrî[5] bir billur hayat idi.

Yemek pek neşeli oldu; gelinceye kadar teneffüs ettikleri taze kır havası, şimdi ciğerlerini yıkayan temiz esîr, iştihalarını çok açmış idi. Herkes yemeklere büyük bir iltifat gösteriyordu. Pertev, saadetinin galeyanı içinde, her lakırdısı latif bir nükte, her sözü zarif bir umde [*ilke*] ile müzeyyen [*süslü*], söylüyor, gülüyor, güldürüyor, şakıyordu.

5. Esîr: Atomlar arasındaki boşluğu doldurduğu varsayılan ağırlıksız, akıcı töz. Esîrî: Esîrle ilgili. (ç.n.)

Sofradan kalkıldığı vakit, açılır kapanır keten sandalyelere uzandılar. Muhavere [*konuşma*] hazım yorgunluğu arasında, umumi, rast gele mevzulara inhisar etti [*konularla sınırlı kaldı*], sürüklendi... Doktor, Yuşa tepesi hakkında tarihî ve naklî [*aktarılan*] rivayetler hikâye etti.

Az sonra Pertev hanımlara bir tenezzüh [*gezinti*] teklif etti, fakat hiç kimse kımıldanmak istemiyordu. Öğle ağırlığı tepeye bile tesir ediyordu. Aşağıda, Boğaz'ın sahillerinde ağır dumanlar teraküm etmiş [*birikmiş*], deniz kurşun sathıyla, hareketsiz, tasallüb etmiş [*katılaşmış*] gibi idi.

Fakat Pertev ısrar ediyor, herkese ayrı ayrı teklifte bulunuyor, böyle uyuşuk kalınacaksa Yuşa tepesine kadar gelmekte hiç mana olmadığını iddia ederek tepeden aşağı deniz kenarına inip çıkmak için hiç kimsenin haberdar olmadığı gizli yollar bildiğinden bahsederek, türlü tuhaflıklarla herkesi güldürüyordu.

En nihayet yine meyus [*ümitsiz*] olmayarak:

"Öyle ise bir başıma gideceğim..." dedi.

Sonra hanımlara doğru bir nazar [*bakış*] attı: "Var mı benimle beraber yola çıkacak seyyah?" diye sordu.

Herkes sükût etti. Fakat Samim, Yezdan'ın bu umumi sükût arasında müthiş bir nazar mücadelesini müteakip [*bakış savaşının ardından*] birdenbire fırlayarak: "Ben!" dediğini gördü ve kendi kendine genç kızın herkesin içinde gösterdiği bu kahramanlığı derin derin takdir ederek: "Bravo!" etti.

Ah, böyle her tehlikeyi göze alacak kadar sevilmek ne emsalsiz bir saadet idi.

Yezdan'ın bu cesaretine Paşa da, Doktor da el çırptılar; hatta Paşa: "Aferin Yezdan Hanım, kalıbının erisin, memnun oldum!.." dedi.

O zaman Pertev'le Yezdan, analarının babalarının gözünün önünde, resmî bir takdis [*kutsama*] ile birbirine alenen nişanlanıyorlar gibi kol kola girdiler ve uzaklaştılar.

*

Ah, Nevhiz olmasaydı... O da şimdi Pervin'le ihtimal Pertev'i takip edecekti öyle mi?..

Onlar ikisi yan yana oturuyor ve Samim'in bulunduğu noktada, çehreleri birbirinin üzerinde görünüyordu. İkisine de pek derin bir hicranla baktı.

"Acaba ikisini de mi seviyorum?" diye sızlandı.

Zira, Nevhiz'i istemekle beraber Pervin'den rabıtasını kat' edemiyordu [*bağını kesemiyordu*].

Sonra: "Hayır, ne biri ne öteki" diye düşündü. "Ben âciz, mendebur, miskin bir herifim... Sevsem, seven adam cesur olur; halbuki ben yalnız herkesten değil, ondan bile korkuyorum, yanıma gelse titriyorum, baksa eriyorum... Sevsem saadetimi feth için harikalar yapmam lazım gelir; halbuki daha bir arabaya atlayamıyorum... Ben adeta ilk seven bir mektep çocuğuyum, başka bir şey değil... Hatta şu pısırık Şeref kadar bile olamıyorum; herif nasıl sıçradı, arabaya çıktı? Nasıl Pervin'e yanaşmak için hiçbir fırsatı kaçırmıyor... Sonra kendimi aşk adamı zannediyorum!"

Pertev Yezdan avdet edinceye [*dönünceye*] kadar bazıları daldılar, diğerleri sustular; hiç biri kımıldanmadı. Onlar, iki genç, emsalsiz bir güşayiş [*açıklık*], derin bir inşirah [*ferah*] ile yüzleri çiçeklenmiş, yek-vücut, yek-ruh, yek-meal [*tek beden, tek ruh, tek anlam*] olmuşlardı.

Onlar gelince, Paşa'nın reyiyle [*görüşüyle*] avdet olundu. Ağır ağır gitmek şartıyla vakit ancak kâfi idi. Bir müddet araba ile gidildikten sonra yürümek için de bir hayli yol vardı.

Arabaların yanına geldikleri vakit, Samim, Saraylı'nın Nevhiz'in elini tutup bir arabaya ilerlediğini ve manalı manalı kendine baktığını fark etti. Kalbinde pek derin bir şükran hararetiyle onların arabaya binmesini müteakip hemen sıçradı, karşılarına oturdu. Diğerleri, rastgele, ikişer dörder, arabalara doldular.

Arabalar hareket etti, yokuştan aşağı süratle yuvarlanmaya başladı.

*

Saraylı Hanım, kendine mahsus bir hareket olmak üzere sol gözünü kısarak Samim'e bakıyor ve tebessüm ediyordu. Samim ona pür-şükran [*şükran dolu*] bir nazarla baktı.

Saraylı lakırdıya başladı:

"Aman hanımefendi, bir arabaya bindiğimize ne kadar memnun oldum... İnsan bilhassa arabada hoşlanmadığı insanlarla bulunmaktan pek çok sıkılır, değil mi efendim?"

Nevhiz: "Tabii" kelimesini düşürdü.

Saraylı olmasaydı ihtimal susulacaktı. Fakat o durmuyordu. Bin lakırdı söylüyor, ikisini de cevap vermeye, mülahaza beyan etmeye [*düşünce söylemeye*] mecbur ediyordu. Ve Samim ilk defa böyle yakın bulunduğu bu o kadar sevdiği kadının huzurunda, bilhassa nazarları [*bakışları*] çarpıştığı zaman eridiğini hissediyordu. Onda öyle bir vakar, öyle ağır bir tavır vardı, öyle bir kraliçe tavrı ki, ilk gün onu kolay bir zafer olarak telakki edişine şimdi kendi de gülüyor, bunun –mümkün olsa bile– pek, pek güç bir iş olacağını tasdike mecbur kalıyordu.

Şimdiye kadar başka bütün kadınlarla ilk temasta şayet hoşuna giderlerse oldukça cüretkâr, korkusuz olduğu halde, Nevhiz'in yanında hareketten değil, lakırdı söylemekten bile korkuyordu. "Daha alışmadım da..." demek istiyordu; "Daha bu ilk Türk hanımı..." dediği olurdu, fakat neticede, bütün bunların adi bir bahaneden ibaret kaldığını, işin esasının kadının fevkalade kuvvetli bir cazibeye, sihir-kâr [*büyüleyici*] bir haşmet-i mevcudiyete [*varlık yüceliğine*] malik bir harika olduğunu kabul ediyordu.

Mükâleme [*konuşma*] ağaçlarda, yollarda, hep böyle umumi mevzularda, yani Saraylı'nın sevk ve idare edebileceği zeminde dolaşıyordu. Onunla biraz samimiyet tesis etse, kendisine söz söylemeye başlayabilseydi... Onu elbette alakadar edecek bahisler bulacağını ve bahusus [*dolayısıyla*] sevdiği kadınlara hitap ederken takririndeki [*söyleyişindeki*] cazibe ve halâvetle [*tatlılıkla*] onu hatta müteessir edeceğini [*etkileyeceğini*] düşünüyordu.

Arabalar yokuştan inerken, solda dar bir yola saptı. Burada ağaçlar daha sıklaşıyor, hatta ileride sema görünmeyecek surette kapalı bir yol teşkil ediyordu.

Saraylı: "Köşkün arazisine girdik zannederim" dedi.

Nevhiz tashih etti [*düzeltti*]:

"Hayır, daha girmedik; arazinin etrafında çit vardır..."

Biraz sonra Samim: "İşte çit göründü" diye haber verdi.

Arabalar birbiri arkası sıra, çitin ortasında açılmış ağaç dallarından bir büyük kapıdan dahil oldular [*girdiler*].

Saraylı, Samim'e: "Buranın kirazları kadar nefis kiraz olmaz Samim Bey" diyordu. "Her birisi mübalağasız erik kadardır."

Nihayet bir yerde arabalar durdu, herkes indi; bundan sonra yol arabaların mürurunа [*geçişine*] müsait değildi. Köşke kadar ağaçların arasından gayrimuntazam yürümek şartıyla yarım saatlik bir mesafe vardı.

Kadın erkek karmakarışık yola düzüldüler. Bazen yolun müsaadesine göre biri en önde giderken, sonra en geride kalıyordu. Yalnız Pertev, Yezdan'ı koluna hapsetmiş ve Yezdan bu esaretten memnun ve mesut, daima beraber, daima zincirli en önde yürüyorlardı. Samim yürüdüğü müddetçe, ne yapıp yapıp Nevhiz'in civarında bulunuyor, hep onu takip ediyordu. Böylece, yandan, arkadan, muhtelif zaviyelerle [*açılarla*] önünde hep onu görerek, bütün bu görünüşlerin zevkiyle meşgul oluyordu. Bu esnada bir an oldu ki ona pek yakın bulundu. Ensesine temas edercesine sokulmuş olduğu için onun yürümekten ısınmış vücudunun derin kokusunu duydu, en hafif kokusu bu kadar can-sûz [*can yakıcı*] olan bu kadının mesela göğsünün nasıl kokacağını düşünerek onun memelerini gözünün önüne getirmeye çalıştı ve bu tahayyül o kadar şedid [*şiddetli*] bir tahassüs [*duygulanma*] oldu ki, beyni dumanlandı, bayılacağını hissetti.

Bir yere geldiler ki yol burada bozularak bir tümsek teşkil etmişti ve burada sıçramak lazım geliyordu, en evvel Paşa, Nazlı ve Sacide hanımefendilere muavenet [*yardım*]

ederek indirdi; sonra Doktor, Saraylı ile Saadet Hanımefendi'ye delalet etti.

Pertev, Yezdan'la beraber atlayarak Şeref'le kendisine döndü:

"Hanımları hep size havale ettim..." dedi ve uzaklaştı.

Şeref, Pervin ile Fahire'yi indirdi, yürüdüler.

Onlar, orada, en arkada Nevhiz'le tek ve tenha kalmışlardı. Şimdi birbirlerine bakıyorlardı. Genç kadının dudaklarında hafif bir tebessüm gölgelendi, onu müteakip gözleri, dünyaları Samim'e bâzîçe [*oyuncak*] ettirecek derin bir ihtirasla gözlerine gömüldü. Samim ayakta duramayacak derecede titriyordu. Fakat o esnada gözleri on adım ileride bir ağacın altında oturmuş kendilerine bakan Sacide'ye ilişti. Yılan kadın olmasaydı ihtimal başlamış olacaktı... Fakat onu orada görünce Samim, ciddi tavrını takındı, sade bir vaziyetle Nevhiz'e elini uzattı... Kendine teslim edilen elin titrediğini zannetti. Fakat Nevhiz gibi bir kadınla, şimdiye kadar muhtelif cephelerinden tanıdığına nazaran, insanın bir şeyden emin olmak ihtimali var mıydı?

*

Bu esnada uzaktan uzaktan top gürültüsünü andıran sesler işitildi.

Pertev haykırarak: "Aman ne iyi ne iyi... Gök gürlüyor, yağmur yağacak!" dedi.

Yezdan ellerini çırparak: "Oh, yağmur, bilhassa ormanda yağmura perestiş ederim [*taparım*]" diye sevindi.

Hepsi başını kaldırıp ağaçların arasından semaya baktılar. Tepelerinde yeşillik o kadar sık idi ki, semayı görmek kabil değildi. Yalnız yapraklara şeffaf bir akis veren güneş ziyasının [*ışığının*] mevcut olmadığını anladılar. Onlar böyle ağaçların altında yürüdükleri müddetçe hava bozulmuş, sema bulutlarla örtülmüş; birbirini müteakip evvela uzaktan gök gürlüyor, fakat gittikçe yaklaşarak etrafların-

da dolaşmaya başlıyordu. Tam bir tanesi müthiş bir tarrâka ile tepelerinde çatladı.

Pervin sapsarı, gözlerinin etrafı simsiyah olmuş, istimdâd-kârane [*yardım istercesine*] bir tavırla tevakkuf ederek [*durarak*] döndü, ona baktı:

"Aman yarabbi" diye inledi.

Samim onu o kadar muhtac-ı teselli ve himaye [*himayeye ve teselliye muhtaç*] gördü ki gayriihtiyari o tarafa atıldı: "Korkmayınız, Pervin Hanım! Korkmayınız" demeye mecbur oldu. "Hiçbir şey değil... Korkulacak bir şey yok..."

Genç kız titreyerek gözler pür-havf ve ra'şe [*korku ve titreyiş dolu*]: "Nasıl bir şey yok" [*diye*] şikâyet etti. "Ormanda ağaçlara düşmek ihtimali yok mudur?"

"Ağaçlar yüksek olursa belki... Fakat görüyorsunuz ki bunlar pek kısa şeyler... Müsterih olunuz..."

Pervin biraz kesb-i sükûn ederek [*sakinleşerek*] ilerledi. Samim, sonra Nevhiz'e avdet ettiği [*geri döndüğü*] vakit gayriihtiyari telaşını mazur göstermek için lakayt görünmeye çalışarak:

"Ya siz hanımefendi" diye sordu, "siz korkmuyor musunuz?"

Nevhiz, muammalı bir tebessümle cevap verdi:

"Fakat korkmayı pek severim... Hem yıldırımla ölmek tifo ile, yahut peritonit[6] ile ölmekten elbette daha latif bulduğum için..."

Yürüdüler. Bu esnada Nevhiz'in ayağı bir çamura takılarak burkuldu, düşer gibi oldu; Samim hemen yetişerek onu tuttu: "Az kaldı düşüyordunuz..." dedi; sonra: "Lütfen kabul ederseniz..." diye kolunu takdim etti.

Genç kadın, onun koluna girdi; yol muntazam olmadığı için bazen öyle oluyordu ki, ayakları kayarak Samim Nevhiz'in muazzez ve muattar [*ıtırlı*] ağırlığını göğsünde hissediyordu.

*

6. (Fr.) Péritonite: Karın zarı yangısı. (ç.n.)

Nevhiz: "İşte kiraz ağaçları göründü..." dedi. İlerden bir ses cevap gibi: "Fakat yağmur da geldi, rahat yiyemeyeceğiz" diye söylendi.

Filhakika ağaçların yaprakları arasında katrelerin sukutundan mütehassıl [*damlaların düşüşünden meydana gelen*] bir hışıltı ile beraber ağır, iri taneler tek tük düşmeye başlamıştı.

Yezdan, şen sesiyle: "Eyvah, yakalandık; korkarım fena halde ıslanacağız" diye gülüyor, Şeref temin ediyordu: "Ağaçların altına iltica edersek [*sığınırsak*] pek ıslanmayız..."

Yağmur çoğaldığı, katreler sürat kesb ettiği [*damlalar hız kazandığı*] için herkes ikişer üçer ağaçların altına sokuldular. Doktor pek yağmura aldırmayarak bir taraftan uzanıp uzanıp kiraz koparmakla meşguldü.

Sabahtan beri bir kolayını getirip Samim'e yanaşamamış olan Sacide, nihayet onlarla beraber aynı ağacın altına sokulmuş idi. Şimdi kiraz koparmak için ayaklarının üstünde yükselmeye çalışarak:

"Bunun zevki kendi eliyle koparıp yemededir, değil mi hanımefendi?" diye soruyordu.

Sık yapraklar yağmura biraz mani oldukları için herkes yetişebildiği kadar koparıp yemekle meşguldü. Hakikaten kiraz Saraylı Hanım'ın dediği gibi pek nazar-rübâ [*göz alıcı*], pek câlib-i iştiha [*iştah çekici*] idi. Samim kopardığı kirazları biraz yağmura göstererek kâfi derecede ıslanınca hanımlara takdim ediyordu. Ve eliyle kopardığı kirazları onun dudaklarının arasına alıp mütebessim dişleriyle ısırarak yemesini seyretmek o kadar derin, o kadar emsalsiz bir zevk oluyordu ki mest olmamak mümkün değildi.

Onların karşısındaki ağacın altında Pervin'le Hürrem ve Şeref Bey vardı. Pervin'in kendine karşı biraz bulutlu olduğunu, sabahki ve hele dünkü güşayişi göstermediğini fark ediyor, fakat bir çare olmadığı için fark etmemiş görünmek lazım geldiğini itiraf ediyordu.

İçlerinde en şen, en kahkaha-zen [*kahkaha atan*] takım, tabii Pertev'le Yezdan idi. Pertev, içinde yüzdüğü

emsalsiz saadetin tesiriyle çocuk gibi gevezelik ediyor, tuhaf sözler buluyor, hatta Paşa da dahil olmak üzere herkesi güldürüyor, delilikler yapıyor, ara sıra ağaçların altında akseden gayritabii sayhalarla [*çığlıklarla*] haykırdığı oluyordu.

İçlerinden biri kirazla niyet tutmayı akıl etti. O zaman herkes birbirine niyet tutmaya kalktı. Samim evvela mecburi bir cemile yapmış olmak arzusuyla kendisinin fazla meşguliyetinden şüphelenip bir koku almak için onlara sıvaşarak yanlarına sokulduğuna hiç şüphe etmediği Sacide Hanım'a tuttu. Sacide Hanım kirazı alıp yerken sürme ile haleli gözlerini süze süze: "Pek merak ettim, Samim Bey..." dedi. "Acaba ne tuttunuz?.."

Samim gevrek: "Söylenir mi ya?" diye cevap verdi.

Bu esnada Sacide Hanım'a Nazlı Hanımefendi seslenerek çağırdığı için kadından kurtularak ağacın altında yalnız kaldılar. Samim şimdi Nevhiz'e niyet tutuyordu. Genç kadın kirazı almadan evvel, ona bakmaya başladı. Samim'in ruhu bu nazar [*bakış*] altında pek derin bir sadme [*darbe*] ile sarsılıyordu. Nihayet Nevhiz, ağır ağır kirazı aldı, dişlerinin arasında sıkıştırıp tutarak: "Ne tuttunuz bakalım, bana da söylemeyecek misiniz?" diye sordu.

Samim bir darbe ile bütün hissiyatını göstermek istiyordu; Nevhiz'in huzurunda bu hareket pek müşküldü; fakat ne olursa olsun diye uçurumlar içinde yuvarlanıyormuş gibi gözleri bulanarak: "Sizle kendimi" dedi.

Genç kadın, şuh bir kahkaha ile fıkırdayarak: "Ya, o kadarcık mı?" diye alaylı alaylı güldü.

Samim gözleri hâlâ bulanık, ruhu hâlâ uçurumlara uçmakta, cevap verdi.

"Şu anda, şu yağmurlu sema ve bu gök gürültüleri altında sizden ve benden başka kimse var mı?.."

Nevhiz'in göğsünde tekrar bir hande [*gülüş*] fıkırdadı: "Aman ne kadar tuhaf" diye güldü.

Samim kendi kendine:

"Kadın pek kurnaz... İlk hücumumu bilâ-hadise [*olaysız*] savdı, bakalım ikinci hücumda ne yapacak?" diye söylendi.

*

Yağmur iyice hızlanmış, yapraklar çok ıslandığı için artık ağaçların dipleri de salim [*güvenli*] kalmamaya başlamıştı.

Pertev haykırdı: "Fena ıslanacağız... Bana kalırsa tabanları kaldıralım. Kendimizi bir ayak evvel köşke atmaya bakalım..."

Doktor: "Devam edeceğini hiç zannetmiyorum... Ne olsa yaz yağmuru... Şimdi geçer eminim" dedi. Sonra, "Böyle durmak güzel bir tebdilihava yapmak demektir" diye ilave etti.

Düşen yağmur ağaçlardan, topraktan keskin, sert ve temiz bir koku kaldırıyor, bu müskir [*sarhoş edici*] koku onların ciğerlerine kadar nüfuz ediyordu.

Paşa ilave etti: "Senin söylediğin kendin gibi aklını kaybedenlerin yapacağı bir çılgınlıktır..."

O zaman Pertev iki adım atıp tam ortaya çıktı:

"Yani zırdelilerin demek istiyorsunuz, değil mi?.. Öyle ise ben baş deli, işte gidiyorum... Elbette içinizde bana uyacaklar bulunur..."

Sonra etrafına baktı: "Var mı" dedi, "başka akıllı?.."

Ve mudhik [*komik*] bir tavırla kolunu Yezdan'a takdim etti: "Tabii siz... Malum..."

Nazlı Hanımefendi: "Yezdan, ıslanır hasta olursun" diye haykırdı.

Fakat onlar uçuyor gibi uzaklaşmışlardı.

Saraylı'nın neşeli sesi işitildi: "Vallahi, bu parlak haziran günü bize öyle bir oyun oynadı ki..." diye gülüyordu.

Şeref Bey mukabele etti:

"Aman hanımefendi, yağmursuz pikniğin hiç tadı çıkmaz... Tasavvur ediniz ki sabahki minval üzere, bir arızasız,

dümdüz, güneş altında, toz içinde gezdik, dolaştık, köşke avdet ettik... Ne harap bir halde bulunacaktık... Değil mi Paşa hazretleri?.. İşte böyle temiz bir yağmurla, daha çeşnili, daha zevkli oldu..."

Saraylı, manalı bir eda ile cevap vererek: "Duyduğunuz zevki yağmura hamlediyorsanız aldanıyorsunuz beyefendi..." dedi. "O çeşni yağmurda, güneşte değil, sizin kendinizde ve etrafınızdadır."

Sacide artık Samim'le Nevhiz arasında şiddetli bir alaka keşfetmeye başladığı için, aklı fikri onlarda olduğundan, gözleri Nevhiz'e ve Samim'e dikili olduğu halde ince bir kahkaha ile söze karıştı:

"Aman pek tuhaf şey... Karşı karşıya, bir salonda görüşür gibi birbiriyle mübahase ediyorlar [*tartışıyorlar*]... Değil mi Nevhiz Hanımefendi... Tepemizde gök gürlüyor, yağmur az daha iliklerimize işleyecek, yıldırım sinirlerimizi harap ediyor, Şeref Beyefendi bu halde bir çeşni, bir zevk buluyor... En akıllımız Pertev Bey imiş... Onlar şimdi ihtimal köşke varmışlardır..."

Doktor itiraz ederek: "Daha nerede" dedi. "Yolu yarılamadılar bile..."

Müthiş bir infilak oldu, topraklar sarsıldı, ağaçlar yıkılıyor zannolundu, hepsinin yüzü kül gibi oldu. Sonra derin bir sükût takip etti. Şimdi yalnız yapraklara düşen katrelerin [*damlaların*] hafif feşfeşesi [*fışırtısı*] devam ediyordu.

Her taraf iyice ıslanmış, yollarda ufak ufak sular birikmişti. Yağmurun devam ihtimali, hem yıldırım korkusu onların hepsini ne yapıp yapıp dam altına iltica için çare aramaya sevk ediyordu. Nihayet Sacide Hanım'ın tekrar bir teklifi üzerine hepsi birden Pertev'le Yezdan gibi, ağaçların altından çabuk çabuk ilerlemeye karar verdiler. Ne olsa köşke yaklaşmak tabii müreccahtı [*tercih edilirdi*].

Saraylı, kahkahadan katılıyor: "İlahi kulakların çınlasın Pertevcik..." diyordu.

*

Köşke girdikleri vakit hepsi de sırsıklam, yorgun, harap bir halde idi. Pertev'le Yezdan onları büyük camlı kapının önünde istikbal ettiler [*karşıladılar*]; gülmüyorlar, merhametle bakıyorlardı. Onlardan yeni misafirlerin geldiğini haber aldılar. Salona girdikleri vakit bir köşede Sadri Bey'le Fahri Bey'in baş başa oturduklarını, öbür köşede küçük Feriha'nın bir kitap mütalaasına [*okumaya*] dalmış olduğunu gördüler.

Fahri Bey, Paşa'nın gençlik dostlarından olduğu için ara sıra teklifsizce geldiği olurdu. Yalnız Feriha ile beraber gelmeleri şüpheyi mucip olacağını bildiklerinden ikisi de telaşla hemen birbirlerine Beykoz iskelesinde vapurdan çıktıkları vakit rast geldiklerini ilan ettiler.

Saraylı, Samim'in kulağına sokulup yüzünde derin bir esef ifadesiyle:

"Görüyorsun ya, sana söylememiş miydim? Herif kızı nasıl kandırdı... Zavallı kızdan artık hayır yoktur... Gül gibi, taptaze kızcağız elden gitti demektir... Kurt herif nasıl onu da baştan çıkardı..."

Samim, alaylı bir tebessümle: "Fena mı? Apartmandaki deftere bir müşteri daha ilave edilecek... Hem de şık ve cici bir müşteri..." diye latife etti.

Saraylı feveran etmişti: "Aman Samim Bey, böyle söyleme Allah aşkına" diyordu. "Bu sülük herif şimdi onu emer, emer, iki gün sonra, tabiatsız murdar hevesini alınca, başka bir kadının peşinde bunu bir köşeye fırlatır atar... O zaman kız için orta malı olmaktan başka bir çare kalmaz... Emsalini az mı gördük?.."

Küçük bir sükûttan sonra birdenbire derin bir galeyanla:

"A vallahi sabredemeyeceğim, gidip kıza çıkışacağım... Canım bu kadar gençler var, yapacaksan bari onların biriyle yap, değil mi Allah aşkına?.. Sen onları bırak, gel kendini böyle iğrenç bir sümüklüböceğe teslim et..."

Samim, Saraylı'nın Sacide Hanımefendi'nin evindeki sözünü tekrar etti.

"Para!" dedi.

"Ay para yalnız onda mı var? Ben doğrusunu söyleyeyim mi Samim Bey, bu işi zevk için yapanlara o kadar kızmam. Hatta icap ederse yardım bile ederim... Nihayet ne olsa bir zevk var; beni asıl böyle para için ve iğrenç heriflere teslim olan kadınlar kudurtuyor... Çünkü bu adeta orospuluk oluyor... Bir zarafet, bir necabet [*soyluluk*] kalmıyor..."

Samim bu itirafa derin hayretle beraber: "Gençlerin arasında bu herif gibi fedakârlar çıkmayacağına emin olmalısınız... Bu kadın her şeyden evvel paraya muhtaç... Halbuki gençler bu yoldaki emellerine daha fahrî vesaitle nail oldukları [*parasız araçlarla eriştikleri*] için... Anlıyorsunuz ya..." diye güldü.

*

Az sonra Samim, Sadri Bey'le görüştü. Bu, otuz beş yaşlarında iyice iri, müheykel [*heykel gibi*] ve adeta mehîb [*heybetli*] vücutlu bir adamdı.Bu mehâbeti tezyîd eden [*heybetliliği artıran*] şey geniş omuzlarının üstünde iri bir tek gözlük camının arkasından pür-infilak nazarlı büyük gözlerinin pek canlı bir ifadeye malik büyük başının şekil ve manası idi. Bu müfrit [*aşırı*] vücutta bu gözlerden başka her şey, cansız denilecek kadar bî-hareket [*hareketsiz*] ve câmid [*donuk*] görünüyordu. Saatlerce tahassüsatını [*duygulanmalarını*] yalnız nazarlarıyla [*bakışlarıyla*] ifade etmekle kanaat ederek [*yetinerek*], saatlerce tek bir söz söylemediği olurdu. O gayet iyi bir dinleyici idi. Kelimelerini ve hareketlerini pek büyük bir hissetle [*cimrilikle*] idare etmesini pek sevdiği anlaşılıyordu. Yarım saat onunla konuşan, daha doğrusu yarım saat ona lakırdı söyleyen bir insan, eğer gözlerinin cevval hareketleri olmasaydı, söylenen sözleri işitmediğine zâhib olurdu [*işitmediğini sanırdı*]. Bu nokta-i nazardan [*bakış açısından*] onu en iyi Saraylı Hanım'ın: "Somurtkan bir kaya parçası" sözü ifade edebilirdi. Birbirine takdim edildikleri vakit delikanlıyı

sert gözüyle süzdükten sonra hafif bir ser-fürû edip [*baş eğip*] kuvvetle elini sıktı ve yerine oturdu.

Samim, onunla konuşmak için evvela köşkten, etraftaki bağlardan bahçelerden bahsetti; bir cevap almayınca böyle şeylere alakadar olmadığına hükmederek Beyoğlu hayatından dem vurdu; bilhassa onun dahil olduğunu Saraylı'dan işitmiş olduğu kulüp hayatına geçti. Birçok lakırdı söyledi. Sadri'nin yalnız gözlerinde hareket vardı. Onu mutlak söyletmek için bir sual sormak lazım geldiğini nihayet anladığı için hangi kulübe devam ettiğini sordu. Sadri Bey lakırdı söylemeye mecbur olduğu için müteessifmiş [*yazıklanıyormuş*] gibi sertçe bir ifade ile: "Serkıl Doryan" dedi ve Samim'in on beş dakikalık bir lakırdı söylediği halde ondan alabildiği yegâne söz bu iki kelimeden ibaret kaldı.

*

İyice akşam olmuştu. Yağmur hâlâ hızlı hızlı yağıyordu. Salon şimdi adeta karanlıktı. Takım takım köşelere dağılmışlar, yine ufak ufak muhavere [*konuşma*] partileri teşkil etmişlerdi. Nevhiz bir köşede Feriha ile görüşüyordu. Samim onlara yaklaştı.

"Feriha Hanımefendi'yi geçen akşam çayda gördümse de o kadar mahsur [*kuşatılmış*] bir halde idiler ki teşerrüf etmek [*tanışmak*] mümkün olmadı. Lütfen beni takdim eder misiniz hanımefendi" diye rica etti.

Nevhiz, onun yanlarına gelmesinden memnun göründü ve şetaretle [*sevinçle*] takdim etti; Samim bu şetareti [*sevinci*] görerek artık onu tuttuğuna emin oluyordu. Onların yanına oturdu.

Nevhiz, tutuldukları yağmuru anlatıyordu. Feriha dikkatli dikkatli dinliyor, ara sıra gözleri Samim'e kayarak bir saniye onda temerküz ediyor [*toplanıyor*], fakat hemen ayrılarak tekrar Nevhiz'e in'itâf ediyordu [*yöneliyordu*].

Feriha'nın gözleri ebediyen derin bir hayretle dolu görünüyordu. Bahusus [*özellikle*] dinlerken, bu pür-hayret [*hayret dolu*] gözler ezeli kahkaha dalgalarıyla taşar gibi açılıyor, açılıyor, sonra titreyerek süzülerek bayılarak kapanır gibi oluyor, sonra tekrar açılmaya başlıyordu. Ara sıra burun deliklerinin ince kanatları zevk ve şehvetle pür-ihtizâz [*titriyor*] görünüyor ve bu hal ona son derece hassas bir kalbin mevcudiyetini veriyordu. Gözlerinin altından başlayıp yanaklarının ortasına kadar hafif bir çil sirayeti [*yayılması*] vardı ve bu, yüzün ifadesini başka bir cazibe ile tezyin ediyordu [*süslüyordu*].

Samim kendi kendine derin bir hicranla: "Ne güzel kadınlar var" diye söylendi.

Nevhiz, verdiği tafsilattan sonra en nihayet: "Aman pek eğlendik" deyince Feriha'nın pür-hande [*gülen*] gözleri yine hayretle taşarak:

"Nasıl hanımefendi, bu kadar yorulduğunuz, bu kadar ıslandığınız halde mi?" diye sordu.

"Evet, yorulduğum, ıslandığım ve hele korktuğum için... Düşünsenize, o kadar değişik, o kadar yeni, o kadar tehlikeli bir şey oldu ki..."

O zaman Samim, onun da kendi gibi, nadir heyecanlar, yeni tahassüsler [*duygulanmalar*] ve ince tehlikelerle çarpışmaktan hazzeden muhteris, fırtınalı mahluklardan olduğunu anladı.

*

Birdenbire yine müthiş bir tarrâka ile bir infilak oldu. Köşk, temeline kadar sarsıldı. Yine herkesin yüzü sapsarı oldu. Arkadan uzun uzun, uzak uzak ra'd [*gök gürültüsü*] dalgaları yuvarlanmaya başladı.

Feriha, yüzü balmumu gibi sararmış, güzel gözleri derin bir havf [*korku*] ile çukurlaşmış, bekliyor ve büyük bir inhidamdan [*çöküşten*], cehennemî bir zelzeleden korkuyormuş gibi bakıyordu.

Samim onun fikrini işgal etmek ister gibi lakaydane: "Tıpkı Giyom Tel[7] uvertürüne benziyor" dedi.

Sonra: "Onu büyük bir orkestrada hiç dinlediniz mi?" diye sordu.

Nevhiz, sadece: Evet, bir kere Londra'da Kristal Palas'ta..." diye cevap verdi.

Samim: "Öyle ise tam yerinde dinlemişsiniz.." dedi.

"Esasen piyanoda çok severdim... Bilhassa dört el ile pek güzel olur. Hemşire ile ekseriya çalardık... Fakat büyük orkestra ile o kadar latif, o kadar mutantan [*görkemli*] ki... Bayıldım..."

"Evet, insan tıpkı müthiş bir gök gürlemesi işitiyormuş zanneder... Bu, İsviçre dağlarına mahsus büyük fırtınayı tasvir eder... Rossini bunu bestelemek için aylarca İsviçre dağlarında ikamet etmiş... Evvela sakin, şeffaf, beyaz bir şafak... Sabah oluyor, bu sabahın bütün safvet [*saflık*] ve masumiyetini terennüm eden melodiler ne kadar mahmur, ne kadar bakirdir! Sonra çobanların, koyun sürüleriyle meraya çıkışları tasvir olunur, nihayet birdenbire fırtına başlar... O vakit bulutlar, kayalar birbirine karışır, uçurumlar yarılır, dağlar sarsılır, hasılı bir seher ki tam tabiatın İsviçre arazisine bahşettiği ihtiraslı arazi hailelerine [*tragedyalarına*] yakışacak tarzda... Sonra yavaş yavaş tekrar sükûn teessüs eder [*yerleşir*], eşya yine hareketsiz, yumuşak ve beyaz bir şekil alır..."

Nevhiz: "Evet, pek güzeldir" diye tekrar etti.

Samim, genç kadının musikiye meftun [*tutkun*] olduğunu ve bu bahisle onu zapt kabil [*elde etmenin mümkün*] olduğunu anlamıştı. Bunun için devam etti:

"Bazı parçalar vardır ki bana tıpkı Giyom Tel uvertürü gibi, hatta bazen daha kesafetle [*yoğunlukla*] tesir eder.; adeta dinlerken, bir kitap okuyormuş gibi, teferruata varıncaya kadar, en küçük cümlelerin bile manaları ruhuma akseder, siner, parçanın bütün mana ve şiirini hayalen

7. *Guillaume Tell*: Rossini'nin Schiller'in aynı adlı oyunundan uyarladığı lirik opera. (ç.n.)

yaşarım... Mesela Beethoven'in Mehtap Sonatı...Liszt'in İkinci Rapsodi'si... Weber'in Freischütz operasındaki Tarantel... Çipolka'nın Balodan Sonra Aşk Rüyası... Daha ne bileyim, birçok böyle parçalar vardır ki, size manalarını adeta tercüme ve tahlil edebilirim."

Feriha, göğsünde bir hande [*gülüş*] fıkırtısıyla: "Pek tuhaf" diye güldü.

Nevhiz: "Aman pek merak ettim Samim Bey" dedi.

"Bunda cebrî [*zorlama*] bir şey vardır zannetmeyiniz... Bilakis gayet tabiidir. Hani bazı musiki münekkitleri [*eleştirmenleri*] vardır ki, mesela Schopin filanca noktürnü bestelerken mutlaka şunu ifade etmek istemiştir, gibi iddialarda bulunur. İtiraf ederim ki ben bu cebrî manaların [*zorlama anlamların*] hiçbirisini kendi tercümelerim gibi vazıh [*açık*] bulamadım. Halbuki Mehtap Sonatı... Benim için muhteşem, beliğ [*açık*] ve canlı bir mehtap tasviridir. Öyle cümlecikler vardır ki bana denizde gezen menevişli ziya dalgacıklarını adeta hakiki imişler gibi gösterir, tecessüm ettirir [*canlandırır*]... Sonra bir yeri vardır ki, ayın denizdeki aksi üzerinde uçan hafif bir rüzgâr gibi eser, suları okşar, dalgaları öper, gayr-i mahsus [*sezilmeyen*] bir peri nağmesiyle terennüm eder, uçar gider... Bilhassa İkinci Rapsodi... Onu dinlerken Macar merasındasu başında kurulmuş çingene çadırlarını hey'etiyle [*görünüşüyle*] görürüm... Kısa etekli, dar bolerolu genç kızlar şen şen raks ederler; renkli poturlu, perişan saçlı delikanlıların şarkı söyleyerek çaldıkları musiki aletlerini olduğu gibi işitirim... Gözümün önünde bu aşk ve zevk levhası canlanır... Fakat renkleriyle, şekilleriyle, olduğu gibi..."

Delikanlı, iki genç kadının kendini dikkatle dinlediğini ve son derece mütehassis olduklarını [*duygulandıklarını*] görüyordu:

"Sonra o Balodan Sonra Aşk Rüyası... Evvela genç kız (Çünkü ben bunu bir genç kız olarak tasavvur ediyorum), genç kız daha balodadır... Sevdiği ile oynadığı kendisini o kadar mest eden dans henüz devam etmektedir... Ve ruhu

nağmelerin aksiyle pür-ahenk olduğu halde, balodan müfârekat ediyor [*ayrılıyor*]; şimdi odasında, içtiği şampanyaların, temas ettiği erkeklerin, işittiği nağmelerin tesiriyle daha henüz sarhoş, yatağa uzanıyor... Ve aşkını tahayyüle başlıyor... Bu esnada hâlâ sâmiasında [*kulağında*] o latif dansın nağmeleri temevvüç ediyor [*dalgalanıyor*] ve ben onun o latif, ipek vücuduyla beyaz danteller arasında yatağına uzanmış, içtiği şampanyaların, temas ettiği erkeklerin, işittiği nağmelerin tesiriyle daha henüz sarhoş genç kızın bütün bikri [*el değmemişliği*], bütün şiiriyetiyle, bütün rayihası [*kokusu*], bütün musikisiyle gözümün önünde tecessüm ettiğini [*canlandığını*], yaşadığını, sinesinin [*göğsünün*] sık sık kabardığını görürüm... O kadar ki elimi uzatsam adeta temas edeceğime, tutacağıma yemin edecek derecede..."

Bu esnada hizmetçi yemeğe davet ediyordu.

Nevhiz gülerek ayağa kalktı: "Pek kuvvetli hayaliniz var Samim Bey" dedi.

*

Bütün gece ara sıra gök gürültüleriyle sel gibi yağmur yağdı. Onlar yemekten kalktıktan sonra salonda yine takım takım ayrılmışlardı. Paşa, Sadri Bey, Doktor ve Fahri Bey'ler bir poker partisi ile bir köşeye çekilmişler, hanımefendiler öteki köşede toplanmışlardı. Gençler de musiki salonuna doldular.

Evvela Yezdan piyanoya oturdu. Sebastian Bach'ın bir jigini[8] çaldı, sonra Ramon'un meşhur gavotuna[9] geçti. Yezdan bilhassa eski ve yüksek musikiye meftun [*tutkun*] idi. Sonra hep birden Nevhiz'e rica ettiler. Schumann'ı son derece seven Nevhiz'in onun neşidelerini [*şarkılarını*] pek büyük bir muvaffakiyetle teganni ettiğini [*okuduğunu*] söylediler ve onu piyanoya geçirdiler.

8. Jig: İngiliz kökenli hızlı bir dans. (ç.n.)

9. Gavotte: Fransa'da 18. yüzyıldan sonra yaygınlaşan oynak bir dans. (ç.n.)

Piyanoda seri, şuh ve lerzan [*titreyen*] beş on not koşuştu. Birdenbire genç kadının göğsünden Samim'in o zamana kadar duymadığı bir perdede, davudî ve elemli ve muhrik [*yakıcı*], tam kontralro bir seda yükseldi. Bu Schumann'ın meşhur dihterlibelerinden[10] birisiydi. Mühtez [*titreyen*] bir rehavetle nem-nâk [*nemli*] olan bu nağme o kadar hararetli, o kadar lerzan [*titrek*] başladı ki, genç kadının ağzından nebeân ederken [*çıkarken*], insan bunun bir şarkı değil, hakiki bir ifade-i aşk [*aşk ifadesi*] olduğunu hissediyordu. Birdenbire, bu hararet bir derin elem ifadesiyle galeyan etti, bir ihtiras alevi gibi ateşlendi; şikâyetle, meftûr [*bezgin*] ve muhtazır [*can çekişen*], bir aşk istirhamı gibi zelil ve hakir, yerlerde sürünür gibi uzadı, sendeledi, kıvrıldı, en nihayet, makhûr [*kahrolmuş*] bir hıçkırık içinde boğuldu, söndü...

Şiddetli bir alkış takip etti. Fakat Samim damarlarındaki bütün kan tevakkuf etmiş [*durmuş*] gibi, mevcudiyetinin a'mâkına [*derinliklerine*] kadar bayılmış kalmıştı. Koştu, bu küçük güfteye verdiği bu kadar muvaffakiyetli manadan dolayı Nevhiz'i hararetle tebrik etti.

Sonra Feriha'yı piyanoya geçirdiler. O, küçük Fransız şansonetlerini[11] çok iyi söylerdi. Saatlerce onu dinlediler. Gayet zengin bir repertuvarı vardı. Fransız şarkılarına mahsus bazı çapkın imalara hep birden katılarak güldüler, eğlendiler.

Bu esnada arkalarda oturan Şeref Bey, mütemadiyen "Sonat Patetik" diye tekrar ediyordu.

O şimdi Pervin'e rica ediyordu ve güşayişli eda ve ifadesiyle Samim'e hitaben:

"Lakin beyefendi, görmelisiniz Pervin Hanımefendi bunu ne beliğ [*pürüzsüz*], ne latif çalarlar... Son defa Fe-

10. Dichterliebe: Robert Schumann'ın Henrich Heine'nin şiirlerinden bestelediği lied dizisi. (ç.n.)

11. Chansonnette. (ç.n.)

neryolu'nda köşke teşriflerinde lütfetmişlerdi, ömrüm oldukça unutamayacağıma yemin ederim..."

Pervin piyanonun yanında gölgede idi; Yezdan ile Fahire de Şeref'in bu sözünü tasdik ettiler, hep birden ondan rica edildi. Fahire:

"Do diyez minör sonat... Evet, Pervin Hanım onu adeta lisana [*dile*] getirir, cümle cümle ifade eder" dedi.

Nevhiz, tebessümle Samim'e bakarak:

"Böyle parçaların tercümesini siz Samim Bey'e sorunuz" dedi. "O kadar güzel tahlil ediyorlar ki..."

Sonra Samim'e hitap etti:

"Sizde Patetik'in tercümesi yok mu Samim Bey?"

Fakat Pervin sonata başlamıştı. Ve bu, emsalsiz, ilahî, bedii [*estetik*] bir istiğrak [*kendinden geçme*] oldu. Hepsi de çalınan parçanın en küçük cümlesine kadar bütün güzelliklerini hakkıyla idrak edecek kudret ve kabiliyette oldukları için birinin teessürü [*etkilenişi*] diğerlerine de sirayet ederek, bilhassa, pek büyük bir kudretle lisana [*dile*] getirdiği adacyodan[12] sonra Pervin allegro parçasındaki ince, mariz [*hasta*], matem-âlûd [*yasla karışık*] şikâyeti bütün o acı feryadıyla canlandırdığı vakit, vecd ve galeyan umumi oldu.

Sonat bitmiş, hepsi derin bir cezbe [*kendinden geçiş*] içinde, hâlâ çalınıyor gibi, dindarane bir sükût ile hâlâ dinliyorlardı.

*

Sükûtu nihayet Samim ihlal etti [*bozdu*]: "Bu Beethoven ne ilahî bir şahsiyettir!.." dedi. "Kalbi de dehası gibi büyük, fakat bedbahtlığı dehasından da kalbinden de büyük bir adam..."

O kadar ta'ziz ettikleri [*kutsadıkları*] bu dâhi hakkında bir iki fikir almak için hepsi kemal-i dikkatte [*tam bir dikkatle*] dinliyorlardı.

12. Adagio. (ç.n.)

"Hayatı adeta feci bir hikâyedir: Ölünceye kadar ihtiyaç ve sefalet içinde kavrulmuş, sevmiş, sevilmemiş, kalbinin şefkat ihtiyacıyla kime fedakârlık ettiyse nankörlük görmüş bir bedbaht ki... Fakat hayatının en feci hali sağırlığıdır. Düşününüz insaniyetin asırlarca unutulmayacak en samedânî [*tanrısal*] nağmelerini halk ve inşâd edip [*yaratıp ve seslendirip*] bunları işitememek ne elim bir haldir! Bu sağırlığına müteallik [*ilişkin*] öyle hikâyeleri vardır ki insanı dil-hûn eder [*içini kanatır*]... Mesela bir gün Viyana'ya gitmek istiyor, fakat kâfi parası olmadığı için yayan gitmeye mecbur kaldığından tabii gecikiyor ve akşamüstü pek yorgun bir halde gece misafiri olmak için eski bir eve iltica ediyor. Hane sahipleri onu kabul ediyorlar, yemek yediriyorlar.

"Yemekten sonra, valide ile kız daha işle meşgulken, aile babası eski bir piyanoya geçiyor, üç erkek oğlu her biri duvara asılı olan kemanlarını alıyorlar, baba akordu veriyor ve hep birden çalmaya başlıyorlar; Beethoven çalınan şeyi işitmiyorsa da gözüyle gördüğüne nazaran [*bakarak*] çalanların son derece derin bir teessür hissettiklerini anlıyor. O kadar ki ana kız az sonra işlerini bırakıp odaya geliyorlar; hepsinin saf yüzlerinde gayet canlı bir heyecan görülüyor. Kalplerinin son derece müteessir olduğu anlaşılıyor... Parça bittiği zaman genç kız heyecandan ağlayarak annesinin kucağına atılıyor. Çaldıkları havanın güzelliğine doymamış gibi bir daha çalmaya başlıyorlar; bu sefer galeyan son dereceye çıkıp hepsinin gözleri yaşlarla doluyor, elleri titriyor; bu hali görünce Beethoven: 'Dostlarım,' diyor; 'hissettiğiniz zevke iştirak edemediğim için son derece müteessirim... Çünkü kulaklarım sağırdır, lütfen şu notayı verirseniz ne çaldığınızı görür anlarım...' Notayı eline aldığı vakit, gözleri kararıyor, nefes alamıyor, sonra eliyle yüzünü kapatarak hıçkıra hıçkıra ağlamaya başlıyor. Çünkü bu havanın kendi parçalarından biri olduğunu görüyor... Bütün aile etrafını alıyorlar, hayretle soruyorlar; Beethoven bir müddet ağladıktan sonra: 'Beethoven benim!' demeye

mecbur oluyor! O vakit kimi ellerini, kimi ayaklarını öperek onu ta'ziz etmeye [*kutsamaya*] başlıyorlar, bu heyecan geçince, Beethoven kendi piyanoya oturuyor; bu teessürün altında hiçbir bestekârın hiçbir vakitte inşad etmediği [*seslendirmediği*] ilahî, lâhutî parçalar çalıyor, onları sermest bırakıyor..."

Samim sustuğu vakit, esasen musikinin tesiriyle kalpleri son derece bir teessür kabiliyetine [*etkilenme yeteneğine*] yükselmiş olan genç kızların hepsi de fevkalade müteheyyiç [*olağanüstü heyecanlanmış*] idiler.

Yezdan: "Evet Samim Bey, hikâyeniz pek hazin..." dedi.

Pervin: "Bilhassa Beethoven'in parçalarına meftun [*tutkun*] olanlar için..." diye ilave etti.

Yatıncaya kadar bestekârların hayatlarına, aşklarına dair konuştular ve Samim sanattan, musikiden bahsederken takririne [*söyleyişine*] gelen emsalsiz halâvetle [*tatlılıkla*] onlara fıkralar anlattı.

*

Derin bir uykudan sonra öbür sabah gözlerini açtığı vakit ilk memnuniyet, artık onun elde olunduğu düşünmek emniyeti [*güveni*] oldu. Bugün akşama kadar artık onu göreceğinden, onunla arızasız konuşacağından mesut, hemen kalktı ve acele giyinerek aşağı indi. Yağmur her ne kadar kesilmiş ise de bulutlar hâlâ dağılmamış, sema kurşuni bir sütre [*perde*] ile örtülü, etraf tepeler bir kış sisi içine boğulmuş kalmış idi.

Nevhiz'den başka herkes aşağıda idi. Onu görünce:

"Ne kadar geç kalkıyorsunuz Samim Bey" dediler.

Hürrem, şeytan sesiyle köşeden öttü: "Tabii Nevhiz Hanım gibi..."

O vakit onu beklemek derin bir heyecan oldu. Hele bugün kendini ona o kadar derin bir rabıta [*bağ*] ile bağlı buluyordu ki, onsuz bütün kâinat renksiz, cazibesiz, kuru bir çöl oluyordu. Mevcudata [*varlıklara*] rengi ve rayihayı

[*kokuyu*] yalnız onun vücudu [*varlığı*], onun huzuru bahşediyormuş gibiydi.

Etrafta muhavereler [*konuşmalar*], kahkahalar, latifeler [*şakalar*], kıyamet kopuyordu. O bir kenarda sâkit [*sessiz*] ve dalgın kaldı. Fakat bu esnada onların Nevhiz'den bahsettiklerini işitti; biri: "Sakın hasta olmasın!" dedi. Bir diğeri: "Dün pek çok ıslanmıştı..." diye ilave etti.

Hasta mı? O zaman birdenbire Samim, genç kadın hastalanıp bugün aşağı inmese, akşama kadar endişe içinde yalnız ve onsuz nasıl harap olacağını, onu görmeden nasıl duracağını düşünerek kahr ve helak oldu.

Bu esnada yanına Saraylı Hanım gelmişti.

"Pertev'le Yezdan'ın işi katileşti" dedi. "Gelecek hafta nişanlanıyorlar..."

Samim, mütebessimane: "Kendilerine uzun ve mesut bir ömür temenni ederim" diye cevap verdi.

Saraylı devam etti: "Zannederim Şeref de Pervin'i isteyecek... Herif, kızın yanından hiç ayrılmıyor ki... Daha söz filan bir şey yok ama ben öyle anlıyorum... Eğer niyetin varsa acele et Samim... Sen istersen bir parası kalmamış, hakkında türlü rivayetler çıkmış kart herife seni elbette tercih ederler."

Samim aklı fikri Nevhiz'in tulûuna müterakkıb [*doğmasını (gelmesini) bekleyerek*] bakıyordu. Ruhunu işgal eden emellerin yanında şimdi artık Pervin kâmilen [*bütünüyle*] silinmiş, kâmilen bir hayal olmuş kalmıştı. Dalgın dalgın başını salladı.

Saraylı Hanım: "Ben sade aklına getiriyorum, tabii ben ne olsa karışamam ama yalnız iyi düşünmeni, bu fırsatı kaçırmamanı söylemek vazifem..."

*

Bir anda Saraylı da, Pervin de, cihan da gözünün önünden silindi, dağıldı, kayboldu. Dışarda merdivende Nevhiz görünmüştü. Biraz evvelki renksiz karanlık salon bir anda

sanki ezeli mehtaplarla yaldızlandı. Nevhiz salona girer girmez nazarları hemen birbirine tesadüf etti; o kadar uzak bulundukları halde, birbirini çekiyor, içiyor gibi oldular, ikisi de birbirini aradıklarını, birbirini beklediklerini, birbiri için yaşadıklarını anladılar. Delikanlı bu tesir altında o kadar şemâte [*şamata*], o kadar dağdağa arasında ruhunun birdenbire derin, adem-âlûd [*yoklukla karışık*] sükûna boğulduğunu hissetti.

Nevhiz evvela sapsarıydı, fakat yaklaştıkça bu sarılığın dalga dalga humretle televvün ettiği [*kızıllıkla renklendiği*] fark olunuyordu. Bu sabah gözleri sönük, tebessümü silik, şahsiyeti ketum idi. Mevcudiyetinden derin bir rehavet nebeân ediyormuş [*gevşeklik fışkırıyormuş*] gibiydi. Fakat bunlara rağmen hüsnü [*güzelliği*] yine ilahî bir hüzün ifadesiyle müzeyyen [*süslü*] idi.

Birisi: "Çok geç kalktınız Nevhiz Hanımefendi" dedi.

"Evet. Rahatsız uyandım... Dün biraz üşümüşüm galiba... Gece de uyuyamadım."

Ah, acaba bu uykusuzluk arasında birçok şeylerde dolaşan muazzez hayali bir saniyecik kendisinde tevakkuf etmiş miydi [*durmuş muydu*]?"

Ve ilk yalnız kaldıkları saniye: "Rahatsızsınız diye ne kadar merak ettiğimi tasavvur edemezsiniz" diye fısıldadı.

Genç kadın, silik bir tebessümle: "Sahih mi" dedi.

Sonra, memnun olmuş gibi, yine o derin nazarla: "Ben de onun için indim... Yoksa hiç inmeyecektim."

Samim'in bütün kanı bir sevinç seli gibi kalbine hücum etti. Tam merak ettiğini söylediği vakit, ilk gece baş ağrısı meselesinde olduğu gibi, yine ters cevap verirse diye titremişti.Fakat genç kadın o kadar latif ve nevazişle [*okşayışla*] dolu idi ki, onun önüne diz çöküp ibadetle [*tapınarak*] ağlamak ihtiyacıyla çırpındı.

*

Dışarda hafif hafif yağmur başlamıştı. Misafirler havanın bu müsaadesizliğine hiddetleniyorlar, bilhassa böyle

haziran ayında bilâ-fasıla [*aralıksız*] iki gün yağmurun devamını kendilerine mahsus bir nuhuset-i tâli' [*talihin uğursuzluğu*] olarak telakki ediyorlardı. Bugün Pazar olduğu için, gençler, eğer hava müsait olsaydı, hep birden Rumeli sahiline geçip Tarabya'da ve Büyükdere'de gezmek arzusunda idiler.

Fakat hava ne onlara, ne de mutlak İstanbul'a inmek mecburiyetinde olduğunu söyleyen Sadri Bey'e müsaade etti. Durdu, durdu, yine yağdı; onlar da acısını salonda oyunlar icat ederek, piyano çalıp raks ederek, şarkı söyleyerek çıkardılar. Hep beraber yarın inmeye karar verdiler.

O vakit Sacide Hanımefendi, derin heyecanı yüzünde humret [*kızıllık*] tabakalarıyla parladığı halde, Perşembe akşamına çay için hâzırûnun [*hazır bulunanların*] cümlesini davet etti. İçi içine sığmayacak kadar bir sevinçle:

"Bilhassa" diyordu; "bilhassa pek şayan-ı dikkat [*dikkate değer*] iki davetlim var... Birisi mühim bir Avrupa şehrinden henüz gelmiş bir baş şehbender [*başkonsolos*], diğeri ise bir amiral... Baş şehbender beyin zevcesi [*eşi*] bir ecnebi olup, amiralin de henüz pek genç ve bekâr olduğunu söylersem misafirlerimin ne kadar şayan-ı merak [*meraka değer*] olduğunu bildirmiş olacağım... Onun için..."

Samim'in yanı başında duran Saraylı Hanım: "Kadın artık kabuğuna sığamayacak... Gururundan, sevincinden korkarım şimdi çatlayacak..." diye mırıldanıyor, Nevhiz'i de Samim'i de katıltıyordu.

O gün akşama kadar ve o gece Samim vakıa Nevhiz'le istediği gibi yalnız kalmaktan mahrum idiyse de, genç kadının bütün ruhuyla kendine müteveccih [*yönelmiş*] olduğuna o kadar kanî idi ki nihayetsiz bir saadet içinde yüzüyordu.

*

Gece herkes yatmak için odasına çekilmişti.

Samim, uyumak için hiçbir arzu hissetmiyor, sabaha kadar ruhunun ahengiyle mest, çılgınca bir şevk ve şeta-

retle dolu, gezmek, dolaşmak istiyordu. Akşamüstü bulutlar sihir-kâr [*büyüleyici*] bir darbenin temasına maruz kalmış gibi bir anda eriyip dağılmışlar, sema emsalsiz bir derecede pak ve ceyyid [*taze*] bir haziran gurubu levhası gösteriyordu.

Samim bahçeye çıktı. Yerler, ağaçlar henüz ıslak idi. Fakat gece o kadar derin bir esrarla müşâ'şa' [*parlıyor*] idi ki, mevcut rutubete rağmen ruha bir hararet geliyordu. İki gece evvelki hazin ve ketum [*sır saklayan*] kamer, bu gece daha tam bir safha ile lacivert semanın üzerinde, altın bir hilal halinde iltima ediyordu [*parlıyordu*]. Bu hınçlı ve devamlı yaz yağmurundan sonra her zerre derin bir şevk-i hayat ile [*hayat coşkusuyla*] pür-ihtizaz idi [*titriyordu*].

Sema, yaldız içinde, aynı zamanda berrak, hayran hayran sevdiğine bakan bir genç kız gözü gibi saf ve berrak idi. Hava o kadar sakin, o kadar yumuşaktı ki, insana ağlamak arzusu geliyordu. Sükût o kadar derindi ki, tabiatın kalp çarpıntısı işitiliyor zannedilebilirdi.

Samim aya bakarken yalnız nur ve ziya [*ışık*] neşretmiyor, kâinatı dolduran bu ilahî sükût ile bütün güzel kokular da ondan nebeân ediyor [*çıkıyor*] gibi geldi. Ziya bütün eşbâhın [*cisimlerin*] ruhuna hulûl etmiş [*girmiş*], her şey nur ile titriyordu; koru, tıpkı a'mâkında sihr-engîz menbalar [*derinliklerinde büyü yapan kaynaklar*] varmış gibi, şeffaf şeffaf sanki kendinden parlıyordu.

Samim bütün bu şiiri, bu ciyâdeti [*tazeliği*] ciğerlerinin en derin şehvetiyle mass ve teneffüs ediyordu [*emiyor ve soluyordu*]. Birdenbire korunun en uzak, en karanlık, en derin karanlık bir köşesinden bir bülbül terennümü başladı. Bunun sesinde yüz binlerce kalplerin derin ahları, ateşli tahassürleri [*özlemleri*], aşk emelleri sızlıyor, aksediyor gibiydi.

Samim ah etti.

Tabiatın sihri, kendi galeyanı kâfi gelmiyormuş gibi, bülbülün vecd ve iştiyakla [*coşku ve özlemle*] dalgalanan nağmeleri onu şimdiye kadar hiç hissetmemiş olduğu âşı-

kane bir humma ile sarsıyor, nihayetsiz bir su dalgası halinde kabarıp sahilleri kâmilen geniş tabakaları altında boğan büyük denizler gibi ruhunun nihayetsiz derinliklerinden yükselen ezeli aşk ihtiyaçlarının tazyikiyle nefes alamayacak gibi oluyordu.

İçinde pek elim [*elemli*] bir şikâyet olmak üzere: "Ne yazık, herkes uyuyor!" diye sızla[n]dı.

*

Herkes bu pür-şiir ve ahenk [*şiir ve ahenk dolu*] geceyi uyku içinde ziyan edeceklerine, kırları, koruları doldurmalı, neşeler, handeler [*gülüşler*], aşklar içinde pür-zevk ve saadet [*zevk ve mutluluk dolu*], cûş ü hurûş [*taşıp coşma*] ile koşmalı, uçmalı, oynamalı değil miydi?

Böyle bir gecede odalara kapanıp uyumak değil, aşkı odalara hapsetmek bile bir cinayet idi.

Ah şimdi o da beraber olsaydı... Birdenbire, "Acaba ne yapıyor! O da uyuyor mu?" diye merak etti ve durup uzaktan onun penceresine baktı.

Cam açık ve yarım... Nevhiz, orada, pencereye dayanmış, geceye, kamere [*aya*], tabiatın ezeli aşkını terennüm eden bülbüle karşı müştâk bir istiğraka [*özleyen bir kendinden geçmeye*] dalmış kalmıştı.

Kalbi birdenbire tevakkuf etti [*durdu*]. Onun da kendisi gibi uyumadığını ve hatta uyumak değil, ihtimal aynı hislerle tabiatı seyir ve temaşa ettiğini görmek o kadar şedid [*şiddetli*] bir tahassüs [*duygulanma*] oldu ki, galeyanından haykırmak istedi. Demek ki o da pencereden aynı hisler, aynı ihtiyaçlarla çırpınıyordu. Samim'in ruhu bu sevmek ve sevilmek aşkıyla pür-galeyan [*coşku dolu*] iken, onun da pencerede aynı hislerle aynı manzaraya karşı hayran ve şeydâ [*çılgın*] duruşu kalbinin davetine bir cevap değil miydi?

Gölgeden çıktı, oraya baka baka ilerledi. Pencere binanın ikinci katında olduğu için uzansa yetişecek zan-

nediyordu. Bu medhûş [*kendinden geçmiş*] gecede her şeyi, her kaydı [*sınırlamayı*] unutuyor, dünyada yalnız, yalnız ikisi mevcutmuş, yalnız ikisi yaşıyormuş gibi geliyordu.

Pencerenin altına geldiği vakit orada beyaz bir dalga peyda olduğunu gördü. Bunun Nevhiz'in başına örttüğü beyaz krepdamurdan[13] bir baş örtüsü olduğunu anladı. Tül, nazlı nazlı dalgalanarak, semadan nâzil olan [*inen*] ilahî bir aşk kanadı gibi süzüle süzüle iniyordu. Samim bunu ibadet ve perestişine [*tapınmasına*] bir kabul işareti gibi telakki ederek vâlihâne [*şaşırmışçasına*] ellerini yukarı kaldırmıştı. Bir an oldu ki, elleri tüle temas etti. Bu tül Samim'in kaç günlerdir ifade için nâlân [*inleyen*], mahmûm [*hummalı*], meshûf [*susamış*] süründüğü iştiyakına [*özlemine*], meftuniyetine [*tutkunluğuna*] bir cevap, pek şairane, pek hayal-perverane [*hayali beslercesine*] bir cevap değil miydi? Genç kadın: "Anladım ve kabul ediyorum!" demek istemiyor muydu?

Bu samedânî [*tanrısal*] aşk müşâfehesine [*görüşmesine*] sözle mukabele etmek onun bütün kudsiyetini ihlal ve rahnedâr etmek [*çiğnemek ve yaralamak*] olacaktı. Bunun için tek bir kelime bile söylemedi. Kalbinde âbidane [*ibadet edene yaraşır*] bir vakar olduğu halde, vecd ve cezbe ile [*coşku ve kendinden geçmeyle*] bunu tuttu ve ibadetle dudaklarına götürdü.

Tül Nevhiz'in bütün kadınlık rayihası [*kokusu*] ile sermest idi. Bu rayiha o kadar can-sûz [*can yakıcı*] idi ki doğru ruhuna gitti ve orayı ani bir hücumla kâmilen [*bütünüyle*] işgal etti. Delikanlı onun ilahî göğsünü kokluyor zannıyla bayıldı.

Böyle ne kadar kaldığını bilmiyordu, fakat bir an oldu ki, tül elinde, dudaklarının altında titreyerek çekilmeye başladı. Tekrar bir dua ve perestiş vecdiyle [*tapınma coşkusuyla*] elleri semaya merfû' [*yükselmiş*] teşyi etti [*uğur-*

13. (Fr.) Crépe d'amour: bir tür ipekli kumaş. (ç.n.)

ladı]. Tül yine nazlı dalgalarla çekildi ve pencerede kayboldu.

*

Oradan ayrıldı. Sarhoşlar gibi sallanarak ağaçların altına daldı. Kendi kendine "Seviyor, seviyor!" diye deli gibi söylenerek sabahlara, sabahlara kadar koruda dolaştı, dolaştı, yorulmadan dolaştı.

Sabah olup da köşke girdiği vakit, hanımlar ve beyler İstanbul için hazırlanmışlar, inmişlerdi. Nevhiz aşağı indiği vakit, güzel kadınlığının en yüksek nefasetine yükselmiş gibi, hüsnü [*güzelliği*] tam bir inkişaf [*açılma*] halinde, pek mutantan [*görkemli*] bir izmihrâr [*parıldama*] içinde *fürûzân* [*parlak*] idi.

İlk nazarları [*bakışları*] uzak ve esrar-âmiz [*esrarla karışık*] bir mülakattan [*buluşmadan*] sonra birbirine rast gelen iki sevda-zede [*sevdalı*] gibi son derece mahrem ve samimi oldu. Genç kadın, gözlerinin etrafı derin siyah halkalarla ihata olunmuş [*çevrelenmiş*], kadifesi daha yumuşamış, daha âteşîn [*ateşli*] bir şehvet damgasıyla çürümüş, adeta tam bir aşk kadını olmuştu. Samim'in bugüne kadar hissettiği, müphem [*belirsiz*] bir incizabdan [*kapılmadan*] ibaret idi; bütün ümitlerine ve emellerine rağmen, onu o kadar uzak, o kadar muhal [*imkânsız*] buluyordu ki, aralarında bu derece mahremiyet ve rabıta [*bağ*] teessüsünü [*kurulmasını*] düşünememişti.

Bugüne kadar bir kadın onun hoşuna gittiği vakit ilk hissettiği şey mutlak bariz bir temellük [*sahipolma*] arzusu olurdu.

Fakat bu seferki arzu, adi bir temellükle [*sahip olmakla*] kanaat etmeyecek mütehakkim [*baskıcı*], cebbar [*zorlayıcı*], karanlık bir başka hissin arkasına saklanmış gibiydi. Münkad [*boyun eğen*], mütevazı, pak bir perestiş [*tapınma*] ihtiyacıyla dolu idi, kalbinde nihayetsiz bir şefkat ve muhabbet galeyanı taşıyordu.

Perşembe akşamı Sacide Hanımefendi'nin çayında buluşmak üzere veda edip oradan ayrılıncaya kadar Samim saadetinin nihayetsizliği içinde deliler gibi haykırmak, sıçramak ihtiyacıyla kıvranıyordu.

Üçüncü Kısım
İtiraf ve Mülakat

Hayatında esrarengiz yeni bir şevk uyanıyordu. Bu bütün melekâtıyla [*yetileriyle*], bütün mevcudiyetiyle [*varlığıyla*] girdiği ilk büyük aşk idi. Bugüne kadar sevdiği kadınları, evvelki aşklarını hep kendini bu büyük ihtirasa hazırlamak için birer merhale [*aşama*] telakki ediyordu. Ufak büyük bütün muvaffakiyetlerinin hiçbirinde kendi ruhuna layık yüksek bir kadına tesadüf edemediğini bilmekten derin bir inkisâr [*gücenme*] ile mecruh [*yaralı*] idi. Bütün gençliği böyle büyük bir aşk emeliyle nâlân [*inleyerek*] geçmişti. İşte nihayet bu aşk, hayatında bütün saltanatıyla tezahür ediyordu.

Perşembe gününe kadar bütün saatleri her an başka bir iltihapla [*tutuşmayla*] büyüyen bu ihtirasla dolu idi. Her an onu düşünüyor, onun bir cümlesini, bir tebessümünü, söz söyleyişini, bakışını, küçük tavırlarını, gamzelerini, nihayet şahsiyetinin bütün ânatını [*anlarını*], bütün galeyanını gözünün önünde bulundurarak mesut oluyordu.

Garip bir katiyetle tecelli eden bu hatıralar hayatından sair vakayii [*diğer olayları*] tamamıyla silerek yegâne bir tahakkümle hükümran olmaya, hatta daha ileri giderek bugüne kadar ondan uzak geçen hayatı için şimdi harap olmaya başladı.

Fakat madem ki, madem ki, madem ki artık ona hulûl etmiş gibiydi... Ve acaba mümkün olacak mıydı, bu sergüzeşt mesut hamlelerle devam ederek, nihayet hayatını ona temellük [*sahip olma*] saadetiyle tetvîc edecek miydi [*taçlandıracak mıydı*]?

Kendi kendine bu halde tulû edecek [*doğacak*] pür-nur [*ışık dolu*] hayatı tasavvur ediyor, başlıca vakaları şimdiden görüyor, yapacağı şeylere, kati ve parlak anlarda söyleyeceği sözlere kadar en küçük teferruatı hazırlıyor idi. O zaman aşk ve şehvet saatlerini derin, sakit [*sessiz*] odalarda, karanlık, gizli yataklarda, muazzez vücuda temellük edeceği [*sahip olacağı*], onun çiçek dudaklarını koklayacağı ilahî saatleri tahayyül etmeye kadar ilerliyordu.

*

Perşembe akşamı saat beşe geldiği vakit, o zamana kadar ömründe hissetmediği muhteris bir galeyanla taşıyor idi. Yarım saat sonra onu yine görecek, gözlerinin nuru, dudaklarının rengi ile sermest olacak, nefis kokusunu içecek, en nihayet, bu gece mutlak işi iyice ileri götürüp ondan bir va'd-i mülakat [*buluşma sözü*] alacaktı...

İçeri girdiği vakit daha salon pek tenha idi.

En evvel Sacide Hanımefendi'yi gördü; hanımefendi bu sefer daha müthiş bir dekolte ile bütün sırtını, bütün göğsünü pek büyük bir civan-merdî ile [*cömertlikle*] açan bir tuvaletle misafir kabul ediyordu.

Onu görünce kraliçelere mahsus resm-âver [*resmiyet taşıyan*] bir tavırla elini uzatıp öptürerek:

"Erken geldiğiniz için ayrıca teşekkür ederim Samim Beyefendi... Sizle daima pek samimi olmak en birinci arzumdur... Bunu şu fırsatla söyledikten sonra sizi en evvel hemşiremle görüştürmek isterim..."

Ve saray balolarında büyük asalet erkânına mahsus şahane bir tavırla gülüp söyleyerek, merakla kendilerine bakan tek tük kadınlar ve erkekler arasından Saraylı'nın

tabirince şişirip şişirip çatlatacak mübalağalı bir azametle içeri doğru yürüdü.

Onu, kendisinden daha şişman, fakat daha ufak tertip bir modelinin önüne götürdü, durdu ve kadına hitaben, büyük bir merasim ciddiyetiyle:

"Size bahsettiğim Samim Şevket Beyefendi" dedi.

Sonra Samim'e de sadece:

"Hemşirem Nadire" dedi.

Hemşire Hanımefendi, büyüğü gibi âlâyiş-perver [*gösteriş sever*] olmadığını gösteren bir mahcubiyetle sadece bir alaturka temenna[1] etti ve:

"Teşekkürler ederim" diye hafifçe kırıttı.

Nadire Hanım'ın kısalığında da, şişmanlığında da garip ifratlar [*aşırılıklar*] vardı. Etli ensesi garip bir kalın bir hörgüç ile küçük başına kadar yükselerek kulaklarını geniş omuzlarına yapıştırıyordu. Ufacık kara üzüm gözleriyle kenarları aşağıya doğru bükülmüş gibi duran kalın dudakları yüzünden tabii bir halde bile daimi surette derin bir teessür ifadesi gösteriyor ve hakikaten tebessüm etmek istediği zaman bu ifade birdenbire elim bir işmi'zâzdan [*titreyip ürperme*] geçerek feci bir bükâya münkalib olur [*ağlamaya dönüşüyor*] gibiydi. Samim kendi kendine: "Acaba gerçekten ağlasa nasıl olur?" diye merak etti.

Keskin, pek çok bilmiş ve fırıldak bakışına rağmen mahcup tavrı, utangaç hali, edibane [*edeplice*] vaziyeti ile tam eski tertip bir Türk hanımı idi.

*

Sacide Hanımefendi, kendisini pek bariz bir yükseklikte görmekten mütevellit [*kaynaklanan*] bir gurur ile şımarıkça cilvelenerek:

"Aman müsaade ediniz, gelen misafirleri istikbal edeyim [*karşılayayım*]... Baksanıza, gelen gelene... Hücum

1. Elin başa götürülmesiyle verilen selam. (ç.n.)

başladı... Nadire, sen beyefendiye refakat et..." dedi, hafif görünmek isteyen ağır vücuduyla medhale [*girişe*] doğru yuvarlandı.

Samim ne söyleyeceğini pek tayin edemediği için susuyordu. Kadın ise pek mahcup bir tavırla esasen sükût ettiğinden başlayan sıkıntı esnasında Samim birbirinin içinde iki ufak salondan ibaret yerde seri bir nazarla [*bakışla*] tanıdıklarından kimse var mı diye etrafı aradı.

Yalnız bir köşede Feriha ile Cemil Bey'i gördü. Cemil Bey geniş tavırlarıyla, gayet parlak olduğu anlaşılan bir mersiye okuyor gibiydi. Sonra, şair Bülbül Cemal Bey'in kolunda Hürrem'i gördü, evvelki ezik tavrı kâmilen [*bütünüyle*] değiştirmiş, pür-güşayiş [*ferah dolu*] bir şakayık gibi tam inkişaf halinde [*açılmış*], tebessümlerle kırıtarak Bülbül'ün sözlerini dinliyordu.

Kendi kendine: "Bak, bak... Baston hanım tebessüm etmesini biliyormuş" diye eğlendi.

Hürrem'in hikâyesini bilenler için bu halde o kadar mudhik [*komik*] bir renk vardı ki Samim adeta yüksek sesle güldü. Bülbül Bey ona büyük el ve kol hareketleriyle şüphesiz pek şairane bir şeyler anlatıyor ve ara sıra iki elleriyle birden bir vaz'-ı mahsus [*özel hareket*] ile saçlarını bir kere sıvayarak arkaya doğru yatırıyor idi. Hürrem bu gece kim bilir ne sebepten kendine tecelli etmiş olan bu erkek refakatinin zevki ile pek mesrur [*sevinçli*], adeta sarhoş görünüyordu.

*

Samim, kapının önünde Saraylı Hanım'ı gördü, esasen Nadire Hanımefendi'yi huzuruyla sıktığını iyice anlamıştı; ondan müsaade alarak hemen o tarafa doğru atıldı, onu görmek ötekileri görmek kadar bir zevki mucip oluyordu [*zevk nedeniydi*].

Onun yapyalnız gelmesini merak ederek hemen sordu:

"Ne o, siz böyle yapyalnız?.."

Saraylı, sağına soluna istihfaf-kârane [*küçümsercesine*] bakarak yavaşça:

"Anlatırım" dedi.

Ve izah etti:

"Paşa ile Saadet Hanımefendi tabii gelmek istemiyorlardı. Onlar esasen Sacide'ye karşı berikinin göstermek istediği gibi değildirler, hiç ehemmiyet vermezler. Mesela daha o kadar oldu da Paşa onun bir çayında bile bulunmamıştır... Bu angaryadan suya sabuna dokunmadan kurtulmak için hep beraber şimdi bir plan uyduruldu... Paşa Beykoz'da hastalanmış, tabii Saadet Hanımefendi onu yalnız bırakıp gelememiş, Doktor da Paşa'ya bakmak için Akbaba'ya çağrılmış... Anlıyorsun ya, tek taş ile üç kuş kurtarıldı... Fakat acaba Sacide bunu yutacak mı? Karı pek çok bilmiştir, fakat ne yapabilir!.. Dişini sıkıp tahammül ediyor... Bütün bütün bozuşmaktansa... Zira ne olsa, onun hayatı için Paşalarla bu kadar münasebet de pek büyük bir saadet, pek büyük bir mazhariyettir..."

Samim sordu: "Ya siz?"

Saraylı, kısık kahkahalarından bir silsile daha yuvarlayarak:

"A, oğlum, bana eğlence lazım... Eğlence nerede ben orada... Ben lakırdıcı bir kadınım... Konuşup gülünecek şeylerden ve yerlerden pek hoşlanırım... Bu çaylar benim için bilsen ne büyük bir eğlence oluyor... Bir kere insan türlü tuhaf, maskara adamlar görüyor, türlü meraklı esrara [*sırlara*] vâkıf oluyor... Bu yaştan sonra benim için başka nasıl bir zevk olur?.."

Samim, kalbini en çok halecâna [*çarpıntıya*] sevk eden en ehemmiyetli suali en sonra sordu:

"Ey, öbür hanımefendiler? Onlar gelecekler ya?"

Saraylı bir hamlede anlattı:

"Onlar hep gelecekler... Bugün öğleden sonra Beykoz'dan ineceklerdi... Nerede ise şimdi gelirler..."

*

Saraylı sonra Nadire Hanımefendi'yi göstererek:

"Nasıl, boyunsuz kadın hoşuna gitti mi?" dedi.

Sonra onu anlattı:

"Bu kadın ablası gibi değildir... Adeta tam bir mahalle karısıdır... Sacide, kocasıyla beraber nasılsa biraz yaşamış, biraz görmüş, şöyle böyle biraz yükselmiştir... Fakat, bu, Allah esirgesin, tam eli bayraklı denilenlerden bir yadigârdır..."

Samim taaccüble [*şaşarak*]:

"Fakat pek mahcup görünüyor" dedi.

Saraylı gözlerini açıp onun yüzüne bakarak:

"Mahcup mu?" dedi. "Ne söylüyorsun Allah aşkına... Hele biraz damarına bas, hele biraz yüz ver... Yüzü açılsın, o vakit mahcup sözünün ne masdar olduğunu görür, anlarsın!"

O esnada Sacide Hanım yanlarına geldi, büyük bir müjde ile taşıyor idi.

"Ayol, Hürrem'in kısmeti çıktı... Keşfediniz bakayım kim? Evet, evet... hem pek iyi bildiğiniz, iyice tanıdığınız bir adam..."

Sonra sabredemeyerek:

"Şair Cemal" dedi.

Saraylı kahkaha ile gülmemek için kendini tutmaya çalışarak:

"Ya... Bülbül mü? Ne vakit... Nasıl oldu?" diye sordu.

Sacide Hanımefendi pek derin bir güşayiş ile anlattı:

"Meğer ne vakitten beri gözü varmış... Söylemeye cesaret edemeyerek dişini sıkmış, sıkmış, sıkmış... Nihayet, evvelki gün bana geldi, resmen talep etti... Vakıa ona hafif, züğürt, hatta... ahlaksız filan derler ama ben galiba razı olacağım gibi... Bu zamanda hafiflik de bir kabahat mi oluyor sanki? Züğürtlüğe gelince, elhamdülillah kızımın serveti ikisine de bol bol yetişir... Kalıyor ahlaksızlığı... Ne yapmış? Dört beş arkadaşından borç almış vermemiş... Bu zamanda kimin borcu yok? Ama değil mi beyefendi? Alıp vermemeye gelince..."

Burada biraz tereddüt eder gibi oldu, fakat sonra metanetle devam etti:

"Evet buna gelince, parası olsa yapar mıydı? Demek ki o da züğürtlüğün neticesi... Yani bir kabahat değil, değil mi ya? Şimdi artık zengin olacağı için kimseye borç etmez, ederse vakti gelince verir kurtulur... Aman bakınız, Hürrem'in nasıl ağzına giriyor... Zavallı çocuk! Meğer nasıl seviyormuş?.. Onun için uzaktan, kendi kendine yazdığı şiirleri hep okudu. İşitseniz ne güzel şeyler!.."

*

Yalnız kaldıkları vakit Saraylı:

"Aman az kaldı karıyı itip arka üstü yuvarlayarak kahkaha ile gülecektim" dedi. "İşittin mi? Oğlanın dolandırıcılığını nasıl temize çıkarıyor; herif para hatırı için değil Hürrem'i, akrebi bile koynuna almaya ezelden hazır... Züğürtün, hırsızın, dolandırıcının biri... Hem sicilli dolandırıcılardan! Karakollarda kaydı varmış, kaç kere müddeî-i umumiliğe [*savcılığa*] kadar şikâyetler edilmiş... İstintaklar [*sorgular*] olmuş, iş böyle olduğu halde de bu izdivaç [*evlilik*] eğer olursa yine onun ricasıyla olmamıştır eminim. Kim bilir ne gizli dolaplar kuruldu... Mesela kadın angaryadan kurtulmak istiyor... Düşünsene bir kere, arkasında önünde daima, daima ekşi suratlı bir kız ki... Anasının kısmetlerine, sergüzeştlerine, saadetlerine mani olmaktan başka bir şeye yaramıyor... Bir kere onu ayaklarının altından bir tarafa atarsa bütün gençler, bütün beyler hep Sacide Hanımefendi'nin malı olacak... Rakip, engel kalkacak... Bunun için dolandırıcı değil, kadın çingene olsa yine verir... Değil mi?"

O esnada kapıda Şeref'le Yezdan ve Fahire göründüler.

Saraylı tekrar kısık bir kahkahacıkla:

"Galiba Nazlı Hanımefendi de gelmedi... Aman ne âlâ!" diye sevindi.

Yezdan'la Fahire son derece bir güşayiş ile geldiler. Samim'in elini sıktılar. Şeref de merasimlerini an'anesiyle ifa etti, orada hep beraber kendilerine bir köşe yaptılar.

Genç kızlar telaşla sordular:

"Daha gelmediler mi?"

Saraylı cevap verdi:

"Hayır; malum a, Şadan kolay hazırlanamaz... Yoksa Pervin'le Nevhiz'e kalsa hemen çıkarlardı."

Bu esnada Cemil'in refakatinde önlerinden geçen Feriha'yı gördüler.

Fahire: "Vay" dedi; "Feriha buraya da gelmiş. Anası babası nasıl bırakmışlar!.."

Saraylı mukabele etti:

"Acaba onların haber ve malumatıyla mı, yoksa gizli bir oyunla mı geldi?.. Benim bildiğim, babası onu Sacide'nin evine pek göndermez... Malum a, Feriha artık foyayı iyice meydana vurdu..."

Yezdan kendilerini pek derin bir serfürû ile [*baş eğmeyle*] selamlayan Cemil'in selamına mukabele ediyordu. Feriha da görmüş, onların tarafına doğru yürüyorlardı.

Cemil, büyük merasimle hepsinin ellerini ayrı ayrı öptü, süslü cümleleriyle hatırlarını sordu, erkeklerin ellerini sıktı; bu esnada Saraylı ayağa kalkmış, Feriha'yı bir kenara çekmiş, onunla derin derin konuşuyordu. Samim onları büyük bir merak ve alaka ile tetkik etti. Saraylı son derece hayretle ona bir şeyler soruyor ve pek harikulade bir haber almış gibi sırıtarak ara sıra kahkahalarını salıveriyordu.

Az sonra bu tarafta lakırdısız kalmış olan Cemil, Feriha'yı aldı, götürdü.

*

Saraylı bir gülle gibi aralarına yuvarlandı.

"Ayol size bir haberim var" dedi. "Fakat inanılmaz, harikulade, şaşılacak, deli olunacak bir haber... Keşfedemezsiniz ki..."

Onların hepsi büyük bir merakla bekliyorlardı.

"Fahri Bey, Feriha'yı nikâh ediyormuş..."

Hep birden bir sayha-yı hayret izhar ettiler [*hayret çığlığı attılar*].

Şeref: "İmkânı yok" diye başını salladı. "Benim bildiğim Fahri böyle bir delilik yapmaz... İhtiyar kurt!.."

Saraylı kendini kaybetmiş gibi haykırdı:

"Canım, kız şimdi kendisi söyledi. Hem yemin ederek. Vallahi aferin... Aman Yarabbi, o kadar hoşuma gitti, o kadar hoşuma gitti ki hemen onu tutup herkesin önünde şapır şapır öpmek istedim... Ey vallahi hak etti... Başka bir kadın olsaydı, hemen herifin kancasına gırtlağını teslim eder, üç gün sonra sokak ortasında kalırdı... Herifi öyle bir yakalamış ki... Tam burnundan... Bravo kıza!"

Şeref itiraz etti:

"Ey şimdi yine kalmayacağı ne malum?.. Demek ki kız mukavemet etti, herif de tutuldu mu kim bilir, ne oldu ki onu kandırıp elde etmek için razı olmuş... Fakat unutmayalım ki nikâh yapıldığı gibi pek kolayca bozulur da..."

Saraylı gayet mudhik [*komik*] bir tavırla onun yüzüne baktı:

"Yağma yok beyefendi... Herkes budala değil... Elhamdülillah artık kadınların da gözleri on dört açıldı... Onların da bütün düzenlere akılları erdi... Anlaşılan kıza iyi ders vermişler... Evvela tam üç apartmanın ferağ muamelesi [*devir işlemi*] yapılacak, sonra nikâh kıyılacak... Nasıl, aferin!.. Değil mi?"

Saraylı adeta kendi menfaati, kendi hayatı mevzu-i bahis imiş [*söz konusuymuş*] gibi alakayla hararetleniyordu.

*

Bu esnada yanlarından yine bir zaferin hale-i fütuhatıyla [*fetihlerinin halesiyle*] dalgalanarak geçen Sacide Hanımefendi biraz ilişerek dedi ki:

"Bu akşam size pek latif bir sürpriz hazırladım... Öyle bir sürpriz ki daha emsali İstanbul'da hiçbir çayda görülmedi. Meşhur kemanî Feyzullah Beyefendi'yi dinleyeceksiniz..."

Yezdan:

"Alafranga mı çalar?" diye sordu.

Sacide hemen mukabele etti:

"Hayır... Fakat kemanî deyip geçmeyiniz... En yüksek bir üstad-ı musiki [*musiki üstadı*]... Kibar, asil, mükemmel bir kalem efendisi... Yalnız sık sık saraya davet olunduğunu düşününüz kâfi... Son derece hatırlı, fevkalade nazlı olmakla beraber, hemşiremle gayet samimi oldukları için ısrarımıza dayanamadı... Lütfetti, kabul etti, söz verdi, gelecek... Ah bir kere onun kemanını dinlemelisiniz ki dünyada keman dinledim diyebilesiniz... Bir taksimi vardır, fevkaladedir..."

Gözü kapıdan tarafa bakıyordu. Birdenbire: "Hah" dedi, "işte geldi..."

Ve o tarafa yuvarlandı.

O zaman kırk yaşlarında, siyah bonjurlu,[2] uzun boylu, mütevazı tavırlı bir beyin kendisine şitab eden [*koşan*] Sacide Hanımefendi'ye hakiki bir kalem efendisi tavrıyla mahcup mahcup arz-ı ubudiyet ettiğini [*bağlılığını bildirdiğini*] gördüler. Uzaktan kızarıp bozardığı, Sacide Hanımefendi'nin teşekkürlerine, iltifatlarına müşkülatla mukabele ettiği görülüyor, hemen iki lakırdıda bir temenna ediyor, mütemellik [*yaltaklanan*], riyakâr, kandilli tavırlarıyla alaturka merasimi hakkıyla ifa ediyordu.

Sacide Hanımefendi onu en evvel onların yanına getirdi.

"Size İstanbul'un en büyük kemanîsi Feyzullah Beyefendi'yi takdim ederim..."

Üstad-ı musiki, imtihana girmiş bir talebe tavrıyla kırıldı, döküldü, eğildi, büküldü, bir sürü temenna ile birçok

2. Uzun siyah ceket ve çizgili pantolonlu takım elbise. (ç.n.)

"Estağfurullah!", birçok "Allah ömürler versin!" bezletti [*saçtı*] ve boynu bükük, mütevazı, müsaade istedi, yan bir yürüyüşle uzaklaştı. Kendisine bu tarz-ı ifade ve etvar ile [*ifade tarzı ve tavırlarla*] mukabeleye ancak Şeref Bey muktedir oldu.

Sacide Hanımefendi onu oradan alıp iç köşede kapısı görünen bir küçük odaya götürdü ve avdette [*dönüşte*] geçerken cilveli bir tebessümle:

"Her akşam mutlak rakı içmek âdetidir... Evvela birkaç kadeh çakıştırmadan, neşelenmeden elini kemana sürmez... Artistlik bu ya!.."

Sonra dış kapıya bir nazar [*bakış*] attı, yüzü birdenbire bir alev dalgasına müstağrak [*batmış*] kaldı. Kendini kaybedercesine bir meserretle [*sevinçle*]:

"A, Amiral teşrif etti..."

Ve tekrar kaydı gitti.

Saraylı Samim'in kulağına eğilip:

"Allah aşkına, niçin Paşa demiyor da Amiral deyip duruyor?" diye sordu.

Samim: "Mütareke zamanındayız ya... İşe bir egzotizm süsü vermek istiyor olacak" dedi.

*

Amiral zuhaf fesli, sert siyah bıyıklı, biraz kır düşmüş saçlı bir adamdı. Kırk yaşlarında olmalıydı. Saçlarına bakıp bıyıklarının keskin siyahlığını gören, gayriihtiyari sun'ilik zannına düşüyordu. Büyük bir azametle başını yukarda tutup etrafına yüksekten bakarak ağır ağır lakırdı söylüyordu.

Sacide Hanımefendi onu en yakın ve en mutena [*seçkin*] bir köşeye götürdü, yanına oturdu. Uzaktan görüldüğüne nazaran son derece meraklı bir şeyler söylüyor, pek laubaliymiş gibi cilvelerle, hususi tavırlarla kırılıp dökülüyordu.

Amiral, lakaydane [*kayıtsızca*] dinliyor, bir taraftan sağını solunu süzüyor, etrafını tetkik ediyor, pek parlak

âlemlerde bulunmuş ve bu gece buraya gelmekle büyük bir fedakârlık ediyormuş görünüyordu.

O aralık kapıda Fahri Bey göründü. Sacide Hanımefendi hemen kalkıp onu istikbal ederek [*karşılayarak*] bilistifade onları birbirine takdim etti. Amiral büyük bir vakarla elini uzattı, Sacide Hanımefendi'nin daveti ve teklifi üzerine oraya hep beraber oturdular. Resmî resmî konuşuyorlardı.

Saraylı burada hepsine birden hitap ederek:

"Şu boyunsuzun ablası ne olsa alaturkalığı bırakamaz" dedi. "Dikkat ediyor musunuz, Amiral'i kimseye takdim etmiyor, Fahri Bey'i bile oradan geçmesinden istifade ederek Amiral'ın huzuruna getirdi... Ne kurt karı değil mi? İhtiyar şimdi kim bilir ne hiddetlenmiştir, adamı daha kapıdan girer girmez kemende vurdu, oraya bağladı bıraktı... Halbuki o Feriha'sını elbette dünyanın amirallerine bin kere tercih eder.."

*

Bu esnada görünmeyen bir yerden piyano başladı. Tek tük oynayanlar peyda oldu.

Samim, Yezdan'a manalı bir tebessümle bakarak:

"Acaba inhisar [*tekel*] sahibi beyden müsaade var mı?.." diye latife etti.

Genç kız, bir söz söylemeksizin latif bir tavırla sıçradı ve birbirlerine sarılarak meydana çıktılar.

Şeref oynayanlara bakarak:

"Pertev Bey söylüyordu ya, bakınız ne fark, ne fark!.." dedi. "Bir kere davetlilerde, sonra muhitte öyle büyük bir fark var ki insan sadece hayret ediyor. Paşa'da dans başlar başlamaz salon oynayanları istîab edemiyordu [*alamıyordu*]... Halbuki burada bakınız ekseriyet dans bilmediği için oynayanlar ne kadar az... Değil mi hanımefendi?.."

Tam bu esnada Pertev'le hemşireleri ve Nevhiz zuhur ettiler. Onlar kendilerinden emin bir zaferle salona dahil

olunca, herkeste bir hürmet sükûtu peyda oldu. Hatta Yezdan ile Samim bile rakstan fariğ olarak [*vaz geçerek*] onlara koştular. Pertev, Yezdan'ın kendine uzanan elini kapmış öperken, Pervin Samim'e sokulmuş, inci tebessümü, musiki sesiyle: "Bonjur[3] Samim Bey, afiyettesiniz inşallah..." diye soruyordu.

Samim bütün hararet-i ruhuyla [*ruhunun sıcaklığıyla*] asıl Nevhiz'den bir tebessüm bekliyordu. Halbuki daha uzaktan görür görmez ilk hissi onu pek uzak bulmak oldu ve beklediği samimi tebessüme mukabil belirsiz bir baş hareketine ancak nail olabildi [*erişebildi*].

Lakin ona yine ne olmuştu Yarabbim?

Ötekiler birbirini buldukları için, büyük bir şetaretle [*sevinçle*] gülüşüyorlar, konuşuyorlar, cıvıldıyorlardı.

Son günlerde onu o kadar âşıkane bir teslimiyetle, o kadar derin bir humma ile düşünmüştü ki onun da kendine iyice yaklaştığını zannediyordu.

Halbuki duruşuyla, bakışıyla, hatta nefes alışıyla bile Nevhiz ondan kaçıyor, muhal [*olmayacak*] ve uzak bir gölge gibi görünüyordu. O kadar parlak ümidinin bu husûfunda [*ay tutulmasında*] kendini pek zelil [*aşağı*] ve pek hâsir [*hasara uğramış*] buldu. Bütün rüyaları soldu, incimad etti [*dondu*]. Yıldızları sönmüş bir sema gibi kapkaranlık bir halde kaldı. Etrafındaki insanlar cansız birer kukla gibi görünüyorlardı. Elim bir yeis içinde ne yapsa, ne kadar çalışsa hiç tesiri olmayacağını, onun burûdetini izale edemeyeceğini [*soğukluğunu gideremeyeceğini*] anlayarak daha ziyade harap ve helak oluyordu.

Bu akşam onunla dans etmek, yalnızca konuşmak için ne ümitleri vardı! Bütün bunlar şimdi ayaklar altında kalan çiçekler gibi ezilmiş ve çürümüştü. Zira onun bu televvününe [*renkten renge girişine*] o kadar kızıyordu ki bu akşam kendi kendine boğulacak, geberecekti, fakat ondan gidip hiçbir şey rica etmeyecekti.

---

3. (Fr.) Bonjour: selam, günaydın. (ç.n.)

İsyan ile başlayan bu his, derin bir kine kadar uzadı gitti. Şimdi onu sadece bir şuh buluyordu. Evet, hem pek adi bir şuh. Bugüne kadar bütün harekâtıyla ancak şuhlukta bir meziyet göstermişti. Evvela hoşa gitmek, tavırla, nazarla, tebessümle teşvik etmek. Sonra geri çekilip meyus ve kahretmek sanatı ve zulmü... Zira bu en vahşi bir zulüm idi!..

Bu kadının ne ele geçmez bir ruhu vardı yarabbi?.. İnsan tamam tuttum diye sevinirken kendini hâlâ ne kadar, ne kadar uzak buluyordu!.. Bu hali görünce tekrar yeni bir gayret geliyor, mezbûhane [*son ümitle*] bir adım daha yaklaşıyor, fakat iki adım geri kaldığını anlıyordu. Bir gün evvel kendisi vaat ettiği halde her gün bu vaadin öbür güne tehir edildiği görülüyor, anlaşılıyordu.

Birdenbire hücum eden nihayetsiz bir yeisle haykırmak, deli olmak hırsıyla köpürdü, bu hezimet tevalisine [*birbiri ardınca gelmesine*] tahammül edemeyeceğini hissediyordu. Onları bırakarak kendi kendine uzaklaştı. Sağa sola bakarak ilerledi.

Saraylı ile Şadan'ı gördü. Saraylı kıs kıs gülerek:

"Aman Samim Bey" dedi, "gel biraz saz dinleyelim. Köşe tarafı pek alaylı..."

Salonun ucundaki küçük odaya yürüdüler.

Üstad-ı musiki ile Nadire Hanımefendi kukla gibi karşı karşıya oturmuşlar, pek merasim-perverane tam alaturka cilvelerle görüşüyorlar, birbirlerine sahte iltifatlar bezlediyorlardı [*saçıyorlardı*]. Onları görünce hep birden ayağa kalktılar, ısrarlar, istirhamlarla onlara yer gösterdiler; takdimler, temennalar, istifsarlar [*hatır sormalar*], bütün teferruat tekrar edildi, her şey tamamıyla ifa olundu.

Bir hizmetçi küçük bir tepsi ile ufak tertip bir rakı takımı getirmişti. Saraylı'nın tabiriyle boyunsuz fırladı, tepsiyi kaptı, üstad-ı musikinin önüne koydu ve eliyle bir kadeh doldurarak beyefendiye takdim etti. Feyzullah Bey: "Aman efendim, kabil değil efendim... Haddimi bilirim hanımefendi hazretleri... Burada hiç kimse içmiyor, ben nasıl cesaret ederim?"

Nadire Hanım: "Estağfurullah, estağfurullah beyefendi hazretleri..."

Üstat: "İstirham ederim, ısrar buyurmayınız hanımefendi hazretleri! Pek ayıp olur efendim... Pek ayıp olur... Hüda bilir, son derece mahcup buyuruyorsunuz..." gibi bin cilve, bin naz u niyaz ediyor, fakat üstad nasıl ca'lî [*yapmacıklı*], çıtkırıldım bir şiveyle reddediyorsa, boyunsuz da öyle şuh tebessümlerle ısrar ediyordu.

Nihayet beş dakika karşı karşıya böyle işveli bir müşafeheden [*karşılıklı konuşmadan*] sonra üstad-ı musiki ilk kadehi yuvarladı, tattı.

Nadire Hanımefendi ara sıra eğilip Saraylı'ya iki kelime fısıldıyor, böylece Feyzullah Bey'in kemanı eline almak için mutlak birkaç kadeh atması, bütün maharetini göstermek için iyice sarhoş olması lazım geldiğini bildiriyordu. İşte bunun için onlar bu kenardaki odayı münasip görmüşler, bu fedakârlığı ihtiyar etmişlerdi [*fedakârlığa katlanmışlardı*].

Kaşlarını yükselterek:

"Fakat hanımefendi" diyordu, "o zaman, o zaman göreceksiniz, işiteceksiniz ya... Dünyada bir tanedir... Hele bir çiftetellisi vardır... Amanın Allah, insan bayılır kalır efendim. Onu dinlemek için vaktiyle Bursa'da Çekirge'de büyük bir ziyafet vermişler ve kendisini oraya götürmek için hususi bir vapur tutmuşlar... Efendim, Allah için, bir şey değil, emsalsizdir.. Bir tanedir!.."

Hiç arzusu, istidadı [*yeteneği*] olmadığı halde Samim bile eğlenmeye başlamıştı.

Nihayet Nadire Hanımefendi'nin tertib-i mahsusu [*özel tertibi*] üzere bin türlü hokkabazlıklarla üç kadeh yuvarlandı ve keman meydana çıktı. Fakat bunun ele alınması için yine bin manevra lazım geldi. Öyle ki Samim de, Şadan da bıkmışlar, kalkıp gitmek istiyorlar, fakat Saraylı'nın ısrarına, ricasına dayanamayarak oturuyorlardı. Saraylı kulaklarına "Vesveseli, alıngan adam... Maazallah bir mana çıkarıverirse siz bu çeşit insanları hiç tanımazsınız, kıya-

metleri koparır... Aman Allah aşkına, biraz daha dişinizi sıkınız" diye yalvarıyordu.

*

Ufak tertip bir akorddan sonra Feyzullah Bey birkaç yay çekti. Şimdi taksime bir gazel ile refakat için Nadire Hanımefendi'den rica ediyordu. Nihayet ilk kadehten itibaren lâakal [*en azından*] bir çeyrek süren bir teklif faslından sonra keman taksimine, Nadire Hanım da gazele başladı.

Evvela hafif bir sesle, ağır bir fasılla başladı. Sesi hiç işitilmiyor gibiydi, fakat meyanda[4] birdenbire öyle tiz bir ses yükseldi ki bütün salon sükûta müstağrak kaldı [*sessizliğe boğuldu*] ve kapının önündeki kalabalık epeyce çoğaldı.

Saraylı Hanım, Şadan'ın kulağına fısıldayarak:

"Aferin boyunsuza" diyordu. "Baksanıza neler de biliyormuş!.. Pek fena da okumuyor sanki..."

Sonra Samim'e döndü:

"Ben sana söylemiyor muydum, kadın yamandır!.." diye ilave etti.

Nadire Hanımefendi evvela edalı başlamıştı, fakat yavaş yavaş oldukça hazin bir hitama geliyordu. Bilhassa kemanla pek iyi uyuşuyorlardı. Zaten lakırdılarından, birbirlerine cilvelerinden de bu tezahür ediyordu. En nihayet gazel bittiği vakit Samim kapıdan bakanların onları da bu âlem erkânından zannedeceklerinden hayli sıkıldığı için mebzul [*bol*] bir takdir ve teşekkür faslından sonra kalktı, dışarı fırladı... O vakit gördü ki kalabalık yalnız kapıda değildi, odanın dışı da meraklılar tarafından adeta işgal olunmuştu.

*

4. Meyan (Miyan): Klasik Türk müziğinde şarkı, peşrev, nakış semai ve semai formlarındaki eserlerin orta bölümüne verilen ad. (ç.n.)

Bu esnada dışarda salon epeyce dolmuştu. Akbaba'da kemal-i iftiharla [*tam bir övünçle*] zikredilen baş şehbenderle zevcesi [*karısı*] de gelmişlerdi. Şehbender Bey uzun boylu, iri yapılı, renksiz, soğuk bir İsveçli olan zevcesinin yanında onun yavrusu denilecek kadar ufacık boyu, mini mini heyetiyle [*görünüşüyle*] adeta bir karikatür mevzuuydu. Kadın otuz ile kırk arasında, fakat şimal [*kuzey*] ahalisine mahsus bir zaaf ve rehavetle şimdiden ihtiyar denilecek surette buruşuklarla yüzü kalburlanmış, şimdi Amiral ile İngilizce konuşuyorlardı.

Pertev'le Şeref'in takımı, köşelerinde pek rahatsızdılar. Geldiklerine nadim olmuş, gitmek için bahane arıyor gibi görünüyorlardı.

Onları görünce Pertev:

"Neredesiniz Allah aşkına?" diye sordu.

Saraylı kahkahalarla saz âlemini anlattı.

"Aman orada olmalıydınız... Çok eğlenirdiniz" diye bitirdi.

Şeref: "Ya siz" dedi,"siz burada olsaydınız..."

Pertev devam etti:

"Evet, siz burada olsaydınız, daha az eğlenmeyecektiniz... Önümüzde adeta bir resm-i geçit [*geçit töreni*] yapıldı... Bütün davetliler birer birer takdim olundu... Kimler bakayım... En büyük romancımız muhterem üstad-ı edeb [*edebiyat üstadı*] Şevket Şinasi Beyefendi... Darülfünun Altay Şarkiyatı Müderrisi Haydar Cemil Beyefendi... Bilmem Nâkus-i Şark gazetesi müdürü Kemal Necdet Bey ve zevcesi... Daha bir sürü tip... Zavallı kadıncağız kim bilir nereden bulup buraya doldurduğu bu adamların en birinci şart olarak birbiriyle ahenktar olmaları lazım olduğunu hiç anlamıyor... Mütemadiyen her tanıdığını rastgele çayına davet ediyor... Böyle davetlilerde en evvel lazım olan şeyin ahenk olduğunu bilmiyor... Muhtelif zevkte, muhtelif hayatta, muhtelif insanlar bir yere toplanırlarsa, bu belki bir gazino olur... Fakat kibar bir çay olmaz ki..."

Şeref: "Hep de bu şayan-ı dikkat [*dikkate değer*] misafirleri bilhassa size getirip takdim ediyordu... Bunun manasını anlıyorsunuz ya..." diye sordu.

Yezdan göz kırparak:

"Tabii, izaha hacet var mı ya?" diye cevap verdi.

Bu esnada dans yine başladı. Samim hâlâ muzlim [*karanlık*], hâlâ sükûtî duran Nevhiz'i kudurtmak için Pervin'i kaldırıp onunla oynamak istiyordu. Fakat gayr-i kabil-i tamir [*onarılması olanaksız*] bir hata irtikâb ederim [*işlerim*] ve sonra onu affettiremem diye korktuğu için Saraylı ile onları bırakarak yine uzaklaştı.

*

Saraylı, etrafındaki karışıklıktan son derece memnundu. Kahkahayla gülüyormuş gibi nefes alıyordu.

"Pertev'in hakkı var" dedi. "Bu gördüğün insanlar kadın erkek, hep mahza [*sırf*] salonum kalabalık görünsün diye nerede kopuk, dökük, derme çatma insanlar varsa toplayıp dolduruyor. İşte mesela şu gözlüklü beyi görüyor musun? Saçları tavus kuyruğu gibi tepesinde yelpazelenen sarışın adam... Bu, karısıyla dünyanın en feci bir canlı romanıdır. Dur sana karısını da göstereyim... Mutlak o da gelmiştir..."

Saraylı etrafını gözleriyle araştırdı, nihayet:

"Hah, işte, işte... Saz odasının kapısının köşesine dayanmış, boyalı saçlı, lacivert çarşaflı kadın. O uzun boylu, siyah sakallı efendiyle konuşuyor! İşte o... Bu, eee, neyse, şöyle güzelce bir kadındır. Kocası, o gözlüklü bey, bu son senelerde, ilahi yarabbi, girmediği iş, devam etmediği memuriyet kalmadı... Hoca oldu, sansür oldu, gümrük müfettişi oldu... Daha birçok, ne bileyim, birçok böyle işler... Hiçbirisini beceremedi... Hiçbirisinde durmadı... Bütün bu esnada parasız kaldıkça, dostlarından, ahbaplarından borç istemek için eline bir istirhamname [*rica mektubu*] vererek hep o gördüğün karısını gönderir! Kadın evvela kartlarla, mektuplarla gidiyordu... Tabii böyle güzelce bir

kadın boş geriye gönderilmek çirkin olacağı için bu muvaffakiyetli usul kocanın hoşuna gitti... Fakat bir gün acıkgözün biri parayı bedava vermemek istedi, sonra bilmem nasıl oldu, bu yavaş yavaş taammüm etti [*genelleşti*]... Şimdi artık âdet ettiler, kadın her gün bir başka dostun evine gidiyor, onun koynuna giriyor ve aldığı parayı kocasına getiriyor... Ve koca, kendisi ağır memuriyetlerde yorulmayarak böyle geçinip gidiyorlar..."

Samim onu dinler gibi görünerek, uzaktan şimdi Şadan'la dalgın dalgın konuşan Nevhiz'i seyrediyordu. Ah ne olurdu, bu akşam aksilik çıkarmasaydı da beraber dans etseler, konuşsalardı. Ona söyleyecek ne sözleri vardı, ne bahisler hazırlamıştı. Bu ne garip bir hilkat [*yaradılış*] idi ki bir saniyesi bir saniyesine hiç uymuyor, ne istediği, ne yaptığı meçhul bulunuyor, kendisinden daima akıl ve mantık haricinde hareketler beklemek lazım geliyordu. Onun adeta tehlikeli, muzır [*zararlı*] bir sfenksten başka bir şey olmadığını görüyor ve mevcudiyetinin a'mâkından [*varlığının derinliklerinden*] bir tehâşî [*sakınma*] hissinin yükseldiğini hissediyordu.

*

Saraylı, kolunu çekerek gömüldüğü kâbustan uyandırdı.

"Aman bak, bak" dedi. "Hürrem, Bülbül ile oynuyor... Aman ne eğlenceli şey, yarabbim!.. Fakat eğlenmek için insan hikâyenin bütün teferruatına vâkıf olmalı... Kızda ayak atışlara bak... Tam bir örümcek raksı... Daha doğrusu bir kadid [*iskelet*] raksı... Bülbülcük de kadın aldım diye sevinsin... Hoş, oğlan Yezid gibi şeytandır, eğer Sacide'nin sözleri sahih ise bile mutlak bir maksadı vardır..."

Sacide Hanımefendi artık müsamerenin bu en civcivli anında seksen bin parça oluyor, misafirlerin arasında bir kelebek, daha doğrusu bir zünbûr [*eşekarısı*] gibi oradan buraya gidip gelerek, şuna bir kelime, ötekine bir cümle,

berikine bir küçük tebessüm, bazılarına uzunca bir nutuk hediye ederek mesut, mağrur dolaşıyor, bazen bir beyi bir hanıma takdim ederek, bazen bir hanımın boynuna sokulup kulağına bir kahkaha silsilesiyle cilveli sözler fısıldayarak geziyordu.

Saraylı: "Artık boyunsuzun ablası bu gece erdi de erdi" dedi.

Ve sonra bu sözü "Gitti de gitti, gelmiyor hâlâ" bestesine uydurarak "Erdi de erdi" diye terennüme başladı ve etraftakileri kahkahadan kırdı.

Salonlar artık neşe ve hayat itibarıyla tam yüklerini almışlardı. Bilhassa köşedeki saz mahfili, ekseri davetliler tarafından fevkalade bir takdire ve rağbete nail olmuştu. Küçük odada hatta ayakta duracak yer kalmamış, odanın dışı bile hıncahınç bir kalabalıkla ihata edilmişti. Boyunsuz, üstad-ı musiki ile bu zevk ve musiki mihrakının [*odağının*] canı olmuş, şarkılara refakat ediyor, arada sırada tekrar gazel söylüyor, beylerden ve hanımlardan şarkılara, gazellere iştirak edenler bulunuyordu. Öyle ki arada sırada dans için piyano başladıkça dans edenler dört beş çifte inhisara [*çiftle sınırlanmaya*] başlamıştı.

*

Pertev dudaklarını devirerek:

"Cebrî [*zorlama*] alafrangalık ne çabuk istifa etti..." dedi. "Bu çay değil, adeta kına gecesi! Bir daha gelirsem..."

Sonra Samim'in koluna girerek onu köşeye götürdü. Orada toplanmış, musiki tesiri altında derin bir vecde müstağrak [*dalmış*] görünen kalabalığı seyrettiler.

"Şimdi şunlara bak Allah aşkına Samim" dedi. "En göze çarpan halleri nedir? Sahtelikleri değil mi?.. Hepsi de kurulmuş bir makine gibi durmuyorlar mı?.. Gayet tabii görünmek için son derece itinalarına [*özenlerine*] rağmen sahtekârlıkları üstlerinden akıyor. Bu hal bizde yalnız burada değil, hayatımızın her tecellisinde [*görünümünde*]

aynıdır. Mesela bir kadına takdim olunuruz. Bir Avrupalı olsa gayet tabii, gayet samimi, ne hissederse, edebin, mevkiin müsaadesine göre ifade eder, güler, güldürür... Bize gelince, ta çocukluğumuzdan beri aldığımız terbiyeye, gördüğümüz numunelere esir olduğumuz için, bilhassa kadın huzurunda hocalığımızı hacılığımızı bırakamayız... Bunun için kabil değil, samimi ve tabii olamayız. Konuştuğumuz kadını cinssiz bir mahluk telakki etmek mecburiyetiyle söyleyeceğimizi şaşırırız ve adeta bir erkek muhaveresine dalarız... Ha bir de bu halleri terk ederek Avrupalı gibi olanlarımız da var. Bunlara gelince, o kadar ölçülerini kaybediyorlar ki kolayca rezalete kadar çıkıyorlar... İşte Avrupalı ile Türk arasında böyle bir fark olduğu gibi, kibar bir salon ile özenme bir salon arasında böyle büyük bir fark var... Her halde bizim salonlarımız sahte, taklit, özenme husûlü [*türemesi*] olduğu gibi davetlilerimiz de pek âciz insanlar oldukları halde ekseriya âlim, parlak ve mümtaz [*seçkin*] görünmek için son derece gayret etmeleri ne gülünç, ne kadar gülünç!.."

Fatih Cemil Bey, saçlarını adeta beyaz derece-i hararete [*ısı derecesine*] getirmiş, kalın ve korkunç bir surette boyalı dudaklı, esmer tenli bir genç kadını pencerenin önüne sıkıştırmış, ona diyordu ki:

"Siz lakırdı söylerken dudaklarınıza bakıyorum... Ve ah bilseniz neler, neler düşünüyorum!.."

Genç kadın, dudaklarını açarak geniş bir tebessüm içinde sadece beyaz dişlerini gösterdi:

"Ne düşünüyorsunuz?" diye sordu.

"Fena halde kızarmaya hazırlanınız..."

"Ben hazırım... Yalnız siz korkup utanmayınız..."

Cemil Bey, kelimeleri teker teker, şehvet-engîz [*şehvet uyandıran*] bir betaetle [*yavaşlıkla*] söyleyerek:

"Evvela" dedi, "sizi öperken..."

Pertev'le Samim bu sözlerden ve bu kadından iğrenerek oradan uzaklaştılar. Pertev, Samim'e:

"İşte gördün mü?" dedi. "Hem kadın hem erkek, bunlar ölçülerini son derece kaybedenlerden.."

Bu esnada Sacide Hanımefendi onların köşesine gelmiş, uzun uzun bir şeyler söylüyordu. Samim bunu gördüyse de ehemmiyet vermediği için olduğu yerden kımıldamıyordu. Fakat karşıdan Saraylı kendine pek telaşlı bir hal ile işaret edip çağırdığı için o tarafa yürüdü.

Ve o zaman hanımefendinin sözlerini işitti. O diyordu ki:

"Yok Avrupa'da çaya dekolte gidilmezmiş... Ne demek efendim?.. Burası Avrupa değil, İstanbul... Biz her şeyde Avrupa'yı harfi harfine mi tatbik edeceğiz? Avrupa'da kadınlar tiyatrolara, balolara gidiyorlar... Bizim burada tiyatromuz, balomuz mu var? Çaylarda, müsamerelerde dekolte giymezsem, nerede giyebilirim? Ölünceye kadar göğsüm, boynum kapalı mı gezeceğim?.. Değil mi hanımefendi?.. Ben bu hususta bakınız nasıl düşünüyorum? Hayatımızda Avrupa usul ve adabını harfiyen tatbik etmek hem pek manasızdır... Hem mümkün olmaz... Hem canım niçin? Bizim de kendimize göre bir hayatımız, bir adabımız, bir an'anemiz yok mu? Bunları kaldırıp atacak mıyız?.. Değil mi beyefendi?.. Kendi zarif adetlerimiz var... Onları niçin kâmilen terk edelim? Mesela ben çaylarda saz bulunmasına taraftarım. İsteyen dans etsin, isteyen saz dinlesin! Değil mi efendim? Bir daha çay verdiğim vakit tam takım bir saz getireceğim... Pek hoşuma gidiyor... Mesela evvelden çengilerimiz vardı, bunları yeniden ihya etmek ne güzel olur... Ne eğlenceli olur.."

*

Sacide Hanımefendi'nin bu arzusuna cevap gibi, tam bu esnada saz köşesinde bir hareket ve heyecan peyda oldu. Kapının önünde toplanmış halk çekildi, açıldı, içerden boyunsuzun fırlayarak ortada kırıta kırıta oynadığını gördüler. Arkasından üstad-ı musiki de kemanıyla zuhur etti. Çiftetellisini çalıyordu. Keman bazen baygın, enîn-dar

[*iniltili*] inliyor, bu sırada boyunsuzun göğsünde, omuzlarında, göbeğinde şehvet-engîz [*şehvet uyandıran*] batî [*yavaş*] hareketler katmerleniyordu. Sonra kemanın hareketine biraz sürat, biraz cilve, biraz kahkaha arız oluyor, o vakit göbekteki dalgalar, göğüsteki memeler daha canlı, daha kanlı fıkırdıyordu.

Bir an oldu ki üstad-ı musiki galeyanının hadd-i kemaline [*son sınırına*] vasıl olmuş göründü. Kendini Nadire'nin karşısına fırlatıp atarak bir taraftan çaldığı halde bir taraftan da o da göbek çalkamaya koyuldu.

Pertev: "Artık rezalet" diye mırıldandı.

Fakat bu diğer hâzırûnu [*hazır bulunanları*] son derece coşturmuş, herkesi oraya toplamıştı. "Yaşa yaşa!" diye alkışlar, kıyametler kopuyordu.

Saraylı:

"Aferin boyunsuza!" diyordu. "Kadın etrafında ee, şöyle böyle, genç, şık, güzel hanımlar gördü. Baktı, dansediyorlar... Dans mı?.. O hiç aşağı kalır mı? İçindeki cevheri dökmek sırası gelince, hodri meydan! Nasıl ortaya fırladı..."

Şeref, zarif bir tebessümle ilave etti:

"Ve tam merdane sirkatini söyledi, değil mi hanımefendi?" dedi.

Hep birden kahkahayla güldüler.

Şehbender Bey'in zevcesi bir el gözlüğüyle başını sallayarak, büyük bir merakla seyrediyor ve Amiral'e: "Dans dö vantr, sesa, nespa?"[5] diye soruyordu.

Samim biraz evvel rakı içmekten haya eden üstad-ı musikinin şimdiki galeyanını görerek hayret ediyordu.

Saraylı: "A oğlum, şaşarım sana!" dedi. "Sen Sacide'nin söylediği gibi, eski usul bir saz âleminde bulunmadın mı? Evvela en teklifli, en kibar merasimle başlanır, boğaz boğaza, kan gövdeyi götürerek bitirilir."

*

5. (Fr.) Dance de ventre, cest ç'a, n'est pas? ("Göbek dansı, öyle değil mi?") (ç.n.)

Bu esnada göbek raksı bitmişti. Seyirciler pek galeyanlı bir alkışla sanatkârları tebrik ettiler. Şimdi boyunsuz ter içinde, üstad-ı musiki yorulmuş bitmiş bir halde, yine küçük odaya avdet etmişlerdi [*dönmüşlerdi*].

Feyzullah Bey köşesine çekildi, mihaniki bir tavırla rakı masasına uzandı. Fakat rakı takımını artık kaldırmışlardı. Yanında boyunsuz, kulağına eğilerek iki üç söz söyledi. Rakının kaldırıldığını söylediği anlaşılıyordu. O zaman aralarında hararetli bir bahis başladı. Sacide Hanımefendi'yi çağırdılar, evvela kulak kulağa, nezaketle, edeple konuşuyorlardı. Fakat biraz sonra üstad-ı musikinin sesi yükselmeye başladı. Onun sesi yükseldikçe iki hemşirenin ricası, istirhamı daha galeyan ediyordu.

Üstad yüksekçe bir ses, iğbirarlı [*gücenik*] bir tavırla:

"Hayır, hayır efendim..." diyordu. "Böyle eğlence tertip edip de misafir davet edenler, gelen misafirleri memnun etmeye mecburdurlar... Ne demek efendim? Ben rakı isterim... Âdetimdir, her gece içerim... İçip de terbiyemi, edebimi, haysiyetimi unutmuyorum, terk etmiyorum ya... Ama değil mi beyefendi?.."

Buna iki hemşire: "Estağfurullah beyefendi... İnayet buyurun... Müsaade edin..." gibi yavaştan mukabele ediyorlardı. Fakat Feyzullah Bey'in sesi daha yükseldi, nihayet haykırmaya başladı:

"Rakı isterim, rakı... Vallahi bir yere kımıldamam... Hem sabaha kadar içeceğim... Kim karışabilir? Ne halt eder efendim..."

Eliyle masaya vurmaya, çirkin sözler söylemeye kadar ileri gitti. Artık epeyce olmuştu. Sacide Hanımefendi bir koluna, hemşiresi öbür koluna girdiler, kimseye göstermeden aralık bir kapıdan onu yatak dairesine götürdüler. O giderken inat ediyor, adeta tepinerek haykırmakta devam ediyordu.

*

Şimdi burada kalabalıkça bir dans başlamıştı. Hemen herkes oynuyordu. Pertev Yezdan'la, Şeref Pervin'le, Cemil Şadan'la, Bülbül tabii Hürrem'le; yalnız Nevhiz geldiği vakit oturduğu koltuğa zincirle bağlanmış gibi hiç kımıldamamış, hiç gülmemiş, sakin, sükûtî kalmıştı.

Samim ona bakarken içinden derin bir tehevvürün [*öfkenin*] galeyan ettiğini hissetti. Niçin gelmişti? Böyle kasavet müvekkilesi gibi etrafına zulmet [*karanlık*] ve hüsran neşretmek [*yaymak*] içinse... Hiç zahmet etmese daha iyi olmaz mıydı?

Ah bu kadın nasıl, nasıl bir garibe idi? Fakat ona bu akşam ne olmuştu da Samim'i böyle harap ve helak ediyordu? Bir sebep var mıydı ve eğer varsa bu mühim, bu mehib [*büyük*] ve feci sebep ne idi? Hem, hem, evet, hem ne hakla böyle yapıyor, yapabiliyordu?

Bir anda galeyan eden bir tehevvürle onun yanına giderek adeta huşunetle [*sertlikle*] ve büyük bir metanetle:

"Benimle dans etmenizi rica için geldim... Ümit ederim ki ricamı reddetmezsiniz..." dedi.

Nevhiz uyandırılmış gibi sarsılıp ona baktı. Gözlerinde gördüğü tehevvürden [*öfkeden*] ürkmüş gibi, bir kelime söylemeksizin, mihaniki [*kendiliğinden*] bir hareketle kalktı ve oynamaya başladılar. Fakat bütün vücudunda o derece idaresizlik, o kadar rehavet vardı ki Samim onun muvafakatinden memnun olacağına tehevvürünün daha çoğaldığını hissediyordu.

Öyleki dört beş devir yaptıktan sonra onu yavaşça bir kenara çekti, orada açık bir pencere ve önünde küçük bir balkon görerek oraya sevketti.

Hafifletmeye çalıştığı sertçe bir sesle:

"Rica ederim, yine size ne oldu?" diye sordu.

Nevhiz bu huşunete [*sertliğe*] karşı gayr-i me'mul [*umulmayan*] bir mülayemetle [*yumuşaklıkla*]:

"Hiçbir şey" diye cevap verdi.

*

Samim tehevvürden kendini kaybetmiş gibiydi. Sözler ağzından bir kasırga iltihabıyla [*alevlenmesiyle*] feveran ediyordu:

"Nasıl hiçbir şey..." dedi. "Nasıl hiçbir şey.." diye tekrar etti. "Siz kendinizi görmüyorsunuz... Fakat ben anlamıyor muyum? Beykoz'da bilhassa son günlerde siz böyle miydiniz?.. Hayır, öğrenmek istiyorum... Ne yaptım? Sizi rencide edecek bir harekette mi bulundum? Bütün emelim size hayatımı feda etmekten, bir tebessümünüze nail olmak için dünyaları yıkmaktan ibaretken sizi böyle câmid [*donuk*], bârid [*soğuk*] gördükçe nasıl dil-hûn olduğumu [*içimin kan ağladığını*] anlamıyor musunuz?.."

Onu balkona götürdüğü vakit, hatta söze başlarken lakırdıyı bu mecraya getirmek niyetinde değildi, fakat bilmeksizin, idare edemeksizin, tehevvür arasında yuvarlanmış, bu tehlikeli bahse düşmüştü.

Genç kadın hayretle ona bakıyordu. Samim bu hayretin içinde bir memnuniyet şulesi [*parıltısı*] görüyorum zannetti ve başlamış olduğu için, ne olursa olsun diye devam etti:

"Evet, artık saklamaya ne lüzum var... Bunu elbette siz de anladınız... Sizi seviyorum... Fakat bu başka herkesin aşkına benzer bir şey değil, kimsenin hissetmediği korkunç, yırtıcı, katil bir aşk... Anlıyorum ki ben dünyaya sizin için, sizi sevmek, size hayatımı hasr ve feda etmek için gelmişim... Yalnız ben değil, siz de, siz de... Buna yemin ederim... Bizi kader, hayat, her şey birbirimize cezbediyor; bağlamış, nişanlamış, çekiyor, çekiyor... Ve hiçbir şey ayıramayacak! Hatta siz bile, isteseniz de buna muvaffak olamayacaksınız... Beni seveceksiniz... Hatta seviyorsunuz... Ve bu aksilikleriniz aşkınızın en birinci ispatıdır... Anlıyorum ki müstakil alışmış kalbiniz bu aşka isyan ediyor... Fakat nafile, pek nafile yoruluyorsunuz... İhtimal benim aşkınıza layık olmadığımdan korkuyorsunuz... Mutlak, mutlak böyle... Siz bir istiyorsunuz bir istemiyorsunuz... Bazen müsaade ediyor, bazen pişman oluyorsunuz... Şimdi anlıyorum... Fakat

hiç uğraşmayınız... Benim olacaksınız, ne yapsanız, ne kadar istemeseniz biz nihayet birbirimizin olacağız... Hem bu aşk öyle bir şey olacak ki emsali bütün dünyada görülmemiştir... Değil mi? Söyleyiniz... Cevap bekliyorum... Değil mi?"

*

İçerde salonda dans edenlerin gürültüsü ve piyanonun ruh-nüvaz [*ruhu okşayan*] refakati devam ediyordu. Ve Nevhiz bu âteşîn tuğyanı [*ateşli taşmayı*], bu aşk feveranını gözleri kapanmış, başı arka duvara dayanmış, sarhoş gibi, baygın gibi, derin bir mestî [*sarhoşluk*] içinde dinliyordu.

Samim onun elini ateş gibi yanan eliyle kavrayıp kendine çekerek tahakkümle sordu:

"Beni seveceksiniz değil mi? Söyleyiniz..." diye tekrar etti.

Genç kadın, bu temasın tesiriyle kolundan doğru hücum eden şehvet dalgalarını daha derin, daha samimi olarak tatmak için gibi mestane [*kendinden geçmişçesine*] gerilmiş, bütün vücudu aşkla, ihtirasla sırsıklam duruyordu. Dişleri teşennüc [*kasılma*] içinde birbirine geçmiş ağzıyla nihayet "Belki" diye inledi.

Samim nasılsa kavradığı bu ilahî vaat ile sarhoş, sarf ettiği kuvvetten dolayı Nevhiz'den daha derin bir surette müteessir, daha harap bir haldeydi.

Şakaklarında ağır bir nabazânla [*nabız atmasıyla*] şimdi artık sükût etmişti.

Açık havanın serinliğinde biraz kesb-i sükûnet ettikleri [*sakinleştikleri*] vakit onun kolundan tutup içeri salona götürdü. Şadan'ın karşısında bulundular.

Genç kız, Nevhiz'e:

"Gidiyoruz, sizi arıyordum..." dedi.

Onun arkasından yürürken Samim sordu:

"Sizi bir daha ne vakit ve nerede görebilirim?"

Nevhiz sakin ve mütebessimdi. Bu sual üzerine gözlerine yine yorgun bir zulmet [*karanlık*] çöktü.

"Bana bir adres veriniz, ben size yazarım..." dedi.

Samim artık iyice onlara yaklaştıkları için telaşla: "Beyoğlu Postahanesi'nden alınmak üzere Samim Şevket" dedi.

Hep beraber veda edip çıktılar. Saraylı, daha eğlence hitama ermediği için onlara refakat etmedi ve tatlı, kıvrak kahkahalarından birini daha salıvererek Samim'e "Ben malum a, eğlencemi kolay kolay feda edemem..." dedi.

Sonra manalı manalı Samim'in koluna sokularak mahzunane [*hüzünlenmişçesine*] itiraf etti.

"Ey ne yapayım... Şimdi ancak başkalarının eğlencelerini seyrederek eğlenebilirim. Bu çok görülmez, değil mi?"

*

İstanbul'da kaldıkları gece Harbiye'de bir akraba evinde misafir olan Şeref ve yeğenleriyle hep beraber gittiler ve Nevhiz, Pervin ile Pertev'i ve Şadan'ı Nişantaşı'nda konaklarına kadar götürdü.

Yalnız kaldığı vakit saatine baktı; saat dokuz idi.

O kadar sert, muhteris tahassüsatla [*tutkulu duygulanmalarla*] dolu idi, o kadar buhranlı intibaat [*izlenimler*] ile sarsılmıştı ki kendini unutmak, biraz sinirlerini yatıştırmak için kalabalığa, gürültüye ihtiyacı vardı.

Orada duran bir otomobile atlayarak Beyoğlu'na doğru uçmaya başladı.

Nihayet muvafakat vaadini [*olur sözünü*] almıştı. Ve evet, pek iyi bulmuştu, günlerden beri bir sebep, bir mana veremediği huşunetler [*sertlikler*], aksilikler, manasızlıklar hep tereddütten, mukavemet arzusundan geliyordu. Genç kadının aşka ihtiyacı vardı, fakat gururu buna mani oluyordu. Sonra karşısındaki adamın aşkına gayr-i layık olmasından [*layık olmamasından*] korkuyor ve bu isyan esnasında sebepsiz görünen huşunetlere, esrarlı tereddütlere düşüyordu.

Bu gece onun zayıf bir noktasını daha keşfetmişti. Onunla münasebette ara sıra cebir ve şiddet lazım olduğunu ve onun zora karşı zayıf ve münkad [*boyun eğmiş*] kaldığını görüyordu.

Saat üçe kadar barlarda, Rus kabarelerinde, dans salonlarında, türlü içkiler içip cazbandların muharriş [*tırmalayıcı*] ahenkleriyle asabını [*sinirlerini*] tahrip etti; türlü boyalı kadınlar, türlü maskara erkeklerle gözlerini yordu. Evine geldiği vakit o kadar bitkin, o kadar harap bir haldeydi ki hemen kurşun gibi ağır bir uykuya gömüldü.

*

Onlar ihtimal o gün Beykoz'a avdet ederlerdi [*geri dönerlerdi*]. O halde Nevhiz'in gitmeden evvel kendisine iki satır bir kâğıt yazması lazım gelirdi. Bu kâğıdı ya bu akşam yahut yarın sabah postahanede bulacağını düşünerek derin nefeslerle bahtiyar oluyordu.

O gün akşama kadar bu inşirah [*ferahlık*] içinde geçti. Akşam üstü saat sekiz raddelerinde postahaneye uğradı, hiçbir şey bulamadı. Yarın sabahı beklemek elzem olduğunu düşünerek tekrar ümitle postahaneden çıktı. Öbür sabah mektubun kendisini beklediğini düşünerek saadetle uyandı. Hemen giyinip sokağa fırladı. Postahanede yine bir şey bulamayınca biraz münkesir olduysa [*kırıldıysa*] da hemen düşündü ki ihtimal cuma günü Beykoz'a gitmemişlerdi. Gitmişlerse bile, ihtimal mektubu gönderecek emin bir vasıta bulamamış yahut onların yanında kendisi postaya bırakamamıştı. Onun namütenahi müşkülatla muhat [*sonsuz zorluklarla kuşatılmış*] olduğunu düşünerek hak verdi. O halde mektubu bu akşamüstü alacaktı.

Hayır, ne o akşam, ne de öbür sabah yine mektup yoktu.

Samim gişeye yaklaşırken, birkaç gündür gidip geldiği için kendini tanıdığından memur daha uzaktayken onu görür görmez "Bir şey yok beyefendi" diye cevap veriyordu. Samim bu cevabı alınca yüzünde peyda olan inkisârı

[*kırılmayı*] göstermek istemediğinden o gün bir numaralı kutu aldı. Fakat mektup niçin gelmiyordu?

Böyle mektup için intizar [*bekleyiş*], her saat, her dakika bir meşguliyet onu derin bir hummaya atıyor ve bu humma, rabıtasını [*ilişkisini*] daha derin bir iltihaba [*alevlenmeye*] sevkediyordu.

Salı günü akşamı da mektup bulmayınca mutlak bir felaket yahut fevkalade bir arıza olduğunu düşünerek müthiş bir endişeye düştü. Kalkıp Beykoz'a gitmek istemiyordu. Pertev'e mektup yazsa, cevap iki üç gün sonra ancak alabilecekti. O vakte kadar... Lakin Saraylı Hanım ile gidip görüşse daha kolay olmaz mıydı?.. Ondan elbette bir haber alabilirdi.

Bu ana kadar bunu düşünemediğine gülerek hemen sokağa fırladı.

*

Saraylı Hanım onu büyük bir neşeyle karşıladı.

Onda her vakitki gibi torba torba havadis, yığın yığın dedikodu vardı.

En evvel Sacide Hanımefendi'nin kendi tabirince "boyunsuzun ablasının" çayından başladı. O gece onu yemeğe alıkoyduklarını, Bülbül ve Cemil beylerle Amiral'in de yemeği orada yediklerini, üstad-ı musiki odanın birinde sızmış olduğu için ona dokunmadıklarını anlattı. Bülbül'e, boyunsuzun cilvelerine, Amiral'in ukalalıklarına dair bir sürü hikâye anlattı.

Samim onu asıl kendini alakadar eden bahse çekmek için beyhude yoruluyordu. Fakat şimdi artık salim [*sağlam*] bir mecraya girmiş görünen aşkını ilk hamlede bir tedbirsizlikle tehlikeye düşürmekten ihtirazen [*kaçınarak*] Paşalar hakkında pek hararetli görünmemeye çalıştı ve Saraylı'nın ilk sözlerini sabır ve teenni ile [*ağırdan alarak*] dinledi. Nihayet bir kıvamını getirerek:

"Hanımefendilerden ne haber? Beykoz'a gittiler mi?" dedi.

"Hem çayın ertesi günü öğleden sonra. Dün akşam Doktor da oradaydı. Zannederim bu akşam gelir; gelirse ondan haber alırız... Lakin bu Sacide karı.."

Saraylı'nın merakı, derdi Sacide Hanımefendi'ydi.

Bu esnada kapı çalındı. Doktor, Beykoz'dan avdet ediyordu [*dönüyordu*]. Samim'in elini sıkarak oturdu ve Samim bu gözlerin birkaç saat evvel o kadar sevdiği güzel yüze baktığını düşünüp ruhunu hasretle onlara gömmeye çalıştı.

Doktor, bu akşam kendini yine koyvermek istemediklerini, fakat ne zorla kurtulduğunu söylüyordu.

"Şeref Bey, Nazlı Hanımefendi ve kızları dün sabah Akbaba'ya geldiler. Cumartesiye kadar orada kalacaklar" dedi.

Sonra ilave etti:

"Ha, Şeref Bey de Pervin Hanım'ı istedi. Fakat Pervin cevap vermek için birkaç gün müsaade etmelerini rica etmiş..."

Bu havadisin her birine Saraylı Hanım birçok şerhlerle [*açıklamalarla*], mülahazalarla mukabele ediyordu.

Samim, Doktor'a "Hepsi sıhhatteler ya?" diye sordu.

Doktor, başıyla tasdik etti.

*

O halde niçin hâlâ mektup alamıyordu?

Mademki mektup yazmayı vaat etmişti, demek ki bunun için imkân bulacağını düşünmüştü. O halde niçin onu böyle harap ve münkesir [*kırılmış*] bırakıyordu?

O zaman Nevhiz'in dünyaya eza ve işkence halk etmek için gelmiş, istese bile saadet getirmeye muvaffak olamayan fırtınalı, muzlim [*karanlık*] ve tahripkâr [*yıkıcı*] afet kadınlardan olmasından korkmaya başladı.

Doktor devam etti:

"Ellerinden Cumaya tekrar gitmek vaadiyle ancak kurtulabildim. Pertev seni de beraber getirmek şartıyla bıraktı... Pertev'i görseniz, semalara uçuyor... Hakkı da var ya... Gençlik ve aşk..."

Sonra Samim'e:

"Sizin de teşrifinizi rica ediyorlar.." diye ilave etti.

Perşembe akşamı üçü beraber gitmek için karar verdiler.

Davet zevkine ve gidip göreceği ümidine rağmen oradan çıktığı vakit siyah bir endişeyle doluydu. O gece yatıncaya kadar, hatta yattıktan sonra uykusunun içinde bile bu zulmetten [*karanlıktan*] kendini kurtaramadı. Bin türlü maniler tasavvur ediyor, türlü sebeplerle onun için mektup göndermek imkânsızlıklarını farzediyor, fakat tekrar "O bir satırının benim için ne derin bir saadet olacağını, buna nasıl elim [*acıklı*] bir ihtiyaçla mütehassis olduğumu [*duygulandığımı*] düşünmesi lazım gelir... Beni bundan mahrum etmek için hiçbir sebeb-i makul [*makul sebep*] olamaz... Ne yapıp yapıp mutlak göndermeliydi..." diye harap oluyordu.

Öbür çarşamba günü sabahleyin postahaneye gittiği vakit, bu zıt hisler içinde çalkanıyor, bilhassa kutuya yaklaşırken pek muhrib [*yıkıcı*] heyecanlarla sarsılıyordu. Kutuyu açıp da içini boş görünce hissettiği soğuk inkisâr [*kırılma*] pek nahoş bir tesir hâsıl ediyordu.

Fakat bugün kutunun kapağını açtığı vakit bir ince kâğıt görünce yüreği hopladı. Aldı, baktı, bir taahhüt senediydi. Gözleri parladı, kolları titredi. Hemen gişeye göstererek mektubu aldı. Bu, küçük, mustatil [*dikdörtgen*], açık mavi, donuk ipek kâğıdından bir zarftı. Üstünde ince bir yazıyla "Beyoğlu Postahanesinden alınmak üzere Samim Şevket Beyefendi'ye takdim" kelimeleri yazılmıştı.

*

Zarfı yırttı, kâğıdı çıkardığı vakit nasıl bir ifade bulacağını düşünerek ümitle ve inkisâr [*kırılma*] korkusuyla

titriyordu. Hararetli bulmaya çalıştığı bir ifadeyle Nevhiz aile içinde vaziyetinin müşkülatını derhatır ettirerek [*zorluklarını hatırlatarak*] bu münasebetin şüyûu [*yayılması*] tehlikesinden bahsediyor, bunun için son derece ihtiyat lazım olduğunu ihtar ederek kendini mazur görmesini rica ve istediği gibi hareket edebilmek için fırsat beklediğini ve pek yakında tekrar mektup yazacağını vaat ediyordu. Son söz olmak üzere şu satırlar vardı:

"Sizi buraya davet ettiklerini işittim. Selametimiz için gelmekten vazgeçseniz çok iyi olur zannederim. Buraya gelmek hakkındaki arzunuzu kıyas-ı nefsle [*kendimle karşılaştırarak*] hakkıyla takdir ettiğim için size tahmil ettiğim [*yüklediğim*] bu ziyanların pek yakında fazlasıyla telafisi mümkün olacağını vaat ederim."

Mektubun serâpâ [*baştan ayağa*] bu resmî ifadesinden sonra yalnız nihayetinde imzanın üstünde:

"Bütün kalbiyle, Nevhiz!" sözlerinde biraz hararet görünüyordu.

Samim, dişlerinin arasından, "Kadın hâlâ tereddüt içinde çalkanıyor" diye mırıldandı.

Fakat Samim için bir ilk mektupta bu kadarı kâfi ve hatta çoktu. Caddeye fırladı, bir ay evvel ilk defa olarak onu Galatasarayı'nın karşısında görüp meftun olduğu vakit, bu kadar kısa bir zaman içinde ondan böyle bir mektup alacağını söyleseler di nasıl deli olacağını düşündü ve cihanları fethetmiş bir muzaffer tavrıyla caddede yürümeye başladı.

Şimdi ona hak veriyordu. Onun bu kalabalık aile içindeki mevkiini düşünüyor, mektubu postaya kimin vasıtasıyla gönderebileceğini, yalnız bu işte ne gayr-i kabil-i keşf ve tasavvur [*keşfedilemez ve tasavvur edilemez*] tehlikeler mevcut olduğunu, sonra kendisinin köşkte vücudunun [*varlığının*] ne şimdi keşfedilemez başka zararlar tevlid edebileceğini [*doğurabileceğini*] göz önüne getirerek Nevhiz'in bu hususta pek idareli ve pek ihtiyatlı olduğunu görüyordu.

Vakıa Doktor'a ve hanımına öbür akşam Köprü'de vapurda buluşup beraber Beykoz'a gideceğini vaat etmişse de, bir mektupla bunu halletmek gayet kolaydı.

*

Artık Samim'in hayatı günde üç defa postahaneye uğrayıp kutuyu muayeneden ve bu seferlerin arasında ümitten fütura [*bezginliğe*], füturdan bazen tehevvüre [*öfkeye*], bazen tekrar ümide avdetten [*dönüşten*] ibaret kaldı. Ta ufak çocukluğundan beri en küçük hareketlerinde bile daima buhrana tabi muhteris tabiatlardan olduğu için her gün akşama kadar bu mektup intizarı [*bekleyişi*] onu mağmum [*kederli*] ve mültehib [*yangılı*] sarsıyor, kavuruyordu.

Perşembe günü sabahleyin Pertev'e bir mektup yazarak bunda kendisini Doktor Bey vasıtasıyla lütfen davet ettiklerinden teşekkür ediyor ve ma'al-memnuniye icabet etmeye karar vermişken ansızın çıkan mühim bir maniden dolayı bu zevkten mahrumiyete mecbur kaldığını bildirerek arz-ı mazeret ediyordu [*mazeret bildiriyordu*].

Mektubu postaya verirken, Beykoz'a vasıl olunca kendisinden bahsolunacağını, şüphesiz Nevhiz'in de bu arz-ı itizardan [*özür bildiriminden*] haberdar olarak memnun olacağını düşünüyor ve böylelikle olsun ona temas etmek zevkiyle memnun oluyordu.

Pervin'e gelince, evet, rikkati [*inceliği*] ve hassasiyetiyle son derece şayan-ı perestiş [*tapınmaya layık*] bir mevcut [*varlık*] olduğunu tasdik ediyordu, fakat onu bu ilahî aşkın mabedinde yüz binlerce esefle feda etmek mecburiyetinde olduğunu itiraf ediyordu.

Cumartesi günü sabahına kadar böyle devam etti ve ikinci mektubu ancak o sabah aldı. Genç kadın mektupta çarşamba günü İstanbul'a inmek istediğini tebşir [*müjdeliyor*] ve kendisini Köprü'de Anadolu vapurları iskelesinde öğleye kadar beklemesini rica ediyordu.

Samim bu haberle deli oldu. Muvaffakiyetinin bu kadar kolay, bu kadar çabuk olacağını hiç aklına getirmemişti. Bu kolaylıktan dolayı kendini tebrik ediyordu. Şimdiye kadar Nevhiz'le adamakıllı görüşüp genç kadının mizacını, huyunu öğrenmemiş olduğundan kendi kendine hiçbir şeye karar vermeyerek, o gün için yapılacak şeyleri onunla görüşmeye talik ediyordu [*erteliyordu*]. Mesela o gün buluşacaklardı, fakat acaba nereye gidecekler ve ne yapacaklardı? Genç kadın ne muamele gösterecekti, kendini Samim'e bırakacak mıydı, yoksa hususi kararları var mıydı?..

Bunun için çarşambaya kadar saadetini hazmederek beklemeye karar verdi.

*

Pazartesi akşamı belki Beykoz'dan avdet etmişse [*dönmüşse*], ondan havadis almak için Saraylı Hanım'a gitti.

Saraylı'yı kendine dargın buldu.

"Bize geleceğini vaat edersin; vapur iskelesinde arar tararız... Bulamayız. Beykoz'a gidince öğreniriz ki beyefendi gelemiyor... Sanki bu ne olacak? Böyle mühim bir zamanda insan mani tanır mı oğlum? Hem bu nasıl mani böyle?.. Hep bahane!.. Ne yaptığını kendin de bilmiyorsun. Nur gibi kızı elinden kaçırdın... Kaptırdın... Terbiye, malumat, güzellik. Mal, para, her şey var... Ne eksik? Yalnız akıl yok..."

Uzun uzun söylendi. Samim tebessümle dinliyordu.

Saraylı devam etti:

"Ha sen gül... Gül... Bakalım bir gün ağlayacaksın ama ne vakit? Kız elden gittikten sonra... Sana söylüyorum, istediği mühlet mutlak senin içindi... Mutlak seni görmek istiyordu... Halbuki senin gelmediğini görünce, elbette kendini isteyenlere teslim olacak... Ama isteyerek mi? Ne gezer... Kan ağlayarak... Fakat ne çare.."

Sonra birdenbire mevzuyu ve mevzuyla beraber tavr-ı ifade ve vaz'ını [*duruş ve söyleyiş biçimini*] değiştirerek:

"Aman sana başka havadis var..." dedi. "Fahri Bey ile Feriha'nın nikâhı kıyılmış. Gizli, gürültüsüz bir nikâh. Herif kızı Ayastefanos'ta döşettiği bir köşke götürmüş. Dostlara, yabancılara değil, anasına babasına bile göstermek istemiyormuş. Kızı adeta yedi kat hapsetmiş gibi yaşatıyormuş. Tamam Binbir Gece'deki Ali Baba. İki gün evvel kızını görmek için anası gitmiş, iki saat, o da herifin yanında ancak görebilmiş. Ne dersin?"

Samim sükûnetle "Son derece tabii bulurum" dedi. "Senelerce bin türlü dalavere arasında yuvarlanmış eski bir kurt herif... Şimdi onun için en korkunç kâbus, kızın apartmanların anahtar ve senetleriyle kalkıp kaçmasıdır... Sonra başkalarının namussuzluğuna, suhuletine [*kolaylığına*] şahit olmuş, kızlarının namusuna kadar satan ne analar, ne babalar görmüş, hatta kendisi de bundan kaç kere istifade etmiş bir adam... Altmışına yakın daha yirmi yaşında şeytan, afacan bir genç kadınla ma'al-mecburiye [*mecbur kalarak*] böyle bağlanırsa, başka türlü hareket edebilir mi? Zaten fena adamların en büyük cezası, herkesi de kendileri gibi fena bilmeleri, onlardan iyilik bekleyememeleri değil midir? Bana öyle geliyor ki Feriha Hanım'la Fahri Bey macerası bize pek eğlenceli ve belki pek feci sahneler gösterecektir..."

Saraylı geniş bir ferahlıkla:

"Aman oh olsun herife!" diye sevindi. "Senelerden beri binlerce kadını mahv ve berbat eden murdar herif cezasını çeksin... Aferin Feriha'ya... Onun yerinde ben olsam, ondan üç apartmanı değil, bütün elinde ne var ne yoksa hepsini alır, sonra tekmeyi vurur, fırlatır sokağa atardım..."

Samim cevap verdi:

"Kim bilir? Kız da kurnaza benziyor... Daha neler yapacak? Her şey beklenebilir..."

Lakırdıyı tekrar Beykoz'a nakledip Nevhiz'den bahsettirmek arzusuyla "Daha ne var ne yok? Beykoz'da neler yaptınız? Nerelere gittiniz?" dedi.

"Hiçbir yere gitmedik. Yalnız dün Pertev'le Şeref, genç hanımları aldılar, Tarabya'ya götürdüler... Biz ihtiyarlar köşkte kaldık."

"Yezdan'la Pertev'in nikâhı yakın mı?"

"Galiba çift nikâh yapacaklar... Pervin'in cevabını bekliyorlar... Anlaşılan bu ay nikâh ayı... Küçük Hürrem'le küçük Bülbül'ün nikâhı da pek yakınmış... Şöylece Feriha'nınki ile tanıdıklarımızın arasında dört nikâh..."

Kaç defa dudaklarına kadar geldi, "Nevhiz Hanım ne yapıyor?" diye sormak için cebr-i nefs etti [*kendini zorladı*]. Hatta hemen sormak raddesine geldi, fakat şeytan gibi meraklı kadına bir ipucu vermekten korkarak kendini tuttu. İlk günler onun hakkındaki alakasını bildiği için, şimdi tekrar bir şüphe peyda ederse, kadın aradaki münasebeti ve Pervin'in sebeb-i ihmalini [*ihmal edilme sebebini*] keşfedebilirdi.

Fakat daima onu düşündüğü gibi her vakit ondan bahsetmek de o kadar derin bir zevkti ki ondan olmasa bile ona ait olanlardan bahsetmek de zevk oluyordu. Bunun için lakırdıyı daima Beykoz etrafında gezdiriyor ve kadının ihtimal ondan bahsedeceğini me'mul ediyordu [*umuyordu*]. Halbuki hain kadın onun bu muazzez emelini biliyormuş da mahsus inat için yapıyormuş gibi ısrar etti. Onun ismini bile anmadı.

Nihayet veda edip ayrılırken son bir taş atıp belki bir haber almış olmak için:

"Ha" etti, "geçen gün Sadri Bey'i gördüm. Fakat ne tuhaf adam. Beykoz'da birbirimize takdim olunduk, konuştuk, tanıştık ya... Beni tanımıyor gibi baktı, baktı... En nihayet uzun bir tereddütten sonra nasıl oldu bilmem, lütfen bir selam ile mübahi kıldı [*kıvandırdı*]..."

Saraylı nasılsa alakadar oldu:

"Canım alık herifi bırak... Hem de alıkların alığı... Küçükken hiç öyle değildi. Şeytan gibi bir oğlandı... Büyüdü, sersem oldu gitti... Kumar aptalı oldu... Para sıkıntısından

olacak... Halasından kalan miras hissesini, ama hisse denince az bir şey zannetme, on bin liraya yakın parayı, iki senenin içinde birden kül etti... Şimdi babasından para istiyormuş... Hatta geçen hafta Beykoz'a ansızın gelmesi bunun içinmiş... Kumarda borç etmiş... O gece biz yattıktan sonra Paşa'nın odasında müthiş bir kavga olmuş... Bizim haberimiz yok... Hem de istediği yüz lira, iki yüz lira değil, tam bin beş yüz lira... Yenilir yutulur bir bela değil ki... Paşa'nın hakkı var, 'Parası yoksa oynamasın. Beklesin. Ben gebereyim, o vakit eline geçecek hisseyi de altı ayda yesin bitirsin. Sonra intihar mı eder, hırsızlık mı, ne halt ederse etsin. Ben karışmam!' diyormuş. Onun bütün emeli Nevhiz'in malında ama... Kadın yüz vermiyor... Çünkü Nevhiz de pek zengindir... Babasından kalma birkaç çiftliği var..."

*

O zaman fırsattan istifade ederek ondan bahsetmek ve ettirmek saadetine terk-i nefs etti [*kendini bıraktı*]. Nevhiz'in ailesi hakkında merak gösterdi. Onun babası Abdülhamit'in en mehabetli [*ulu*] valilerinden, birkaç defa nazırlık [*bakanlık*] etmiş ricalinden [*önde gelen devlet adamlarından*] olduğunu, öleli çok olmuşsa da şimdi validesi ve hemşiresinin Çengelköyü'nde büyük bir köşkte oturduklarını öğrendi.

Saraylı bu malumatı verdikten sonra:

"Nevhiz akıllı bir kadındır" dedi. "Hiç kimseye, bilhassa erkeklere inan olmaz diye kendini bilhassa kocasına karşı gayet iyi kullanıyor... Bak Pervin hiç öyle değildir, onun yüzüne gül, ağzından lokmasını değil, canını al... Fakat Nevhiz öyle birkaç hokkabazlıkla lokmasını değil, insana gölgesini bile göstermeyecek metin bir kadın! Çok beğenirim... Son derece nefsine hâkim bir kadın!.."

Samim oradan çıkıp sokakta yürürken "Nefsine hâkim!" denilen bu kadının ufak bir mukavemetten sonra nasıl onun eline teslim olduğunu düşünüyor ve bu büyük mu-

zafferiyetinden kendini tebrik ediyordu. Düşünüyordu, hem hiç de o kadar güç olmamıştı. O zaman bu suhuleti [*kolaylığı*] kendi tesirine mi, yoksa onun sürdüğü yalnızlık hayatının buhranlarına mı hamletmekte tereddüt ediyordu.

Daha doğrusu, bu elim buhranlar içinde çırpınmakta olduğu gibi kendisinin tesiri de galip gelerek bir başka erkeğin ihraz [*elde*] edemeyeceği bu muzafferiyeti temin etmişti.

*

Çarşamba günü saat daha dokuzda Köprü'deydi.

Daha Nevhiz'in Akbaba'da ihtimal yatağında olduğunu bile bile onu beklemekte de derin bir saadet vardı. Onun gelmesi ihtimali olan vapurların müşterilerini bile derin bir zevkle seyrediyordu. Bu ilk telaki [*buluşma*] gününü, onun kendine ilk defa teslim olacağı bu muazzez günü bütün saniyelerine kadar ruhunun sultanına hasretmeyi tatlı bir vazife addederek bekleme yerinde bir aşağı bir yukarı gezmekte de zevk buluyordu.

Bütün vapurların halkını, hatta Rumeli müşterilerini bile heyecanla tetkik ediyordu. Bugün onun için en manasız tezahüratına [*görünümlerine*] kadar mukaddes, mukaddes, mukaddeslerin mukaddesi bir gün idi.

Fakat Anadolu vapuru gelip de yolcular çıkmaya başlayınca, "Şimdi, ihtimal şimdi onu göreceğim... O kadar nefis, o kadar ilahî bir kadın, benim için, beni mesut etmek, bana teslim olmak için geliyor..." diye titriyordu.

Nevhiz o vapurdan çıkmadı. Fakat bundan hiç meyus [*umutsuz*] olmadı. Vaktin daha erken olduğunu, Beykoz'dan, bilhassa Akbaba'dan kaçta hareket lazım geldiğini düşünüyordu.

İkinci vapur, üçüncü vapur da geldi. Üçüncü vapurdan da çıkmayınca ya bugün fevkalade bir mani zuhur edip de

hiç gelemezse, ne yapacağını, o kadar tezyin ettiği [*süslediği*] bugünü bomboş, simsiyah, yapyalnız nasıl geçireceğini düşünerek bir anda yıkıldı, harap oldu.

O vakit tekrar mektup yazmak, ondan sonra tekrar başka bir gün beklemek lazım gelecekti. Oh, işte buna dayanamazdı.

Ondan sonraki vapur gelinceye kadar her vakit olduğu gibi birbirine zıt hissiyattan [*duygulardan*] geçerek, kahır ve saadet içinde yuvarlandı.

Nihayet vapur göründü, geldi, yanaştı. O kadar kalabalıktı ki, yığılmış insanlar yekpare bir heyet-i mecmua [*bütün*] halinde görünüyorlardı.

Acaba Nevhiz içerde miydi? Demek ki beş dakika sonra, o insanların en mesudu, en pür-nuru [*aydınlığı*] olacaktı, öyle mi? Akşama kadar onunla beraber geçecek altın saatlerin teferruatını [*ayrıntılarını*] tahmin edememekle beraber pek emsalsiz olacağını iyice biliyordu. Vapurdan akan halk cereyanı arasında nihayet muazzez vücudunu görünce tecessüsü [*merakı*] o kadar şedid [*şiddetli*] oldu ki olduğu noktada duramayarak fırladı, ileri atıldı.

*

Nevhiz bir kadın için mümkün olan en yüksek nefasetle, gözlerinde hararetli bir nevaziş [*okşayış*], dişlerinde elmas bir tebessüm, yaklaşıyordu.

Siyah sade bir çarşaf, siyah podösüet[6] iskarpinler, siyah podösüet bir çanta, böyle kâmilen siyah bir zemin üzerinde yalnız elleri glase[7] eldivenlerle beyaz, bakir [*el değmemiş*] bir beyazlıkla bembeyazdı. Bütün bu siyah zemin fevkinde [*üstünde*], samur kaşların altında iki şuh gamzeyle hande-rîz [*gülüp duran*] parlak ateş gözleri, mukavemet-sûz

6. (Fr.) Peau de suède: yumuşak, ince ve havlı deri. (ç.n.)
7. (Fr.) Glacé: parlak, cilalı. (ç.n.)

[*karşı konulmaz*] bir nar kırmızılığıyla küçük kalın dudakları, bilhassa bu güzellikleri kumral çerçevesiyle tezyin ederek [*süsleyerek*] kısmen ihata eden [*çevreleyen*] saçlarıyla bu çehreden akan, uçan, dalgalanan, rüzgârlanan o cevval, o esîrî cazibe, onu etrafından o kadar yegâne bir mümtaziyetle [*seçkinlikle*] ayırıyordu ki, kadın erkek, herkes meftun [*tutkun*] ve hayran nazarlarıyla onu tetkik ve takip ediyorlardı.

Samim'in ilk hissi derin bir gurur, şahane bir iftihar oldu. Küçük büyük, kadın erkek herkesin müştak [*özleyen*] ve hayran baktıkları bu kadın ta uzaklarda hazırlanmış, kalkmış, uzun yolları katederek, birçok rahatsızlıkları ihtiyar ederek [*rahatsızlıklara katlanarak*], ra'şelerle [*titreyişlerle*], heyecanlarla ona gelmişti. Ve şimdi onu mesut etmek için, bugüne kadar hiç kimselere bahşetmediği ince, leziz kadınlık hazinelerini birer birer ona ihsan edecekti.

*

Bu esnada birbirine mülaki olmuşlardı [*kavuşmuşlardı*].

Genç kadın ağzında bir tebessüm nuruyla [*ışığıyla*] elini uzattı, Samim'in aşk ve iştiyakla hummalı eline teslim etti. Birbirine böyle temas eden bu iki adaliyet, günlerden beri birbirini isteyen, birbirini bekleyen, birbiri için yanıp tutuşan ruhların bu temasında dünyanın en ihtiraslı bir ra'şesiyle [*titreyişiyle*] titreştiler.

Mütebessim bir sesle:

"Bonjur... Çok beklediniz galiba" diye terennüm etti.

Samim o kadar perişandı ki ne söylediğini bilmeksizin:

"Hayır, hiç değil" diye titredi.

Sonra kendine gelerek:

"Siz geldiniz ya, beklemek değil, can vermek bile bir saadettir..." diye mırıldandı.

Etraflarında herkes onlara bakıyordu. Bu nazarların [*bakışların*] saygısızlığından ikisi de sıkıldılar.

Samim, "Ne yapacağız?" diye sordu.

Nevhiz, merdivene doğru yürüyerek:

"Her halde yürüyelim de..." diye mırıldandı.

Kalabalıkta bir adım kadar geri kalmış olan Samim, şimdi onun arkasında, vücudunun latif ve ince hattına, yumuşak bel ile mütelâtım [*çalkalanan*] göğsün ve zengin kalçaların ahengine bakarak, âteşîn bir temellük tuğyanıyla [*ateşli bir sahip olma coşkunluğuyla*] sarsılıyordu.

Köprü'ye çıktıkları vakit, hemen orada duran bir otomobile atladılar. Şoför ne tarafa gideceklerini sordu. Samim, tekrar Nevhiz'in yüzüne baktı, Nevhiz yalnız:

"İleri!" kelimesini telaffuz etti.

Otomobil İstanbul tarafına müteveccih [*yönelmiş*] olduğu için Yenicami'ye doğru aktı gitti.

Samim hayretle:

"Ne o" dedi, "İstanbul tarafına mı gidiyoruz?"

Nevhiz: "Evvela biraz konuşalım da..." diye cevap verdi.

Sonra izah etti. Bugün o, "kendileri" için gelmemişti. Alınacak şeyler, terzide eseyajlar,[8] sonra Hanımefendi'nin, Yezdan'ın, Pervin'in bir sürü siparişleri vardı. O İstanbul'a iniyor diye kendine havale etmişlerdi. O kadar ki akşama kadar uğraştığı halde hepsini yetiştiremeyeceğinden korkuyordu.

"Bundan istifade ederek sizi biraz olsun görmek ve görüşmek istedim..." diye bitirdi.

Samim'in yüzünü kesif bir bulut istila etmişti. Genç kadın bunu görünce gözlerinde istirhamkâr [*yalvaran*] bir nazar [*bakış*], korkulu bir rica sesiyle, pek tatlı bir şiveyle:

"Serzeniş, şikâyet mi..." diye tebessüm etti. "Ama hiç hakkınız yok Samim Bey... (Samim kelimesini ne kadar tatlı bir telaffuzla söylüyordu!) Şimdi farz ediniz ki bugün ben iş için geliyorum diye size hiç haber vermeseydim, gelip gitseydim, ne olurdu?.. Halbuki ben buna razı olamadım... Bir saat görüşmek yine görüşmektir diye habersiz gelmedim..."

---

8. (Fr.) Esseyage: giysi provası. (ç.n.)

Ve pek yakında bir başka gün, akşama kadar beraber kalmak üzere tekrar geleceğini vaat ve temin etti.

*

Samim onun elini almış, yavaşça eldivenlerini soymaya çalışıyordu. Tam bu son sözü söylemişti ki eldiven çıkmış ve el bir serçe gibi lerzan ve pür-halecan [*titrek ve çarpıntılı*] ellerinde titriyordu. Delikanlı bir teşekkür ve perestiş [*tapınma*] cevabı gibi kendi biraz eğilip onu biraz kendine kaldırarak dudaklarına götürdü. Derin derin kokladı.

Nevhiz hafif bir isyan hareketiyle:

"Ne yapıyorsunuz? Görüyorlar... Dikkat ediniz.." diye mırıldandı.

Sonra Beykoz hayatını anlatmaya başladı.

Pervin'le Şeref'in, Pertev'le Yezdan'ın pazartesi günü nikâhları mukarrerdi [*kararlaştırılmıştı*]. Genç nişanlılar artık en parlak saadet içinde yüzüyorlardı. Nikâh hususi bir surette, en teklifsiz dostlarla aile erkânı arasında akdolunacak, iki gün sonra, Çarşamba günü iki gelin güvey birlikte Adriya postasıyla ve Napoli tarîkiyle [*yoluyla*] Avrupa'ya seyahate çıkacaklardı. Eylüle kadar Avrupa'nın muhtelif köşelerinde gezecekler, sonra avdet edeceklerdi.

Buraya gelince:

"Sizden yeni bir ricam daha var" dedi. "Paşa'nın size son derece bir teveccühü var... Sık sık sizden bahsediyor... Şüphesiz nikâh ziyafetine sizi de davet edeceklerdir... Geçen gün mektubumda yazdığım gibi, son fedakârlık olmak üzere bir bahaneyle yine gelmemenizi rica edeceğim. Birbirimizi mümkün olduğu kadar onların arasında görmemeye çalışmalıyız... Değil mi?"

Samim bu lüzumu anlamıyordu.

Nevhiz izah etti:

"Şimdi Pervin'le Şadan'ı bir tarafa bırakalım, fakat Yezdan gibi, Fahire gibi, sonra Şeref gibi şeytan, mütecessis insanların arasında birbirimize ne kadar yabancı görün-

meye çalışsak nefes alışımızdan bile yüzlerce mana bulmaları muhakkaktır... Bu ise bir tehlikedir. Sonra ben isterim ki münasebetimiz herkesten gizli, yegâne bir şey olsun... O kadar gizli ki, hiç kimse şüphe bile etmesin... Böyle daha iyi değil mi?"

*

Otomobil Şehzade Camii'ne gelmişti. Şoför başını çevirerek onlara baktı. Bir emir bekliyor gibiydi. Nevhiz eliyle dönmesini işaret etti.

Avdet ederlerken Samim hiç olmazsa beraber yemek yemelerini rica etti.

Nevhiz şuh bir kahkaha ile sinesi dalgalanarak:

"Kabil değil.." dedi.

"Niçin kabil olmasın?" diye tekrar yalvardı. "Siz yemek yemeyecek misiniz?.." diye ısrar etti.

Nevhiz onu pek tuhaf buluyormuş gibi işveli bir hareketle:

"Ben yemek yiyeceğim ama alelacele yiyeceğim... Size bir sürü işim olduğunu söylemiştim.."

Samim tekrar ısrar etti:

"Ben de alelacele yerim... Tek sizle beş dakika daha bulunayım..."

Nevhiz sabırsızca bir tavırla:

"Lakin mümkün değil Samim Bey, (Ah bunu ne latif bir telaffuzla söylüyordu!) mümkün değil... Siz çocuksunuz..."

Samim tekrar: "Hiç olmazsa aldığınız eşyayı taşırım.." diye mırıldandı. "Sizinle beraber bulunmak, nasıl olursa olsun, benim için bir saadettir, bilirsiniz.." diye ilave etti.

"Yan yana, mağaza mağaza dolaşırken bizi tanıyanlardan birisi görmez mi?.. Hiç düşünmüyorsunuz..."

Onun hak verdiğini, fakat yine meyus durduğunu görüp taltif etmek ihtiyacıyla sesine daha hararet verdi:

"Siz bana bırakınız... Bir kere bugün böyle geçsin... Artık hiç şikâyet edemeyeceksiniz... Göreceksiniz" diye temin etti.

*

Samim daha ziyade ısrarı münasip bulmuyordu. Fakat ne olursa olsun mevcudiyetinin en derin noktalarına kadar, bugünkü mülakattan [*buluşmadan*] bir memnuniyetsizlik, hatta bir elem peyda olduğunu hissediyordu. Ve bu kadının bu kadar lütufkâr olduğu bugün bile kalbinde bulutsuz bir saadet halk edemediğini [*yaratamadığını*] görerek, onun hakkında ilk günden beri hâsıl olmuş olan hissin, yani dünyaya yalnız eza ve işkence yaratmak üzere gelmiş habis ruhlardan olduğu korkusunun tazyikini duyuyordu.

Bu esnada Nevhiz hep o mestane edasıyla söyleniyordu:

"Şimdi karar verildi değil mi Samim Bey... En evvel, davete bir bahane ile gelmeyeceksiniz... Sonra hafta içinde tekrar buluşacağız... Ben bu günü size mektupla bildireceğim... Anlaşıldı ya, ben şu mağaza önünde iniyorum... Siz de artık gidebilirsiniz..."

Samim, hiç olmazsa Beykoz'a mektup yazmak için bir adres vermesini rica etti.

Nevhiz'in gözlerinde bir kahkaha dalgası uçtu:

"Oh, âlâ" dedi eğlenerek, "Beykoz'a mektup... Pek şık!.. Siz çocukluğu bırakınız ve kendinizi bana teslim ediniz..."

Sonra gözlerinde tatlı bir tebessümle "E, orevuar"[9] dedi ve Samim'in elini bırakmak istemeyen pençesinden kurtularak hafifçe piyade kaldırımına sıçradı, indi. Samim tam Corci Papa'nın mağazası önünde olduklarını gördü. Veda ederek, münkesir [*kırılmış*], meftûr [*bezgin*] ilerledi.

Evet, ne yaparsa yapsın, ne söylerse söylesin, bugün me'mul ettiği [*umduğu*] saadeti verememişti. Bu uzaktan o kadar ilahî kadın, bu kadar lütfuna, bu kadar müsaadesine, bütün hararetlerine, bütün vaatlerine rağmen, küçük

9. (Fr.) Aurevoir: allahaısmarladık. (ç.n.)

bir şevk şulesi îkad edememiş [*coşku alevi yakamamış*], onu bilakis hicran ve zulmet [*karanlık*] bulutlarıyla boğmuştu.

Kendi kendine muhakeme ediyor, onu kusursuz, son derece lütufkâr, nevazişkâr [*gönül alıcı*] bulmaya çalışıyor ve bütün bunlara rağmen, bir saadet lerzesi [*titreyişi*] tatmadığını inkâr edemiyordu. Düşüne düşüne bunu Nevhiz'in istediği kadar münbasit [*genişleyen*] ve inşirahlı bir mizaca malik olmayışına hamletmek istiyordu.

Bu kadar şayan-ı perestiş [*tapınmaya layık*] bir vücudun [*varlığın*] karşıdan verdiği o kadar mebzul [*bol*], o kadar pür-nur [*ışık dolu*] vaatlerinin hiçbirisini tutmadıktan başka, inkisâr [*kırılma*] ve hicran hâsıl etmesi, eğer sahih ise ne feci olacaktı!

Başını çevirdi, tekrar ona baktı. Nevhiz camekânın önünde eşyayı tetkik ediyordu. Uzaktan şekliyle, endamıyla, etrafında fürûzân cazibe ve halâvet [*parlak çekicilik ve tatlılık*] halesiyle o kadar harikaydı ki tekrar kalbinde derin bir incizab [*kapılma*] sızladı. Fakat aynı zamanda kendi kendine "Şimdi onunla beraberdin, sonra kokusuyla, sesinin musikisiyle sermesttin, sana birkaç gün sonra senin olacağını vaat ediyordu. Halbuki, halbuki kalbinde bârid [*soğuk*] bir hava tesirinden başka bir şey duymadın" diye söylenerek, kırılmış, ezilmiş, uzaklaştı.

Dördüncü Kısım
Fırtına Kuşu

"Perşembe günü beni yine geçenki vapurla bekleyiniz. Fakat aşağıda iskelede değil, yukarda Köprü üstünde otomobile bindiğimiz yerde. Otomobil kapalı olsun. Ben vapurdan çıkınca doğru oraya gelirim. O gün akşama kadar beraberiz."

Samim bu mektubu tayin edilen mülakat [*buluşma*] gününden üç gün evvel pazartesi günü sabahleyin aldı.

Son mülakattan beri beş gündür hayatı her sabah, her türlü endişeler, türlü heyecanlarla postahaneye mektup için müracaatlar arasında sürüklenmişti.

Tam o gün hesapça Şeref'le Pervin'in, Pertev'le Yezdan'ın nikâhları mukarrerdi [*kararlaştırılmıştı*]. Samim bu mektubun bugün alınmasını, tayin olunan günün onların Avrupa'ya azimetlerinden [*gidişlerinden*] bir gün sonraya tesadüfünü ve mektubun sonunda "O gün akşama kadar beraberiz" vaadinin bulunmasını bir tertib-i mahsus [*özel tertip*] eseri olmak üzere telakki etmek [*anlamak*] istedi.

Bütün bunlar, bu şayan-ı gıpta [*imrenilecek*] nikâhlar ve bilhassa parlak balayı seyahatleri günlerinde kendini daha cazibeli bir saadet ümidiyle yaldızlamak emelinden mütevellid değil miydi [*kaynaklanmıyor muydu*]?

Hakikat-i halde [*gerçekte*] Samim'in içinde kıvrandığı ıstıraplar arasında Şeref'le Pertev'in işini düşünecek ne vakti, ne de hali vardı. Yalnız kendine son derece samimi ve candan muamele etmiş olan Pervin'i o gün yüz yüze kemal-i muhalesetle [*tam bir dostlukla*] tebrik etmek zevkinden mahrum kalmak ona pek acı geliyordu. Bunun için güzel bir bahane bulmak üzere Paşa'ya hitaben yazdığı bir kâğıtta İzmit'te çiftliklerinde bulunan validesinin ansızın rahatsızlandığı için kendini acele telgrafla çağırtmış olduğundan bahsederek gitmek mecburiyetinden dolayı arz-ı mazeret ediyor [*özür bildiriyor*] ve nişanlılara en samimi ve en hararetli tebrikatını [*tebriklerini*] göndererek bütün kalbiyle saadetler temenni ediyordu.

*

Otomobil'i hemen o günden aradı, birçok garajları dolaştı, nihayet güzel bir Oldsmobil Landole buldu. Perşembe günü sabahleyin on birde gelip kendisini almasını şoföre tembih etti.

Böyle olduğu halde de o sabah saat dokuzda hazırlanmış, pencerede Nevhiz'in kendini bekliyor gibi heyecanla otomobili bekliyordu. Damarlarındaki kan en uzak noktalarına kadar tutuşmuş, yanıyordu. Her nefes alışında muazzez saniyeye bir an daha yaklaştığını düşünerek seviniyordu.

Saat on birde otomobil geldi. Bir çeyrek sonra Köprü'de bulunuyorlardı. Halbuki vapur yarıma doğru Köprü'de bulunacağı için bir saatten fazla vakitleri vardı. O kadar müddet Köprü'de otomobilde beklemek hiç hoş bir şey olmayacaktı. Şoföre işaret etti, Fatih'e kadar gittiler. Tekrar saate baktı, on bir buçuk.

Aman Yarabbi, daha bir saat mi vardı?

Duramadı, otomobilden atladı. Heyecanı, sabırsızlığı belki biraz azalır farzıyla yürümeye başladı. Şoföre tam yarımda Köprü'de vapur iskelesi merdiveninin yanında

bulunmasını tembih ederek otomobili gönderdi. Kendisi de fikrini başka mevzularla işgal etmek için sağına soluna bakarak dükkânları seyrede ede süratlice bir yürüyüşle Köprü'ye teveccüh etti [*yöneldi*].

Köprü'ye geldiği vakit yarıma on vardı. Otomobili yerinde buldu. İçine girdi, oturdu. Uzaktan vapurun muvasalatına muntazır oldu [*ulaşmasını bekledi*].

*

Gördüğü bir iki vapurun hangisinin Anadolu'dan geldiğini tayin edemiyordu. Fakat az sonra birdenbire otomobilin yanında bir gölge peyda oldu, gözleriyle görmeden kokusundan onu tanıyarak hemen kapıyı açtı, sola çekilerek yer verdi. Nevhiz içeri atlayarak yerine oturdu.

"Aman çabuk!" diye fısıldadı.

Otomobil hareket ettiği vakit:

"Paşa da vapurda. Aman görmesin!" diye ilave etti.

Otomobil süratle kaydı, aktı.

İlk saadet heyecanından, teşekkürlerden, âşıkane merasimden sonra otomobil o esnada Osmanlı Bankası'nın önüne gelmişti. Samim, genç kadının ağzından çıkacak kelimeye hayatı muallakmış [*bağlıymış*] gibi halecanla sordu:

"Nereye gidiyoruz?"

Nevhiz, gözlerinde ciddi zamanlarına mahsus bir parlaklıkla:

"Şimdi" dedi, "şimdi bakınız, ben ne tertip ettim... Buradan doğru Tarabya'ya ineriz, orada bir otelde yemek yeriz... Sonra Büyükdere'ye, Bendler'e doğru gideriz... Akşama aynı tarîkle avdet ederiz [*yolla döneriz*]... Olmaz mı?.."

Samim'in gözlerinde birdenbire nîm [*yarım*] bir gölge kararak:

"O kadarcık mı?" dedi.

Şuh bir kahkahacıkla genç kadın:

"Daha başka ne arzu buyuruluyor?" diye sordu.

Samim, istemediği halde serzeniş nazarıyla [*bakışıyla*] dedi ki:

"Siz geçen gün bana bugünün hiç şikâyet edemeyeceğim kadar parlak olacağını vaat etmemiş miydiniz? Şimdi Tarabya'ya kadar yolda, Tarabya'da otelin salonunda herkesin arasında, garsonların gözünün önünde, sonra akşama kadar yine otomobilde ve yolda... Ben böyle bir mülakata [*buluşmaya*] razı olamazsam hakkım yok mu? Yalnız, yalnız ikimiz, yapyalnız kalamayacak mıyız?"

"İstediğiniz ondan ibaret mi?" dedi Nevhiz gülerek. "Peki, peki... Darılmayınız... Otelde yemeği hususi bir odada yiyelim. Gördünüz mü ne iyi bir kadınım... Bakınız ne isterseniz hemen kabul ediyorum. Ben size söylememiş miydim? Siz kendinizi bana bırakınız, bana teslim ediniz..."

Birdenbire yerinde dönerek ellerini birbirine vurdu:

"Şimdi dinleyiniz düğün havadisini..." dedi.

Samim düğünü, bütün dünyayı o kadar unutmuştu ki bu söz üzerine rüyadan uyanır gibi müşkülatla kendi kendine geldi.

Nevhiz, gözlerinde müphem bir rüya gölgesiyle, "Samimi dostlar arasında pek samimi bir nikâh" diye başladı.

"Kimler vardı?"

"Pek samimi dostlardan başka kimse yoktu... Tanıdıklarınızdan Doktor'la Saraylı Hanım... Sacide'yi çağırmadılar. Çay gecesi mahut çengi rezaletinden Paşa son derece hiddetlendi... Bilhassa şair Cemal'i damat olarak kabulüne... Bunun için ona artık yüz vermemeye karar verildi ve düğüne çağrılmadı."

*

Anlattı, anlattı. Lakırdı söylerken asabi hareketlerle bütün göğsü sarsılıyor, parlak gözleri, ellerinin hareketleriyle ve tebessümleriyle hem-ahenk [*uyumlu*] olarak sözlerine can veriyordu. Tuhaf, calib-i dikkat [*dikkat çeken*] pek çok tafsilat verdi, her vakayı yalnız kendine mahsus

zarif bir rüyetle [*görüşle*] tarif ediyordu, fakat Samim onun sözlerini anlamaktan ziyade terennümünü bir musiki parçası gibi dinlemeye dalmış, kendini kaybetmişti.

En nihayet genç kadın:

"Nihayet onlar ermiş muradına, biz çıkalım kerevetine... Tıpkı masallarda olduğu gibi" diye bitirdi.

Samim: "E, seyahat?" diye sordu.

"Ha, evet, az kaldı unutuyordum..." dedi. "Sonra dün iki gelin iki güvey Adriya vapuruyla İtalya'ya hareket ettiler. Oradan İsviçre'ye, Almanya'ya, Oostende'e, daha ne bileyim, birçok yere gidecekler... Hanımefendi, Şadan, Nazlı Hanımefendi ile Fahire onları teşyi [*uğurlamak*] için hep beraber indiler... Fakat ben Köprü'de kaldım... Yezdan pek mesut, fakat Pervin'i anlamıyorum... Bana öyle geliyor ki, o, Şeref Bey'i istemeye istemeye kabul etti... Vakıa Şeref'in saadetle kabul edilecek bir şeyi de yoktur a... Sahte tavırları mı, soğuk sözleri mi? Hâsılı bilir misiniz ne oluyor? Bir kız için kocasız kalmak, her nokta-i nazardan [*bakış açısından*] kâh bir leke, kâh bir izzetinefis yarası, kâh... Hâsılı herkese karşı bir sürü fena tesiri mucip oluyor... Bunun için ne yapıp yapıp bir kocaya varmak lazım geliyor... Analar babalar, sonra hatta genç kızlar, yalnız bunun için çalışıyorlar... Evvela ilk kısmetlerde biraz müşkülpesent davranılıyor. Vakit geçiyor, seneler birikiyor... Bunun için nihayet, rastgele birini kabul etmek mecburiyeti kalıyor... Bazen oluyor ki pek nadir bir tesadüf olarak uygun bir çift rasgeliyor... Fakat bu nadir tesadüfe karşı ne feci, ne elim sukutlar [*düşüşler*]... Bilhassa bizim kadınların hayatımızda... Sonra insan ölünceye kadar bu sukutun [*düşüşün*] matemini taşımaya mahkûm kalıyor..."

Samim, istihza ile ilave etti:

"Yahut gayr-i resmi izdivaçlarla [*resmî olmayan evliliklerle*] telafi arzusuna düşüyor..."

Kaşlarında bir hatt-ı infialle [*gücenme çizgisiyle*] Nevhiz mukabele ederek:

"Ah!" etti. "Ah ya, bu arzu... Ya bu menhus [*uğursuz*] arzu ne hezimetlere mal oluyor... Bu kadar müsait şartlar altında, ananın babanın muvafakatıyla, türlü tahkikatla yapılan izdivaçlardan böyle inkisârlar [*kırılmalar*] peyda olursa, âciz bir kadının bahusus güya kalp de dahil olduğu için yapabileceği kör bir intihabın [*seçimin*] nasıl olacağını düşünüyor musunuz?"

*

Samim tekrar itiraz eder gibi cevap verdi:

"Vakıa doğru ama bu hiçbir kadını teşebbüsten, tecrübeden men ediyor mu?.."

Nevhiz pek büyük bir feveranla atıldı:

"Kim demiş?" diye haykırdı. "İşte ben..." İlave etti azametle. "Evleneli üç sene oluyor. Zaten bir şey beklemiyordum. Tabii ben de Pervin gibi kız kalmaktan kurtulmak için ailemin münasip gördüğü bir adamı kabul ettim... Pek bir şey beklememekle beraber, beni belki işgal eder, bir müddet aldatır ümidinde idim. Sene, ay değil, hafta bile geçmedi, birkaç günde bu adamın mahiyetini anladım. Kendimi şayan-ı merhamet [*acınmaya layık*] bulmak azametime ağır geldiği için, lakayt kaldım, hiç düşünmedim..."

Samim hayretle sordu:

"Ey ama, tabii aşka, saadete ebediyen veda etmemiştiniz değil mi?"

Genç kadın yine o kuvvetli feveran ile devam etti:

"Elbette... Elbette... Niçin veda edeyim? Benim gibi bir kadının böyle köşesinde sönmeyeceğini biliyordum... Bir gün mutlak, mutlak hayatın kendisinden beklemekte haklı olduğum saadeti bana getirip vereceğini biliyordum... Sükûn ve tahammülle bekledim... Hayatın bu kadar vaatlerinin hepsi de yalan çıkmayacaktı ya... Yirmi iki yaşıma kadar hayalimi dolduran o parlak emellerin binde biri bile tahakkuk etmeyecek miydi?.. Ben bununla iktifa edecektim... Bugüne kadar birçok erkeğe rastgeldim, birçoğu beni

istedi, sevdi, takip etti; bunları hep reddettim... Çünkü aldanmaktan, nadim [*pişman*] olmaktan, beyhude yere yaralanmaktan çok korkuyordum..."

Samim muzafferiyetle:

"Fakat nihayet" diye ısrar etti.

Nevhiz pek tatlı bir tebessümle:

"Evet, nihayet siz..." dedi.

Sonra birdenbire:

"Sizi niçin tercih ettiğimi merak etmiyor musunuz?" diye sordu.

Samim tehalükle [*can atarak*]:

"Aman niçin?" diye rica etti.

*

Genç kadın, gözleri derin derin dalarak:

"Sizi ilk gördüğüm anda birdenbire zevkinizin yüksekliğini, ruhunuzun inceliğini alnınızda, gözlerinizde okur gibi oldum... Fakat buna rağmen, yine uzun uzun tereddütten, korkudan hâlî [*boş*] kalmıyordum..."

"Evet, anlıyordum" dedi Samim.

"Hayır, anlayamazdınız... Benim nasıl bir kadın olduğumu, ne fikirde, ne emelde bulunduğumu bilemeyeceğiniz için bu mücadelelerin fecaatini kabil değil takdir edemezsiniz... Yalnız şu kadar söyleyeyim ki sizin için bu pek büyük, hem emsalsiz bir muzafferiyettir... Zira size ettiğim bu müsaadeyi bu şerait [*şartlar*] dairesinde hiçbir erkeğe etmeyeceğimi zannediyordum... Düşününüz, benim gibi mağrur bir kadın –çünkü itiraf ederim ki son derece mağrur bir kadınım, herkesin bir kusuru vardır a, benim de kusurum gururdur!– ne diyordum, ha, benim gibi mağrur bir kadının aldanıp kendine layık olmayan adi bir adama düşmesi ne müthiş bir şey olurdu... Ben ki bu kadar senedir, bu korkudan dolayı kalbimin bütün feryatlarını iskât etmiştim [*susturmuştum*]..."

Samim, derin bir hasretle mırıldanarak:

"Ah sizi öğrenmek... Ama tamamıyla, fikirlerinize, emellerinize, hayallerinize kadar öğrenmek, hulûl etmek..." diye göğüs geçirdi.

Nevhiz hararetle tasdik etti:

"Niçin etmeyeceksiniz?" dedi. "Size kendimi tarif için sadece 'son derece mağrur, son derece nefsine hâkim bir kadınım!' demeliyim. Son derece hayal-perver, son derece hassas bir kalp taşımaktan da hâlî [*boş*] değilim; yalnız bu kalp ve bu his, gururun arkasında gizlenmiş ve adeta kaybolmuştur... Bunu itiraf ederim... Benim aşkımı isteyen adam her şeyden evvel ona layık olduğunu ispat etmeli, adeta beni fethetmelidir... Evet, ben fedakârlıklarla, bin türlü müşkülatla fetholunmak isterim... Bunu evvela kendim için, sonra sevdiğim adam için, ikimizin bu büyük aşka ne kadar layık olduğumuzu görmek için isterim... Çünkü her şey öylece oluverirse, benim de her gün etrafımızda gördüğümüz başka kadınlardan ne farkım kalır? İstediğim büyük aşka bedel bu da adi bir fuhuş olmaz mı?.."

Samim, dudaklarının arasından korkunç bir ıslık çıkardı:

"Müthiş!" dedi.

Nevhiz mağrur bir eda ile:

"Evet, pek müthiştir" dedi. "Fikrimce dünyada güzelliğin fevkinde [*üstünde*] başka hiçbir şey yoktur. Zaten hayat güzellikten ve aşktan ibarettir. Başka ne varsa, bütün teferruat hep onlardan doğar. Bilhassa güzel bir insan kadar yüksek ve ilahî bir şey olamaz. Şimdi düşününüz... Tabiatın her nokta-i nazardan [*bakış açısından*] aşk ve meftuniyetle [*tutkunlukla*], itina [*özen*] ve muvaffakiyetle halk ettiği [*yarattığı*] böyle bir mevcut [*varlık*] ne nadir, ne kadar nadir bir şeydir, değil mi?.. Böyle bir erkek, elbette bin erkeğe muadildir [*denktir*] ve böyle bir kadına malik olmak bütün kadınlara malik olmak gibidir... Bu kadar nadir, bu kadar ulvi bir şeyi rastgele vermek ve rastgele almak yazık olmaz mı? Bundan veren de ziyan eder, alan da..."

*

Samim, aşkını müdafaa için çarpınmaya başladı:

"Evet, pek doğru. Fakat ben bana vereceğiniz saadeti tamamıyla takdir ediyorum! Size sevilmek için ölümlere razıyım... Kalbinizde değil, fikrinizde bile bir an hayata malik olmak için feda etmeyeceğim saadet yoktur... Başka nasıl misal istiyorsunuz?.."

"Hayır" dedi genç kadın. "Hayır, şimdi konuşuyoruz... Sizden misal istemiyorum! Daha iş oralara gelmedi... Hem bu ne kadar acele... Daha birbirimizi tanımıyoruz bile... Üç dört defa ancak görüştük... İnsan tanımadığı bir adamı sevebilir mi? Geçen gece bana 'Beni sevecek misiniz?' diye sorduğunuz vakit, 'Belki!' demiştim... O vakit emin değildim, şimdi hâlâ emin değilim... Sizi bu mütehayyir ediyor [*şaşırtıyor*] zannederim... Fakat söyledim ya, benim vereceğim aşk rasgele elde edilemez..."

Samim, muhteris [*tutkulu*] bir feryatla şikâyet etti:

"Fakat ne ile, ne ile elde edilir? Onu olsun öğrenemez miyim?"

Nevhiz, muamma-âmiz [*muammalı*] bir tebessümle: "Öğrenirsiniz, fakat şimdi değil..." dedi.

Sonra lakırdıyı kesmek istiyormuş gibi pencereden eğilip dışarı baktı:

"Ne güzel manzara değil mi?" dedi. "Aman ne kadar çabuk gidiyoruz... Söyler misiniz biraz ağır gitsin" diye rica etti.

Samim, şoföre ağırlaştırmasını söyledi.

Genç kadın, çok söylemekten yorulmuş gibi sükût ediyordu. Hareketin rüzgârıyla peçesi, saçları uçuyordu.

*

Samim, işittiği sözlerin ruhunda açtığı derin uçurumlara gömülmüş, dalmış kalmıştı. Otomobil az sonra tekrar bir tayyare süratiyle uçmaya başladı. Seyrin [*gezmenin*] sersemliğiyle dalgın, ikisi de bir müddet daha sükût ettiler.

Samim, münasebet bu kadar ilerledi zannederken daha hâlâ katedilecek pek müthiş mesafeler olduğunu görüyor ve bu yolun dikenlerinden, tuzaklarından soğuk bir haşyet ra'şesiyle [*korku titreyişiyle*] titriyordu. O, şimdi onu kollarının arasında sıkarak buselere gark edeceğini me'mul ederken [*öpücüklere boğacağını umarken*], karşısında daha fethedilmemiş, hatta yaklaşılmamış müstahkem metin bir kale vardı.

Yan gözle Nevhiz'i bir daha süzdü. Onda öyle mülûkane [*hükümdarca*] bir cazibe iltima ediyordu [*parıldıyordu*] ki uğrunda bir değil, bin hayat feda edilmeye, yüz bin kere layık olan bu kadınlık haşmetine kendi hayatını hiç düşünmeden, hiç acımadan, sevine sevine, güle güle vakf ve feda edeceğine yemin etti. Son nefesine kadar, son damla kanına kadar uğraşacaktı. Bütün hayatını hararet ve ihtirasla bu emele hasredecekti. Ta ki ona muvaffak olacaktı. Şikâyetsiz, lazım gelirse senelerce sükûn ve sükût içinde bekleyecekti. Ve nihayet bu kadını fedakârlığıyla, müşkülatı iktihâmdaki [*zorluklar yenmedeki*] kudretiyle mağlup ve ser-nigûn [*baş aşağı*] edecek ve bu mağlubiyeti ona itiraf ettirecekti.

Bu esnada Nevhiz'in göğsünde düşündüğü şeylerden sirayet olarak gürültülü bir kahkaha fıkırdadı.

"Pek tuhafsınız Samim Bey" dedi. "Sizi işitenler ve görenler emsalsiz büyük bir aşkın kahramanı zannederler..."

Samim, kuvvetle ve ciddiyetle temin etti [*güvence verdi*]:

"Elbette..."

"Halbuki" devam etti Nevhiz, "halbuki daha hayalimin bile kalbinize kadar işlemediğine eminim. Mesela ben yanınızda değilken, gözlerinizi kapasanız şüphe etmem ki beni hayalinizde bulamazsınız..."

Samim isyanla gürledi:

"Kim demiş?" dedi.

"Sizinki yalnız bir mübalağa... Bedava bir galeyan... Tıpkı, siz de tabii tıpkı benim gibisiniz... Mesela sizi daha sevmiyorum... Fakat hoşuma gidiyorsunuz ve sevmeyi arzu ediyorum... Halbuki tasavvur ettiğim aşkla bu hal arasında

o kadar büyük bir fark var ki... Benim çocukluğumdan beri tahayyül ettiğim aşk, dünyada başka hiçbir kuvvet tanımayan, başka hiçbir kuvvete mağlup olmayacak kahir, yırtıcı, korkunç bir aşktır... Beni feci tehlikelere, müthiş felaketlere rağmen isteyecek, arayacak ve sevecek böyle bir erkek ve bunun verebileceği böyle bir aşk isterim..."

*

Bu sözleri söylerken gözleri sabit, derin nazarlarla uzak ufuklara, dumanlı ebhâra [*denizlere*] dalıyor gibi donuklaşıyor ve kelimelerini arar gibi ağır ağır, tereddütle söyleniyordu.

Samim derin bir hararetle:

"Tam benim emelim, benim fikrim" diye ah etti. "Size çay gecesi balkonda da söyledim. Biz her şeyimizle birbirimiz için dünyaya gelmişiz... Sizi ne kadar tanırsam, buna o kadar kuvvetle inanıyorum. Hem yalnız maddeten değil, manen ve ruhen, kalben ve hayalen, her nokta-i nazardan [*bakış açısından*] birbirimiz için... İşte bende size karşı öyle istediğiniz gibi galeyanlı bir aşk var... Sizi ölünceye, öldürünceye kadar seveceğim... Bir tebessümünüze nail olmak için kâinatı zîr ü zeber [*altüst*] etmeye hazırım... Sizi ilk gördüğüm gün kalbime bir mızrak gibi girdiniz... Ve o vakitten beri bir saniye, tek bir saniye çıkmadınız... Sonra da benim aşkım hususunda mübalağa ettiğimi söylüyorsunuz... Bu halde siz beni henüz kendi soğuk kalbinizle mukayese ediyorsunuz... Ve işte bunun için aldanıyorsunuz... Bunu siz de görecek, anlayacaksınız!"

"Buna emin olmak için o zamana kadar müsaade edersiniz ya. Layık olduğum aşka emin olmak hakkımdır, değil mi?"

Samim büyük bir kuvvetle: "Elbette!" diye cevap verdi.

Tekrar sükût ettiler.

*

Otomobil şimdi Hacı Osman Bayırı'na gelmiş, Büyükdere yolunu terk ederek Tarabya yoluna geçmişti. Anadolu tarafında uzaktan yeşil, rengârenk tepe setleri uzanıyor, kâh dönerek, kâh gizlenerek manzara daima değişiyordu.

Fakat onların ikisinin fikri de pek ciddi mevzularla meşgul olduğu için bu teferruatı görmüyorlar, hatta bakmıyorlardı.

Az sonra köye indiler ve otomobil köyün tenha sokaklarından süratle giderek iskelenin karşısında Tokatlıyan Oteli'nin büyük kapısında durdu.

Merdivenden çıkarken Samim soldaki yemek salonunun kalabalığını görüp yemeğe yeni başlandığını anladı, fakat hususi bir salon istediği için onları denize karşı başka bir yere aldılar. Samim, Nevhiz'in başını açmasına, soyunmasına yardım ederken, dudaklarının altından geçen o kadar muattar [*ıtırlı*] ve ipek enseyi koklamak arzusuna mukavemet etti.

Kendi kendine acı bir tebessümle:

"Hayır, daha değil..." dedi. "Evvela isbat-ı liyakat edelim [*layık olduğumuzu ispatlayalım*]..."

Samim, garsonun getirdiği listeden yemek sipariş ederken Nevhiz aynanın karşısında saçlarını düzeltmiş, balkondan denize bakıyordu. Az sonra Samim yanına gelince karşıda Yuşa Tepesi'ni göstererek:

"Orayı, o günü düşününüz... Bir de burayı ve bugünü düşününüz..." dedi.

Samim, gözlerinde bir ibadet revnakıyla [*tapınma parlaklığıyla*]:

"Bunun için" dedi, "bunun için ölümlere kadar minnettarım."

Sofraya oturdular. Garson yemekleri verir vermez ketumane [*sır saklarcasına*] çıkıyor, Samim, zavallının bu ihtiyatına kendi kendine gülüyordu. Yemekte pek az konuştular. Samim balıklı, etli, yemişli bir yemek ısmarlamıştı. Buz kovasında aşılanan Şatolafiti[1] şampanya takip etti.

1. Chateau Lafite: bir Fransız şarabı. (ç.n.)

Yemek yendiği vakit ikisi de pek latif bir mestî [*sarhoşluk*] içinde yüzüyorlardı. Bilhassa Nevhiz başka bir şey, alevli, iltihaplı [*yangılı*] bir şey, pek hail [*korkunç*] bir şey olmuştu. O zamana kadar gördüğü Nevhiz, en parlak anlarında bile şimdi karşısında nabazân eden [*nabzı atan*] kadının yanında pek sönük, pek ruhsuz kalırdı.

*

Yalnız güzelliği değil, o zamana kadar nasılsa sakin duran ruhu da sanki ateşlenmiş, adeta kaynıyordu. Gözüne mahmur [*uykulu*] bir zulmet [*karanlık*] yayılmış, yanaklarını bir kırmızılık alevi sarmış, dudakları şiddetli bir humma ile yanıyor gibiydi. Lakırdı söylerken, gözleri baygın bir parıltı ile alevleniyor, kenarlarında dalgalanan şuh ve müphem gamzelerle ağzında öyle zengin bir tebessüm hattı [*çizgisi*] gölgeleniyordu ki Samim'i buseden [*öpüşten*] daha leziz, buseden daha kuvvetli bir rehavetle sarhoş ediyordu. Gerdanı sîmin harelerle [*gümüşten menevişlerle*] ipekleniyor, memeleri Samim'i çıldırtan bir galeyanla telatum ediyordu [*dalgalanıyordu*].

Onlara atılmak, üstlerine kapanıp orada inleyerek, feryat ederek can vermek. Samim'in şu anda yegâne emeli bundan ibaretti.

Söz söylerken ellerinin, parmaklarının öyle hareketleri oluyordu ki başka kadınların gözlerinde, dudaklarında o kadar manalı cilveler olamazdı. Sözlerini derin işvelerle ihata eden [*kuşatan*] sesiyle mevcudiyetini sıcak nazarlarla [*bakışlarla*] canlandıran gözleri şuh derâguşlarla [*kucaklayışlarla*] birbiriyle yek-meal [*aynı anlamda*] oluyorlardı. Bilhassa bazı kelimeleri söylerken, tekellüm [*söyleyiş*] ve tasavvut [*sesleme*] cilveleri Samim'in ruhunu en nefis bir beste gibi üstadane bir hulûl ile [*üstatça içine girerek*] zaptediyordu.

Uzun uzun gülüyor, durmadan, mütemadiyen söylüyor, sonra tekrar gülüyordu. En nihayet gülmekten ve söylemekten yorulmuş gibi kollarını uzatarak:

"Siz de söylesenize, niçin susuyorsunuz?" dedi.

Sonra aklına gelmiş gibi:

"Ha sahih" etti. "Ha sahih, Saraylı Hanım vakıa biraz anlattı ama benim asıl sizin ağzınızdan dinlemeye ihtiyacım var. Sizi iyice tanımak isterim... Haydi bana hayatınızı anlatınız..."

*

Hayatı mı? Onun hayatında anlatılacak hiçbir fevkaladelik yoktu.

"Hayatım" dedi. "Hayatım üç maziden ibarettir. Doğdum, gezdim, okudum."

Nevhiz manalı bir nazarla bakarak:

"Sade üçü mü?" diye sordu.

Samim şen, halis bir hande ile [*gülüşle*]:

"Evet" dedi. "Eğer isterseniz bir fiil daha ilave edebiliriz... Fakat bunun sevdim mi yoksa sevdim zannettim mi olacağını tayin edemeyeceğim... Babam münevver [*aydın*] bir adamdı. Yaşamak için para kazanmak ihtiyacında olmayacak kadar servetimiz olduğu için, 'Evet, sen yaşamak için çalışmaya muhtaç değilsin, fakat fenn-i hayat [*hayat bilgisi*] öğrenmek lazım' diye Galatasarayı'nı ikmal edip çıktığım vakit beni doğru Avrupa'ya gönderdi. Orada uzun uzun gezdim... Fransa, Almanya, İsviçre, İtalya, İngiltere... Bu memleketlerin bütün şehirlerinde aylarca ikamet ettim... Bunun için gezmek kelimesinin bütün manasıyla gezdim diyebilirim... Okumaya gelince, pek çok okudum... Esasen mektepte gece gündüz ders kitapları kadar, belki daha fazla edebiyatla meşgul oldum... Mektepten çıktığım zamandan beri ciddiyette biraz yükselmek üzere felsefeye, içtimaiyata da [*toplumbilime*] merak ettim... Bunlara dair de bir hayli eser okudum... İşte hayatım. Yani daha yaşamadım... Yalnız yaşamaya bir hazırlanış."

Nevhiz müstehzi bir hande ile [*alaycı bir gülüşle*]:

"Pek muhtasar [*kısa*] geçtiniz ama hak veriyorum" dedi. "Hususi, gizli sergüzeştlerinizi ne siz nakledebilirsiniz, ne ben talep edebilirim."

Samim kısa kesmek için:

"Ya siz?" diye sordu.

Nevhiz cevap verdi:

"Ben mi?" dedi. "Ben mi? Benim hayatımda da sizin gibi fevkaladelik yoktur... Sizin ifadenizle söylemek için ben de doğdum, okudum ve istedim diyebilirim... Babam daha mutasarrıfken Midilli'de doğmuşum... Sonra bir iki vilayete valiliğe gittik... Nihayet nazır [*bakan*] olup İstanbul'a gelince burada yerleştik... Bir süs bebeği gibi büyüdüm; çocukluğum, gençliğim musiki gibi, resim gibi bütün ziynet dersleriyle geçti... Yirmi yaşıma geldiğim vakit Fransızca, İngilizce okumadığım kitap kalmamıştı diyebilirim... Bütün şairler, bütün romancılar... Hemşiremle boş saatlerimizi hep okuduğumuz romanları münakaşa ile geçirirdik... Evvela, on sene evvel, on beş yaşımdayken amcam ve hemşiremle bir Avrupa seferi yaptık... Harb-i Umumi'ye kadar İngiltere'de, Fransa'da, İsviçre'de oturduk... Harp ilan edilince tabii mecburen İstanbul'a avdet ettik... İki sene süren bu ilk seyahat, bugün düşünüyorum da duman arasında geçmiş gibi görünüyor... Avrupa'yı asıl mütarekeden sonraki seyahatimizde gördüm, tanıdım... Çünkü bütün melekâtıma [*yetilerime*] ancak o vakit sahip idim... Hayatı anlamış, dünyayı görmüştüm... İstemeye gelince, zengin bir hayat içinde herkesten bilâ-istisna [*istisnasız*] gördüğüm ubudiyet ve ibadet [*kulluk ve tapınma*] arasında, hayatın en muhteşem vaatleriyle muhat [*çevrelenmiş*] olarak büyüyen bâlâ-pervaz [*yüksekten uçan*] bir genç kız neler isteyebilirse yüz kat fazlasını istedim... O kadar ki bugün düşünüyorum da kendimden korkuyorum. Bir kısmını henüz feda etmediğim birçok emellerim varsa da istediklerimin yüzde birisi bile bu hayat için gayr-i kabil-i tahakkuk [*gerçekleşmesi olanaksız*] birçok delilik...

Yani son söz, ben de tıpkı sizin gibi yaşamadım... Yaşamaya hazırım..."

Samim, galeyanlı bir ifade ile:

"O halde" dedi, "o halde tekrar ediyorum ki hayatlarımız her nokta-i nazardan [*bakış açısından*] bizi birbirimiz için hazırlamış... Siz de görüyorsunuz değil mi? Ne güzel bir tesadüf ikimizi de en müsait bir zamanda birbirimizin karşısına çıkardı..."

*

Nevhiz'in dumanlı gözleri daha kararak pencereden mavi semaya aktı gitti. Sonra fena bir şey düşünmüş gibi silkinerek birdenbire sıçradı.

"Artık gidelim, değil mi?" dedi.

Samim bu kadar güzel bir fırsatın böyle anlatılmaz hesaplarla heder edilişine dil-hûndu [*içi kan ağlıyordu*]. Şimdi dimağların hararetli, kalplerin ateşli, vücutların buhranlı olduğu bu leziz saatlerde otomobilde tozlu yollarda çalkana çalkana dolaşacaklarına, şurada ikisi birbirine kaynayarak eriselerdi...

Fakat onun öyle bir azametle "Aşka layık adam isterim..." deyişi vardı ki onu aşkına layık bulup kendini hediye edinceye kadar geberip sabretmeye Samim yemin etmişti. Bu muzafferiyet saatinin nihayet çalacağından o kadar emindi ki beklemek azabına tahammül edecekti.

Nevhiz ahenkli yürüyüşüyle ağır ağır pencereye doğru gidiyor, Samim arkada, ayakta, hüzünle, aşkla, adeta vecdle ona bakıyordu.

Ah, gerçekten bu ilahî ve bülend vücudun [*tanrısal ve yüksek varlığın*] yanında şehvet dumanlarına müstağrak [*batmış*] olarak inleyeceği bir dakika olacak mıydı?..

Bu anın tahayyülü bile o kadar leziz ve nefis ra'şelerle [*titremelerle*] ruhunu sarsıyordu ki otomobilde verdiği kararı tekrar etti. Evet, her şeyi ona bırakacaktı, şikâyet ve serzeniş, artık hiçbir kelime söylemeyecekti... Madem o

böyle istiyordu, onun her istediği şey gibi bu da o kadar muazzez, o kadar muazzezdi ki bunun için değil zevkini, hayatını bile onun naçiz [*değersiz*] arzusuna feda etmek en büyük saadet olacaktı.

Bu kararla akşama kadar otomobilde Bendler'de, Avram Paşa Korusu'nda, sonra Yeniköy'de, elhasıl gezdikleri bütün yerlerde sükût ve teenni ile [*sakin ve acelesiz*] hep havaiyattan bahsettiler.

Akşam üstü ayrılırlarken Samim mütevekkil [*işi oluruna bırakmış*] ve kahraman bir eda ile sordu:

"Bir daha sizi ne vakit görebilirim?" dedi.

Nevhiz:

"Şimdi bir şey söyleyemem... Bakayım, köye gideyim... Ahvale nazaran [*duruma göre*]... Fakat bugünkü ciddiyetiniz, ağırlığınız o kadar hoşuma gitti ki tarif edemem... Her vakit böyle olsanız ne iyi olacak!"

*

Bir daha ancak beş gün sonra bir mektup aldı. Nevhiz bunda geçen gün Tarabya seferinde pek eğlenmiş olmakla beraber, bu sefer emin ve mahrem bir yerde buluşmak istediğini ve düşüne düşüne Çengelköyü'ndeki köşklerinde hatta isterlerse gece bile görüşebileceklerini yazıyordu:

"Ben, 'Köyden Çengelköyü'ne gideceğim' deyince kemal-i emniyetle gaybubet edebilirim [*tam bir güvenle gözden uzaklaşabilirim*]. Orada hâlâ bütün genç kızlık eşyam ile mefruş [*döşeli*] küçük bir köşk vardır ki kaldığım geceler hep burada yatarım. İşte bu köşke sizi emin olarak kabul edebileceğimi zannediyorum... Yalnız bunun için bazı mühim şerait [*şartlar*] var... Köşkte adeta eski zamandan kalma sıkı bir harem hayatı vardır... Bundan başka, babamın hayatında hırsızlara vesaireye karşı tatbik edilen pek sıkı takayyüdata [*bağlanmalara, tedbirlere*] hâlâ son derece riayet edilmektedir. İşte bu takayyüdat sebebiyle sizin için bahçeye girip köşke dahil olmak müşkülce bir şey

olacak. Fakat bir kere köşke gelince, sabaha kadar o kadar güzel vakit geçireceğiz ki doğrusu ben bu saadeti feda edemeyerek size bazı kolaylıklar tarif edeceğim. Siz bakarsınız, düşünürsünüz... Gözünüz kestirirse gelirsiniz... Eğer o gece gelmediğinizi görürsem, öbür sabah yine evvelki gibi aynı saatte, Köprü'de beni otomobille beklersiniz...

"Köşkün bahçesinin önündeki yüksek duvarı takip eder ve solda ilk dar sokağa saparsınız... İki yüksek duvar arasındaki bu yolda iki yüz adım kadar yürüdüğünüz vakit yine solda küçük bir tahta kapı göreceksiniz... İşte bu kapı benim köşke en yakın bir medhaldir [*giriştir*]. Bu kullanılmaz bir kapı olup her zaman kilitli bulunursa da size kolaylık olsun için çaresini bulur, o gece açık bulundururum... Yani itince kapı açılır... Fakat işte asıl o vakit dikkat etmek lazım gelir. Çünkü bahçede geceleri sabaha kadar üç müthiş köpek dolaşır... Bunlar her birisi bir kaplanla kolayca başa çıkacak kadar iri, korkunç hayvanlardır... İçeri girince mümkün olduğu kadar gürültü yapmayıp köpekleri ikaz etmemeye çalışarak kapıya amûden [*dik olarak*] biraz yürümeli, sonra sağdaki ilk ağaçlıklı yola sapmalıdır. Yüz adım kadar da bu yolda yürüyünce benim köşkün önünde, kapımın yanında bulunursunuz... Bu kapıyı da açık bırakacağım. Artık ötesi selamet ve saadettir!

"Gelirseniz, silahla geliniz! Çünkü bazen koruculara rastgelmek ihtimali vardır. Hatta herifler adeta eşkıya gibi merhametsizdirler. Şüpheli gördüklerini hemen tepelerler... Böyle hususatta [*işlerde*] silah her halde faydalıdır.

"İşte ben çarşamba günü Çengelköyü'ne gidiyorum. O gece sizi beklerim. Gece karanlıkta belki bir yanlışlık yapmamak için bir kere gündüz gelip etrafı keşif ve tetkik etmek faydalıdır zannederim."

*

Samim bu mektubu okurken ilk hissi artık son emeline nail olacağı anın hulûl ettiğini [*geldiğini*] görmek memnu-

niyetiydi. Bu memnuniyet ona bütün sair arızaları hiç göstermişti. Hiç düşünmeden, hiç korkmadan tereddüt etmeyip gitmeye karar verdi.

İcap ederse ölecekti. Kadın onun köpekler tarafından parçalanmış yahut korucuların kurşunlarıyla delinmiş kanlı vücudunu görünce "Tam adammış! Ne yazık ki öldü!" diye yanacaktı. Ona bu sözü söyletmek için Samim canını her tehlikeye sokmaya, hatta feda etmeye bile razıydı. Çünkü şimdi yalnız aşk değil, bir de izzetinefis meselesi çıkmıştı...

Hemen öbür sabah Çengelköyü'ne gitti. Köşkü buldu. Bu, eski adamların o kadar sevdikleri tarzda yapılmış gayet yüksek duvarların içinde mahfuz [*saklı*] bir köşk idi. Binayı sokaktan görmek mümkün olmuyordu. Mektupta tarif edildiği gibi soldaki dar sokağa saptı, yine soldaki küçük tahta kapıyı buldu. Bu, hayli zaman kimsenin geçmediği örümcek ağlarından belli metruk [*terk edilmiş*] bir kapıydı.

Buraya gelince yüksek duvarların içini, bahçenin şeklini, köşkün binasını görmek arzusuna düştü. Bunun, bu yolu takip edip arkadaki yüksek tepelere çıkınca belki mümkün olacağını düşünerek ilerledi. Bir hayli yürüdüğü halde duvar aynı yükseklik, aynı rasânetle [*sağlamlıkla*] devam ediyordu.

"Kimse girmesin ve girenler çıkamasın diye yapılmış adeta bir kale duvarı!" diye düşündü.

"Bu eski adamlar ne ihtiyatlı, ne tahaffuzkâr [*sakınan*] adamlarmış!" diye güldü.

Nihayet duvar bitti ve çevrildi. Samim orada durup takip ederek o cephede de birçok devam ettikten sonra yine kıvrıldığını gördü. Arkada ufak setler, sonra yüksek ve büyük bir tepe vardı. Oraya çıkarsa duvarın içerisi, belki köşkün binası görülebilecekti.

Keskin bir temmuz güneşi semada yanıyor, ağır, ezici bir hararet döküyordu. Etraf, hareketsiz hava, beyaz dağınık bir sisle örtülüydü.

*

Gördüğü yüksek tepeye çıkabilmek için birçok dolaşmak lazım geliyordu. Fakat hiç üşenmedi, "Fedakârlık lazımmış!" diye bir saat güneşin altında, taşlı, girintili çıkıntılı yollarda ince iskarpinlerini zedeleyerek, çukurlardan atlayıp setlere sıçrayarak yoruldu, nihayet istediği noktaya vasıl oldu.

Aşağı baktığı vakit, uzaktan köşkün yüksek ve vasi duvarlarını gördü. Dahili sık ağaçlarla kaplıydı. Ağaçların arasında, ta önde geniş bir dam, köşkün kendisini gösteriyordu. Samim, Nevhiz'in küçük köşkünü aramak için tarif edilen cihete baktı, fakat orada sık ve yüksek ağaçlar küçük ve alçak olması lazım gelen köşkü göstermiyor, gizliyordu.

Kendi kendine "Pek tuhaf kadın!" diye söylendi. "Son derece bâlâ-pervaz [*yüksekten uçan*] ve hayal-perver [*hayalci*]! Kendisini pahalı satmak istiyor. Bu adeta kurûn-i vüsta [*ortaçağ*] aşklarına benzeyecek. Evet, fedakârlığa, her şeye hazırım. Yalnız muvaffak olup tehlikelerden salimen kurtulunca mükâfatımı görmeliyim. Acaba görecek miyim?"

"Beni tehlikelere rağmen seven erkeğin olacağım!" demişti. İstanbul hayatı için bu Çengelköy burcundan, her biri bir kaplanı kolayca tepeleyecek müthiş köpeklerin dişinden, devriyeleri esnasında rasgeldikleri şüpheli adamları hemen geberten haydut kolcuların silahından kurtulup içeri girmek bir kurûn-i vüsta [*ortaçağ*] şövalyesinin bir şatoyu zaptetmesi ayarında bir işti!

Bugünkü sevdakârlar [âşıklar] ancak paravana aşıyorlar ve karyola fethediyorlarken, onun bunları göze alması tehlikeden korkmadığını ispat etmez miydi?

O halde, demek, eğer salimen içeri girebilirse mükâfatını alacak mıydı?

İşte bu emniyetle [*güvenle*] aradaki iki günü Samim türlü emellerle geçirdi. Çarşamba günü evinden erkenden çıktı, akşama kadar bir yerde duramayarak mütemadiyen hareket lazım olduğunu görüyordu.

Bir cebine rövolverini, diğerine elektrik lambasını koymuştu. Son vapura binerek Boğaz'a doğru giderken kendi kendine:

"Ey" diyordu; "haydi bakalım, Boğaziçi şövalyesi... Haydi, koş. Prensesin sana muntazır [*seni bekliyor*]. Düşün ki bu prenses İstanbul'da misli daha yaşamamış enfes bir mahluktur ve her türlü fedakârlığa değer. Bahusus senin bugüne kadar o kadar beyhude geçmiş ve bundan sonra olmasa yine beyhude geçecek renksiz hayatına..."

*

Köye çıktığı vakit hava alacakaranlıktı. Saat dokuz buçuğa geliyordu. Ağır ağır köşkün tarafına yürüdü. Köyün çarşısı, yarısı kapanmış dükkânlarla meşum [*uğursuz*] bir *tenhalık* irâe ediyor [*gösteriyor*], herkes süratli süratli yuvasına koşuyordu.

Köşkün sokağına geldiği vakit orasının iyice karanlık, kâmilen tenha olduğunu gördü. Soldaki dar sokağa saparken gayriihtiyari yüreği derin bir haşyetle [*korkuyla*] çarpmaya başladı. Acaba yarın sabah buradan sağ salim çıkıp yine geçecek miydi?

Bu sokak pek dar ve o nispette zifiri karanlıktı. Gündüz geçerken duvar boyunca vaktiyle bir kaldırım yapılmış, mürur-i zamanla [*zamanın geçmesiyle*] su akıntılarından bozulmuş olduğunu görmüştü. Rövolverini yan cebine koydu, elektrik lambasını eline aldı. Bastonuna dayanarak ilerlemeye başladı.

Elbette müteheyyicdi [*heyecanlıydı*] ve elbette titriyordu. Fakat şu duvarın arkasında kendisini seven ve bekleyen ve eğer selametle ona kadar yetişebilirse, başka hiçbir erkeğe verilmemiş ve verilmeyecek muazzez hazineleri kendine teslim edecek bir kadın bulunduğunu düşünerek tekrar kuvvetlendi.

Şimdi küçük kapının yanına gelmişti. Ya bu kapı açılmayacak olursa, bu yabancı yerde sabaha kadar ne yapa-

cağını düşünüyordu. Durdu, etrafı dinledi. Ta uzaktan birbirine karışan korkunç köpek sesleri zincirleniyordu. Acaba bunlar köşkün köpekleri miydi? O halde, öbür duvar tarafında olmaları lazım geliyordu. Çünkü sesler uzaktan geliyordu.

Eliyle kapıyı itti. Uzun zamandır açılmamış olduğu için biraz mukavemetle ve hafif bir gıcırtı ile oynadı, aralıklandı. Tekrar tevakkuf ederek [*durarak*] dinledi. Köpek sesleri şimdi kesilmişti. Elektrik lambasının düğmesine bastı, bahçenin içerisini tenvir etti [*aydınlattı*]. Nevhiz'in yazdığı gibi kapıya amûden [*dik olarak*] çakıl döşeli bir yol gidiyordu. Etraf sık ağaçlarla kaplıydı.

Bahçe vâsi [*geniş*] olmakla beraber köpeklerin tabii köşkün civarında dolaşacaklarını düşünerek, acaba kapıyı yavaşça çekip dönerek selametle avdet etmek [*geri dönmek*] daha makul bir hareket olmaz mı, diye bir tereddüt dalgası vücuduna hücum etti. Fakat hemen, hemen o anda silkinerek:

"Sebat, Samim" dedi. "Önünde İstanbul'da bir misli yaşamamış bir kadın, hiçbir erkeğe vaat edilmemiş emsalsiz bir saadet var, buna layık olduğunu ispat etmek lazım!"

*

Ve kapıdan girdi. Fakat asıl dikkat edilecek noktanın son derece ihtiyatla hareket etmek olduğunu, eğer bir tehlikeye duçar olursa, şüphesiz ihtiyatsızlığın kurbanı olacağını tekrar düşündü. Tekrar tevakkuf ederek [*durarak*] etrafı bir defa daha dinledi. Hiçbir seda yoktu. Her şey derin, derin bir mezar sükûtuna boğulmuştu.

Yavaşça kapıyı itti, kapadı. Bir elinde rövolver, bir elinde fener, baston kolunda takılmış, karanlıkta göz kararıyla yürüyerek demin gördüğü yol hizasını takibe başladı. Mektupta tarif edildiği gibi bu hizada biraz yürüyerek sağındaki yolu görmek için fenerini küçük bir hareketle yaktı.

Fakat tam bu esnada ilerde küçük köşkün bulunduğu tarafta pek yakında bir yerden canavar homurtusuna benzer bir ses peyda oldu. Bütün kanı damarlarında donduğunu hissetti ve "Eyvah, bittim!" diye titredi.

Homurtu gittikçe yükselerek havlamaya kalbolmak [*dönüşmek*] üzere bulundu ve tehditle devam ettiyse de bir hareket görülmedi. Samim, o saniyeye kadar yaşadığı hayatı kadar uzun gelen müthiş bir zamandan sonra nihayet ses kesildi.

Nefes aldı. Bir dakika kadar daha durdu. Ah, bir kere köşkün kapısına yetişse ve içeri girebilseydi! Sükût iyice teessüs edince [*yerleşince*], sağdaki yola saparak şimdi orada yürümeye başladı. Yürüdükçe ağaçların arasından köşkün birinci katındaki aydınlığı görüyordu. Ve her nefes aldıkça bir anın daha selametle geçtiğini düşünerek, kalbi, dimağı, asabı, vücudunun her noktası ayrı bir nabazan ile [*nabız vuruşuyla*], bir yanardağı feveranı gibi adeta infilak ediyordu.

Yaklaştı, yaklaştı, yaklaştı... Tam kapıyı karanlıkta seçmişti ki yanı başında pek yakında siyah bir zulmet [*karanlık*] parçası sıçradı; korkunç, akur [*yırtıcı*] bir sayha [*çığlık*] uludu. Bütün vücudu soğuk bir terle dondu, fakat hareketle beraber aynı zamanda bir zincir sesi işittiği için köpeğin bağlı olduğunu anladı ve bu memnuniyetle önündeki kapıyı itip içeri daldı.

*

Köpek dışarda düşmanı kaçırdığından kudurmuş gibi korkunç bir gayz ve tehevvürün ra'd [*kin ve öfkenin gök gürültüsü*] velvelesiyle zincirini koparmaya çalışarak uluyordu. Samim, rengi kül gibi, duvara dayanmış, eliyle kapıyı itiyor, kapamaya çalışıyordu. O esnada onun kokusunu duydu ve merdivenden aşağı süratle indiğini gördü.

Kendini onun kollarının arasında ve yumuşak sinesinde buldu.

Ona ciddi olarak ilk temas anı buydu ve bu o kadar ilahî bir zevk oldu ki eğer Nevhiz şimdi istese ve emretseydi, yalnız duyduğu bu can-sûz [*yürek tutuşturan*] zevkin hatırı için tekrar dışarı fırlar ve köpekle gırtlak gırtlağa boğuşurdu.

O zaman masallarda tarif edildiği gibi sevdikleri için canavarlarla çarpışan kahramanların nasıl galebe ettiklerini, niçin muzaffer olduklarını anladı.

Nevhiz onun elini iki elleriyle tutmuş, göğsüne dayamış, kalbinin nasıl çarptığını göstermek istiyordu:

"Aman Yarabbi" diyordu. "Kaç bin kere pişman oldum!.. Titreye titreye az kaldı ölüyordum. Fakat bu ne delisyö[2] idi, tasavvur edemezsiniz."

Şimdi son derece sıcak bir samimiyetle koluna girerek onu yukarı çıkardı.

Çıkarlarken merdivenden, bir taraftan:

"Ne yapayım" diyordu, "bu benim en fena kusurumdur. Korkuya, titremeye bayılırım. Tehlikesiz şeylerden hiç zevk almam."

Yukarıya odaya girerlerken:

"Vakıa" dedi, "vakıa emin olmak için köpeği bağlattım. Korucular da bu vakit daha devre filan çıkmazlar ama ne bileyim, yine pek çok korkuyordum. Siz, ya siz, siz korkmadınız mı?" diye sordu yüzüne eğilerek.

Samim gururla:

"Hiçbir şey size mülaki olmaktan [*kavuşmaktan*] beni men edemez" dedi.

Odaya girmişler, ortada koltuğa yaklaşmışlardı. O zaman genç kadın onun iki elini birden tutup karşısında gözleri pek derin bir teşekkür tebessümüyle parlak:

"Bu gece beni son derece mesut ettiniz" dedi.

*

2. (Fr.) Delicieux: lezzetli, enfes. (ç.n.)

Girdikleri oda murabba [*kare biçiminde*] ve pek vâsiydi [*genişti*]. Tam ortada altı köşeli büyük bir masa, üstünde yüksek bir Amerika lambasının ipekli abajurundan süzülen renkli ve zengin bir ziya [*ışık*] ile aydınlanıyordu. Masanın etrafında karşılıklı olmak üzere İngiliz mamulatı iki iyzi çer[3] ile gayet kalın maroken minderli ve arkaları istenildiği kadar yatırılıp kaldırılan Amerika yapısı iki moris çer[4] vardı.

Nevhiz pek latif bir yakınlık tavrıyla onun başından fesini alıp masanın üstüne koyarak koltuğunun birini gösterdi, kendisi de onun yanındakine düştü, oturdu.

"Şimdi" dedi, "şimdi her şeyden evvel beni affetmenizi rica edeceğim. O kadar mücrimim [*suçluyum*] ki affetmeseniz de hakkınız var. Geçen gün Tarabya'da da söyledim ya, seveceğim adamın kıymetini hakkıyla takdir ettiğine, benim için her tehlikeyi göze alacağına emin olmak, pek büyük müşkülata razı olacak kadar müdebbir [*tedbirli*], sabûr [*sabırlı*] ve fedakâr olduğunu görmek ta genç kızlığımdan beri en büyük kararım, en muazzez emelimdi. İşte sizi bu akşam buraya bunu anlamak için çağırdım. Ve ürkütmek için mümkün olduğu kadar mübalağa ettim. Tereddüt edip etmeyeceğinizi, bir bahaneyle gelip gelmeyeceğinizi anlamak istiyordum. Buna son derece ehemmiyet [*önem*] veriyordum. Yoksa işin ne bir güzelliği, ne de zevki kalacaktı. Fakat itiraf ederim ki beni iyice mahcup ettiniz!"

Birdenbire sıçradı, kalktı, şayan-ı perestiş [*tapınmaya layık*] bir ev hanımı gibi:

"Yemek yiyelim, değil mi?" dedi.

Samim vakıa bir şey yememişti, fakat onun karşısında gözlerine, dudaklarına bakıp sesini işitmek, tavrını seyretmekten o kadar mesuttu ki günlerce açlık hissetmeyecekti.

---

3. (İng.) easy chair: rahat koltuk. (ç.n.)
4. (İng.) morris chair: sandalye. (ç.n.)

Nevhiz devam etti:

"Yemek diyordum ama adeta bir yemek değil. Biraz çerez, soğuk et falan. Gündüzden hazırlattım. Artık kusura kalmazsınız. Haydi buyrunuz."

O bir adım önde, sofaya çıktılar. Karşı tarafta yan yana iki kapı vardı. Bunların birisinden girdiler. Burası küçük bir yemek odasıydı. Sofranın üzerine İsveç usulü tarzında bütün yiyecekler karmakarışık konulmuştu.

Nevhiz zarif bir tebessümle:

"Hizmeti ben göreceğim" dedi.

*

Samim, Çengelköyü'ne köşkü keşfi için geldiği günü anlatıyor, Nevhiz şen şen, dişlerinde ağır bir tebessüm, dinliyor, elleri uzanarak buz kovasından şampanya şişesini alıp boşalan kadehleri dolduruyordu.

Muhavere [*konuşma*] sonra Beykoz'dan, Boğaziçi'nden bahsedilmek üzere umumi fakat pek neşeli oldu.

Samim ilk hareketi, ilk müsaadeyi ondan beklemeye azmetmiş olduğu için mesela yemekten kalkıp öteki odaya geçerlerken onun beline sarılmak aklına geldiği halde kendini men etmişti. Artık bu akşam ne olsa hak ettiği mükâfatının bütün haşmetiyle ihsan edileceğine emindi. Köşke girdiği vakit ilk hareket bunu tebşir etmemiş [*müjdelememiş*] miydi?

Odaya girdikleri vakit şimdi Nevhiz ona köşelerini göstermek istedi. Her köşeyi bir işe hasretmişti. Biri musiki köşesiydi. Burada bir piyano ile yanında nota etajeri vardı. Ve duvar bütün bestekârların ufaklı büyüklü, çerçeveli yahut cam altına yapıştırılmış resimleriyle kaplı gibiydi. Piyanonun üstünde bir tarafta Mozart'ın, öbür tarafta Beethoven'in heykelleri duruyor, nota dolabının küçük hücrelerinde, raflarında küçük statüler[5] görünüyordu.

5. (Fr.) Statue: heykel. (ç.n.)

Öbür köşe mütalaaya [*okumaya*] tahsis edilmişti. Buradan maun küçük bir kadın yazıhanesi köşeyi işgal ediyordu. Sağ ve sol taraflarında yine maundan yaptırılmış sade, zarif raflara irili ufaklı ciltli ciltsiz Fransızca, İngilizce yüzlerce kitaplar yığılmıştı. Duvarlar meşhur muharrirlerin resimleriyle müzeyyendi [*süslüydü*].

Üçüncü köşe, kadınlara müteallik [*kadınlarla ilgili*] dikiş ve el işlerine tahsis edilmişti.

Tekrar orta koltuklara geldiler. Yemekten sonra ikisini de bir rehavet istila etmişti. Samim, eğer Nevhiz yine teşebbüssüz görünürse kendisi başlamaya niyet ediyordu. Böylece bu fikirle dimağı karmakarışık, kâh tereddüt edip kâh bekliyordu. Nevhiz karşısında, moris çerin yumuşak maroken minderine güzel başı gömülmüş, biraz sola meyletmiş, yüzünde mestî [*sarhoşluk*] buharının alevi, gözleri ilahî bir cilve-i aşk ile nâlân [*aşk cilvesiyle inlemekte*], bilhassa eve mahsus mühmel [*ihmal edilmiş*] bir tarzda tertip edilmiş saçlarıyla o kadar nefisti ki hayran hayran birçok baktıktan sonra nihayet gayriihtiyari ah etti.

"Ne kadar güzelsiniz!" dedi.

Genç kadın gayet tabii bir tavırla:

"Evet, biliyorum" dedi. "Çocukluğumdan beri bu lakırdıyı o kadar çok işittim ki artık bundan eminim. Fakat güzel olmak? Bu neye yarar? Ve nedir? Bu memlekette bunu kim görür, kim anlar? Sizin gibi güzelliğin bütün tecellilerini [*görünüşlerini*] uzun uzun tetkik etmiş, anlamış, hissetmiş ince sanatkâr ruh kaç tane var? Zaten hayatta bütün güzel şeyler feda olmaya, fenâ bulmaya [*yok olmaya*] mahkûm. Hayat her yerde güzelliği her gün kemirmekten, dişlemekten, didiklemekten zevk alan bir canavar. Sonra burada... Bu muhitte... Bu yüz bin kere daha feci."

Samim, tam sırasıdır diye hücum etti:

"Ve sonra siz, her an bir zerresini kaybettiğiniz bu güzelliğinizi israf ve ziyan eyleyerek dünyadaki vazifenizi ifa etmiyorsunuz."

"Ne vazifesi o?" diye sordu kaşlarını çatarak.

Samim cesaretle cevap verdi:

"Güzel kadın vazifesi. Zira güzel kadınlar dünyaya neşe, şevk ve saadet saçmakla mükelleftirler. Ve siz bundan ictinab ediyorsunuz [*kaçınıyorsunuz*]."

*

Nevhiz pek kurnaz, sözün tehlikeli cereyana girdiğini hissedip hemen sıçradı:

"İctinab mı ediyorum? Bunu kim söylemiş? Ben mi? Ne hata! Ne iftira! İşte mesela sizi bu akşam ancak bu arzu ile buraya davet ettim. Bu az şey mi? İşte şimdi siz ki o kadar musiki meftunusunuz [*tutkunusunuz*], istediğiniz kadar size piyano çalacağım. Neleri severseniz, hemen söyleyiniz. İstediğiniz kadar... Bunları bir kere de benden dinlemiş olunuz."

Piyanonun kapağını sert bir hareketle açtı, tabureye oturdu, parmakları bir kasırga şiddetiyle dişleri ezerek gitti geldi. Sonra sağ taraftaki nota dolabına uzanarak beş on nota aldı, önüne koydu.

Bir taraftan:

"Haydi, söyleyiniz, ne istersiniz?" diyordu.

O zaman Samim, kadının şeytanca bir perende ile kendini kurtardığını görüp ikinci fırsata intizarı [*beklemeyi*] muvafık [*uygun*] bularak kalktı, piyanoya takarrüb etti [*yaklaştı*].

"Size bir şey itiraf edeyim mi?" dedi. "Ben son zamanda delice bir iptila ile Rus musikisine meftun olmaya başladım. Beyoğlu'nda bazı geceler işittiğim öyle parçalar var ki beni adeta bir aşkta hissedilen zevke benzer hisle mütehassis ettiler [*duygulandırdılar*]. Klasik musiki bana ağır gelmeye başlıyor. Halbuki Rus musikisi ne tabii, ne orijinal, ne âşık bir musiki. Tıpkı bazı Rus kadınlarının güzelliği gibi sihirli, cazibeli, adeta büyülü bir tesirleri var. İnce, kıvrak, ateşli nağmeleriyle, şuh, çapkın, feveranlı cilveleriyle işitilmemiş, daha alışılmamış, yeni, yepyeni bir şey

cazibesi. Klasik musiki artık ruhumuza iyice işlemiştir, parça başlar başlamaz, yeni bir şey olsa bile, senelerden beri ruhumuz emsaliyle o kadar yoğurulmuştur ki ezberlenmiş, alışılmış bir nağme silsilesi gibi gelir. Rus musikisi ise daha tadılmamış, yabani, mecnunane [*delice*], nasıl ifade edeyim bilmem, bozuk, hasta, saralı, fakat aynı zamanda ne müessir [*etkileyici*], ne vecd-âver [*coşku verici*] bir şey. Eğer romantik kelimesi eskimemiş olsaydı bu kelimeyi kullanırdım."

Nevhiz, elleri dalgın dalgın dişlerin üstünde nağme oyaları işleyerek:

"Öyleyse" dedi, "öyleyse Çaykovski, Kalinka, Moskovski filan."

"Hatta daha yenileri."

Nevhiz birdenbire vücudunda hummalı bir hareketle:

"Aman size bir parça çalayım. Rus mu, Lehli mi bir şey. Herhalde İslav bir musiki. Ben bu havaya deli oluyorum."

Tekrar musiki etajerine uzandı. Notaların arasından arayarak bir tanesini ayırdı, önüne koyarak "Dolmac, Vals Lane" dedi.

O zaman Samim, piyanodan andante bir parça, tam istediği gibi muhtasar bir aşk feryadına benzer yepyeni bir şey, bir havanın yükseldiğini duydu. Bu o kadar kırık, o kadar yaralı, mezbuh [*boğazlanmış*] bir nağme idi ki ruhunun sızladığını hissetti.

Nevhiz çalarken Samim onun arkasında, biraz yanda duruyordu ve önünde genç kadının iskemleden taşmış kalçalarını, elbisesinin sıkı kemeriyle pek ince görünen belini ve bunun fevkinde [*üstünde*] göğsün bütün dolgunluğunu seyrediyordu. Genç kadının biraz açık olan yakası, ensesini ve omuzlarının bir kısmını bütün vecd ve letafetiyle [*güzelliğiyle*] gösteriyordu. Başı, saçlarının hayal-âmiz [*hayalle karışık*] şekliyle, bütün bu latif şeylerin fevkinde [*üstünde*], onların hepsinin bütün hüsn ve şi'riyet [*güzellik ve şiirsellik*] manalarının zübdesi [*özü*] denilecek bir nefasetle, çaldığı havaların elim, hazin ahen-

giyle hafif hafif sallanıyor, dem-gîr oluyordu [*tempo tutuyordu*].

Samim'in şakaklarında şiddetli, ateşli bir temas, bir tazyik, bir temellük [*sahip olma*] arzusu feryat etmeye başladı. Kalbinde akur [*azgın*] çağlayanlar gürlüyor gibiydi. Birdenbire gözleri karardı, kendini unuttu ve eğilerek rengîn [*renkli*] bir saten gibi harelenen [*menevişlenen*] enseye dudaklarını yapıştırdı. Nevhiz hiç beklemediği bu temastan mütehassis olmuş [*duygulanmış*] gibi serâpâ [*baştan ayağa*] sarsıldı, fakat çalmaktan fariğ olmadı [*vazgeçmedi*]. O vakit Samim, genç kadının ensesinden yükselen bütün vücudunun can-sûz rayihası [*can yakıcı kokusu*] ile kanı tutuşmuş gibi, iki elini kollarının altından geçirerek yavaşça memelerini tuttu. İpek elbisenin içinde ince bir korsajdan başka bir şey olmadığı için genç kadın çıplak gibiydi. Delikanlı, avuçlarını dolduran bu sert, canlı temas ile deli olarak dudaklarının altında ve ellerinin içindeki bütün şehvet hazinelerini adeta şeklen gördü ve onu buseye davet için hafif nevazişlerle [*okşayışlarla*] ensesinden gerdanına, kulaklarına doğru yürümeye başladı. Şimdi Nevhiz bu hareketin altında titreyip kımıldanmaya, kıvranmaya başlıyor, fakat mukavemet etmek istediği anlaşılıyordu. Bir an oldu ki daha ziyade dayanamıyormuş gibi elleri piyanodan düştü ve yavaşça başını çevirerek ağzını uzattı.

Nevhiz'in bayılmış başı arkasına düşmüş, Samim'in sağ koluna dayanmış kalmıştı.

Uzun, asırlarca, asırlarca uzun, daha hiçbir aşk çiftinin tatmamış olduğu zalim, kanlı, müfteris [*yırtıcı*] bir derecede sarhoş edici bir buse ile vücutları birbirine kaynadı ve ruhları birbirinde eridi.

*

Ayrıldıkları vakit gözleri dönmüş, boğazları kurumuş, kalpleri durmuştu. Samim, eliyle başını sıkarak, sendeleye sendeleye koltuğuna yürüdü ve oraya düştü.

Uzun bir zaman sonra Nevhiz'in kımıldadığını, kalkıp orta masaya geldiğini ve lambanın altında duran küçük bir ayaklı saate bakmak için eğildiğini gördü.

Genç kadın:

"Vay" etti, "vay, saat on ikiye gelmiş" dedi.

Sonra başını kaldırıp bozuk bir sesle:

"Yorgun olmalısınız. İstirahate ihtiyacınız vardır. Yarın sabah da erken kalkacaksınız. İsterseniz yatalım, olmaz mı?" dedi.

Ve oradan bir el şamdanı yakıp onu karşıdaki yemek odasının yanındaki odaya götürdü. Burası küçük bir yatak odasıydı. Bir kişilik bir karyola ile tuvalet levazımı vardı. Nevhiz onu odaya bırakıp sadece bir "Bon nuit!" diye çıkmak üzereydi ki Samim kendini tutamayarak:

"Nasıl" dedi, "nasıl, gidiyor musunuz?"

"Galiba" dedi, tebessümle.

Samim, sesi şiddetlice:

"Beni yalnız bırakarak, öyle mi?" diye gürledi.

Müstehzi [*alaycı*] bir tebessümle:

"Zannederim" diye cevap verdi.

"Ey artık bu insafsızlığın sonudur" diye haykırdı. "Beni öldürmek istiyorsunuz. Hiç merhamet etmiyorsunuz. Fakat artık ölüyorum!" diye feryat etti.

Nevhiz esrar-âlûd [*esrarlı*] bir bakış ve garip bir vaziyetle:

"Hayır" dedi, "ölmüyorsunuz, asıl yaşamaya şimdi başlıyorsunuz."

Samim tekrar, "Allah aşkına, merhamet" diye inledi.

Nevhiz hiç cevap vermeden rehavetli gözlerle evvela bakıyordu. Göğsü derin nefeslerle, muhteris [*tutkulu*] arzularla kabarıyor, kabarıyor, tekrar iniyordu. Samim bu hali görünce ısrar ederse ihtimal emeline nail olarak onu alıkoyacağını zannetti.

Derin bir endişe ile ah ederek kollarını uzattı, yavaşça yumuşak beline sarıldı, kendine çekmeye çalışarak tekrar

dudaklarını aradı fakat genç kadın bu sefer istemiyor, kollarıyla mani oluyordu.

"Hayır, bırakınız" diye rica etti.

*

Ağzı nîm [*yarı*] açık, gözleri büyümüştü. Dişlerin beyaz incileri kan dudakların arasında iltima ediyordu [*parlıyordu*].

O zaman Samim muti [*boyun eğmiş*], hakir [*aşağılanmış*], ona baktı:

"Istırabımdan ne zevk alıyorsunuz?" diye şikâyet etti.

Nevhiz, bu suale cevap bulamamış gibi tereddüt etti. Sonra çaresiz kalmış gibi bir nüvaziş [*okşayış*] tavrıyla ve ilk defa sen diye hitap ederek:

"Hiç beklemesini bilmiyorsun Samim" dedi. "Görüyorsun ki hoşuma gidiyorsun, fakat beni kendime bırak. Hani sen bana ne vaat etmiştin?"

Hâlâ beklemekten, hoşa gitmekten, kendine bırakılmaktan bahsediyordu. Başka hangi bir kadın olsaydı, bu ana kadar erir, mahvolurdu. Bu ise hâlâ beklemekten bahsediyordu.

Gözleri bu meraretle [*acılıkla*] açılmış, feryat etmek üzereydi ki Nevhiz anlayarak onu susturmak için eliyle onun ağzını kapadı. Bu elin tatlılığı o kadar emsalsizdi ki nâçar [*çaresiz*] itaat etti. Zevkini değil, canını istese verecekti. Karasevdalıları uçurumlara sevkeden denizkızlarına benziyordu. Gözlerinde siyah şuleler [*alevler*] parlıyor, dudaklarında kan tebessümler yanıyordu.

Samim pek derin, pek derin izmihlal [*tükeniş*] ile harap ve nâlân [*inlemekte*] olduğu halde bu tebessümle meshûr [*büyülenmiş*], hiç ses çıkarmayarak onun oda kapısını çekip çıkıp gittiğini seyretti.

*

Yalnız kaldığı vakit kendini taltif eden [*yumuşatan*] sihir ve tebessümden uzak kaldığı için, tekrar tehevvürü [*öfkesi*] yükselmeye başlıyordu. Eski yeni bütün infialleri [*kırgınlıkları*] büyük bir feveran ile hücum ediyor, onu hemen fırlatıp kapıdan çıkıp gitmek için delice bir arzuyla kamçılıyordu.

Bu ne demekti? Fedakârlık, aşka liyakat [*layık olma*] istemişti. Kendi itirafıyla mahcup olacak kadar bunu göstermişti. İtaat istemişti. Bugüne kadar her arzusuna çocuklar gibi itaat etmişti. Böyle olduğu halde hâlâ onunla böyle oynamak ne oluyordu?

Kendini derin bir saadette bulacağım zannederken, korkunç, merhametsiz bir boyunduruk altında sürükleniyordu. Saadet, bahtiyarlık addedilecek bir sergüzeşt, bugün onun için bir dert, bir işkence olmuştu.

"Benim arzumla oynuyor, aşkımla, ubûdiyetimle [*bağlılığımla*] eğleniyor" diye kuduruyordu.

Sonra kendi kendine "Evet, hakkı var. Bugüne kadar tahammülünle, sabrınla bu lütuflara, bu iltifatlara sen layık oldun. Başka kim olsa daha ilk gün muzaffer olurdu" diye acı acı gülüyordu.

Bilhassa onu kudurtan şey, yapacak bir şeye karar verememesiydi.

Ateşli dimağı, infiallerin [*kırgınlıkların*], tehevvürlerin [*öfkelerin*] şiddetli hücumlarından, türlü acı mülahazalardan [*düşüncelerden*], türlü ezici endişelerden birden o kadar dolup taştı ki kendini bir uçurum içinde yuvarlanıyor zannetti. Bir saniye deli olacağından korktu.

Pencereyi bir yumrukla itti, açtı. İçeri giren serin gece, havasıyla alnını yıkadı. Yakasını koparırcasına söktü, göğsünü açtı. Vücuduna biraz hiffet [*hafiflik*] geldi. Bir müddet bu hiffet içinde durduktan sonra bir heyula gibi ağır ağır soyundu, yatağa girdi fakat uyumak mümkün değildi.

Artık bu geceden sonra ona vusûl [*kavuşmak*] için hiçbir ümidi kalmamıştı. Beklemek... Ne zamana kadar? Bu gece her şeyin o kadar hazırlandığı, o kadar lütufla tetvic

ettiği [*taçlandırdığı*] bu mahrem muhitte böyle inat ve zulüm gördükten sonra, bir daha artık ne vakit ümit edebilirdi?

Yarın sabah şiddetli bir şikâyet ile ya bütün rabıtayı kıracak yahut muzaffer olacaktı. Halbuki bu zorlu zaferin bir zevki, bir kıymeti kalmıyordu. Onu en evvel gördüğü vakit "İnsanı ne bahtiyar edecek bir kadın!" diye ah etmişti. O kadar güzeldi.

Güzel, evet, fakat kalpsiz bir heykel olduktan sonra güzellik kaç para ederdi?

Böyle olacağına, güzel değil fakat hisli, fakat sıcak bir kalbe malik olsaydı, bin kere tercih ederdi. "Güzelliğin en birinci şartı heyecandır!" diyordu. Hissiz, heyecansız olduktan, hiç titremedikten, kendini seven ve sevdiğini söylediği erkeği sefil ve bedbaht etmekten başka bir şey yapamadıktan sonra güzel olmak neye yarardı? Hiç değil mi? Hiç, hiç! İki ince mahluğun beklemeye haklı oldukları heyecanı ve zevki vermezse, aşk neydi? Bir avuç sönmüş kül değil mi?

*

Heyhat! O ise ondan öyle bir aşk beklemişti ki İstanbul seması bu kadar asırlardan beri bir mislini hiç görmemişti. O kadar birbiri için deli olan bir çift ki dünyanın ilk âşıkları gibi birbirine dindarane merbut [*bağlı*] olacaklardı. Halbuki o, aşkın iksirini bir murabahacı hissetiyle [*tefeci hasisliğiyle*] hesapla, damla damla vermekten hoşlanıyordu.

Acaba göğsünde bir kalp, o güzel vücudunda asap [*sinir*], damarlarında hiçbir damla kan mı yoktu?

Sonra bu geceki tehlikeli oyun. Tehlikeden hoşlanan, sevdiğine işkenceden zevk alan, sergüzeşte bir güzellik vermek, onda zevk bulabilmek için sevdiğini bin türlü feci tehlikelere gıda yaparak kudurmuş köpeklerin dişlerine,

eşkıya korucuların kurşunlarının önüne atan bu kadın nasıl bir mahluktu Yarabbim?

Hafif bir çıtırtı işitir gibi oldu; başını çevirdi, baktı. Kapı yavaşça açılmış, içeri Nevhiz girmişti. Geceliğinin dantel köpükleri memelerini gizleyemiyor, kısa etekleri çıplak bacaklarını meydana çıkarıyordu.

Samim, âni bir sevinç dalgası içinde deli olmuş gibi sıçradı. Bir vaz'-ı dua [*dua duruşu*] alarak yatakta diz çöktü. Nevhiz onu bu halde görünce elini dudaklarına götürüp latif bir tebessümle sükût işareti yaparak koştu ve mumu üfleyerek yatağa atladı, Samim'in kollarına gömüldü, kayboldu.

Zulmetin derin ufuklarında uzak bir horoz narası aksetti, sonra bir diğeri, bir diğeri, daha başkaları fasılalarla tekrar tekrar uzadılar. Odada henüz sükût ve uyku hükümrandı. Ansızın bir başka nara, bu sefer pek yakında, genç bir şitabla [*koşuşla*] çınladı.

Yatakta bir gölge kımıldandı, Nevhiz başını kaldırdı. Sabaha kadar devam eden yorgunluk ve uykusuzluktan sonra biraz kendilerinden geçmişler, dalmışlar kalmışlardı. Pencerede sabahın ilk lerzan [*titrek*] nefesi titriyordu. Genç kadın uzandı, kibriti çakıp mumu yaktı. Odanın kesif [*yoğun*] karanlığında birkaç ziya [*ışık*] tabakası dalgalandı, nîm lerzan [*yarı titrek*] aydınlıkta uzanıp masadaki saate baktı, dört buçuktu.

Başını çevirdi, Samim'e baktı.

O, gözleri pek latif bir rüyaya açık gibi derin bir hazz-ı saadetle mütebessim [*mutluluk hazzıyla gülümseyen*] bir çocuk uykusuyla uyuyordu. Genç kadının gözlerinde sabit bir nazar [*bakış*] karardı, bir saniye muamma-engîz [*muammalı*] bir mübhemiyetle [*belirsizlikle*] baktıktan sonra silkinerek eğildi, onun bıyıklarından uzun uzun öpmeye başladı.

O öptükçe delikanlının vücudunda ra'şeler [*titremeler*] peyda oluyordu. Nihayet buselerin altında gözlerini açtı,

kollarını uzatarak onu âguşuna [*kucağına*] davet etti. Genç kadın tekrar onun göğsüne sokularak tekrar birbirinin dudaklarında eridiler.

*

Az sonra Nevhiz kendini biraz çekerek:

"Artık kalkalım" dedi.

Samim mahzun bir tavırla:

"Aman beni öldür, kalkmaktan bahsetme. Daha geleli bir saniye olmadı, bırakıp gitmek ölüm gibi müthiş."

Nevhiz eliyle onun alnını, saçlarını okşayarak:

"Çocukluk ediyorsun" dedi. "Gecikecek olursan hiç gidemezsin. Halbuki gündüz hemşirem gelir, başkaları gelir. Mümkün değil burada kalamazsın. Rica ederim, istirham ederim."

Onun yumuşadığını görüp:

"Ben giyinmeye gidiyorum. Gelince seni hazırlanmış bulayım, haydi... Lütfet, vakit geçiyor!"

Samim bu tatlı ısrara, makul sözlere karşı kalktı, yıkandı, giyindi. O esnada Nevhiz de giyinmiş olarak tekrar geldi, karşıki büyük odadan fesini aldılar, beraber aşağı indiler. Nevhiz onunla beraber ta bahçeye kadar çıktı, daha erken olduğu için herkes uyuyor diye korkmuyordu.

O zaman Samim gece kendine hücum eden köpeği gördü. O şimdi hanımının karşısında mefred [*kocaman*] vücuduyla büyük kuyruğunu sallayarak kendilerine bakıyordu. Nevhiz gitti, muhabbetle onu okşadı. Sonra beraberce dış kapıya kadar çıktılar. Ayrılırlarken Nevhiz son bir buseyle [*öpüşle*] onun memnun ve müteşekkir dudaklarını kapadı.

"Allahaısmarladık Samimciğim."

Samim öbür suali tekrar etti:

"Bir daha ne vakit?"

"Ben yazarım. Beni unutma. Hiç, hiç!"

Samim yokuş aşağı inmeye başladı. Biraz sonra döndü baktı, Nevhiz kapının önüne çıkmış, kendine bakıyordu. Eliyle tekrar selam hareketleri yapıp buseler gönderdi, tekrar yürüdü. Ta aşağıki köşeye geldiği vakit bir daha baktı. Nevhiz hâlâ orada ve hâlâ kendine bakıyordu. Tekrar selam, tekrar buse.

*

Yürümüyor, adeta uçuyordu. Ruhunun en derin köşelerine kadar Nevhiz'in kokusunu içmiş, o kadar yıkandığı halde hâlâ onunla meşbu [*dolu*], onunla muattardı [*onun kokusunu taşıyordu*]. Vücudu sarhoş gibi kırılmış, ezilmiş bir haldeydi. Fakat ruhunda ebedi bir bahar ciyadeti [*tazeliği*] çiçekleniyor, bir bahar feyzi [*bereketi*] kanıyordu. İlk hareketinden son ana kadar bütün teferruatı gözünün önüne getirmek istiyor, hatıratı [*anıları*] derin bir teşevvüş [*karışıklık*] ile sermest, perişan bir ibhâm [*belirsizlik*] içinde boğuluyordu.

İkinci mülakatta [*buluşmada*] kendine tam bir temellükle [*sahip oluşla*], zevkinin bütün ânatına [*anlarına*] kadar hulûl etmeyi [*girmeyi*] ve bunu katre katre [*damla damla*] bütün haşmetiyle, bütün saltanatıyla tatmayı vaat ediyordu.

Bu saatte ne vapur, ne kayık bulmak mümkün olduğu için tenha sokaklarda yalnız başına yürüyerek ta Üsküdar'a kadar gitmek lazım geldi. Halbuki o yürüdüğünü hiç duymuyor idi. Nevhiz'in vücudunda çiçeklenen kokulardan, Nevhiz'in gece fısıldadığı aşk ve şehvet kelimelerinden, Nevhiz'in hayalinde menkuş [*nakışlı*] şekillerinden, tavırlarından örülmüş sihr-engîz [*büyüleyici*] bir bulutun âguşunda [*kucağında*] kayıyor, uçuyor gibiydi.

Kendini vapurun kalabalığında bulduğu vakit etrafına baktı, bütün bu adamların bu gece onun hayatını tezhib eden [*bezeyen*] muhteşem saadetten ne kadar uzak, nasıl mahrum olduklarını düşünerek onlara karşı "Nasıl yaşıyorlar?" diye bir merhamet hissetti ve kendini hepsine,

herkese karşı hâkim, yüksek, faik [*üstün*] buldu. Bu gururla kalbi şişkin, tekrar gecenin teferruatını düşünmeye koyuldu.

Hayatının bütün emellerinin en yüksek zafer şahikasına itilâ ettiği [*doruğuna yükseldiği*] bugün yalnız kalmaktan sıkılıyor, konuşmak, görüşmek istiyordu. Tanıdığı hatta tanımadığı insanlara bile gidip, "Biliyor musunuz? Nevhiz benim oldu. Bütün gece, bütün gece" diye tebşir etmek [*müjdelemek*] ihtiyacıyla doluydu.

Bu ihtiyacın taht-ı tazyikinde [*baskısı altında*] olarak o gün öğleden sonra Saraylı Hanım'a gitmekten kendini men edemedi.

*

Saraylı Hanım onu görünce uzun uzun sayhalar izhar etti [*çığlıklar attı*].

"Vay vay efendim" diyordu, "ne diyelim, nasıl istikbal edelim [*karşılayalım*] Allah aşkına?"

Samim tebessümle içeri girdi, odada oturdu.

Saraylı o vakit gelip yanı başına çökerek:

"Ayol neredeydin?" diye sormaya başladı.

Samim hazırladığı yalanı okudu.

"İzmit'teydim. Annem hastalanmış, telgrafla beni çağırttı. Mecbur oldum gittim. Bir kere ele geçirince bırakmak istemedi. Tekrar gitmek vaadiyle birkaç gün için gelebildim. Sizden ne haber? Artık düğünler, seyahatler..."

Saraylı büyük bir neşeyle, yine havadisle [*haberle*] taşkın:

"Yalnız o kadar mı ya?" diye cevap verdi.

Fakat Samim, cereyana boğulmamak için onu idare ile söyletmeye azmetmişti.

"Evvela düğünden ve seyahatten bahsediniz" diye kesti.

O zaman Nevhiz'den dinlediği düğün havadisini bir de Saraylı'nın ağzından dinledi. Saraylı yalnız kendi görüp

fark edeceği içli teferruatı tarif ve tafsil ederek [*ayrıntıları ile açıklayarak*] düğün ve seyahat işlerini anlattı.

"Yazık!" dedi bitirerek, "yazık Samim, nur gibi kızı kaçırdın. Ben yalnız senin için değil, aynı zamanda onun için de dil-hûnum [*gönlüm kanıyor*]. Birbiriniz için pek uygundunuz.

Şimdi kızcağız o soğuk, alâk [*alık*] herifin pençesine düştü. Bunu elbette kendisi de anlıyor ve bundan son derece müteessirdi. Adeta Yezdan'ın neşesinin yanında onun yüzünde siyah bir elem nikabı [*peçesi*] göze çarpıyordu. Her neyse, pek yazık ettin, inşallah pişman olup aramazsın."

Samim kendi kendine ruhunu dolduran muattar [*ıtırlı*] saadetin neşesiyle uçtuğu semalardan ona istihza ile bakıyordu.

"Ah bilsen!" demek istiyordu. "Ah bilsen! Senin gayr-i kabil-i zapt [*zaptedilmesi imkânsız*] bir kale olarak tarif ettiğin Nevhiz Hanım. O nefis kadın bu gece sabaha kadar benim koynumda yattı. Beni koklasan, onun hayatının kokusunu duyarsın. Ah sen bunu bilsen!"

Saraylı devam etti:

"Fakat havadisin asıl ballısı bu tarafta" dedi. "Beykoz'daki iş sade, ciddi bir düğün. Asıl maskaralık, asıl alay ise bu tarafta. Bizim Sacide Hanımefendi de malum a, kızını Bülbül Cemal'e veriyor. Ha Samim, sen onu da bilmezsin. Beykoz'da onu düğüne çağırmadılar ya... Aman kadını görmelisin, kudurmuş, kudurmuş. Babalı Arap karıları gibi köpükler içinde... O daima kendini Paşalarla bir tutar, gayet teklifsiz davranmaya yeltenir, içli dışlı görünmeye çalışırdı ya... Bu sefer düğüne çağırılmayınca bütün bu tertipler zifos çıktı. Kadın artık nikabı [*peçeyi*] yüzünden attı. Artık dinle havadisleri sen ondan. Efendim, Paşa, Abdülhamid'in hafiyelerinden, Yıldız'ın jurnalcilerindenmiş. Serveti sefaretteyken saraya karşı kurduğu dolaplardan, oynadığı oyunlardan birikmeymiş. Oğlu Sadri kumarbaz, ahlaksız, yalancı bir herifmiş."

Samim sordu:

"Bunları size karşı mı söylüyor?"

"Öyle ya, öyle ya... Fakat ben ona öyle bir cevap verdim ki. Ta beyninin ortasına dan diye yıldırım gibi indi. Vallahi kekeme oldu, dili tutuldu."

"Elhasıl demek ki şimdi Paşa ve Paşa'nın takımı en küçüğünden en büyüğüne kadar pek kötü, pek fena şeyler oldular. Öyle mi? Onlar için ne gibi şeyler söyledi?"

Saraylı, eliyle iğrendiğini gösterir bir hareket yaparak:

"Çok, bir sürü rezalet. Hep uydurma."

"Ne gibi şeyler mesela?" diye ısrar etti.

Fakat Saraylı bunları ifşa etmemeyi iltizam ediyordu [*açığa vurmamayı tercih ediyordu*]. O zaman Samim'in aklını zehirli bir diş ısırdı. Acaba Nevhiz için de bir şey mi söylenmişti? Ah Saraylı'yı nasıl edip de söyletmeliydi?

*

Saraylı devam ediyordu:

"İşin tuhafı. Sonra kendisi dolandırıcılığı Adliyece mukayyed, mazbut [*kayıtlı, tutanağa geçirilmiş*] Bülbül Cemal gibi bir herifi memnuniyetle damatlığa kabul ediyor, oğlanın kabahatinin parasızlığından ibaret olduğunu iddia ediyor. Para bulunca dünyanın en temiz erkeği olacağını herkese ilan ediyor. Sanki kendi parası o kadar temiz bir şeymiş gibi. Kocasının defterdarlığı zamanında..."

Samim onu keserek:

"İğrenç, iğrenç şeyler!" dedi.

"Elbette iğrenç şeyler" dedi Saraylı. "Başka ne istersin? Bu hayatın içinde temiz bir şey olur mu? Biz kırk kişiyiz, hepimiz birbirimizi biliriz, sözü yok mu? İşte tamam o sözün doğruluğu. Birbirimize bakarsak, bütün kadınlarımız orospu, bütün erkeklerimiz ya hırsız, ya jurnalci. Herhalde tek bir temiz can yok."

Nevhiz için acaba ne söylemişti? Ah bunu anlamak!

"Canım" dedi. "Canım, Sadri Bey için, haydi diyelim ki Paşa için de yakıştırdığı kadar söylesin. Fakat kadınlar için, mesela Pervin yahut Nevhiz Hanımlar için ne söyleyebilir?"

Saraylı, gözlerini açıp dudaklarını bükerek:

"Bilir miyim oğlum, bilir miyim? Elâlem neler uyduruyorlar!"

Canı gözlerinde, "Ne gibi?" diye ısrar etti.

"Ne gibi olacak? Mesela Yezdan ile Fahire ve Şeref için. Güya bunlar fukaraya iane [*fakirlere yardım*] diye topladıkları paraları kendileri yerlermiş."

"Ey, Pervin, Nevhiz?"

Saraylı şeytan, hınzır bir nazarla baktı. Öyle ki Samim titredi. Bu o kadar korkunç bir nazardı.

Kendi kendine: "Kadın merakımı anladı. Ne kâfir şey!" diye sükûtu tercih etti. Öyle ya, ne öğrenecekti? Nevhiz'in mazisine ait bir vakayı mı? Bu vakada mesela Yezdan'la dayısı hakkındaki gibi gayr-i kabil-i isbat [*ispatı mümkün olmayan*] bir söz olmayacak mıydı?

Saraylı tekrar yüzünde neşeli bir hande [*gülüş*] ile:

"Sen onları bırak da şimdi işin alayına gel" dedi.

Ve Sacide Hanımefendi'nin kızının nikâhında yaptığı ziyafeti anlatmaya başladı. Bütün davetlilerin sofradan kalkmadan sarhoş olup sızdığını söylüyor, damat beyin nasıl o çekirge gibi kıza adeta yapışmış gibi ayrılmadığını anlatarak:

"Hani" diyordu. "Hani şairlerden bu kadar soğuduğumu hiç bilmiyorum. Benim bildiğim şair dedin mi, insanın gözünün önüne vakarlı, ince, nazlı, yüksek bir insan gelir. Bu oğlanda vakar, incelik, yükseklik nerede? İnsan böyle olmasa bile, görünmeye çalışır değil mi? Halbuki bu mıymıntı, menhus [*uğursuz*] suratlı, murdar bir oğlan. Adeta pis bir sümüklüböcek. Sıvışkan, cıvışık bir şey. Hani bunlar beni hem kadınlardan, hem erkeklerden iğrendirdiler vallahi oğlum!"

*

Samim artık çıkmak, kendi hayalatına [*hayallerine*], kendi saadetine dalmak istiyordu.

"Ey" dedi, "ey, Esbak Sabık Bey'den yeni bir haber var mı?"

Saraylı sönük sönük cevap verdi:

"Onları ne gören var, ne işiten. Herif kızı aldı, Kırk Haramilerin sergerdesi gibi Kaf Dağının arkasına mı götürdü bilmem ki. Ayastefanos'ta bir köşke götürdüğünü, kimseye göstermek istemediğini işittik, fakat o kadar."

Samim tekrar lakayt bir tavırla sordu:

"Paşalardan ne haber var? Pertev'le Pervin Hanım'ın neşesinden mahrum kaldılar, elbette sıkılırlar. Nevhiz Hanım acaba ne yapıyor? Ne halde?"

Saraylı tekrar bir daha gürlemek için bu sual kâfi geldi.

"Dünyada anlamadığım bir kadın varsa, o da Nevhiz'dir" dedi. "İşte güzel, zengin, asil, genç. Hiç eksiksiz bir kadın. Yalnız aklı yok. Bilmem ki hâlâ ne bekliyor?"

"Ne yapmak için?"

"Ah, oğlum!" dedi gülerek. "Beni kaba kaba söyleteceksin şimdi. Ben doğru sözlü, serbest fikirli bir kadınım. İçim başka, dışım başka değildir. Ömrünü o Sadri olacak yıl uğursuzuna mı hasredecek Allah aşkına? Gülsün, oynasın, eğlensin. İnsan dünyaya bir kere gelir ve gençlik ele bir daha geçmez."

Samim, kurnaz kadının mutlak bir şeyden şüphelendiğini, bu sözlerle onun ağzını aradığını zannetti ve kendi kendine "Yağma yok Saraylı Hanımefendi. Senin karşında budala yok. Ben sana çıtlatayım, sen sonra herkese kütlet" diye düşündü.

"Siz söylemiştiniz ya... Mutlak kendine layık bir erkek bulamıyor, ondan olacak.." diye cevap verdi.

Saraylı tekrar gürledi.

"Öyle ya... Öyle" dedi. "Benim anladığım şey, burada bulamıyorsa kalksın Avrupa'ya gitsin. Hiç olmazsa dünya görür, âlem görür. Güzel vakit geçirir. Burada Akbaba'da karanlıkta kapanıp kalacağına... İşte bunun için onu anla-

yamıyorum. Niçin oturur, neden kımıldamaz? Hâlâ ne bekler bilmem ki?"

Samim kendi kendine:

"Şimdi o beklediğini buldu. Ne yapacağını bundan sonra haber alırsın..." diye söylendi.

İzin alarak çıktı. Saraylı arkasından haykırıyordu: "Bir akşamüstü gel de beraber Sacide'ye gidelim; eğleniriz..." diyordu.

"Bakalım, boş vakit bulursam..." cevabını verdi, yürüdü.

Tekrar ruhunun ahengine gömülmüş, kalabalığa karıştı.

Onun için hayat artık Sacideler, Bülbül Beyler, Feriha Hanımlar ile hiç alakadar olmayan bir vecd-i ebedi [*ebedi bir coşku*] olacağı için bu bahisleri pek lakaydane telakki ediyordu [*ilgisizce karşılıyordu*].

Bir daha Çengelköy gecesinden dört gün sonra, pazar günü mektup aldı. Bunda Nevhiz perşembe günü İstanbul'a ineceği için kendisini yine evvelki gibi aynı otomobil ile aynı yerde beklemesini rica ediyordu.

O gün Kâğıthane'ye gittiler, akşama kadar orada gezdiler. En evvel bundan sonra huzur ve sükûn ile nerede buluşabileceklerini düşündüler. Samim kendisi Şişli'de bir küçük apartmanda, bir hizmetçi kadınla bekâr hayatı sürüyordu.

Nevhiz, gelip gidilmesi hem kolay, hem emin bir yer istiyordu. Uzun uzun düşündüler, aradılar. Bunun Rumeli sahilinde tenha bir köşede küçük bir ev olmasında ittifak ettiler.

Yarın Samim erkenden kalkacak, evvela Bebek'e uğrayacak, orada arayacaktı. Orada bulamadığı surette Yeniköy'e, Tarabya'ya, hatta Büyükdere'ye, Yenimahalle'ye çıkabilecekti. Bu mevsimde o civarlarda boş ev bulmak pek kolay olmamakla beraber, ihtimal fazla para verilirse bulunacağını zannediyorlardı.

Eğer muvaffak olursa, Nevhiz için Beykoz'dan Rumeli sahiline aktarma edip kolayca azimet ve avdet [*gidiş ve*

dönüş] mümkün olacaktı. Bilhassa köyün yabancı ve uzak bir yer olmasına o pek ehemmiyet [*önem*] veriyordu.

Samim, "Şayet oralarda bulamazsak?" diye sordu.

Nevhiz cevap verdi:

"O halde Kadıköyü'ne Moda tarafına bakarsın."

Sonra ilave etti:

"Evvelce söyledim. İstemem ki münasebetimiz küçük bir şüphe gölgesiyle bile kirlensin. Buna korkudan ziyade aşkımızın güzelliği, temizliği için ehemmiyet veririm. Düşün bir kere; şayet haber alsalar, hepsi için ne parlak bir dedikodu, ne iftira fırsatı! Bu aşkın bütün bizi tanıyanlar için mukaddes, gizli kalması ne derin bir zevk olur! Yalnız gizli kalmak değil, şüphe edilmemek, hatır ve hayale bile getirilmemek. Ben kendimi bildim, seveceğim adamla böyle her türlü lekenin yetişemeyeceği kadar yüksek, hiçbir şüphenin kirletemeyeceği kadar temiz bir aşk tahayyül ettim. İşte bunun için bunu yalnız sen ve ben ikimiz bileceğiz. Başka hiç, hiç kimse bilmeyecek. Ne emsalsiz zevk değil mi?"

*

Samim'e en emsalsiz gelen zevk, onun karşısında oturup onu bütün hüsnü [*güzelliği*], bütün serveti, bütün haşmetiyle görerek, bütün bunların kendinin olduğunu, bu kadının kendisi için dünyaya gelmiş, kendisi için yaşamakta bulunduğunu düşünmek, sonra bir hafta evvel onu kollarının arasında sıkmış, mevcudiyetinin bütün usare-i şehvetiyle [*şehvetinin özsuyuyla*] sermest kalmış olduğunu tahattur etmek [*hatırlamak*] ve en latifi, bundan sonra daima, daima bu saadetin kendisine, yalnız kendisine mev'ud [*vaat edilmiş*] olduğunu bilmek zevkiydi.

Ona bakarken o gece, o nurlu karanlık içinde, ahenkleri unutulamayacak ihtizar [*can çekişme*] ve teşennüc [*kasılma*] nefeslerini işittiği, vücudunun ilahî tedevvürlerini [*yuvarlaklarını*] okşadığı, müskir [*sarhoş edici*] koku-

larıyla sermest olduğu kadının bu kadın mı olduğunu kendi kendine soruyor, bu muhteşem hakikate inanamıyor, imkân veremiyor, sonra onun nazarlarındaki teslimiyet akisleriyle, sesindeki nevazişli ihtizazlarla [*okşayışlı titremelerle*] bunu tasdike mecbur kalarak bundan son derece mesut oluyordu.

Nevhiz, bilhassa ev hakkındaki arzularını ve fikirlerini söylerken, çok ehemmiyet verdiği şeylerde ekseriya yaptığı gibi bu şeyleri de ruhunun bütün hararetiyle derâguş etmiş [*ateşiyle kucaklamış*] olduğundan büyük bir iltihapla idare-i lisan ediyor [*tutuşmayla konuşuyor*] ve gözleri, dudakları, elleriyle sözlerinin manalarını zenginlendiriyor, ateşlendiriyordu.

En nihayet Samim bütün bu tecelliyat [*görünüşler*] ile gözleri, kulakları, ruhu sermest olduğu halde:

"Anladım" dedi. "Anladım. Sizin istediğiniz şey son derece itinayla [*özenle*] hazırlanmış, süslenmiş, mükellef bir aşk yuvası olacak. O surette bir yerde ki, siz bu yuvanın meçhul, esrarengiz bir muhayyel perisi, buraya geldikçe, girdiğinizi, çıktığınızı hiç, hiçbir kimse görmeyecek, bir peri sultanı gibi gayr-ı mer'î huzurunuzla [*gözle görünmeyen varlığınızla*] istediğiniz saatlerde burasını çiçekleyecek, ta'tîr edeceksiniz [*ıtırlandıracaksınız*]. Pek hayal-perversiniz [*hayale düşkünsünüz*] ve ben insanların en bahtiyarıyım."

*

Öbür gün Samim erken erken doğru Bebek'e gitti. Esasen Samim, Bebek'in haricî şekil ve vaziyetini hiç sevmezdi. Ona bu köy karanlık, eski ve harap bir yer hissini verirdi. Bunun için burada sathî taharriyatta [*yüzeysel araştırmalarda*] bulundu. Gösterilen iki boş evin ikisinin mevkileri de Nevhiz'in istediği tarzda değildi. Onun aradığı şeraitten [*şartlardan*] başka Samim'in kendi tercihleri de vardı. Bunlar mevkiye, tenhalığa dair değil, fakat şekle, zarafete ve tarza aitti. O, evin her şeyden evvel zevke mu-

vafık [*uygun*], tefrişe [*döşemeye*] müsait bir şekilde olmasını istiyordu.

Öbür gün Boyacıköyü'nü, oradan Yeniköy'ü, Tarabya'yı, Büyükdere ve en nihayet Yenimahalle'yi uzun uzun gezip dolaştı. Bazen Nevhiz'in şartlarına muvafık gelen bir ev bulduğu oluyordu. Mesela sokağı hâlî [*boş*], kapısı tenha bulunduğu oluyorsa da, kendisi tertibat-ı dahiliyesini [*iç düzenini*] hiç beğenmiyordu. Sonra kendisinin hesabına pek uygun gelen bazı evler de Nevhiz'in istediği şeraitten muarrâ [*şartlardan arınmış*] bulunuyordu.

Akşama kadar gezdiği bütün bu köylerden sonra sersem, harap, yorgun, son vapura girdiği vakit, dimağı gördüğü bütün evlerin merdivenleri, sofaları, pencereleriyle bir raks-ı mecnunane [*delice dans*] içinde sallanıyordu. Gördüğü on beş, yirmi odanın bir tanesi bile tabiata, zevke zerre kadar temas etmeden yapılmıştı. Ne pencerelerde, ne merdivenlerde naçiz [*en küçük*] bir hüsn [*güzellik*] endişesi olmadığı gibi, odaların, sofaların tertibinde de hiçbir zevk görülmüyordu. Esasen bütün İstanbul evleri tek bir kalfanın zevksiz dimağının kırık mahsulü üzerine vaktiyle yapılmış çergelerden başka bir şey miydi?

O sabah Kadıköyü'ne geçti. Doğru Moda tarafına gitti. Evvela dünkü evlerin tertibinde birkaç ev gördü. Bunları artık ezberden bildiği için, hatta bazen kapısından içeri girmiyordu.

Nihayet Moda Burnu'na gitti. Orada buruna nazır [*bakan*] arazide birbirine muvazi [*paralel*] olarak açılmış yeni sokakların temizliği, tenhalığı çok hoşuna gittiği gibi, bu sokakların birinin ortasında gösterilen boş bir küçük evin şekl-i dahilisi [*iç biçimi*] hayaline, arzusuna o kadar muvafık [*uygun*] geldi ki, istenilen pek fahiş fiyatı hemen kabul etti ve hemen kontrat yapılarak haneyi kiralamış oldu.

Bu, hizmet için tahsis edilmiş yarım bir bodrum katı üzerine biri büyük, ikisi ufak üç oda, bir sofa ile tam bir garsoniyerdi. Kapıdan girince, muhammes [*beşgen*] bir küçük sofa üzerine üç mücavir [*komşu*] merkez dıl' [*kenar*]

üzerinde üç kapı görünüyordu. Ortadaki kapı büyük bir muhammes salona sevk ediyordu. Kapının sağında solundaki dıl'larda yine birer kapı vardı. Bunların sağındaki, yatak odasına, solundaki yemek odasına açılıyor ve bu odalardan deminki kapılarla tekrar sofaya çıkılıyordu. Ortadaki salon, odaların en büyüğü olup bunun sağı ve solu büyük camlı kapılarla bir terasa sevk ediyor ve bu terasın ortasından üç ayak bir merdivenle bir bahçeye iniliyordu.

Bu, kubbe teşkil etmiş kesif [*yoğun*] yapraklarla, sema görünmeyecek kadar sık ağaçlarla serâpâ [*baştan ayağa*] yeşil bir gölgeye boğulmuş, sıhhi, ferah ve latif bir bahçeydi. Salona dahil olur olmaz, gözler hemen bir güzel bahçe manzarasıyla cezbolunuyor ve bu manzara bir peri rüyasını andırıyordu. Sofadan başka bir küçük merdivenle aşağı mutfak katına iniliyordu.

Samim, hayalinde bu küçük yuvayı o kadar latif bir surette tefriş ediyordu [*döşüyordu*] ki Nevhiz için pek şık bir sürpriz olacaktı. Eğer istediği gibi döşerse, bazen burada geceleri de kalabilecekti. Bilhassa Nevhiz'le birleştikleri için yüz bin kere muazzez olacak olan bu odalar, onun için bir cennet hayatı bahşedecekti.

İstanbul'a inip Beyoğlu'na çıkıncaya kadar vapurda, yolda, Tünel'de hep odaları nasıl tertip edeceğini düşündü. Beyoğlu'na çıkar çıkmaz eşyalara bakıp fikir almak için Psalti'ye uğradı. Sonra Luvr'a, Franko'ya giderek kumaşlara, duvar kâğıtlarına baktı.

Fakat asıl o evine gidip kendisinde sanayi-i tezyiniyeye [*süsleme sanatlarına*] ait Alman ve İngiliz mecmualarına, eserlere bakmak, onları tetkik etmek istiyordu.

Nevhiz'in ilk İstanbul'a ineceği gün her şeyin hazır bulunmasını, onu haberi yokken tutulmuş, hazırlanmış, döşenmiş güzel bir eve götürmesini arzu ediyordu.

*

O gece geç vakte kadar uyumadı. Kitapları, mecmuaları, katalogları karıştırdı, resimleri çizdi, şekiller yaptı. Öyle eşya, öyle odalar istiyordu ki emsali İstanbul'da bulunmasın ve İstanbul için aşkları ne kadar müstesna, ne kadar daha görülmemiş bir şeyse, yuvaları da o kadar emsalsiz, o kadar yegâne bir şahsiyete malik olsun.

Yemek odası için İngiliz tarzında bir büfe, bir masa, altı sandalye ayırdı. Bunların karaağaçtan koyu bir renkte yapılmasını istiyordu. Yatak odasının şen, ferah-fezâ [*ferah artırıcı*] olduğunu istediği için oraya mat kestane ağacından bir karyola, bir tuvalet, bir armuar,[6] bir lavabo, iki komodin, bir geniş şezlong tertip etti.

Salon için orta köşeye bir piyano düşünüyordu. Odanın tam merkezine, iki tarafı arkalıklı, önde de arkada da oturulabilecek alarekamye geniş bir şezlong lazımdı. Bunun sağına ve soluna iki moris çer, bir balansuvar,[7] bir iki geridon,[8] bir döner kütüphane... Salondaki eşyanın ağacını tayin için, bir kere piyanolara bakıp intihab etmek [*seçmek*] istiyordu.

Öbür sabah ilk işi doğru piyano mağazalarına gidip iyi marka bir piyano aramak oldu. Bir İbahson,[9] bir Beçştayn,[10] bir de Blutner[11] piyanosu en çok nazar-ı dikkatini celbetti. Beçştayn vakıa pek mergub [*tutulan*] bir marka ise de ağacı maundu. Bu ağacı burada bulup ona göre sair eşyayı ısmarlamak mümkün olmayacağı için ondan vazgeçmeye mecbur kaldı. İbahson piyanosu siyah ağaçtandı. Aşk yuvasının salonunu matem rengine boyamaya kıyamazdı. Blutner piyanosuna gelince, bu mat cevizden mamuldü ve Almanların son senelerde piyano şekillerine

6. (Fr.) Armoire: dolap. (ç.n.)
7. (Fr) Balancoire: salıncak. (ç.n.)
8. (Fr.) Guéridon: üç ayaklı yuvarlak tahta sehpa. (ç.n.)
9. Ibachsohn. (ç.n.)
10. Bechstein. (ç.n.)
11. Blüthner. (ç.n.)

verdikleri gayet sade, zarif bir resimde [*görünüşte*] olduğu için, hemen bu piyanoyu intihab etti [*seçti*].

Oradan çıkınca doğru Psalti mağazasına koştu. Yemek odası, yatak odası, salon için gece çizip ayırdığı resimleri vererek bunları sipariş etti. Fakat eşyanın bitirilip teslimi için azami beş gün vakit bırakıyordu. Bunun için paraca istenildiği kadar fedakârlık edecekti. Şart-ı esasî [*temel koşul*] beş gün zarfında teslimiydi.

Mağaza sahipleri, vaktin azlığına evvela itiraz eder gibiydiler; fakat işin nefaseti ve sürati için parayı sakınmayan bir müşteri karşısında olduklarını anladıklarından çok işçi ve iyi usta çalıştıracaklarını söyleyerek büyük bir meblağ istediler. Samim derhal kabul etti. Bu gibi işlerde pazarlığı hiç sevmezdi. Tekrar tekrar pek müşkülpesent olduğunu, eğer eşyayı istediği gibi bulmazsa kaldırmayacağını, bırakacağını söyleyerek çıktı.

*

Tekrar Franko'ya ve Luvr'a gitti. Yatak odasına kestane ağacının sarısına uygun olsun için o nispette daha koyu renkte şekillerle düz yeşil bir duvar kâğıdı intihab etti [*seçti*]. Pencerelerin perdesiyle şezlong içinse krem zemin üzerine yeşil yapraklar arasında menekşe ile müzeyyen [*süslü*] bir ipekli kumaş bulunca sevincinden deli oldu. Yatak odası, duvarı, eşyası ile pek latif bir vahdet irâe edecekti [*bütünlük gösterecekti*].

Yemek odasının karaağaçtan yapılacak eşyası için bir yolu beyaz, bir yolu krem zemin üzerine perişan bir surette kırmızı ufak murabbalar [*kareler*] serpilmiş pek şen bir kâğıt buldu. Pencere perdesi ile sandalyelerin kumaşı için bu renkleri okşasın diye düz çilek rengi bir kumaş seçti. Bunun üzerine köşelere birbirini kat' etmek [*kesmek*] üzere koyu renk iki sıra ince kenar koydurmayı tasmim etti [*kararlaştırdı*].

Salona gelince, mat ceviz ağacından ve geniş pencerelerden içeri boşalan ağaç yeşilliklerini tutmak için kül rengi zemin üzerine birbirine sarılmış yeşil yapraklarla müzeyyen bir kâğıt intihab etti.

Kumaşları ve kâğıtları hamilen [*taşıyarak*] hemen Kadıköyü'ne geçti. Beraber götürdüğü kâğıtçılar odaları kâğıtlamaya başladılar. O, başlarında durarak nezaret etti.

Öbür gün döşemeciler pencerelerin perdelerini taktılar ve şezlongu döşediler, koltukların minderlerini hazırladılar.

Üçüncü gün İstanbul'a Kapalıçarşı'ya gitti. Odalara koyacağı halıları seçti. Dördüncü gün Dekujis'e giderek yemek takımını, billur evaniyi [*kristal kapkacağı*], lambaları, kadın tuvaletine, levâzımına [*gereklerine*] dair sair ufak tefeği aldı.

O akşam, evine avdet ederken [*dönerken*] postada bir mektup buldu. Nevhiz bunda cumartesi günü buluşmalarını rica ediyordu. Oradan hemen döndü, Psalti'ye kadar gitti; eşyaların ne halde olduğunu görmek istiyordu. Mağaza sahipleri onu fabrikalarına kadar götürdüler. Eşya Cuma günü öğleyin teslim edilecekti.

Samim bilhassa büfeyi pek beğendi. Kendi verdiği resimlerin üzerine Viyana'dan yeni gelmiş sarı mat madenden motifler koymuşlar ve bunlar karaağacın donuk koyu rengi üstünde pek şık olmuş ve onu pek şenlendirmişti.

Kendi apartmanında, Avrupa'nın meşhur sanayi-i nefise tâbilerinden [*güzel sanatlar yayımcılarından*] almış olduğu gayet güzel fotogravür levhalar vardı. Sonra statüetler,[12] vazolar, meşâhirin [*ünlülerin*] heykelleri, bazı kadın büstleri, elhasıl Nevhiz'in hoşuna gidebilecek kıymettar ve zarif ne varsa, kitaplarıyla beraber hepsini toplayıp köye naklettirdi.

*

12. (Fr.) Statuette: küçük heykel, heykelcik. (ç.n.)

Cuma gününü akşama kadar Moda'da geçirdi. Öğleden sonra eşya geldiği vakit onları odalara yerleştirdi. Ufak tefek kusurları ikmal ettirdi; yorgancılar yatakları, yastıkları ikmal ederken hizmetçi kadın ile aşçı yemek odasında büfeyi tanzim ediyorlardı.

Kendisi salona ve odalara resimleri astırıyor, döner kütüphaneye kitapları, raflara antikaları, bibloları vaz' ve tertip ediyordu [*koyuyor ve düzenliyordu*]. Nihayet akşamüstü odaların hepsinin lambalarını yaktırdı, son bir nazarla [*bakışla*] her tarafı tekrar muayene etti.

Burası şimdi hakikaten Nevhiz gibi müstesna bir aşk sultanını kabul edecek latif bir yuva olmuştu. Samim'in o güne kadar yaşadığı hayatın en mesut günü bugündü. Bugün ki yarın sevdiği nefis ve leziz mahlukla bu yuvada süreceği zevklerin hayali hatırası ile şimdiden sermestti [*sarhoştu*].

Aşçısına yarın için hazırlayacağı yemeklerin listesini bıraktı. O, sabahleyin yemekleri hazırlayacak, hizmetçi ile beraber sofrayı –İsveç usulünde– kurup tertip edecekler, çıkıp gidecekler, bir daha o akşam geç vakit avdet edeceklerdi [*döneceklerdi*].

Emirlerini verdi, kapıdan çıktı.

Moda Burnu'ndan geçerken biraz durdu, önünde serilen muhteşem akşam manzarasını seyretti. Billur bir ufukta şeffaf bir gurub levhası irtisam etmişti [*resmedilmişti*]. Ilık, mahmur bir ağustos akşamıydı. Kadın erkek büyükçe bir kalabalık, çayırı dodurmuş, piyasa ediyorlardı. Teneffüs edilen havada bir aşk rehaveti, müessir bir kadın kokusu hissolunuyordu. Bu rehavet ve bu koku bir kere ciğerlere girip çıkınca bütün vücudu bir şehvet dalgası istila ediyordu.

Orada durarak, bir hava-yı şi'r [*şiir atmosferi*] içinde vâsi [*geniş*] kanatlarla uçuyormuş kadar hafif ve latif denizi seyretti. Ömrünün en leziz saniyeleri burada geçirdiği saniyeler olduğunu kendi kendine itiraf etti.

*

Öbür sabah.

Bermutad beklemek için otomobille yarımda Köprü'ye geldi. Şimdi kokusunu duyacağım, şimdi gölgesini göreceğim, şimdi sesini işiteceğim diye yüreği hopluyor, fakat Nevhiz görünmüyordu.

Kolundaki saate baktı. Bire on vardı. Acaba vapur mu geç kaldı diye şoförü iskeleye gönderdi. Adam, avdetinde [*dönüşünde*] Anadolu vapurunun gelmiş ve boşalmış olduğu haberini getirdi. Demek Nevhiz çıkmamıştı. Öyleyse, mutlak vapuru kaçırmış olacaktı.

Acaba sonraki vapurla gelir miydi? Bunu o güne kadar hiç düşünmemiş olduklarını görerek ne büyük hata ettiklerini anladı. Otomobilden atlayarak iskeleye indi, bundan sonraki vapurun üç buçukta geleceğini öğrendi. Üç buçukta geldiği halde, akşama kadar Kadıköyü'ne gidip avdet için çok vakit kalmayacaktı.

Bu menhus [*uğursuz*] aksilik bugünkü o kadar nefis zevki kırmış, berbat etmişti.

Şimdi bu üç saati nerede ve nasıl geçirecekti? O üç saat ki o kadar ilahî surette latif geçeceğini zannederek mesut oluyordu. Şimdi ne yapacak, nereye gidecek, nasıl bekleyecekti?

Otomobille Şişhane yokuşuna çıkarken kendi kendine yüzünde acı bir işmi'zâz [*büzüşme*] ile "Bir haftadır o kadar süslediğim, o kadar beklediğim bu saatlerin letafeti işte!" diyordu.

Şimdi onu otomobilin süratle gitmesi sinirlendirmeye başlıyordu. Çünkü katolunan mesafeyi zihnen mukayese edip hayli vakit geçti zannederken saate bakıp ancak üç dakika geçmiş olduğunu görmek onu deli ediyordu.

Bunun için şoföre tembih etti:

"Bana bak oğlum" dedi. "Yavaş yavaş gideceksin. Adeta öküz arabası gibi. Anlıyorsun ya... Mümkün olduğu kadar yavaş. Adım adım."

Otomobil, onun emrine tebean [*uyarak*] saatlerce Beyoğlu Caddesi'nin piyade kaldırımı yanından, baştanbaşa,

ağır ağır, bir kaplumbağa hatvesiyle [*adımıyla*] gitti geldi, gitti geldi. Gayr-i kabil-i tasvir [*tasviri olanaksız*] bir işkence içinde, her dakikası bir saat haline gelen uzun bir müddet geçti. Samim düşünmemek, unutmak için gözleriyle kalabalığı, dükkânları seyrederek kendini zorladı.

Nihayet saat üçe geldiği vakit tekrar şoföre emretti:

"Şimdi Köprü'ye, aman yine bu yürüyüşle. Ağır ağır."

Köprü'ye geldikleri vakit buçuğa on vardı. Her zamanki yere geldiler. Otomobilde beklemeye sabır ve tahammülü kalmadığı için atladı indi. Aşağı iskeleye kadar uzandı, orada beklemeye başladı.

*

Aksilik, şimdi de vapur gecikiyordu. Buçuğu beş geçti, görünmedi. On geçti, görünmedi; dörde çeyrek kala hâlâ bir nişan yoktu. Dakikalar müfteris [*yırtıcı*] bir betaetle [*yavaşlıkla*] geçiyor, vapur hâlâ görünmüyordu. Saat dörde birkaç dakika kalmıştı ki memurların hazırlığından nihayet vapurun yaklaştığını anladı. Az sonra son derece kalabalık olarak gemi zuhur etti [*göründü*]. İskeleye bağlı olan diğer iki vapurun üstüne yanaşmak için uğraşmaya başladı.

Yanaşması, bağlanması, iskelelerin verilmesi sürüyor ve Samim, Nevhiz gelmiş olsa bile Kadıköyü'ne gidip avdet [*dönmek*] için vakit kalmadığını düşünerek o kadar hazırlandığı bugünkü saadetin mahvolduğuna yanıyordu.

"Ya yine gelmemişse!" diye düşündü ve bu o kadar acı bir darbe oldu ki sendeledi.

Bu esnada ilk müşteriler çıkmaya başlamışlardı. Samim dalgın gözleri, meşgul dimağıyla önünden geçen insanlara bakıyordu. O kadar dalgındı ki, Nevhiz'i geçseydi fark etmeyeceğini düşündü; zihnini toplayıp öyle bakmaya başladı ve bilhassa ara sıra peyda olan toplu kadın kalabalığına gözlerini dikiyor, aralarında onu arıyordu.

Vapurun boşalması hayli vakit aldı. Onun ilk gürültüyle çıkmayacağını bildiği için kalabalık iyice azaldığı, son müşterilerin tek tük çıkmaya başladıkları vakit hâlâ ümidi vardı. Fakat nihayet kimse görünmez oldu ve memurlar kapıları kapadılar.

Orada ezilmiş, makhûr [*kahrolmuş*], bir heyula gibi duruyordu. Birdenbire aklına geldi. "İhtimal ben görmeden çıkmıştır, otomobilde beni bekliyordur!" diye kendini büyük bir heyecanla yukarı attı.

*

Otomobile yaklaşırken son kozunu oynayan meyus [*umutsuz*] oyuncular gibi feci bir tehalük [*atılma*] içinde çırpınıyordu.

Birdenbire onun gölgesini gördüm zannetti. Ah evet, oydu. Ah muazzez, muazzez mevcut [*varlık*]!

İçeri atladı, sevinci o kadar canlıydı ki gözlerine yaş gelmişti.

"Ne oldu, niçin? Nasıl oldu?"

İlk sualleri soruyorlar, cevapları veriyorlardı. Samim otomobilin Kadıköy iskelesini geçtiğini fark etti, şoförü durdurdu.

O zaman Nevhiz'e anlattı. Evin Kadıköyü'nde, Moda'da tutulduğunu, fakat gidip rahat rahat dönmek için vakit kalmayacağını söyleyerek ne yapabileceklerini sordu.

Nevhiz bu gece Çengelköyü'ne gideceği için, geç vakte kadar Kadıköyü'nde kalabileceğini söyledi ve evi merak ettiği için hemen köye gitmek arzusunu gösterdi.

"Yalnız vapura ayrı girelim, belki tanıyan bulunur" dedi.

*

Köye çıktıkları vakit Samim ile kapalı bir faytona bindiler.

O vakit anlattı:

"Aman evimizi görünce bayılacaksın. Evvela tasavvur et ki geniş, büyük bir sokakta yalnız bizim ev var. Hiçbir tecessüs, keşif, takip tehlikesi yok. Sonra evin içi, ah onu görünce..."

Biraz sonra araba sokağa dahil olmuştu. Samim cebinden anahtarı çıkardı, kapıyı açtı. Sofaya yüksek, geniş dallı çiçekler koydurmuştu.

Nevhiz ilk söz olmak üzere:

"Yalnızız değil mi?" dedi.

Samim:

"Evet, hizmetçi ile aşçıya geceye kadar izin verdim" diye cevap verdi.

Aşağı inen merdiven kapısını açtı, merdiveni gösterdi. Sonra kapadı ve üstündeki anahtarı çevirdi:

"İşte" dedi; "işte, aşağısı ile hiç rabıta [*bağ*] kalmadı. İnsan olsa bile şu anahtar çevrilince, artık bitti demektir. Ne güzel değil mi? Şimdi bu kat kâmilen bizim."

Orta salon kapısını açtı, salonun loşluğu arasında pencerelerden bahçenin peri rüyalarına benzeyen güneşli yeşil manzarası gayet latif bir tesir yapıyordu.

Nevhiz içeri girerek:

"Aman ne latif, ne kadar latif!" diye ellerini kavuşturdu.

Samim şevk ve şitabla [*coşku ve aceleyle*] koştu, balkon kapısını açtı, içeri sanki yeşil bir hava serinliği doldu. Balkona çıktılar, bahçenin güneş dalgalarıyla yaldızlı gölgesini seyrettiler. Oradan yatak odasına geçtiler.

Nevhiz memnun, meftun [*hayran*] seyrediyordu. Samim tuvalet masasının üzerini pudralarla, kokularla, türlü tuvalet levazımıyla [*gereçleriyle*] doldurmuştu. Genç kadın, kadınlığın sırr-ı mevcudiyeti [*varlık sırrı*] olan ince bir merakla bunları hemen muayene etti; her birine ayrı bir seda-yı hayret ve memnuniyet izhar ediyordu [*hayret ve memnuniyet sesi çıkarıyordu*].

Oradan yemek odasına gittiler.

Sofrada istakozlar, piliçler, yemişler, börekler, her şey, her şey son derece itinayla hazırlanmıştı. Köşelerde yeşillikler, çiçekliklerde rengârenk güller, karanfiller vardı.

Nevhiz küçük evin bütün teferruatını ayrı ayrı tetkik ettikten sonra dedi ki:

"Sadece söyleyeyim ki hayran oldum" dedi. "Bilhassa tertibe, sanata, inceliğe. Burada yalnız erkek bilgisi değil, kadın ruhu var. Pek beğendim, bravo!"

*

Samim, çarşafını çıkarıp rahat etmesini rica etti.

Soyunmak için yatak odasına geçmişlerdi. Samim, armuarın kapısını açtı, Nevhiz o zaman bir kadın tertibiyle tanzim edilmiş bohçalar, kutular, asılı renk renk penivarlar,[13] matineler[14] gördü. Minnettar bir nazarla bakarak:

"Hiçbir şeyi unutmamışsınız Samim Bey" dedi. "Yegâne bir adamsınız."

Samim, pür-şükran [*şükran dolu*] bir tebessümle:

"Mademki bende kadın ruhu olduğunu söylüyorsunuz, müsaade ediniz de size bugün kameryeralık[15] edeyim" dedi.

Ve asılı olan bir matineyi alıp ona yaklaştı. Nevhiz şen bir tavırla "Haydi!" dedi.

Ve göğsünü çözerek bluzunu çıkarmakla meşgul oldu. Bluz açılıp sıyrıldıkça altından o kadar ilahî ve gizli hazineler inkişaf ediyordu [*açığa çıkıyordu*] ki Samim titremeye başlamıştı. Şimdi Nevhiz omuzları, kolları, göğsü çıplak, yalnız bir korsajla kalmıştı. Bu o kadar genç, o kadar latif vücut Samim'i öyle bir çılgınlık havası ile sardı ki onu matine ile değil, serâpâ [*baştan ayağa*] kendi kollarıyla ihata etti [*sardı*].

13. (Fr.) Peignoir: bornoz. (ç.n.)
14. (Fr.) Matiné: sabahlık. (ç.n.)
15. (Fr.) Camerier: kâhya. (ç.n.)

Dudaklar birbirine kenetlenmiş, inleye inleye yatağa yuvarlandılar.

*

Yarım saat sonra ikisi de salonda minderde oturuyorlardı. Samim Boğaziçi'nde gezdiği evleri tarif ediyordu. Nihayet mahallenin kenarlığı, sokağın tenhalığı onu nasıl hemen cezbettiğini, sonra içerisini, bu kadar mürettep ve mevzun [*tertipli ve ölçülü*] bulunca nasıl sevinerek hemen tuttuğunu anlattı. Nihayet:

"Siz de Beykoz'dan gelirken Üsküdar'a çıkarsınız. Oradan bir otomobile atlar buraya gelirsiniz. Avdette [*dönüşte*] de öyle. İstanbul'dan dolaşmaya hiç hacet yok."

Nevhiz evi pek beğenmişti.

"Başka anahtarı var mı?" dedi.

Samim, iki anahtar olduğunu söyleyince bunun birisini kendine vermesini rica etti.

Sonra yemek yediler; sonra yine yattılar. Saat dokuza kadar evde kaldılar. Dokuz'da bir otomobile binerek Samim onu Üsküdar'a kadar götürdü. Ve son vapura bindirip kendisi avdet etti.

Beşinci Kısım

Güvercin

Otomobil Kadıköy iskelesinden Çarşı boyuna dönmüş, Ermeni Kilisesi hizasına gelmişti ki orta meydanda yanan fenerlerin aydınlığında Şeref Bey'i görüyorum zannetti. Hemen şoförü durdurdu, otomobilden atlayarak ona yetişti. Evet, oydu, Şeref Bey'di. Nasıl, demek ki onlar avdet etmişlerdi.

O, telaşlıca Mühürdar'a doğru yürüyordu. Arkasından yetişip yavaşça elini tuttu. Şeref Bey bu hareketten son derece mütehayyir [*şaşırmış*], aksice bir çehre ile döndü fakat karşısında Samim'i görünce, bu aksilik birden son derece parlak bir memnuniyetle inkişaf etti [*gelişti*].

Kendine has gürültülü ve süslü tavır ve edayla:

"Vay efendim!" diye haykırdı. "Aman beyefendi hazretleri. Siz ha... Lakin nasıl oldu, böyle nereden?.."

Samim, otomobilde giderken kendisini tanıdığını ve hemen atlayıp yetiştiğini anlattı.

"Ne vakit teşrif buyuruldu?" diye sordu.

Şeref derin bir inkisâr [*kırılma*] çehresiyle:

"Geçen hafta geldik" dedi.

Sonra ilave etti:

"Yani" dedi, "yani o latif rüyadan sonra şimdi hakikatin izdihamı [*yığılması*], çirkinliği içinde boğuluyoruz. Aman efendim, o ne hayat, ne hayat! Sadece altın bir rüya!"

Bilhassa Oostende'ın deniz mevsimi hayatını tarif ediyor ve "Gelen ben değilim, cenazem!" diye yanıyordu.

Samim, "Pertev nasıl?" diye sordu.

Şeref hicranlı bir iç çekmesiyle:

"Pertev gelmedi ki" dedi. "Biz burası için hareket ettiğimiz vakit o Yezdan ile İngiltere'ye geçti. Onlar zannederim kışın da gelmeyecekler. Biz Pervin'le yalnız geldik... Ben de gelmek istemiyordum ama Pervin daha ziyade kalmak istemediği için... Hiç bunu anlar mısınız azizim? Avrupa'dan, Avrupa hayatından insan sıkılır mı? Fakat Pervin sıkıldı. Onun rahatsız olduğunu, hoşlanmadığını gördüm. Ben de muvafakat ettim, geldik. Fakat nasıl bir mecburiyetle, tasavvur edemezsiniz azizim! Şimdi sanki burada Feneryolu'ndaki hapishanede daha ziyade eğlenecek. Anlatamadım ki... İstanbul da İstanbul diye tutturdu... Bütün gezdiğimiz o cennet gibi bir yeri güzel bulmuyor, daima yüzünde hasret ifadesiyle, ah ü vah ile geçiriyordu."

Samim tebessümle:

"Evet, garip" diye cevap verdi.

Ağır ağır yürüyerek Mühürdar'a doğru ilerliyorlardı.

Samim, "Şimdi neredesiniz, nasıl vakit geçiriyorsunuz?" diye sordu.

"Fahire, kocaya varıp gittiği için... Ha sahih, sizin bundan belki haberiniz yoktur... Evet, Fahire de kocaya vardı ve Büyükada'ya bir aileye gelin gitti... Ha, ne diyordum, ev de gittiği için pek yalnız kalmış olan hemşire rica etti, sonra ben de elbette ne olsa Feneryolu Akbaba kabristanından daha şen, daha hiç olmazsa merkezdir, daha kolay eğlenilebilir diye tervic ettim [*destekledim*], burada Feneryolu'nda hemşire ile beraberiz."

*

Sonra birdenbire bahsi değiştirerek:

"Lakin" dedi, "lakin size ne oldu? Geldiğimiz geleli sizi sormadığım kimse kalmadı. Biz gideli iki aydır bir kere olsun hiçbir yerde görünmemişsiniz. Siz nerelerdeydiniz?"

Samim hafifçe kızararak:

"İzmit'te çiftliğe gitmiştim. Validem bırakmadı... Ben de bir iki gün evvel daha yeni geldim" dedi.

Şeref devam ediyordu:

"Hatta Paşa bile taaccüb ediyordu [*şaşıyordu*]. 'Samim Bey ortadan habersiz kayboldu, acaba niçin?' diye sorup duruyordu."

Küçük bir sükût oldu. Şimdi orada tevakkuf etmişlerdi [*durmuşlardı*].

Şeref artık vedaya hazırlanıyordu.

"Ben buraya geldim. Tekrar geçen seferki Avrupa avdetinde [*dönüşünde*] olduğum gibi sıkıntıdan boğuluyorum" dedi. "Bereket versin kulübe. Ufak bakara partileri oluyor... Burada biraz nefes alabiliyorum."

Samim, nihayet Şeref'in elini uzatarak, "Buluşalım, görüşelim beyefendi" dediğini gördü.

Ve hanımefendiye, Pervin Hanım'a arz-ı hürmet ettiğini [*saygılarını sunduğunu*] söylüyordu.

Fakat Şeref cevaben:

"Başüstüne ama siz kendiniz gelmeyecek misiniz?" diye sordu.

Onun tereddütünü görüp:

"Bizim köşkü bilirsiniz değil mi?" dedi. "Bilmeseniz de gayet kolay. Feneryolu'nda Şakir Paşa Köşkü. Pervin sizi görürse son derece memnun olacaktır. O, İstanbul'a gelirken burada eski hayatı bulacağım zannediyordu. Fakat şimdi Yezdan da, Fahire de uçmuş, kafes bomboş. Bunun için son derece sıkılıyor ama cezasıdır, çeksin, değil mi beyefendi? Ey orövuar..."

Samim tekrar kendisi gelip arz-ı hürmet edinceye [*saygılarını sununcaya*] kadar lütfen tavassut buyurmasını

[*aracılık etmesini*] rica etti ve ayrıldılar. Şeref, kulübün kapısından girip merdivenden çıkarak kayboldu.

Samim karanlıkta Moda'ya doğru yürümeye başladı.

Kendi kendine "Onlar geleli bir hafta olmuş. Halbuki Nevhiz bana hiç bahsetmedi" diye düşünüyordu.

Bu hareketten Nevhiz'in Pervin ile temasını istemediğini, yalnız Pervin ile değil, bütün aile ile rabıtasını kat' etmek [*bağını kesmek*] emelinde olduğunu anlıyordu. Bunu münasebetlerinin onların arasında keşfolunması endişesine hamletmek lazım gelseydi, Pervin'in avdetini niçin gizlemişti?

Evet, "Pervin geldi, fakat siz yine evvelki gibi gelmeseniz, görüşmeseniz iyi olur!" diyemez miydi?

Demek ki Nevhiz'de gizli, ince, başka hisler ve hesaplar vardı. Bu hesaplar ne dereceye kadar Pervin'le temasa taalluk ediyordu [*görüşmeyle ilgiliydi*], bunu tayin etmek şimdilik mümkün değildi, fakat Samim ilk mülakatta [*buluşmada*] bunu anlayabilirdi.

Bir kere bu kadar bir şüphe hâsıl olduktan sonra onun haberi yokken, öyle sualler soracaktı ki vereceği cevaplardan Nevhiz'in hissiyatını ve âmâlini [*duygularını ve emellerini*] keşf ve tayin etmek pek kolay olacaktı.

Sonra Pervin'i düşündü.

Demek ki o gelmişti. O zaman, onun nur ve masum mevcudiyetini düşünmek bile kendisinde hararetli bir şefkat hissi peyda etti. Onun kendisine karşı nasıl sıcak bir samimiyetle hitap ettiğini gözünün önüne getirdi. Yolda bütün bu teessürle [*etkilenmeyle*] doluyken eve girer girmez "o"nun nefis kadın kokusuyla meşbu [*dolu*] havadan sermest [*sarhoş*] oldu ve Pervin'den tekrar Nevhiz'e geçti.

*

Nevhiz bir daha beş gün sonra geldi.

Fakat ilk lakırdı olarak dedi ki:

"Talihine küs, geldim ama hiç kalmayacağım. Şimdi yine Çengelköyü'ne gidiyorum."

Samim'in yüzü birden o kadar morarmış, gözleri o kadar müthiş bir surette kararmıştı ki, genç kadın bu nâgehanî tebeddülden mebhût kalarak [*ani değişiklikten şaşırarak*]:

"Ne oluyorsun Allah aşkına?" diye sordu. "Ne oluyorsun? Hasta mısın? Nen var?"

Samim acı bir hande ile [*gülüşle*]:

"Hiç!" dedi.

Nevhiz uzattı:

"Nasıl hiç? Yüzünde ne fırtınalar, gözlerinde ne şimşekler var, bir kere görsen."

Samim acı acı:

"Onları görmüyorum ama kalbimin nasıl yırtıldığını hissediyorum..." dedi.

Nevhiz müstehziyane [*alaycı biçimde*]:

"Ha sahih..." etti. "Ben de ne kadar sersemim. Hâlâ keşfetmiyorum. Bütün bunlar bırakıp gideceğimi söylediğim için değil mi? Ah ne büyük felaket! Daima mübalağalı, daima buhranlısın. Bense, görüyorsun ki her vakitki gibi sade, tabii duruyorum. Çünkü her şeyde bu kadar buhrana, bu kadar mübalağaya boğulmak bana pek gayr-i tabii [*doğallıktan uzak*], pek cebrî [*zorlama*] görünüyor."

Bu sözlerin her birine karşı Samim'in yüzünde derin bir iğbirar [*kırgınlık*] bulutu çöktüğünü farkediyordu. Tesirini tahfif [*hafifletmek*] için sözün cereyanını değiştirdi:

"Canım" dedi, "canım bir kere evvelce sor, anla, dinle. Ne olduğu hakkında bir fikir edin de sonra müteessir ol, sonra buhrana kapıl. Hayır, sende ilk anda hemen heyecan, hemen buhran."

Sonra izah etti:

"Dün akşam" dedi, "Çengelköyü'nden telgraf aldım. Kardeşim pek fena hastaymış. İki gündür otuz dokuz, kırk derece harareti varmış. Doktorlar bir şey teşhis edemiyorlarmış. Tifo olmasından korkuyorlarmış. Bugün sana evvelce söz vermemiş olsaydım doğru oraya gidecektim. Fakat senin bu

hastalığını, bu garip halini bildiğim için, evvela seni görüp anlatıp sonra oraya gitmeye karar verdim. Halbuki bu fedakârlığım yine beş para etmedi. Güya seni darıltmamak istiyordum, işte yine müteessirsin ve yine darıldın."

Bu mübalağalı hassasiyete karşı birdenbire bir kadın öfkesiyle:

"Seninki bu adeta çocukluk..." diye şikâyet etti. "Bugün görüşmezsek sanki ne olur? Başka gün yok mu? Ben itiraf ederim ki bu derece delilikten bir şey anlamıyorum..."

*

O sükûnetle bu sözleri söylerken, karşısında Samim bugün için hazırladığı bütün muazzez bayramın, parlak tasavvurlarının yine kim bilir kaç gün teehhür edeceğini [*gecikeceğini*], uzun günler, yalnız, yapyalnız, ondan bir haber gelecek diye bekleyerek ne kadar sıkılacağını, nasıl boğulacağını acı acı düşünüyor ve ezilmiş, makhûr [*kahrolmuş*], ölmek isteyerek soluyordu.

Nevhiz, onun yüzündeki teessür alâimine [*üzüntü belirtilerine*] bakarak:

"Oh yarabbim!" dedi derin bir şikâyetle; "oh yarabbim, bu kadar asabiyet, bu derece hassasiyet kadınlarda bulunmaz."

Samim, o vakit birkaç kere söylemek istediği halde, kendini men ettiği sözü söyledi:

"Evet" dedi, "evet, sevmeyenler, tabii, sizin gibi sakin kalırlar, lakayt kalırlar. Fakat sevenler, kadın olsunlar, erkek olsunlar, hatta kahraman bir erkek bile olsalar, severlerse, kalpleri varsa, elbette ve elbette benim gibi, tıpkı benim gibi mustarip ve perişan olurlar."

Nevhiz şuh bir kahkaha ile nurlanarak:

"Doğrusunu itiraf edeyim mi" dedi latife eder gibi; "doğrusunu itiraf edeyim mi? Ben kadın olduğum halde bu kadar heyecanı anlamıyorum ve fazla buluyorum. Yoksa acaba sevmiyor muyum?"

Sözün burasında Samim'in gözlerindeki derin, derin yeisten korkarak hemen latife ettiğini temin etti [*şaka yaptığına güvence verdi*]:

"Şaka, vallahi şaka söylüyorum. Sevmeyecek olsam, buraya şeytanlar için mi geleceğim? Değil mi ama, değil mi?" diye ısrar etti.

Şimdi onun dizine oturmuş, eliyle saçlarını okşayarak, küçük buselerle kulaklarının memesini dişleyerek, şuh ve nevazişkârane [*gönül alırcasına*] kendini affettirmeye çalıştı.

Samim bu buselere, bu oyunlara rağmen içindeki tehevvürün [*öfkenin*] gayr-i kabil-i izale bir surette [*giderilemez bir biçimde*] köklendiğini hissediyordu. Bu esnada Nevhiz tekrar "Hiç metin değilsin!" dedi.

Delikanlı tekrar etrafını kan içinde görecek kadar müthiş bir tehevvürle sarsılarak:

"Demek metin olduğumu, sizi bârid, câmid [*soğuk, donuk*] bulduğum halde şikâyet etmeden lakaydane [*kayıtsızca*] gönderdiğimi istiyorsunuz öyle mi?" diye haykırdı. "Peki... Bundan sonra yemin ederim ki benden hiç şikâyet işitmeyeceksiniz. Şimdi de, rahat rahat gidebilirsiniz. Hem hiç rahatsız olmadığıma emin olarak!"

Nevhiz şüphe ve şikâyetle bakarak:

"Ama eminim ki yine dargınsın.." dedi.

Samim cebrî [*zorlama*] bir sükûnla:

"Hayır, hayır, hayır..." diye mukabele etti. "Niçin dargın olacağım? Metin olmak lazım değil mi? Metin olan adam hiç böyle ehemmiyetsiz bir şey için darılır mı?.. Değil mi?.."

*

Eliyle alnını sıktı. Başının içinden derinden bir ağrının yükseldiğini hissediyordu. Dünyada hiçbir şey şu anda onu memnun etmek değil, memnun olmak nerede, ruhunu tazyik eden elem ve ıztırabını hem zerre kadar tahfif edemezdi [*hafifletemezdi*]. Onun asıl infiali [*kırgınlığı*] Nev-

hiz'in kalmamasından, gitmesinden ziyade, lakaytlığından, teessürsüzlüğündendi. Her halinden belliydi ki onun için gitmekle kalmak arasında hiçbir fark yoktu. Hiç sevse böyle lakayt olabilir miydi? Fark varsa bile daha ziyade gitmek istediği anlaşılıyordu. Çünkü bu suretle sevmediği bir adamın buselerinin ezasından kurtulmuş olacaktı.

Evet, onun her an tetkik ve tahlil ettiği tavırlarından, sözlerinden, nazarlarından [*bakışlarından*], en gayr-i mahsus [*sezilemeyen*] hallerinden bugüne kadar anlamaktan, karar vermekten korktuğu halde, en nihayet bu neticeye vasıl oluyordu: Bu kadın en galeyanlı teslimiyet anında bile Samim'in istediği kadar açık ve halis değildi. Bütün neşesine, bütün inbisatına [*genişlemesine*] rağmen, onun aşkına kendinden beklediği gibi bir aşkla mukabele etmiyor ve onu istediği gibi sevmiyordu. Ve bu, hayatının en akur bir seretanıydı [*yırtıcı bir yengeciydi*]. Onu her an kemiriyor, dişliyor, yıkıyordu. Bütün ümitlerine rağmen kendini ona sevdiremediğini, böyle kabul ve tasdik etmeye mecbur oldukça, dünyaları yakmak, kâinatı yıkmak ister gibi kuduruyordu. Ve boynu kırılmış, bükülmüş, kendi kendine en derin bir taharrüşle [*tırmalanmayla*] itiraf ediyordu ki ne yapsa, ne yaparsa, buna karşı bir şey yapmak mümkün değildi.

Şimdi ruhunda ölüm hicranı olduğu halde ona bakıyordu ve onun büyük bir tereddütle sarsıldığını, kendini müteessir gördüğü için gitmeye razı olamadığını anlıyordu. Buraya gelince tekrar isyan etti. Onun aşka bîgane [*yabancı*] herhangi bir hisle kalmasını kabul edemezdi. Bunun için kuvvetle ısrar etti; gidip hasta olan hemşiresini görmesini, bir felaket olursa, kendisini mesul addederek ölünceye kadar muztarip olacağını söyledi. Hatta bilâ-tereddüt [*duraklamaksızın*] tebessüm etti; kalması ne kadar mesut edecekse, gitmesi daha ziyade mesut edecekmiş gibi ısrar ediyordu.

Ve Nevhiz kapıda beklettiği otomobile binip de sokağın köşesinde kaybolduğu vakit, omuzları çöküp son derece

acı bir hıçkırık içinde "Daha bir ay geçmeden!" diye inleyerek mindere düştü.

Daha bir hafta evvel şu aynı minderin üstünde onu nasıl zevk ve teşennücle [*kasılmayla*] derâguş [*kucakladığını*] ve mesut ettiğini düşünüyordu.

Evet, şüphesiz, hiç şüphesiz sevmiyordu. Eğer sevseydi, elbette böyle hissiz, câmid [*donuk*] görünmezdi. Bugün o kadar bekledikleri bu saadetten mahrum kalacakları için onun da kendisi gibi müteessir olması lazım gelirdi ve Samim anlasaydı ki o da dil-hûndur [*içi kan ağlamaktadır*], evet, onun da hatta zerre kadar olsun müteessir olduğunu hissetseydi, saadetle, kemal-i samimiyetle [*tam bir samimiyetle*] birlikte çekilen bir felaket, bir musibet gibi iştirak-i hissiyatla [*duygularına katılarak*] sevine sevine razı olurdu.

Halbuki o, kalbine zerre kadar tesiri olmayan adi bir vakadan bahseder gibi "Talihine küs!.." diyordu. Hiç müteessir değil, adeta memnun gibi... Samim ise isterdi ki "Talihimiz!" desin... Ve onu kendisinden hiç, hiçbir şeyde ayırmasın, ayıramasın ve ayırmak istemesin... Evet, sevse böyle yapmaz mıydı?..

Demek ki sahihten sevmiyor muydu? Onun kalbinde kendine karşı bir hararet, bir aşk yok muydu?

Hatta kendisi itiraf etmemiş mi, "Kadın olduğum halde bu kadar zaafı, heyecanı anlamıyorum!" dememiş miydi? Demek ki sevmiyordu... Demek ki... Demek ki...

Samim deli olacağından korkacak kadar feci bir fütur [*bezginlik*] içinde boğuluyordu.

Ve fesini kapıp sokağa fırlamaktan başka bir şey yapamazdı. Sokakta bilmeyerek, görmeyerek rasgele, öylece ilerledi.

*

Uzun uzun yürüdü. Kendini yormak, akşam eve girdiği zaman hayvanlar gibi yatağa atılıp uyuşmak istiyordu. Bu esnada kendinin Kızıltoprak'ta, Ihlamur Caddesi'nde

olduğunu fark etti ve derin bir ah ile "Ah Pervin... Masum ve melek Pervincik" diye sızladı.

Şimdi hemen giderse, onu görmek mümkün olduğunu düşününce nihayetsiz bir nefha-yı şifa [*şifa üflemesi*] ile kuvvet bulan hastalar gibi oldu. Beynini tazyik eden sis, bir rüzgâr darbesiyle dağıldı.

O nur mahluku bu hissiz, câmid [*donuk*] kadın için elinden kaçırmış, şimdi böyle feci, vahşi elemler arasında yuvarlanıyordu. Bu ceza ne kadar haklıydı!

"Evet, evet, ona gideceğim" diye hızlı hızlı yürümeye başladı. Feneryolu Caddesi'nde ilerliyordu.

Sonra da onu inzivaya mahkûm ediyor, haftada verdiği iki üç saatlik karışık zevk için onun o kadar parlak geçmesi mümkün olan hayatını haczediyordu. "Zalim ve müstebid kadın!" diye söylendi.

Fakat deminki pek şedid [*şiddetli*] hummadan sonra şimdi gelen sükûn onu makul muhakemeye sevk ettiği için kendi kendine ta mevcudiyetinin umkundan [*varlığının derinliğinden*] yükselen itiraz sedasını dinlemekten de hâlî [*boş*] kalamıyor ve Nevhiz'in kendisine "Daima mübalağa, daima galeyan!" diyen sedasını işitir gibi oluyordu. Acaba öyle miydi? Bu boş bir mübalağa, sade bir galeyandan mı ibaretti?

Nevhiz'in kendi istediği kadar hararet göstermediğine hiç şüphe yoktu, fakat bundan onun hiç sevmediğine hükmetmek biraz mübalağa değil miydi? O zaman onun "Sevmesem buralara şeytanlar için mi geleceğim?" diyen sesini işitti. Evet, bu kadın, evlendiği zamandan beri başka hiçbir erkeğe göstermediği müsaadeyi ve lütfu kendisine bahşetmişti. Sonra, her gün görülen kuş beyinli kadınlardan da değildi ki yeni bir numune bulmak zannıyla, yeni bir tahassüsle [*duygulanmayla*] titremek arzusuyla kendini avlamış olacaktı.

"Evet, hakkı var. Ben daima mübalağa ve buhrana mağlubum ve bugün yine bu buhrana kapıldım!" diye kabul etti.

Oradan geçen bir adamdan sorup Şakir Paşa Köşkü'nün nerede olduğunu öğrendi ve yürümekte devam etti. Fakat bütün bu esnada Nevhiz'le bir kere görüşüp fikir ve kararını anlamadan Pervin'i görürse, ihtimal Pervin sonra onunla görüşürken Samim'i gördüğünden bahsederek bir aksilik çıkar diye düşünüyordu. Öyle ki köşkün önüne gelmişken geri dönerek Fener'e doğru yürümeye başladı.

Fener'e geldiği vakit içinde derin bir hasretle:

"Ah, sevmek ve sevişmek için ne emsalsiz yerler!" acısını sızlıyordu.

Deniz sîmîn [*gümüşten*] bir incila [*parlaklık*] ile süzülüyor, sema bakir bir mahmuriyetle derinleşiyor, arkada, ta arkada Bozburnu uzakların âguşunda [*kucağında*] dumanlanıyor, Adalar, daha yakın, yeşil kabartılarla yekpare denilecek kadar birbirine yapışık, daha derin, daha bariz tecessüm ediyordu. Birkaç duman dalgası havada şuhane [*şuhça*] bir iltiva [*sarılma*] ile asılmış, nazlı nazlı yayılmış, uzamış bir halde sallanıyordu. Sağında, Kalamış'tan başlayıp Moda'ya kadar giden sahilde yeşiller daha canlı, renkler daha ateşli görünüyor, sonra Moda'nın ilerisinde, daha uzak görünen Rumeli kıyısı yayılıyordu.

Arabalar tek tük çiftler, kadın erkek gruplar tenezzüh için çıkmışlar, geziyorlardı.

Deniz o kadar yumuşak görünüyordu ki insan âguşuna [*kucağına*] atlamak, içinde gömülmek, lazımsa orada can vermek isteyecek kadar derin bir tahassüs duyuyordu.

"Ah ne yazık!" diye düşündü, "Şimdi o da beraber olsaydı..."

Acı acı, "Şimdi o Akbabacığına gitmiş, kümesine sokulmuş, tünemiştir!" diye eğlenmek istedi.

Ağır ağır avdet etti. Sahilde yürürken uzaktan Anadolu vapurunun geldiğini gördü. Biraz adımlarını sıklaştırarak iskeleye yetiştiği vakit vapur daha yeni yanaşmıştı. Kalabalık arasına karıştı, bir çeyrek sonra Moda iskelesindeydi.

Şimdi güneş gurup etmiş, hava hazin bir esrar içinde solmuştu.

Bu gece şayet uyuyamazsa ne yapacağını korkuyla düşünüyordu. Beyoğlu'nda olsaydı, gürültü arasında vakit geçirmek için türlü eğlence yerleri çoktu.

O esnada pek yakından bir musiki sesi işitti. Başını kaldırıp baktı. Siren Gazinosu'nda vapurun şerefine şetaretli [*neşeli*], allegro bir hava çalıyordu.

Merak etti, oraya çıkıp bir masaya oturdu. Bazı masaları işgal etmiş olan müşterilerin arasında üç dört Rus dilberi kelebekler gibi rengîn [*renkli*] telatumlarla [*dalgalanmalarla*] raks-âver [*dansı akla getiren*] bir yürüyüşle, teklifsiz tavırlarla dolaşıyorlar, gidip geliyorlardı. Bunların pudradan sararmış yüzlerinde dudakların sert kırmızısı bir sahtelik ra'şesi [*titremesi*] veriyordu.

*

Kızların bir tanesi nazlı nazlı onun masasına geldi. Mahmur bir işvekârlıkla [*içkiden sersemlemiş bir işvelilikle*] ve Fransızca olarak:

"Mösyö dezir?"[1] diye sordu.

O vakit Samim son günlerde nasıl esaslı bir tebeddüle düçar olduğunu [*değişime uğradığını*] haşyetle [*korkuyla*] anladı. Zira daha on beş, yirmi gün evvel Beyoğlu'ndayken bazı geceler Rus kabarelerine gittiği olurdu ve orada gördüğü bu boyalı kadınlara karşı şimdi duyduğu bu derin istikrah ra'şesini [*tiksinti titremesini*] duymamıştı.

Nevhiz'i bir kere tattıktan sonra kendisi için başka hiçbir kadının zevki kalmadığını anlıyordu. Fırladı, kalktı. Onu deli olmuş zannıyla arkasından kahkahalar koyuveren Rus dilberinin önünden geçti, kendini aşağıya rıhtıma attı. Koşa koşa eve gidiyordu.

---

1. (Fr.) Monsieur désire: bayım arzunuz. (ç.n.)

Evde onun ipek, nur, çiçek vücudunun tedevvürleriyle [*yuvarlaklarıyla*] şekillenmiş, onun rayihalarıyla [*kokularıyla*] sermest olmuş yatağa atılacak, orada ağlayacak, sızlayacak, inleyecek, bu nefis, yüz bin kere emsalsiz nefis ve leziz kadının kendini niçin istediği gibi sevmediğini düşünerek harap ve tebah [*yıkılmış*] sızlayacak, dövünecek, matem tutacaktı.

Evinin sokağına girip kapısını açtı, salon kapısının camından içerde aydınlık olduğunu gördü, hizmetçilerin yaktığını düşünerek lakaydane [*kayıtsızca*] iç kapıyı açtı.

Bir anda deli oluyorum zannetti. Çünkü orada minderde uzanmış, kitap okumakla meşgul Nevhiz'i gördü.

O, başını çevirmiş, şimdi kendine bakıyordu. Dudaklarında incili bir tebessüm, elini sallayarak kendisini selamlıyordu.

Deli gibi koştu, onun önüne yere düştü, diz çöktü, "Ah Nevhiz, Nevhiz!" diye hıçkırdı.

Şimdi iki vücut birbirine kaynamış, ihtizar [*can çekişme*] iniltileriyle, teşennüc sayhalarıyla [*kasılma çığlıklarıyla*] minderin üstüne yuvarlanmışlardı.

Kendilerine geldikleri vakit Nevhiz:

"Bak görüyor musun?" dedi, "Seni mahzun bırakmaya kalbim razı olamadı, yine geldim. Hem sabaha kadar beraberiz. Böyle daha iyi değil mi?"

Samim, hemşiresinin nasıl olduğunu sorduğu vakit ağzında şeytan, çapkın bir tebessüm ateşlendi:

"O sahih değildi ki... Ben mahsus uydurdum... Bu akşam, burada kalmak istiyordum... Bunu sana gelince söylesem, şimdi duyduğun zevki duymazdın... Bunun için sana oyun yaptım..."

Samim onu şamarlamak ister gibi:

"Ah, kedi hanım..." diye serzeniş etti. "İşin gücün oyun... Çengelköyü'ndeki gece de böyle yapmamış mıydın? İnsanın kalbini evvela burkup ezerek, sonra bahtiyar etmesini ne kadar seversin... Karşındaki insanın neler çekeceğini hiç düşünmezsin... Hiç acımazsın... Şairin dediği gibi:

Mısrın o şîvekârına benzer ki tıynetin
Öldürmedikçe vaslını etmezdi râygân"[2]

Nevhiz, şayan-ı perestiş [*tapınmaya layık*] bir gamzeyle omuzlarını silkerek:

"Bunda acınacak ne var?" dedi. "Bilakis hiçbir kimseye nasip olmayan kıskanılacak bir saadet! Keşke sen de bana yapsan!"

*

Samim, çocuklar gibi şen ve pür-gû [*geveze*] idi.

"Biliyor musun ne yapacağız?" diye sordu. "Sen başına bir eşarp alacaksın, ben yeni şıklar gibi, fessiz, öylece, kol kola, iki sevda-zede [*sevdalı*] gibi sokağa fırlayacağız. Burada bizi kim tanıyacak? Bahusus gece vakti. Vapur iskelesinde bir Rus gazinosu var, doğru oraya gideceğiz. Orada a la rus bir dine yapacağız.[3] Ve votka, şampanya, viski, kokteyl, ne bulursak içeceğiz. Güzel bir Rus kuarteti var. Sonra İstanbul'un en şairane, en latif bir noktası. Bu gece galiba mehtap da var. Ah bu akşam bu lütfunla beni nasıl mesut ettiğini kabil değil anlayamazsın, kabil değil Nevhiz! Sonra bir sandala bineriz, denizde gezeriz. Fenerbahçe'ye gideriz."

Ve öyle yaptılar. Yediler, içtiler, yürüdüler, gezdiler. Gece yarısını geçe yuvalarına döndüler, soyundular, yattılar ve mesut bir aşk derâguşu [*kucaklaşması*] içinde, birbirinin göğsünde şehvetten sermest ve bitap [*sarhoş ve takatsiz*] çarpındılar, çırpındılar ve sonra daldılar, uyudular.

*

2. Tevfik Fikret'in dizeleri. "Senin karakterin Mısır'ın o işveli dilberine benzerdi. Öldürmedikçe vuslatına erdirmezdi." (ç.n.)

3. Rus usulü bir akşam yemeği yiyeceğiz. (ç.n.)

Bundan sonra haftada bazen bir, bazen iki defa buluşmak üzere bilâ-arıza [*pürüzsüz*] yirmi gün kadar geçti. Mülakatlardan [*buluşmalardan*] Samim derin bir vecd havası ile çıkıyor ve bir daha görüşünceye kadar hep bu zevkin teferruatını, tafsilatını, en ince hutûtunu [*çizgilerini*], en gayr-i mahsus [*sezilemeyen*] noktalarını tespit ve tahatturla [*hatırlamakla*] meşgul olarak geçiriyordu.

Denilebilirdi ki o istisnasız, dakikalarına, saniyelerine varıncaya kadar bütün günlerini, bütün saatlerini hep Nevhiz ile geçiriyor, ondan ayrıldığı tek saniye bile bulunmuyordu.

Bazen Nevhiz geceyi Çengelköyü'nde geçirerek, erken vapurla daha Samim yatağındayken geliveriyor, o zaman o da hemen soyunarak âşığının koynuna giriyor, medhûş [*kendinden geçmiş*], can-sûz [*can yakıcı*] zevk ve şehvet celseleri devam ediyordu.

Sonra kalkıyorlar, kahvaltı edip hemen sokağa fırlıyorlar, kol kola, vücut vücuda, ruh ruha saatlerce dolaşıyorlar, öğleyin avdet ederek [*dönerek*] tekrar yemek yiyorlar, sonrar tekrar yatağa atılıyorlardı.

Samim'in vakit geçtikçe harareti daha galeyan ediyor, vecdi [*coşkunluğu*] daha kesafet [*yoğunluk*] peyda ediyor, fakat kendisi ateşlendikçe ara sıra Nevhiz de o kendini korkutan, kudurtan rehaveti daha ziyade fark etmekten hâlî [*boş*] kalmıyordu.

Esasen hiçbir vakit ondan kendine karşı istediği galeyanı, aradığı harareti bulmamıştı ve ara sıra bundan pek derin bir surette müteezzi olmuştu [*ıstırap duymuştu*], fakat bu buhranlar ekseriya uzun muhakemeler neticesinde ya bir sû-i zan [*yanlış anlama*] kararıyla yahut yanıldığı mülahazasıyla sükûnet kesbediyor [*sakinlik kazanıyor*] veyahut genç kadının yeni bir hararetiyle unutuluyordu.

Hâlâ bu son günlerde onu o kadar çok iyi tanıdığı, her cephesinden o kadar uzun uzun tetkik ettiği halde de onun hakkında kat'i bir hüküm verebilmekten hâlâ uzaktı. Daha seviyor mu, sevmiyor mu, bu mühim, hayati endişeyi hal-

ledememişti. Evet, kalbi için mi yoksa vücudu için mi, yani sevdiği için mi geliyordu, yoksa zevk bulduğu için mi? Bunu nasıl anlamalıydı Yarabbim?

*

Sonra bir gün vaat ettiği halde hiç gelmedi.

Samim, sabahtan akşama kadar her saniyesi ümitle füturun [*bezginliğin*] müfteris [*yırtıcı*] mücadelesinden mürekkep [*oluşan*] feci, işkenceli bir intizar [*bekleyiş*] günü geçirdi. Gündüz gelmedi, belki gece gelir diye gece dokuza kadar yine beklemekten kendini men edemedi. Fakat etraf iyice kararıp da onun o kadar muazzez olan hayaliyle müzeyyen [*süslü*] bu odada, derâguşuyla sermest [*kucaklayışıyla sarhoş*] olacağına eminken, yalnız, yalnız ve harap, yalnız ve perişan bir halde kalınca tekrar müthiş bir buhrana düştü.

Eğer korktuğu gibi sahiden sevmiyorsa ve bir gün böyle sahiden her şey biterse ne yapacağını, onsuz nasıl yaşayacağını düşünerek deli oldu. Tekrar şüpheler, tekrar endişeler onu ihata etti [*kuşattı*]. Ah yarabbim, bunu nasıl anlamalı, bundan nasıl emin olmalıydı?

Odasında kıvrana kıvrana dönüp dolaşıyor, başını duvarlara vurup kanlar içinde yere yuvarlanarak bu şüphe facialarının içinde can vermek istiyordu. Bunlar o kadar korkunç, o kadar yakıcı, o kadar tahammül-sûzdu [*dayanılmazdı*].

Onu tanıyalı üç ay kadar oluyordu ve ilk günden itibaren ondan elem ve acı hissetmişti. En galeyanlı olması lazım gelen telaki [*buluşma*] günlerinin en iltihaplı [*alevli*] hatıralarından bile, bilhassa ilk günler ufak, büyük, bariz, hafif, yeis ve elem hatları [*çizgileri*] hiç eksik olmamıştı. Hiçbir vakit bir aşk emniyeti, tam bir irtibat hissiyle [*bağlanma duygusuyla*] ruhu dolmamış, ısınmamıştı. Mutlak, en sermest gaşy [*kendinden geçme*] anlarından bile mutlak acı izler kalmıştı.

Evvela ilk gece, Saraylı'nın söylediği gibi gaib [*görünmeyen*] kuvvetler aralarında mânialar [*engeller*] icat etmişti. Bu mânialara rağmen o takipte ısrar etmiş, fakat ilk temas günlerinde gayr-i kabil-i izah [*açıklanması olanaksız*], gayr-i kabil-i tahlil [*çözümlenmesi olanaksız*] garabetlerle [*tuhaflıklarla*], huşunetlerle [*sertliklerle*] cerihadar olmuştu [*yaralanmıştı*]. Sonra her gün bir başka garabet, bir başka bül-heveslik [*maymun iştahlılık*] görmüş, bilhassa Çengelköy gecesi bu garabet en yüksek mertebesine çıkmıştı.

Onun Samim'in tahammül edemeyeceği kadar muammalı bir ruhu, son derece muzlim [*karanlık*], anlaşılmaz, anlaşılamaz, esrarengiz bir mevcudiyeti vardı. Aşkına, ruhuna heyecan vermek için korkuya, ra'şeye [*titremeye*], kana muhtaç görünüyor, faciadan hoşlanıyordu. Sükûndan zevk almayan, daima didişmekten, çırpınmaktan hazzeden, zevklerini facia renkleriyle telvin edip [*renklendirip*] daha teksif ederek [*yoğunlaştırarak*] tatmak isteyen vahşi bir fırtına kuşu ruhu vardı.

Kendisi de vakıa pek basit ruhlardan, dümdüz bir hayattan memnun olmayacak kadar karışık bir mizaca sahipti ve sevdiği kadının biraz râz-perver [*gizliliği seven*], halli [*çözülmesi*] kendini uğraştıracak muammalarla müzeyyen [*süslü*] ve meçhul ve fırtınalı olmasını isterdi, fakat bu kadarını değil.

Böyle zerresine kadar feci ve müfteris [*yırtıcı*] bir ruhun aşkından emin olmak nasıl mümkün olurdu? Böyle bir aşk sevdiğini yırtmakla, parçalamakla mesut olmaz mıydı?

*

O zaman tekrar derin bir vicdan azabı ile Pervin'i düşünüyordu.

Vicdan azabı biraz mübalağa olsa bile ona karşı son derece hicap [*utanma*] hissetmeye mecbur olduğunu inkâr edemeyerek, hatta bilfiil [*gerçekten*] kızardığını hissediyordu.

Şeref elbette kendini gördüğünü ona söylemiş ve onların Feneryolu'nda oturduklarını bildirerek köşkün adresini vermiş olduğunu anlatmıştı. Elbette Pervin kendisini me'mul etmiş [*ümit etmiş*] ve kim bilir belki de beklemişti. O ise onu ne mahiyette [*nitelikte*] bir mahluk olduğunu üç aydır hâlâ anlayamadığı bir kadının dudaklarının bir hazzına, yüzünün bir işmi'zâzına [*titreyişine*] feda ederek, gidip ziyaret etmekten bile çekinmişti.

İçinde bir intikam arzusu hissediyor ve bunun için hemen yarın mutlak gitmeye karar veriyordu.

Kadın hem onu bütün rabıtalarından [*bağlarından*] ayırmıştı, hem kendini dirhem dirhem teslim ediyor, daha doğrusu teslim etmiyor, kan ve işkence bahasına satıyordu. Düşündükçe tehevvürü [*öfkesi*] çoğalıyordu. Eğer kendini çektiği o hayata biraz daha girseydi, tabii birçok yeni münasebetler peyda edecek ve nasıl sergüzeştlere girmiş bulunacak ve kim bilir ne rengîn [*renkli*] kadınlar tanıyacaktı. Bunların hepsini o bu kadın için feda etmişti.

Bilhassa, ah bilhassa Pervin'i. Bu samimi, bu nur genç kızı... Titremek için hiçbir tehlikeye, sevmek için hiçbir faciaya muhtaç olmayan, hararetli bir nazar [*bakış*] altında bile hemen eriyecek kadar heyecanla taşan tabii, samimi, ilahî mahluğu...

Onu görmek, tesliyete [*avunmaya*], hararete, samimiyete o kadar muhtaç olduğu bu elim ân-ı hayatında [*acıklı hayat anında*] onun derin, hassas ve lerzan [*titreyen*] mevcudiyetinin huzurunda gözlerinin saf nazarlarıyla [*bakışlarıyla*] ısınmak, o kadar vecd-engîz olan [*coşku veren*] sıcak hitabını işitmek öyle mukavemet-sûz [*karşı konulmaz*] bir ihtiyaçtı ki sabaha kadar nasıl beklediğini düşünerek rahatsız oluyordu.

*

Öbür gün saat dört sularında köşkün önünde otomobilden inerek bahçe kapısını itti. Köşk yarı tuğla, yarı

parmaklık bir duvarla muhattı [*çevriliydi*]. Sık çam ağaçlarıyla mestur [*örtülü*] olan bahçede ilerlerken tarhlara ve ağaçlara büyük bir itina sarf edilmiş olduğunu görüyordu. Yüksek ağaçlar arasında ilerleyen yol, biraz sonra sağa kıvrılarak bir meydana sevkediyor ve köşk bu meydana nazır bulunuyordu.

Burası güneşe müstağrak [*batmış*] olup köşkün iki tarafında çardak tertibi çubuklara sarılmış japon sarmaşıklarıyla gölgeli oyuk yollar bahçenin arka tarafına sevkediyordu.

Meydandan köşke doğru az daha ilerleyince, bu yolların sağdakinde açılır kapanır uzun bir sandalyeye uzanmış bir hanım gördü. İhtiyatla yürüyerek yaklaştığı vakit bunun Pervin olduğunu tanıdı. Genç kadının elinde bir kitap varsa da gözleri kitaptan dışarı akmış, meçhul ufuklara kaybolmuştu.

O kadar dalgındı ki delikanlı iyice yaklaştığı halde fark etmemişti. Öyle ki Samim onu ikaz için bastonunu çakıllara çarpmaya mecbur oldu.

Pervin, bu ses üzerine uyanıyormuş gibi silkinerek başını çevirdi. Kendini görür görmez sanki bir alev dalgası içinde kalmış gibi yüzü bir anda kıpkırmızı oldu. Samim, bu teessürün [*etkilenmenin*] verdiği zevki ölünceye kadar hiç unutamayacaktı.

Genç kadın, gözleri buğu ile kapanmış gibi, "Vay, siz!" diyebildi.

Samim hemen ilerleyerek elini aldı, ona yaralı bir kuş gibi pür-halecan [*çarpıntı içinde*] gelen bu eli takdis ve hürmetle dudaklarına götürdü ve onun şikâyetine meydan bırakmadan kaç gündür gelmek istediği halde bin türlü manilerden dolayı muvaffak olamadığını ve kendisinin affından emin olduğu için bugün nihayet cesaret ettiğini söylüyordu. Gözlerini doldurmuş olan serzeniş bulutu bu mazeret üzerine hemen dağılıvererek, genç kadın samimi, sıcak bir neşe ile:

"Geldiğinize yine teşekkür ederim. Hem çok... Ben artık ümidi kesmiştim..." dedi.

Sükût ettiler. Sıkıntılı bir sükût. Bundan kurtulmak için Samim sordu:

"Hanımefendi yoklar mı?.."

Pervin tatlı sesiyle cevap verdi:

"Yok, burada... Biraz rahatsız da odasından çıkmıyor... Zaten çıksa da ne olacak? O benden çok sıkılıyor... Eğer Yezdan ile Fahire ikisi de burada olsalar, köşk eski hayatını bulabilse, biraz eğlenmek mümkün olacak... Fakat ihtiyar bir kadınla tek başıma ben... Lakin otursanıza, niçin ayakta duruyorsunuz?.."

Samim oturdu. Şimdi Pervin'in gözleri gayet tatlı bir nazarla kendine bakıyor ve devam ediyordu:

"Beykoz'da kalsam, yine aynı hayat... Orada vakıa Nevhiz ile Şadan var ama onların ikisinin de bir günleri bir günlerine uymaz... Ben gelirken eski hayatı bulacağım zannediyordum, halbuki burası adeta bir harabezar halinde kalmış... Yezdan çok canlı bir kızdır... Onun bulunduğu yerde insan hiç sıkılmaz..."

Samim sordu:

"Çıkıp gezmiyor musunuz?.. Burada aileler için güzel tenezzüh [*gezinti*] yerleri vardır..."

Pervin:

"Yalnız başıma çıkıp ne yapacağım?" dedi. "Şeref gezmekten hiç hoşlanmaz... Bir iki kere benim zorumla çıktı, sıkıldığını gördüm, ben de vazgeçtim... Onu kulübe gönderiyorum, ben de kitaba gömülüyorum..."

Birdenbire gözlerinde bir neşe bulutu uçtu:

"Siz gelirseniz Şeref de belki biraz canlanır... Bize uyar... Bizimle beraber o da gezer zannederim..."

Ve perişan bir rica nazarıyla:

"Gelirsiniz, değil mi?" diye sordu.

Elbette, elbette gelecekti... Ona bu kadar yakın, bu kadar samimi bir muhibbe [*dost*] bulduktan sonra gelmemek bir belâhat [*alıklık*] olmaz mıydı? Ama Nevhiz Hanımefendi

bunu istemeyecek olursa... O halde onun da biraz daha fedakârlık yapması lazım gelirdi!

*

Bir saat kadar onun cıvıltısını dinledi. Biraz evvel o kadar mağmum [*gamlı*], dalgın olan genç kadın onun karşısında uyandı, canlandı. Pür-gû [*konuşkan*], pür-neşe [*neşe dolu*], seyahatlerine dair tafsilat verdi, Yezdan ile Pertev'den aldıkları mektuplardan bahsetti. Fahire'nin gelin gittiği Büyükadalı ailenin garip hayatını anlattı, güldü, güldürdü.

Öyle ki bir saat geçtiği halde Samim'de hemen şimdi geldim hissi vardı.

İlk ziyarette daha fazla kalmak köşk erkânı için belki münasebetsiz telakki edilir diye, teessüfle veda edip tekrar geleceğini vaat ederek çıktı.

Yolda yürürken kendi kendine Pervin'in her haliyle, ânatına [*nüanslarına*] kadar Nevhiz'in külliyen [*bütünüyle*] zıttı, aksi bir mahluk olduğunu tasdik ediyordu. Hayli zamandır böyle sıcak samimiyetten mahrum kaldığı için bugün bu mülakattan [*buluşmadan*] son derece memnun olmuştu. Hayatını doldurmuş olan dumanlar, sisler dağılmış, Pervin'in gözlerinin safveti [*saflığı*], hitabının hararet i önünde ruhu bütün endişelerden sıyrılmış, boğulduğu tazyikten kurtulmuş, nefes almaya başlamıştı.

Öyle ki, bu tesirle Nevhiz hakkında bile ferahlık hissediyordu.

Kendi kendine, "Elbette iki kadın ki birbirinin zıdd-ı kâmili [*tam karşıtı*]" diyordu. "Birisi şuh, fettan, hesabi; öteki saf, samimi, beyaz. Birisi belki hesabiliğinin cezası olmak üzere histen tecerrüd etmiş [*sıyrılmış*], öteki zerratına [*zerrelerine*] kadar hisle yoğrulmuş. Birisi şiire, heyecana karşı lakayt ve bî-teessür [*etkilenmez*]; öteki kendisi canlı ve heyecanlı bir şiir. Ve bütün bu sebeplerden doayı birisi zevkinde de elem verirken, öbürü yalnız nefesiyle,

yalnız nazarıyla, yalnız sesiyle hatta başkalarının verdiği elemleri de siliyor, hicranları dağıtıyor, gözyaşlarını da dindiriyor!"

Nevhiz muzlim [*karanlık*] bir ihtiras, Pervin nihayetsiz bir şefkat ihsas ediyordu [*duygusu veriyordu*]. Fakat Nevhiz, damarlarını tutuşturan ihtiras ateşini söndüremiyor, Pervin o melekane [*melekçe*] şefkati bile ince bir şiirle besliyordu.

O zaman pek derin bir hicranla ah etti. "Ah bu iki kabiliyetten mürekkep [*yetenekten oluşan*] bir kadın" diye sızladı.

Bir kadın ki Pervin'deki şiir ve heyecanı, Nevhiz'deki meçhul ve muzlim [*karanlık*] cazibeye mezcetmiş [*katmış*] olsun.

Zira görüyordu ki o Nevhiz'in ele geçmeyen, tanımak, halletmek, hulûl etmek mümkün olmayan asi ve meçhul ruhunu seviyordu. Yalnız güzellik içinse, elbette Nevhiz kadar güzel birçok kadınlar tanımıştı. İşte mesela Pervin de pek güzel bir kadındı. Nevhiz'de kendini teshîn eden [*ısıtan*] âteşîn cazibenin bu hissini renkleyen esrar, zulmet [*karanlık*] ve meçhuliyet [*bilinmezlik*] olduğunu şimdi anlıyordu. O, Nevhiz'in anlaşılmadığı için ezen ve korkutan, karar verilemediği için sızlatan ve ürküten, Ebülhevle[4] mahsus muammalı mevcudiyetini seviyordu.

"Yahut" diyordu, "yahut ikisi de olsun. Madem ki iki kabiliyetin, iki ruhun tek bir kadında içtimaı [*toplanması*] mümkün olmayacak kadar bunlar birbirine zıttır, ayrı ayrı ikisi de olsun ve ikisi de beni sevsin ve ikisi de benim olsun. Birinden harap ve nâlân [*inleyen*] kaldığım günler, gidip kederimi, ıztırabımı ötekinin müşfik sinesinde dindireyim. Birisinden aldığım yaraları ötekinin rehakâr [*iyileştirici*] elleriyle sardırayım."

Evet, vakıa Şeref vardı ve Şeref elbette böyle bir tertibe razı olamazdı, fakat onun Pervin'den istediği yalnız mane-

4. Sfenks. (ç.n.)

vi bir şifa, ruhani bir tesliyet [*avunma*] olduğu için bunda bir zarar tasavvur edilemezdi. Zira Pervin gibi nazik ve mazlum bir mahluğu lekelemek, ezmek ve kırmak vicdanının kabul edemeyeceği bir cinayetti.

Hiçbir şey değilse, bütün istedikleri mümkün olmasa bile ara sıra, haftada bir, on günde bir ziyaret etse, bugün duyduğu kadar bir ferahlık, bir hafiflik, bir sükûn da mı bulamazdı? Ve bu kadar lütufbile pek çok değil miydi?

Halbuki onun keskin nazarının [*bakışının*] gördüğüne nazaran, eğer isterse, bundan daha pek çok mazhar-ı müsaade olacağını [*müsaadeye erişeceğini*] hissediyordu.

Bilhassa Pervin'in kendini ansızın görünce o kadar şayan-ı perestiş [*tapınmaya layık*] bir humretle [*kızıllıkla*] kızarıvermesi onu pek işgal ediyordu.

Pervin'in Beykoz'da kendisine müteveccih [*eğilimli*] olduğuna hiç şüphe etmiyordu. Fakat bunun ne dereceye kadar sade, alakasız bir teveccüh [*yönelme*] olduğunu anlamak şimdilik müşküldü. Onu o vakit kendine münasip bir namzet [*aday*] olaraktan mı telakki ediyordu, yoksa... Yoksa bu daha derin, daha şuh, daha âteşîn bir mahiyet almış mıydı?

Vakıa o hayatın kısalığı ve şeraiti [*şartları*], birbirine pek az temas etmiş olmaları buna imkân verememek lazım gelirdi, fakat genç kız kalplerinin bu tarzda ani inkişafları [*açılışları*], fevrî irtibatları [*bağlantıları*] pek mümkün bir şey değil miydi?

*

O gece yatıncaya, uyuyuncaya kadar ve öbür gün uyanınca bütün ruhunda bir neşe:

"Pervin de var, Pervin de var! Ona gidersem sükûn ve şifa bulacağım!" diye aksediyor, o kadar ki hemen oraya gitmek, onun saf nazarını, tatlı tebessümünü, şen kahkahasını işitmek bir ihtiyaç halini alıyordu.

Kendi kendine hemen bugün yarın gitmek münasebetsiz olacağını düşünerek iki gün sonra çarşamba günü gitmeye karar verdi ve bir kere bu kararı verince, artık o günü beklemek bir saadet oldu.

Çarşamba günü renksiz, perişan ve gam-gîn [*gamlı*] bir eylül günüydü. Fakat onun kalbinde parlak bir güneş yanıyordu. Gazeteleri neşeyle okudu. Sonra bahçeye çıktı, orada çiçekleri görünce, akşamüstü giderken bir demet götürmeye karar verdi.

Kendi kendine, "Şimdi bizim tehlike kahramanı Sfenks Hanım benim neyle meşgul olduğumu bilse acaba ne hale gelir?" diye güldü. Fakat hemen ihtimal onun lakayt kalacağını, her halde lakayt kalması pek muhtemel olduğunu düşündü, daha ziyade gülmeye başladı.

Yemekten evvel sokağa çıktı, iskele yolunda çiçek bahçesine giderek beğendiği krizantemleri gösterdi; akşamüstü saat dörtte bunlardan bir demet yapıp hazırlamasını, kendisi geçerken alacağını söyledi.

O kadar neşeliydi ki, mana veremeyerek, "Daha hiçbir şey yok. Ne oluyorum?" diye taaccüb ediyordu [*şaşıyordu*]. O zaman bu neşenin Pervin'in temiz ruhunun bir aksi olduğunu düşündü ve "Öteki, burnumdan getirmeksizin bir dirhem zevk vermedi. Bu daha ümit bile yokken saadet veriyor!" diye onları tekrar mukayese etti.

Akşamüstü köşke gittiği vakit Pervin'i aynı yerde, aynı vaziyette buldu. Fakat bu sefer genç kadın onu daha uzaktayken gördü, dudaklarında latif bir tebessümle karşılayarak kımıldamaksızın elini uzattı ve pek neşeli bir tavırla, "Aman ne latif krizantemler!" diye sevindi.

Samim, bir hezaren sandalyeye ilişti, evvela Hanımefendi'nin sıhhatini sordu; rahatsızlığı geçmişse de kendisini havanın rutubetinden ihtirazen [*kaçınarak*] odasından hâlâ çıkmıyordu. Şeref Bey'e gelince, o yine kulüpte idi...

"Geçen gün geldiğinizi işitince çok memnun oldu. Haberi olsa bugün elbette beklerdi. Fakat onun da evde canı sıkılıyor. Hakkı da var ya. Ben bile kadınken boğuluyorum."

Pertev'den yine mektup almıştı. Onlar karı koca İskoçya'ya kadar uzanmışlar, şimdi tekrar Paris'e gelmişlerdi. Kışı İsviçre'de geçirmek istiyorlardı.

Böylece, yavaşça, yine pek tatlı bir musahabete [*sohbete*] daldılar ve vaktin mürurundan bî-haber [*geçişinden habersiz*] kaldılar. Öyle ki biraz sonra saate baktığı vakit Samim saatin yedi olduğunu gördü ve gitmek üzere hareket ettiği zaman Pervin yüzünde ansızın bir mahzunluk dalgasıyla itiraz etti.

"Daha pek erken..." dedi.

Samim saatin yediye gelmiş olduğunu söyleyince o da:

"A, yedi mi? Ne çabuk?" diye hayret etti.

Samim hem gitmek istiyor, hem istemiyordu.

Ah, şimdi hiç gitmemek mümkün olsaydı, yemeğe kadar onunla gezerek, beraber yemek yiyip geceyi de beraber geçirselerdi!

Kendi kendine "Bu saadeti sen kendin teptin sersem!" diyordu.

Saraylı, bunu ona kaç kere söylemişti, fakat o esnada Nevhiz'in girdabında çırpınıyordu, bu söz kulağına girmemişti.

Pervin ona kapıya kadar refakat etti.

"Yalnız çok sıkılıyorum..." Ve rica ederek:

"Sık sık gelirseniz beni çok minnettar edersiniz..." diyordu.

Sonra, "Sahih!" dedi ve nerede oturduğunu sordu.

"Eğer yakın oturuyorsanız, Şeref'le beraber iade-i ziyaret ederiz" dedi.

Samim evini tarif etti. Pervin büyük bir sevinç neşesiyle:

"Aman ne kadar yakın!" diye çırpındı.

"Fakat" dedi, "fakat sizi evde bulmak için bir gün tayin edelim. Bizi beklersiniz."

Samim ilave etti:

"Ve akşamüstü isterseniz bir Çamlıca seferi yaparız."

"Sahih, pek güzel olur. Ben de bir gün sokağa çıkmak için bir bahane bulmuş olurum."

Onun üzerine pazar gününü tayin ettiler ve bu memnuniyetle ayrıldılar.

Öbür gün Nevhiz gelecekti.

Sabah uyandığı vakit kendini diğer intizar [*bekleme*] günlerine nazaran sakin bularak:

"İnsan ne garip bir makine!" diyordu.

Bir hafta evvel aynı gün onu tazyik eden elemler, endişeler ne olmuştu? Bilhassa her gün geldiği saat geçip de aklı fikri hayatı kapının ziline muallak [*bağlı*], mevcudiyeti türlü ihtilaclarla zîr ü zeber iken [*çırpınmalarla altüstken*]...

Nevhiz bugün tam vaktinde geldi. Samim bugün eski hararetinden mücerred olduğu [*sıyrıldığı*] için miydi neydi, onu daha soğuk bir muhakemeyle tetkik ettiği için daha alakasız, daha mücerred görüyordu.

Kaideye muvafık olmak için [*kurala uysun diye*] geçen hafta gelmediğinden şikâyet etti. Nevhiz buna cevaben ara sıra yaptığı gibi latife-perverlik [*şakacılık*] mi yoksa gerçek mi olduğu tayin edilemeyecek bir ciddiyetle geçen hafta geldiğini iddia etti. O vakit bunun doğru olmadığını, günleri, tarihleri zikr ve tâdad ederek [*söyleyerek ve sayarak*] ispat etmek lazım geldi.

Samim bu esnada tekrar ateşlenerek uğraşırken, o tebessüm ederek alaylıca itiraz ediyor, kabul etmiyor, bu yanlış ithamdan şikâyet ediyordu.

Nihayet kabule mecbur olunca sadece:

"Öyleyse unutmuş olacağım!" diye bitirdi.

Fakat Samim yine birden tehevvürüne [*öfkesine*] mağlup olarak sert bir nazarla [*bakışla*]:

"Unutmuş mu olacaksınız?" dedi.

Ve kendini men edemeyerek acı acı:

"Tarifinize göre hani o dünyada başka hiçbir kuvvete mağlup olmayacak kahir [*kahreden*] aşkınıza hayran olduğumu söylesem bana darılmazsınız zannederim..." diye hücum etti.

Nevhiz buna daha acı bir cevap verdi ve ilk defa olarak birbirini tırmalamak, yırtmak isteyen iki hasım gibi karşılaştılar.

Fakat Samim hemen kendini topladı, onunla böyle mücadeleye girmekten zarardan başka ne istifadesi olabilirdi? Şimdi birbirlerini kanatacaklar, sonra bu acı hatıralarla aralarına daha burûdet [*soğukluk*] girmiş olacaktı. Böyle birbirini parçalayacaklarına ya onun verdiğiyle iktifa etmek yahut terk edip çekilmek daha makul değil miydi?

İşte bunun için onun ellerini tutup kendine çekti ve yatağa götürdü. Nevhiz mutlak bir itaatle teslim oldu ve akşam veda edip gidinceye kadar bugün son derece gamgîn [*gamlı*] ve melul durdu.

*

Artık onun hakkında kat'i hükmünü vermişti. O sevmiyor değildi, sevemiyordu. Hiç sevmeyecek yahut seviyorum zannetmeyecek olsaydı, daha doğrusu, seveceğim diye başlamış olduğu halde şimdi kalbini bârid [*soğuk*] bulduğu için buhranlar içinde kıvranmamış olsaydı, o kadar mağrur bir kadın, bu kadar zahmet ihtiyar edip [*zahmete katlanıp*] onun için böyle buralara kadar gelir miydi?

Onun ruhunda şimdi belki hiçbir ruhun duymamış olduğu buhranlı bir haile hükümran oluyordu [*facia hüküm sürüyordu*].

Kendisinin hüsnüne [*güzelliğine*], asaletine, yüksekliğine son derece mağrur bir kadın... Bu gurur, kendine layık gördüğü bülend [*yüksek*] ve parlak aşkı aramasına mani olduğu için senelerce beklemiş... İhtimal birkaç küçük tecrübe onu bidayette [*başlangıçta*] pek mecruh ederek [*yaralayarak*] bedbin ve itimatsız bıraktığı için uzun tereddütlerle kendini rasgele teslim etmekten birçok korkmuş... Fakat nihayet şimdi emin olduğu yeni bir aşk zuhur edince, kalbi bu davete mukabele ve icabet etmiyor. Kalbi ve vücudu... Zira onun titremek için feci arızalara muhtaç

olan ruhu gibi telezzüz [*zevk almak*] için vücudu da mehib sadmelere [*büyük darbelere*] muhtaç görünüyordu. Evet, o sevmiyor değil, sevemiyordu.

Daha ilk Çengelköy gecesi Samim onun kollarının arasında cihanları zîr ü zeber [*altüst*] edecek bir galeyan-ı havas [*duygu kaynaması*] ile sermest ve mahmum [*sarhoş ve hummalı*] iken, derâguşun [*kucaklayışın*] bütün kâinatın beyaz bir rüya içinde eridiği mestî ve iltihap [*sarhoşluk ve tutuşma*] anında bile onda gayr-i me'mul [*umulmadık*] bir rehavet bulduğunu tahattur ediyor [*hatırlıyor*] ve bundan evvela tayin edemeksizin son derece müteezzi olduğunu [*acı çektiğini*] şimdi anlıyor ve en evvel "Beni istediğim kadar sevmiyor!" şüphesinin bu münasebetle zehrini isâle ettiğini [*akıttığını*] görüyordu.

Ondan sonraki telakilerde [*buluşmalarda*] de Samim hep onu mütehassis etmek [*duygulandırmak*] için beyhude ifna-yı kuvvet etmiş [*boşuna kuvvet harcamış*] ve bütün fedakârlıklarına rağmen onu hissiz ve câmid [*donuk*] bulmaktan hâlî [*boş*] kalmamıştı.

Samim, gözleri derin uçurum boşluklarına akmış, kendi kendine bu suali soruyordu.

O halde kalbi de vücudu gibi câmid [*donuk*] miydi?

Bu hal, hilkatin [*yaradılışın*] en feci bir cinayetiydi. Uzun seneler o kadar müşkülpesent hülyalarla hazırlandığı bu ilahî ziyafetten bir lokma tatmaksızın ayrılmak! Bu kadar ilahî bir surette zevk için yaratılmış bir mahluğun böyle heyecandan, ra'şeden [*titremeden*], hararetten aciz ve mahrum kalması kadar korkunç bir vaka olamazdı.

Tabii ilk günler kendini büyük ümitlerle evvela aldatmaya çalışmış, kalbini ve vücudunu asi görünce onları zorlamış olacaktı. Fakat bu zorlayış onu kim bilir nasıl kırmış, nasıl harap etmişti!

Şimdi genç kadının vaktiyle anlamadığı, "Beni sevmiyor" diye helak olduğu manasız rehavetlerinin ne olduğunu anlıyordu. O zaman genç kadın şüphesiz mücadelelerle meşguldü. Fakat bilhassa bugün onu o kadar kırık, o kadar

aciz bir halde görmüştü ki artık mağlup olmuş olacağını anlıyordu.

Artık kalbi ve vücudu bu ısrara karşı isyan etmiş olacaklardı. Kendisi de daha ziyade ısrar ederse, onu daha çabuk ve daha avdetsiz [*dönüşsüz*] kaybetmek ihtimali vardı. Ondan fazlasını istemek büyük bir hata olurdu. Ondan aşk, ondan heyecan beklemek akim [*sonuçsuz*] bir teşebbüstü. Onun verebildiğini almak ve bununla kanî olmak [*yetinmek*] lazım geliyordu. Evet, sevemeyecekti; o yalnız vücudunu verebilecekti. Bu da o kadar ilahî surette emsalsiz ve leziz bir şeydi ki Samim için bundan mahrum kalmamak da pek büyük bir saadetti.

Çünkü Nevhiz'in korkunç bir surette zevk ve teşennüc [*kasılma*] için yaratılmış olan vücudunda en müşkülpesent erkekleri bile ihya edecek öyle zevk menbaları vardı ki Samim bunların her birinden ihtizar-engîz [*can çekişme getiren*] saralarla zevk-yâb olmaya [*zevk almaya*] alışınıştı. Şimdi bu zevklerin hatırası onu bu vücuda ve bu vücudun hassasına [*özel niteliklerine*] öyle gayr-i kabil-i infikak [*kopması olanaksız*] bir rabıtayla zincirlemişti ki onsuz kalmak en korkunç bir haile [*facia*] olacaktı.

Artık kararını vermişti. Zevk ve vecdi Nevhiz'den, şiir ve heyecanı Pervin'den alacaktı.

*

Pazar günü karı koca dört buçukta geldiler. İkisi de pek neşeliydiler. O sabah Pertev'den ve Yezdan'dan yeni bir mektup daha almışlardı. Bunlar da İskoçya seferi hakkında tuhaf malumat veriyorlar ve "İnsanları da karlı dağları kadar soğuk bir kıta!" diye eğleniyorlardı.

İkisi de evi pek beğendiler. Şeref Bey göz kırparak, "Bilhassa bir bekâr için bulunmaz münasip bir yuva!" diyordu.

Samim için en müşkül an, yatak odasını gezerlerken zuhur etti. Nevhiz tuvaletteki lavantaları, pudraları her

gelişte kullanırdı. Bunların arasında billur bir iğne tabağına iki üç tane firkete bırakmıştı. Şeref çapkın, hemen bunları gördü ve gözüyle işaret ederek Samim'e gösterdi. Samim hemen onları Pervin'in nazarından kaçırmak için türlü hokkabazlıklar ettikçe Şeref kahkahalarla gülüyordu.

İkinci heyecanı armuarı açıp bakmak isterlerse diye peyda oldu. Çünkü içi kadın çamaşırı, kadın levazımı ile doluydu. Fakat bereket versin onu açıp bakmak ne Şeref'in ne de Pervin'in aklına gelmedi.

Yalnız Pervin tuvaletteki lavantalara, pudralara bakarak, "Adeta bir kadın tuvaleti!" diye manalıca ve hafif bir tebessüm etti ve Samim bunu fark etmemiş görünmekten başka bir şey yapamadı.

Yatak odasından çıktıkları vakit Pervin resimleri tetkike koyuldu. Bunlar Samim'in Garp resim üstatlarının en yüksek sanat numuneleri olarak telakki ettiği en manalı tablolarının bizzat ressamlar tarafından suret-i mahsusada [*özel olarak*] imza edilmiş foto-gravürleriydi. Birisi İngiliz ressamı Marcus Stone'un[5] "Aşk İçinde" unvanlı tablosuydu. On sekizinci asır İngiliz hayatına ait bir aşk levhasını gösteriyordu. Bir İngiliz parkının köşesinde bir ağacın altına konulmuş yuvarlak bir masa başında, etrafındaki kerevete oturmuş beyaz elbiseli, ziya [*ışık*] saçlı, şeffaf vücutlu bir genç kız, karşısında kolunu kenara dayamış, kendine vecd ve istiğrakla [*coşkunluk ve kendinden geçmeyle*] bakan bir delikanlının nazarları [*bakışları*] altında dikişini şaşırmış, perişan kalmış olarak tasvir olunuyordu. Bu resim, erkeğin dindarane perestişi [*dindarca hayranlığı*], kadının lerzan [*titrek*] heyecanını o kadar beliğ tasvir ediyordu ki Şeref bile hayran oldu.

*

5. Marcus Stone (4 Haziran 1840-24 Mart 1921): İngiliz ressam. Tablonun İngilizce adı, "In Love". (1888). (ç.n.)

Diğeri Leh ressamlarından Kovalevski'nin[6] "Kış Gecesi" ismindeki levhasıydı. Bu, ufukları bir kar bulutu içinde boğulmuş, berf-pûş [*karla örtülü*] bir tepeyi irâe ediyor [*gösteriyor*], uzakta kar altında kaybolmuş küçük bir köy, kamerin [*ayın*] solgun aydınlığıyla nîm mer'î [*yarı görünür*] bulunuyordu. İri bir kurt, açlığın tesiriyle köyün yakınına kadar inmiş, vahşi bir nazarla tereddüt ediyordu.

Üçüncü resim, Balestrieri'nin[7] meşhur Beethoven levhasıydı. Samim bu levhayı bilhassa yaptırılmış çerçevesiyle Berlin'de satın almıştı. Çerçevenin iki tarafında Beethoven'in ölü maskı görülüyordu. Levha, musiki meftunu [*tutkunu*] birkaç derbeder sanatkârın Beethoven'in bir sonatını çalan bir kemanla piyanoyu nasıl mariz ve âbidane [*hastalıklı ve taparcasına*] bir vecd ile dinlediklerini irâe ediyordu [*gösteriyordu*].

Dördüncü resim, Fransız ressamı Etcheverry'nin[8] "Sergîce"[9] ünvanlı pek meşhur levhasıydı. Bunda bir baloda bir kenar odaya getirilmiş genç bir kadının dans refiki [*arkadaşı*] tarafından humma-engîz [*hummalı*] bir sergîce içinde öpüldüğü tasvir olunuyordu.

Bunlardan başka, daha küçük kıtada [*ölçekte*] cam altlarına yapıştırılmış uzun, enli, sivri muhtelif levhalar öteye beriye asılmıştı.

Samim, Pervin ile sanayi-i nefise [*güzel sanatlar*] hakkında bir mübaheseye [*söyleşiye*] daldılar. Bu esnada Şeref bahçeye çıkmış, çiçekleri ziyaret ediyordu.

Samim onlara çay ikram etti. Sonra sokağa çıktılar ve bir otomobile binip Çamlıca'ya kadar gittiler.

Akşamüstü avdet ettikleri vakit üçü de gördükleri melul Eylül hüznüyle yaldızlı güzel manzaralarla sarhoş, dimağları lerzan [*titrek*], vücutları iyice yorgundu.

---

6. Pavel Osipoviç Kovalevski (1843-1903): Rus ressam. (ç.n.)
7. Lionello Balestrieri (1872-1958): İtalyan ressam ve gravürcü. (ç.n.)
8. Hubert-Denis Etcheverry (1867-1950): Fransız ressam. (ç.n.)
9. Hubert-Denis Etcheverry'nin "Vertige" (Baş dönmesi) adlı tablosu. (ç.n.)

Samim, otomobille onları köşklerine kadar götürdü. Avdet ederken Şeref: "Samim Beyefendi" demişti, "mademki birbirimize bu kadar yakın bulunuyoruz, niçin istifade etmeyelim değil mi beyefendi? Hepimiz burada yalnızlıktan sıkılıyoruz. Sık sık teşerrüf edelim [*görüşelim*] beyefendi. Bendeniz her gün öğleden sonra akşama kadar evde bulunuyorum. Ne zaman teşrif buyurulursa minnettar olurum. Ancak akşamüstleri geç vakit bazen kulübe gidiyorum. Evde sıkıldığım için. Değil mi Pervin?"

Pervin memnuniyetle, "Zaten Samim Bey'e ben de söylemiştim" dedi. "Bilhassa ben her saat evde ve yalnızım. Ne vakit teşrif ederlerse, son derece memnun oluruz."

*

Samim otomobilde avdet ederken kendi kendine, "Acaba aldanıyor muyum?" diye düşünüyordu.

Pervin'de kendine karşı ümidinin fevkinde [*üstünde*] bir zaaf ve teveccüh [*yönelme*] hissediyordu. Bu hissine saik [*neden*] olan birkaç alamet vardı. En evvel, ilk gördüğü günkü kızarması, sonra konuşurlarken, gözünün kendine dalıp kalması, kendisi söz söylerken bütün canı gözünde toplanmış, dudaklarından akıyormuş gibi mültehip [*yangılı*] ve perişan durması gibi son derece manalı bazı halleri vardı ki onun şüphesini takviye ediyordu.

Acaba aldanıyor muydu? Bunu nasıl anlayabilecekti?

Kendi kendine Pervin'i derin bir tecrübeden geçirmek lazım olduğunu düşünüyordu.

Bunun için evvela son derece hararet ve samimiyetle, birbiri peşi sıra sık sık dört beş defa gidecek, cesaretsiz bir rabıta [*bağ*] gösterecek, aynı zamanda onu bu rabıtaya ve kendine alıştıracaktı. Sonra bir gün geleceğini vaat ettiği halde hiç gitmeyecekti. Pervin şayet zannettiği gibi kalben mecruh [*yaralı*] ise, bu intizar [*bekleyiş*] günü merak ve elemle son derece iltihaplanacaktı [*alevlenecekti*]. Üç gün, dört gün hiç görünmeyecekti. İlk intizardan sonra bu

gaybubetle [*kayboluşla*] genç kadının merakı adeta müthiş bir endişe ve şayet varsa aşkı adeta bir buhran haline gelecekti.

Nihayet ansızın bir gün zuhur edecek [*ortaya çıkacak*], lakayt, unutkan, İstanbul'da sıkıldığı için hemen Avrupa'ya gitmek üzere bulunduğunu haber verecekti.

Genç kadın sahiden müteessir [*etkilenmiş*] ise elbette bu darbe altında pek biçare kalacak ve hissiyatını [*duygularını*] gayriihtiyari ifşa etmeye mecbur olacaktı. Ya pek derin bir heyecan izhar edecek [*gösterecek*] yahut infial gösterecek [*gücenecek*], her halde lakayt ve bî-his [*duygusuz*] kalamayacaktı.

Şayet lakayt kalırsa, Samim aldandığını anlayacaktı.

*

Bu tertip üzere salı günü öğleden sonra ilk ziyaretini yaptı. Pervin onu pek büyük bir şevkle karşıladı. Şeref Bey kulübe gitmişti. Hani her gün öğleden sonra evde bulunuyordu?

Pervin omuzlarını kaldırarak "Canım o lakırdı" dedi, "öğle yemeğini yer yemez evde oturamıyor. Böyle olmakla beraber geleceğinizi bilseydi, mutlak beklerdi."

O gün geç vakte kadar konuştular. Pervin tekrar Avrupa seferini anlattı. Genç kadının kendine mahsus cazibeli nüktelerle anlatışı vardı ki Samim'i meftun ediyordu [*hayran bırakıyordu*].

Akşamüstü veda ederken "Mademki" dedi, "mademki Şeref Bey geleceğimi bilirse bekleyecekmiş, yarın yine geleceğim. Kendisine haber veriniz. Biraz Fener'e gideriz" dedi.

Öbür gün gittiği vakit Pervin yine yalnızdı. Şeref af dilemiş, İstanbul'da işi olduğu için arz-ı mazeret etmişti [*özür bildirmişti*]. Başka bir gün için her halde şimdiden söz veriyordu.

Pervin şen bir kahkahayla gülerek:

"İşi bakara, malum a... Kabil-i tehir [*ertelenmesi mümkün*] değil..." diyordu.

Ve ilave etti:

"Bu kadar kumar müptelası adam güç bulunur. Kumar oynayabilmek için beni burada değil, Avrupa'da bile yalnız bırakır gider, beni hep kumar oynanılan yerlere sürüklerdi. Ben mesela müzeleri, tiyatroları, konserleri görmek için deli olurken, o bana ma'al-kerâhe refakat eder [*istemeyerek eşlik eder*] ve fırsat bulur bulmaz beni bırakıp sıvışırdı."

Samim teessüf etti:

"Vah vah!" dedi. "Vah vah, ben Fener'e gideriz diye gelmiştim."

Pervin gayet tabii olarak "Biz gideriz" dedi. "Zaten o giderken, 'Siz gidiniz. Ben gelirsem, doğru oraya gelir, sizi orada bulurum' diye tembih etti."

*

Beraber çıktılar.

Pervin beyaz bir yeldirme giydi, başına bir örtü aldı, arabaya binmeyip yayan yürümeyi tercih ettiler. Kalamış yolunda ağır ağır konuşarak ilerlediler.

Samim önlerinden geçerken köşklerin tarz-ı inşalarıyla [*inşa tarzlarıyla*] eğleniyor, hepsinde birçok kusurlar bularak Pervin'i hoş hoş güldürüyordu. Bugün ilk defa olarak ona biraz hararetle hitaba başladı.

Mesela güneş bulutlardan sıyrılıp semanın bulutsuz olan bir parçasında bir billur arkasında gibi büyük bir teşa'şu [*parıldama*] ile parlıyordu.

Pervin: "Güneş göz kamaştırıyor" dedi.

Samim mukabele etti:

"Fakat aynı zamanda hayat veriyor" dedi. "Tıpkı sizin gibi..." diye ilave etti. "Siz ve güneş dünyaya birlikte şevk ve hayat neşrediyorsunuz..."

Bu, cevapsız ve zahiren [*görünüşte*] tesirsiz geçti.

Biraz sonra Belvü Oteli'ne gelmişler, şimdi rıhtımdan yürüyorlardı. Sağ tarafta râkid [*durgun*] denizin masum ve munis dalgacıkları ufak kafilelerle rıhtıma atılıyorlar, taşların kovuklarında fıkırdayarak, kıvrıla büküle geri çekiliyorlardı.

Samim sordu:

"Denizi sever misiniz Pervin Hanım?" dedi.

Pervin kaşlarında latif bir hatt-ı zevkle [*zevk çizgisiyle*]:

"Bayılırım" diye cevap verdi.

"Deniz hayatı Avrupa'ya mahsustur. Biz burada her şeyi olduğu gibi denizi de feda etmişiz. Kendi haline terk etmişiz... Yazın denizden ne zevkler alınabilirken bundan bizim hiç haberimiz yoktur... Oostende'da olduğu gibi Avrupa plajlarında ne latif bir hayat sürülür... Mesela farz ediniz ki sizinle beraber şimdi denize giriyoruz... Beş dakika sonra siz latif ve şayan-ı perestiş [*tapınmaya layık*] bir deniz kıyafetiyle tulû ediyorsunuz [*görünüyorsunuz*]... Beraber kumların üzerinde, çakılların arasında, dalgaların derâguşlarına müstağrak [*kucaklayışlarına batmış*] oynaşıyoruz... Ne güzel hayat olur, değil mi?.."

Pervin'in yüzü birden o kadar kızardı ki delikanlı daha ziyade devam edemedi. Eğer kendine kalsaydı, bu tafsilatı ihtimal tereddütsüz sonuna kadar devam ettirecekti.

*

Böyle münasebetli münasebetsiz, bahsi daima mahrem mevzulara getirmeye çalışarak her fırsatta onun güzelliğinden, cazibesinden, tebessümünden bahsederek, onu her an daha ihata ediyordu [*kuşatıyordu*].

Bir defasında saçlarına bakarak:

"Bunlar" demişti, "bunlar, bir tebessümü büyük elemleri uyutan, nihayetsiz teselli menbaları açan bir şifa ve saadet yuvasıdır..."

Yine:

"Bence sizin saçlarınız başka kadınların dudaklarından yüz bin kere daha lezizdir!"

Ve ısrarla onun gözlerine bakarak, "Dudaklarınıza gelince.." [*diye*] ilave etmişti, fakat onun tekrar kıpkırmızı olduğunu görünce sükûta mecbur kalmıştı.

Fener'de ilerliyorlardı. Adalar tarafında en uç köşede sahile indiler. Orada kayaların üstüne oturdular. Oturdukları büyük kaya ayaklarının altında oyuklar, kovuklarla yırtıklar ve yarıklarla yapılmış, suyun içinde ötede beride bazen bir timsah sırtını, bazen bir yılan başını andırır parçalar halinde fırlamıştı. Hafif bir rüzgârla titreyen suyun ra'şeleri [*titreyişleri*] bunların kenarlarına çarparak sermest [*sarhoş*] cilvelerle oynaşıyordu.

Bu silik güneşi ile, dumanlı simasıyla ketum [*sır saklayan*], hazin, muhteriz [*çekingen*] bir sonbahar günüydü. Ta uzakta Adalar, yekpare bir silsile halinde İzmit'e doğru uzuyor, arkasında mavi dumanlarla kaybolmuş eflatun dağların zinciri seçiliyordu. Beri tarafta Marmara sincabi, sakin uzanarak bir adem [*yokluk*] uçurumunda kayboluyor gibiydi. Semada dağınık, perişan tül bulutlar sallanıyor, sönük bir Eylül güneşi bunların arasında bazen gölgeleniyor, bazen aynada aksetmiş gibi yanıyordu.

Arka taraf, seması saf ve pak bir mavilikle mahmur [*uykulu*] ve hayalî imtidad ediyor [*uzanıyor*], tepeler, sahiller, berrak, parça parça, uzakta İstanbul, ufkun üzerinde irtisam eden [*resimlenen*] camilerinin ve minarelerinin ehvaliyle [*dehşetleriyle*] müphem tebellür ediyordu [*billurlaşıyordu*]. Ufukta bir vapur ufalmış, dumanlarının içinde kaybolmuştu.

Havanın bu ince melaliyle onlar da hüzne müstağrak [*batmış*], ağır ağır avdet ettiler [*geri döndüler*]. Bilhassa Pervin daha derin bir surette mahzun görünüyordu. Giderken hep söylendiği halde avdette dakikalarca sükût ediyor, hatta Samim'in suallerine bile müşkülatla cevap veriyordu.

Öyle ki nihayet Samim:

"Ne oldunuz?" dedi. "Bir şey söylemiyorsunuz, yoruldunuz mu?.."

Genç kadın hazin bir kahkahacıkla göğsü fıkırdayarak:

"Hayır yorulmadım..." dedi. "Havanın hüznü bana da sirayet etti olacak.."

Samim bu teessürün şimdi ayrılacaklarından mütevellid olduğunu [*kaynaklandığını*] biliyordu.

*

Bu teessürü daha canlandırmak için veda ederlerken:

"Şimdi Pervin Hanım... Ayrılacağımıza" dedi, "beraber bize kadar gitseydik... Beraber yemek yeseydik, gece yine beraber çıkıp gezseydik.."

Söze başladığı vakit Pervin bu temenniye bütün ruhuyla iştirak eder görünmüştü fakat sözler derece derece ilerledikçe gözlerinde fena bir korku fark etti ve birden keserek:

"Ne rüya değil mi Pervin Hanım?" dedi.

Pervin perişan, hissiyatını izhar etmekten lerzan [*duygularını açığa vurmaktan titreyerek*], dondu kaldı.

Samim ayrılırken güle güle:

"Şeref Bey'e bir oyun yapmak için, rica ederim, yarın yine geleceğimi kendisine söyleyiniz. Bakalım, bakarasını feda edecek kadar kuvvet gösterecek mi?" dedi.

Ve yürürken kendi kendine:

"Canavar herif" diyordu, "ötekinin karşısında, kurt önündeki kuzu gibi titrersin. Harap ve perişan kalırsın. Sonra masum ve nazik bu zavallı kadını bin türlü işkenceyle helak edersin. Lakin yaptığın şeyler eşna' [*pek* kötü] bir cinayettir."

*

Öbür gün daha yatağındayken Nevhiz geldi.

Samim bir taraftan hayalî, şairane bir aşk ile uğraşırken, diğer taraftan böyle şehvani [*kösnül*] ziyafetlere nail olmak saadetiyle göklere sığmıyordu. Tam emeline nail oluyor demek değil miydi? İstanbul'un en mümtaz [*seçkin*], en latif, en cazip iki hanımı, aynı gün, hatta aynı saatte biri onun cismaniyetini, diğeri maneviyetini taltif ve ta'tîr [*ıtırlandırmak*] için müsabaka ediyorlar [*yarışıyorlar*] demek değil miydi?

Genç kadın akşama kadar kaldı. Onlar yakında Akbaba'dan iniyorlardı.

Bu fırsattan Samim istifade etti:

"Geçende Şeref Bey'i gördüm" dedi, "İstanbul'a geleli bir hayli zaman olmuş... Sen de bana haber vermemiştin... Burada Feneryolu'nda Nazlı Hanımefendi'nin köşkündeymişler... Birkaç defa gittim, Pervin Hanım'ı da gördüm..."

Hem söylüyor, hem Nevhiz'in yüzünde sözlerinin tesirini takip ediyordu. Pervin'den bahsederken onun gözlerinde pek ani bir bulut olduğunu fark ettim zannetti.

Ve hemen lakırdıyı değiştirerek:

"Şimdiye kadar" dedi, "şimdiye kadar Paşa Akbaba'daydı. Sonra benim İstanbul'da olduğumdan kimsenin haberi yoktu, fakat şimdi Şeref Bey onlara elbette beni gördüğünden bahsedecektir... İstanbul'da da Paşa'yı ziyaret etmezsem pek çirkin olacak... Hem artık orada evvelki gibi Pertev, Pervin filan yok ki; kendimiz için senin söylediğin gibi bir şüpheden korkalım, değil mi?.. Zannetmem ki Şadan Hanım bu hususta bizim için bir tehlike olsun... İşte bunun için ben artık meydana çıkmak ve Beyoğlu'nda görünmek istiyorum..."

Nevhiz, kaşlarında bir hatt-ı tereddütle [*tereddüt çizgisiyle*] dinliyordu. Samim onun itirazına meydan bırakmamak için birçok izahat verdi, nihayet onun muvafakatını [*onayını*] aldı.

"Hem bazen seni görmek istiyorum. İçimde sana karşı bir açlık hissettiğim günler oluyor... Halbuki günlerce böyle

kendi halinde gidiyor... Ben de istediğim vakit seni gelip görebilmek isterim. Hakkım yok mu?.."

*

Nevhiz oturdukça, o Pervin'e verdiği vaadi hatırlayarak rahatsız oluyordu. Adeta bugün Nevhiz'in bir an evvel çıkıp gitmesini istiyor denilebilirdi.

Nihayet Nevhiz kalktı, beraberce iskeleye kadar gittiler. Onu bir otomobile koydu ve uzaklaşıp kaybolur olmaz kendisi başka bir otomobile atlayarak Feneryolu'na şitab etti [*koştu*].

"Şeref Bey?.." Şeref Bey yine itizar etmişti. Pervin gülerek:

"Görüyorsunuz ya" dedi, "görüyorsunuz ya, o gayr-i kabil-i ıslah [*iyileşmesi olanaksız*] bir kumarbaz.."

Samim böylece emeline nail olduğu için memnundu. Ona söz vermek bahanesiyle birbiri peşi sıra gelmiş ve hem genç kadının kendini her gün bilâ-tehlike [*tehlikesiz*] kabul edebileceğini anlamış, hem de aynı zamanda planı saha-i fi'le [*uygulama alanına*] çıkarmıştı. Bugün üç gündü ki birbiri sıra onu ziyaret etmişti. Artık bu üç günü kâfi görerek Pervin'i istediği kadar "olmuş" addediyor ve darbeyi yarın indirmeye hazırlanıyordu.

Öbür gün erkenden geleceğini söyleyerek beraber Çiftehavuzlar'a gitmelerini rica etti. Pervin tabiatıyla büyük bir memnuniyetle hemen kabul etti. Halbuki bugün gitmeyecek, onu akşama kadar bekletecekti.

Öbür sabah uyandığı vakit eğer Pervin zannettiği gibi hakikaten kendine karşı mütehassis [*duygulu*] ise, acı bir kıyas-ı nefsle [*kendini örnek tutmayla*] bu sabah kim bilir nasıl şevkle uyandığı halde akşama kadar ne ateşler içinde helak olacağını düşündü ve kalbinin en samimi köşesinden ona karşı pek derin bir imdat ihtiyacıyla çırpındı.

"Zavallı mazlum Pervincik!" diye söylendi.

Onu bugün çekeceği elemlere mukabil, dünyanın en mesut bir kadını yapmak elindeydi ve bu saadeti ona vermeyerek o bilakis onu akşama kadar kahr ve tebah [*harap*] edecekti.

Kendi kendine "Murdar cani! Haydut herif!" diye söylendi.

Bu ithamlara karşı kendini müdafaa için türlü safsatalar buluyor, hatta daima mesut aşkların tatsızlaşacağını, ara sıra böyle darbelerle sarsılmak lazım olduğunu bile düşünüyordu. Fakat bütün bu muhakemelere rağmen o kadar masum, o kadar melek, kendine karşı o kadar mihriban [*sevecen*] olan zavallı genç kadını müdafaa ve himaye etmek ihtiyacı kalbinde tahakküm ediyordu. Hemen kalkıp ona gitmek, onu teselli etmek, af dilemek, aşkını itiraf ederek ona vakf-ı hayat etmek [*hayatını adamak*] istediği oluyordu.

O zaman ilk defa olarak tercih etmek lazım olsa, hangisini intihab edeceğini [*seçeceğini*] düşündü. Derin derin mukayeselerden sonra ikisini de birbirine tercih edemeyeceğini itiraf etti. Yalnız Pervin ona hiçbir şey söyleyemiyordu, aynı zamanda yalnız Nevhiz'le de yaşamak mümkün değildi... O halde?..

Kendi kendine "Ne biri ne öteki..." diyordu.

Her halde onun saadeti için ikisine de ihtiyacı vardı.

*

Saat üçe gelmişti. Dün ona erken geleceğini söylemiş olduğu için Pervin lâakal [*en aşağı*] bir saattir intizarda [*beklemede*] ve her halde merak ve endişe ile mücadeledeydi. Fakat dörde geldiği vakit bu merak ve endişenin en elim [*elemli*] bir işkence haline çıkmış olduğunu tahmin ediyordu.

Kendi kendine, "Metanet Samim, metanet!" diye söyleniyor ve salonda bir aşağı bir yukarı gezerek kendisi de burada onun kadar eza içinde kavruluyordu.

Saat beşe geldi. Genç kadının artık intizarın [*bekleyişin*] en had derecesine çıkmış olduğu muhakkaktı.

Artık duramayacak bir galeyana gelmişti. Ateş üzerinde oturuyormuş gibi kıvranıyor, çarpınıyor, çırpınıyor, koşa koşa gidip onun ayaklarına kapanmak ve gözyaşlarıyla ıslatarak:

"Ah bilsen Pervin, benim ne zavallı hayatım olduğunu bilsen... Bana şüphesiz acırsın.." diye uzun uzun feryat ederek, ağlayarak af talep etmek istiyordu.

O gün bu buhran içinde geçtikten sonra üç gün daha gitmeyip evde kalmak ve onun her gün başka zehirlerle helak olduğunu bilerek onu kurban etmek pek müşkül geldi, fakat her an:

"Bu zaruridir!.. Onun saadeti için de..." diye kuvvet kazanmak istediği halde bir türlü kesb-i sükûn edemiyordu [*sakinleşemiyordu*]; bunun için aralarına maddi imkânsızlık, daha çok müşkülat koymak için İstanbul'a geçti ve üç günü de İstanbul'da geçirdi.

Nihayet dördüncü günü öğleden sonra Kadıköyü'ne geçerek bir otomobile atladı, Feneryolu'na gitti.

Köşkün bahçesine girdiği vakit kalbi ilk aşk mülakatına [*buluşmasına*] giden bir mektepli gibi heyecanla çarpıyordu.

Bahçe tenhaydı. Âgâh nazarıyla [*uyanık bakışıyla*] bu bahçede bu son günler zarfında ne derin bir aşk elemlerinin ateşlendiğini okuyabiliyordu. İlk geldiği günlerin neşesi, cazibesi yerine soluk, kuvvetsiz bir hava altında, dökülmüş yapraklarla bir matem sahnesi arz eden bu bahçede bir ölüm fecaati hissolunuyordu.

Kapı kapalıydı. Açan hizmetçi onu içeri salona aldı.

Az sonra Pervin koşa koşa geldi. Yüzü erimiş, gözleri siyah halkalarla çürümüştü.

İlk lakırdısı:

"Size dargınım" sözü oldu.

Dudakları derin bir serzeniş hattı [*çizgisi*], gözleri kalın bir iğbirar [*kırgınlık*] bulutuyla kapalıydı.

Sonra dargınlığı izah etmek için:

"Sizi ne kadar çok bekledim..." diye şikâyet etti. "Geleceğinizi bir gün evvel kat'i olarak vaat etmiş olduğunuz için aldanmadığıma emindim... Uzun uzun hasta olmanızı düşündüm... Sonra günlerce yine görünmediniz. İzmit'e veya başka yere gitmiş olsanız, mutlak haber verirsiniz zannediyordum... Ne oldu, neredeydiniz?.."

Samim hazırladığı darbeyi indirmek için lakaydane [*kayıtsızca*]:

"Evet, gelemedim..." dedi. "Bir yere gitmedim ama gitmek üzereydim de..." diye ilave etti.

Pervin bir anda mosmor oluverdi.

"Gitmek mi?" diye kekeledi. "Ne tarafa, nereye?" diye sordu.

Samim ağır ağır ve derin bir merakla onu tetkik ederek:

"Avrupa'ya gitmek istiyorum... Yol kâğıtları yaptırmakla meşguldüm... Zaten ne vakitten beri arzum vardı. Fakat son günlerde birdenbire içime yine bir sıkıntı bastı. Bu memlekette sıkıntıdan helak olacağım diye ansızın karar verdim..."

*

Pervin, yüzünde elim [*acıklı*] bir işmi'zâz [*titreme*] ile dinliyor, son derece müteessir ve elem ve kederle şişkin, kendisine bakıyordu. Genç kadın, son günlerde Samim'in devamını kendisine bir alakaya hamlederken şimdi birdenbire bunda korkunç bir surette aldandığını anlayıverince derin bir çaresizlik içinde harap olmuştu. Şimdi onsuz kalırsa ne yapacağını düşünüyor ve kendini o kadar bedbaht, o kadar zavallı buluyordu ki kalbinin a'mâkında [*derinliklerinde*] bir merhamet ihtiyacı kabarıyor, feryat etmek için boğuluyordu. Ne yapacağını, ne söyleyeceğini bilemeyerek ezilmiş dururken birdenbire gözlerine yaşların hücum ettiğini hissetti. Onları tutmak, ağladığını göstermemek için kendini zapt etmeye çalıştı. Fakat yaşlar iri iri, birbiri

arkası sıra gözlerinden nebean edip [*çıkıp*] yanaklarına yuvarlanmaya başladılar.

Samim bu derece heyecanı hiç ummuyordu. Karar vermek, emin olmak için yaşlardan evvel gördüğü teessür pek kâfi iken, bir de bu yaşları görünce onun için derin bir teessürle harap oldu ve kemal-i samimiyetle [*tam bir içtenlikle*] yanına yaklaşarak titreyen bir sesle:

"Ağlıyorsunuz" diye sordu.

Pervin şimdi artık kendini tutamayarak mendiliyle gözlerini kapamış, bütün vücudunu sarsan derin hıçkırıklarla ağlıyordu. Samim onun elini tuttu, kendine çekmeye çalışarak yavaşça:

"Niçin ağlıyorsunuz? Benim için mi? Ben gidiyorum diye mi?" dedi.

Pervin hiç cevap vermeyerek taştığı kederlerin, hicranların bütün hararetiyle ağlamakta devam ediyordu.

O zaman Samim bu saf, rakik [*ince*] ve masum kadının ilahî aşkına meftun [*vurgun*]:

"Demek beni seviyorsunuz? Ah seviyorsunuz, sahi mi? Söyleyiniz ki hayat bulayım. Söyleyiniz ki yaşadığımı anlayayım.." diye inledi.

Cevap bekler gibi tekrar sükût etti. Fakat genç kadının göğsünü sarsarak vücudunda akseden derin hıçkırıklardan başka bir cevap yoktu.

O zaman gayet tatlı bir sesle titreye titreye yalvarmaya başladı:

"Çünkü ben de, ben de sizi seviyorum... Hem nasıl bir aşkla, nasıl bir ibadetle [*tapınmayla*], tasavvur edebilseniz... Fakat söyleyiniz, söyleyiniz de ömrümde hiç duymadığım saadeti ben de hissedeyim... Söylersiniz değil mi?.. Seviyorsunuz değil mi?.."

Pervin bu ilahî teraneyi [*ezgiyi*] cevapsız bırakmak istemiyormuş gibi, gözlerinin hazin bir ifadesiyle yandan baktı; zavallı, kırık bir hareketle başını sallayarak tasdik etti.

*

Samim bu itiraf üzerine sıcak bir teslimiyetle titreyen eli büyük bir galeyanla dudaklarına götürüp af diler gibi tezellül ve istirhamla [*alçalma ve yalvarmayla*] öpmeye başladı.

Fakat genç kadın bu temasın tesiri altında sapsarı, nefes nefese, dudakları titreyerek, bütün vücudu pür-ihtilac [*çırpınma içinde*], elini çekip kurtarmak istedi.

Ve müsterhim [*yalvaran*] bir nazar [*bakış*], perişan bir sesle:

"Yok, Samim, yok" diye yalvardı. "Rica ederim bırakınız, rica ederim, rica ederim."

Samim, muti [*boyun eğmiş*], perestişkâr [*hayran*], eli bıraktı.

Şimdi Pervin'in sinesinde hıçkırıklar mütevali [*birbirini izleyen*] hamlelerle aksediyor, ara sıra kuvvetli teşennüclerle [*kasılmalarla*] bütün vücudu sarsılıyordu.

"Peki, mademki siz de seviyordunuz, niçin beni bu adama bıraktınız?" diye inledi.

Samim izaha çalıştı. Bu iş o kadar nâgehanî [*ansızın*] olmuştu ki bir şey yapmak mümkün değildi. Daha yeni tanışmışlardı. Birbirlerini iki defa ancak görmüşlerdi. Onun hissinden emin olmadan böyle bir harekete nasıl cesaret edebilirdi?..

"Ben ilk hislerin tereddütü altında çırpınırken nikâhınızı haber aldım..." diye devam etti. "Hatta itiraf edeyim mi? İzmit seferi, validemin davetinden ziyade, bilihtiyar [*isteyerek*] yapıldı. Buradan kederimden, infialimden [*kırgınlığımdan*] kaçtım. Tam sizin aşkınızla doluyken sizi benden gasp eden rakibin saadetinde hazır bulunamazdım, değil mi? Hakkım yok muydu?.."

Pervin artık kurumuş gözleri uzak hayallere akmış, hazin hazin düşünüyordu.

Nihayet mırıldanır gibi:

"Ne büyük bir saadet olacaktı" dedi.

*

Sonra o da izah etmek istedi:

"Ben ne olsa bir kadınım" dedi. "Siz erkek olduğunuz halde böyle tereddütler içinde bulunursanız, bir kere de beni düşününüz... Ben ne yapabilirdim?.. Mevkiimin ne kadar nazik olduğunu tasdik ediyor musunuz?.. Bir taraftan Şeref peşimi bırakmıyor, beni ilk günden beri takip ediyordu. Nihayet Pertev'in nikâhı meydana çıkıp da izdivacı takarrür edince [*evliliği kararlaştırılınca*] o da istifade etti. Ben düşünmek için müsaade istedim. Halbuki ne düşünecektim... Sizi nasıl halimden haberdar edebilirdim?.. Siz o günlerde gelmiyordunuz... Ben sizi ilk gördüğüm an sevmeye başladım... Sizi gördüm, sizinle işittim, iradem, ihtiyarım [*tercihim*] kalmadı; kâmilen [*bütünüyle*], kâmilen ve ebediyen sizin olduğumu anladım... Ah bilseniz başka bir erkeğe zevce [*karı*] olmak benim için ne kadar, ne kadar güç geldi... Uzun geceler ebediyen hayatıma girmiş, beni eline almış bu adam duymasın diye başımı yastıkların arasına sokarak sabahlara kadar hıçkırmaktan harap oldum... Sonra bu Avrupa seferi... Yanımda birbirini severek yaşayan Yezdan ile Pertev'in numunesi dururken, sevmediğim bir adamla bu seyahatten bir zevk almak benim için mümkün müydü?.. Nereye gittiysem sıkıldım, boğuldum... Ben bu seyahati Şeref'le yapmamalıydım, bu hayatı sizinle yaşamalıydım ki mesut olayım... Nerede güzel, şayan-ı temaşa [*seyre değer*] bir şey görsem, 'Ah o da olsa... Onunla beraber görsem...' diye zehir olurdu... Hele buradan vapur rıhtımdan ayrılıp Marmara'ya dalarken sizi bıraktığım İstanbul'dan uzaklaşmak ne elim bir şey olmuştu.."

Samim kesti:

"Fakat mademki şimdi artık bunu anladık.." dedi.

"Yok, yok" diye inledi Pervin. "Mademki bir kere bu oldu, mademki bir kere bu adamın zevcesi [*karısı*] oldum, ona sadakatten ayrılmamak vazifemdir... Bunun için sizden büyük bir ricam var... Benim aşkımdan, zaafımdan istifadeye kalkmayınız... Uluvv-i cenabınıza, necabetinize eminim [*yüksek kalpliliğinize, soyluluğunuza güveniyorum*]...

Beni yeni azaplarla mahvetmeyiniz... Sizin için zaten çok azap çektim... Biraz geç olsa bile sizi de bana merbut [*bağlı*] bilmek benim için yine bir saadettir... Ve bu saadet bana kâfidir!.. Ah bilseniz, bu sükûnu ne müthiş azaplardan sonra elde ettim?.. Aşkınızı büyük bir matemle kalbime gömmüştüm... Sonra birdenbire siz zuhur ettiniz... O vakit ölmüş zannettiğim eski aşkın tekrar canlandığını gördüm... İlk günler kendi kendime, 'Onu hâlâ seviyorum... Fakat mademki onun bundan hiç haberi olmayacak..' diyor, vicdan azabı, korku hissetmiyordum... Fakat şimdi, ki siz her şeyi öğrendiniz, şimdi tehlikeyi görüyorum... Ya sizle artık hiç görüşmemek lazım yahut bana vaat etmelisiniz... Beni öldürmek istemiyorsanız, size yalvarıyorum beni yeniden harap etmeyiniz... Bana acıyınız..."

O zaman Samim resmi ve ciddi bir tavırla:

"Yegâne emelim" dedi, "yegâne emelim size itaat etmek, sizin muhitinizde yaşamaktır; en mukaddes arzum sizin isminizi söyleyerek ölmektir... Sizden vazgeçmek, sizsiz kalmak ölümden beter bir musibettir... Dünyada sizden başka hiçbir şeyde lezzet ve hakikat bulmadım... Eğer sizin için, sizin selametiniz ve rahatınız için kendimi feda etmem lazımsa, ona da hazırım... Fakat hiç korkmayınız, benden size hiçbir fenalık gelmez ve gelmeyecektir..."

Sesinde o kadar samimi, o kadar sıcak bir sadakat vardı ki, Pervin bu sefer hiç korkmadan elini ona terk etti ve iki elin bu hafif teması, bu saf şehvet bir dakika devam etti. Kadında bu temasın hâsıl ettiği sadme [*çarpma*] maddiyete sukut edemiyor [*inemiyor*], manevi tesirini muhafaza ediyordu.

*

Samim oradan çıkıp evine gelirken yolda kendi kendine:

"Bütün namuslu kadınların ilk aşklarındaki arzuları masum ve Eflatuni [*Platonik*] kalmaktır.." diyordu. "Bakalım, bu teraneyi ne kadar dinleyeceğiz?.."

Fakat Pervin'in ne kadar marazi [*hastalıklı*] bir hassasiyeti olduğunu düşünerek hayrette kalıyordu. Daha ilk hamlede ağlamaktan başka bir şey yapamayan bu şayan-ı perestiş [*tapınmaya layık*] yavru kuş ile öteki fırtına canavarı arasında ne müthiş bir fark vardı! Pervin, aşkına layık olup olmadığını anlamak için onu hiç tecrübeye, imtihana lüzum görmemiş, görür görmez ebediyen ona bütün hayatını, bütün genç kızlık emellerini teslim ve feda etmişti.

Samim artık Şeref'in oralarda olmadığını, Nazlı Hanımefendi'nin rahatsızlık korkusuyla odasından kımıldamadığını anladığı için sık sık köşke gidiyor, bazen müsait havalarda Pervin'le gezmeye bile çıkıyorlardı.

Kendisi bir kere bu hususlarda büyük tecrübelerle mücehhez olduğu, sonra da Pervin gibi cidden samimi olarak merbut [*bağlanmış*] bulunmadığı ve bahusus aşkın maddiyatını beri tarafta Nevhiz'le tadıp duyduğu için bu Eflatuni [*Platonik*] münasebetin zaruri galeyanlarından azade bulunuyordu. Fakat onun mûşikâf [*kılı kırk yaran*] ve tahlilkâr [*çözümleyici*] nazarından Pervin'in geçirdiği fırtınalar gizli kalamıyordu.

Şimdi Pervin uzun uzun niçin vaktiyle birbirlerini anlamayıp bu felakete düşmüş olduklarını düşünüyor ve kendini bu acı nedametlerle [*pişmanlıklarla*] harap ediyordu. Son derece samimi, son derece saf ve Mihriban [*merhametli*] hilkati [*yaratılışı*] bu gizli ve kirli münasebetten rencide olduğu [*incindiği*] için, bu lekeden, bu kirden kurtulmak onun en birinci emeliydi.

Bu emel yalnız meşru münasebete inhisar etmiyor [*münasebetle sınırlı kalmıyor*], hayalperest, şi'r-âver [*şiirli*] bütün yüksek kadınlar gibi her hissin künhüne [*özüne*] kadar yükselmek hilkatinde [*yaratılışında*] olduğu için Samim ile münasebetini yalnız meşruiyetle kâfi görmeyerek, hususi bir hayat tahayyül ediyordu.

Mesela:

"Ah" demişti bir gün, "ah seninle birlikte Pol ve Virjini gibi olmak ve onlar gibi ölmek isterdim... O kadar vakit

bensiz yaşamışsın ki zevcim [*kocam*] olsan bile, bu seneler beni yine harap edecekti... Biz dünyaya beraber gelmeliydik, beraber büyümeliydik, sonra tıpkı Pol ve Virjini gibi beraber ölmeliydik... Ne saadet olurdu değil mi?.. Doğduktan ölünceye kadar bilâ-istisna [*istisnasız*] her dakika, her saniye yalnız birbirimiz için, birbirimizin olarak yarınsız ve dünsüz, başka hiçbir rabıta ile, hiçbir endişe ile, hiçbir tercih ile merbut ve muallak [*bağlı ve asılı*] olmadan dünyanın, hayatın dışında yaşamak. Ne nefis bir rüya!.."

*

Başka bir defa, yine Samim'in mazisinden bahsederken:

"Ah sana hiç olmazsa eski sevdiklerini olsun unutturmak isterdim!" demişti.

Buna Samim hemen büyük bir hararetle:

"Hepsi hayal, hepsi rüya..." diye cevap verdi. "Ancak şimdi yaşıyorum... Yaşadığımı ancak şimdi anlıyorum... Hayat, saadet, aşk, hep sensin! Hep sen!.. Ah, yalnız lütfetsen de..."

Zira Samim artık yavaş yavaş hücuma başlamış, ona bedbaht görünerek, saadetinin onun lütfuna muallak olduğunu yavaş yavaş evvela ima, ısrar ile tekrar ediyordu.

Pervin, bu imaları işitmiyor gibi davranıyordu.

Bu sefer yine ilk sözlere cevap vererek:

"Hayır, hayır" dedi. "Seni kim bilir ne muhteşem kadınlar hem nasıl sevdiler! Ah bunları hâlâ hatırlıyor musun acaba?.."

Samim tekrar etti:

"Bunları bana unutturmak için yegâne çare..."

Ufak, müessir [*etkili*] sözlerle onun havassına [*duygularına*] müracaat ediyor, onu mağlup etmek istiyordu. Fakat Pervin bütün bunlara büyük bir metanetle mukabele ediyor, ya sükût ile cevap veriyor yahut pek tatlı bir istirham nazarıyla [*yalvarış bakışıyla*] bakarak onu iskât ediyordu [*susturuyordu*].

*

Bir gün gittiği vakit Pervin'i son derece mahzun buldu. Son günlerde onu pek derin teessürler [*üzüntüler*] içinde görmeye alışmıştı. Fakat bugünkü teessür öbür günlerin mülahaza ve tefekkür [*düşünme*] teellümlerine [*elemlenmelerine*] benzemiyor, bir fevkalade vaka mahsulü olduğu anlaşılıyordu.

Öteden beriden açtığı lakırdıları Pervin âdeti hilafına ya cevapsız bırakıyor yahut verdiği cevapları pek kısa, pek manasız kesiyordu. Fakat bütün saf ve halis hilkatlerde [*yaratılışlarda*] olduğu gibi daha ziyade duramadı ve nihayet itiraf etti.

"Evvelki gün" dedi, "evvelki gün sizi Beyoğlu'nda bir otomobilde yanınızda bir hanımla görmüşler..."

Samim bu malumatın yanlış olduğunu anlamakla beraber fevkalade memnun oldu ve öyle inkâr etti ki tasdik manası çıkıyordu.

Pervin bu darbe üzerine son derece mecruh olmakla [*yaralanmakla*] beraber azametini muhafaza etmek için:

"Vakıa sizi bu noktada istintak etmeye [*sorgulamaya*] hiç hakkım olmadığını itiraf ederim..." dedi. "Öyle ya, sizin hayatınızı sûrî [*biçimsel*], manasız, faydasız bir emel için zapt ve gasp etmeye ne hakkım var, değil mi?"

Buraya gelince pek meyus bir hareketle fırladı, "Biraz gezelim mi?" diye sordu ve cevap beklemeden bahçeye şitab etti [*koştu*]. Hava almak, ferahlamak ihtiyacında olduğu anlaşılıyordu.

Samim, arkasından, "İşte böyle" diye düşündü. "Kendisi de itiraf ediyor..." Ve takip etti.

Pervin ilk defa olarak köşkün arka tarafına doğru yürümeye başlamıştı. Bu tarafta pek zengin bir çam korusu vardı. Büyük ağaçların altında yürüdüler.

Şimdi ikisi de derin bir hüzün içinde sükût ediyorlardı. Samim yanı başında, bu sükûta hürmet ederek yürüyordu.

Birdenbire onu kendine karşı, kendinin Nevhiz'in huzurundaki vaziyetinde biçare, medetsiz, makhûr [*kahrol-

muş] görmekten derin bir merhamet hissetti. Onu okşamak, ona temas etmek ihtiyacına mukavemet edemeyerek elini tuttu. Bu el, ateş içinde yanıyordu. Evvela çekilmediği halde, mahsus [*kendine özgü*] bir isyanla mukavemeti vardı fakat Samim'in temasındaki yumuşaklık bu mukavemeti çabuk eritti.

Şimdi bu küçük el, avucunda mahpustu.

Hâlâ sükût ediyorlar ve hâlâ yürüyorlardı.

Samim bu temasın verdiği hararetle yürürken elde tekrar bir firar [*kaçış*] arzusunun canlandığını hissediyor, bunun için onu kurtulamayacak surette zapt ve rapt etmek lazım olduğunu anlıyordu. Ve bunun Pervin'in parmaklarının kendi parmakları arasına geçmesiyle mümkün olacağını düşündü. Şimdi ince, yasemin parmaklar muhalefet etmeye çalışıyorlar, fakat Samim'in parmaklarındaki inat ve tahakküme dayanamıyorlar, en nihayet teslim oluyorlardı. Böylece birer birer teslim olan parmaklarla biraz sonra genç kadının eli kilitlenmiş, adeta pranga-bend olmuş [*prangaya vurulmuş*] gibiydi.

*

Biraz da böyle yürüdüler.

Şimdi korunun en sık ağaçlı bir noktasına gelmişlerdi. Öyle ki adeta sık ve kısa ağaçların altında karanlıkta kalmışlar denilecek kadar kesif bir gölgeye gömülmüşlerdi. Bazen ağaçlar o kadar sıklaşıyordu ki geçebilmek için ya ellerini ayırmak yahut dolaşmak lazım geliyor ve Samim gülerek dolaşmayı tercih ediyordu.

Bir defasında Pervin'in de güldüğünü gördü ve cesaretlenerek:

"Ah, ne latifsiniz" diye elinde esir olan eli dudaklarına götürdü.

Evvela Pervin sabretmek istedi fakat buselerin tevali ettiğini [*öpüşlerin birbirini izlediğini*] ve adeta müthiş bir

şehvet ateşiyle yandığını görünce elini çekip kurtarmaya çalıştı. Samim, bu şayan-ı perestiş [*tapınmaya layık*] esiri bırakmak değil, dudaklarından ayırmaya bile razı değildi ve âteşîn [*ateşli*], muhteris, aç buselerle onları yer ve ısırır gibi öpüyor, öpüyor, öpüyordu.

Genç kadın, başını çevirip onu gözleri dönmüş bir halde görünce korktu, biraz sonra yalnız elin busesiyle kanaat etmeyeceğini kat'i olarak anladı. Öyle bir kuvvetle silkindi ki eli kurtulmuş oldu. Bir iki adım öteye sıçrayarak, "Rica ederim Samim..." diye yalvardı. "İstirham ederim..."

Samim'in gözlerinde o zamana kadar alıştığı itaatten hiç eser yoktu. Bunlar adeta bir deli gözü gibi vahşi vahşi parlıyordu. O vakit genç kadın şakaya, oyuna bozmak ve aynı zamanda uzak bulunmak için koşmaya başladı. Fakat Samim'in arkasından takip ettiğini görünce birkaç ağaçtan dönüp dolaşarak oynar gibi koşuştular.

Pervin her an Samim kovalamaktan vazgeçecek diye bekliyor, halbuki onun mutlak tutmak istediğini görüyor ve korkusu daha çoğalıyor, işi buraya getirdiğine pişman olarak koşmakta devam ediyordu.

Bu sefer tutulursa Samim'in dudaklarına hiç mukavemet kabil olmayacağını gördüğü için mümkün olduğu kadar süratle koşup kendisini emin bir köşeye atmaya azmetti. Bulundukları noktaya iki üç dakika kadar uzak bir kapı vardı. Selametle yetişip o kapıdan çıkabilirse köşkün bostanında bulunacağını ve orada bahçıvanlar bulunduğu için Samim'in tecavüze cesaret edemeyeceğini düşünerek o tarafa doğru koşmaya başladı.

*

Samim her şeyi göze almış gibi hâlâ arkasından koşuyordu. Evvela aralarında oldukça bir mesafe vardı. Samim ne olsa bir kere bu cereyana giren hadisenin kendi lehine neticeleneceğini bildiği için pek telaş etmiyordu.

Fakat nihayet uzakta kapı görülüp de Pervin'in oradan çıkacağını ve elinden kurtulacağını anlayınca o da süratlendi. Kapı, koştukları zeminden hafifçe çukurlanan bir meyil üzerinde iki duvar arasında açılmış tahta bir kapıydı.

Pervin can havliyle koşuyor, kapıya yaklaşıyordu. Genç kadın son nefeslerinde düşüp bayılacak bir yorgunluk, bir halecanla helak oluyor, her an Samim'in daha yaklaştığını fark ediyordu.

Kapıya yetişmeden evvel kendini tutacak, her şey mahvolacak diye Pervin son bir hamleyle bir daha atıldı, kapıyı tuttu. Tuttu ve çekti.

Eyvah! Kapı kilitliydi.

O kadar koşmaktan yorgun, nefes nefese kalmış, halecandan bitmiş bir haldeyken bu darbe onu bütün bütün mahvetti. O zaman kapının önünde siper alarak terden ezilmiş, yorgunluktan mahvolmuş bir halde, gözlerinde perişan bir istirham nazarıyla yalvardı:

"Allah aşkına Samim, Allah aşkına! Merhamet et!.."

Samim onu bu halde görünce cebir [*zor*] ve şiddete cesaret edemedi. O da koşmaktan harap bir haldeydi. Onun da halecanı son dereceye gelmişti. Bunun için önüne gelince kollarını açtı ve son derece titrek bir sesle o da ona yalvardı:

"Gel artık, Allah aşkına. Sen bana merhamet et... Artık gel!"

Genç kadın kollarını istimdad [*yardım dilemek*] için gibi uzatarak:

"Yok, Allah aşkına bırak..." diye inledi.

Fakat Samim onu dinlemeyerek yavaşça tuttu ve sinesine çekti. Şimdi Pervin bilâ-mukavemet [*direnmeksizin*], adeta sığınıyormuş gibi onun göğsüne büzülmüştü. Evvela bitap, harap, kıvranıyor, hâlâ mukavemet etmek istiyordu. Fakat bir an oldu ki Samim'in uzanarak ağzını isteyen dudaklarına çırpına çırpına teslim oldu ve bütün vücudu, bütün canıyla inleye inleye buseleri iade etti.

Samim, kollarının arasında cansız bir vücut tuttuğu hissiyle ona baktı. O zaman anladı ki Pervin kendini kaybetmiş, gözlerini kapamış, bayılmıştı.

Altıncı Kısım
İki Ateş Arasında

O zaman Samim'le Pervin arasında pek derin ve pürşevk [*arzu dolu*] bir aşk hayatı başladı.

Delikanlıya karşı böyle silahsız kalarak çaresiz teslim olmuş olan Pervin şimdi şi'r-engîz [*şiirli*] kadınlığının bütün galeyanı, bütün vecdiyle ona aşkını bezl ediyordu [*cömertçe veriyordu*].

Son günlerde kumara karşı hummalı bir iptila ile sarılıp gece gündüz kulüpten ayrılmayan Şeref'in ve soğukların tezayüdünden [*artmasından*] ürkerek tekrar odasından hatta yatağından hiç çıkmamaya başlamış olan Nazlı Hanımefendi'nin müsaadeleri sayesinde pervasızca her gün buluşmak mümkün oluyor ve aşkları pek müsait bir sahada pervaz ediyordu [*uçuyordu*].

Genç kadın ilk günlerde ne kadar ciddi bir mukavemet göstermişse, şimdi o kadar hırs ve iptila ile galeyan ediyordu. O, heyecanında ne kadar humma-perver [*hummalı*] ise, şehvetinde o kadar fürûzân [*parlak*] olan âteşîn mizaçlardandı. Tek bir buse ile bayılmış olan genç kadının kolları şimdi Samim'i daima derâguş [*kucaklamak*] için yanıyor ve delikanlı, Nevhiz'de bulmak için o kadar mütehassir olduğu [*hasretini çektiği*] en derin teşennüclere [*kasılmalara*] onda tesadüf ederek onu saf ve masum

zannettiği halde, şimdi bu âteşîn hassasiyete son derece mütehayyir oluyordu [*şaşırıyordu*].

Nevhiz'i karşıdan gören, ne ihtiras-perver [*tutkulu*] bir uçurum mahluğu olduğunu tahayyül ederek ihtimal korkar ve Pervin'in huzurunda onda pek nazik, pek vüreyka-âver bir mevcudiyet tasavvur ederdi. Halbuki birincisi bütün bu ihtimallere rağmen ne kadar câmid ve sengîn [*donuk ve taştan yapılmış*] ise, ikincisi o kadar pür-galeyandı [*coşku doluydu*]. İki kadının başka her hallerinde tezahür eden zıddiyet [*ortaya çıkan karşıtlık*] böylece şehvet-perverliklerinde de tearuz ediyordu [*şehvete düşkünlüklerinde de çatışıyordu*].

İlk günler Nevhiz'in yâbis [*duygudan yoksun*] kollarının arasında kurumaya yüz tutmuş olan erkekliği şimdi Pervin'in sıcak, feyizdar [*verimli*] nefesi altında ezeli ciyadetlerle tezehhür ediyordu [*tazelenmelerle çiçekleniyordu*].

*

Bu esnada Pervin bu derin vecd-i havas [*duygu coşkunluğu*] içinde bütün kemalini bulan bir çiçek gibi en şa'şaadar [*parlak*] bir feyizle inkişaf ediyor [*verimlilikle açılıyor*], gözlerinde o zamana kadar görülmemiş bir güzellik revnakı [*parıltısı*], dudaklarında hep meçhul kalmış bir ihtiras ateşi, göğsünde emsalsiz bir şehvet telatumu [*dalgalanması*] peyda oluyor, endamı daha zengin, daha latif bir hat [*çizgi*] ile ahenkleniyordu.

Mülakatlar [*buluşmalar*] bazen köşkün tenhalığından bilistifade [*yararlanarak*] mümkün oldukça Pervin'in dairesine gizlice çıkılarak orada yapılıyor, bazen Pervin İstanbul'a yahut bir muhibbeye [*kadın arkadaşa*] gitmek bahanesiyle Moda'daki köşke geliyordu. Samim genç kadının Moda'ya gelmesini hiç arzu etmiyordu. Çünkü o oradayken ihtimal Nevhiz'in ansızın zuhuru yahut başka bir gün Nevhiz'le beraber bulunurken nâgehan [*ansızın*] Pervin'in peyda olması ihtimali onu son derece korkutuyordu.

Fakat Pervin, âşığına istediği gibi serbestçe temellük [*sahip olmak*] için Moda mülakatlarından [*buluşmalarından*] son derece mesut oluyor ve bundan dolayı onun men'ine [*yasaklamasına*] rağmen ansızın çıkıp geliyor, Samim buna karşı bir şey söyleyemiyorsa da derin korku fırtınaları geçiriyordu.

Böylece genç kadın köşkten bin bahane ile kaçamak yaparak sabahleyin erken erken Samim daha yatağında iken geliyor, hemen soyunarak onun âguşuna [*kucağına*] atılıyor ve onun yatağında, onun koynunda ona zevk ve can verip mesut olarak akşama kadar süren bu aşk buhranlarının yorgunluğuyla kırılmış, ezilmiş, ancak geç vakit mufarakat ediyordu [*ayrılıyordu*]. Samim, Pervin gelmeye başladığı için evde, bilhassa yatak odasında yeni tertibat ahzına [*almaya*], aynalı dolap muhteviyatında tebeddülat icrasına [*içeriğinde değişiklikler yapmaya*] mecbur kalmıştı.

Nevhiz son günlerde yine eser-i hayat [*hayat belirtisi*] göstermemeye başlamıştı. Genç kadın o kadar uzak bulunurken bile his ve sevk ile burada esen havadan haberdarmış gibi on güne yakındır hiç görünmemişti. Samim onu görmek, onun bilhassa gözlerini görüp vicdanını tebriye etmek [*temize çıkarmak*] ihtiyacını şiddetle hissediyordu. Bunun için hem Paşa'yı ziyaret etmek, hem Nevhiz'le görüşmek üzere bu arada bir gün öğleden sonra Nişantaşı'na geçti.

O civarın cereyanından haberdar olmak için evvela Saraylı Hanım'a uğramak lazımdı. Saraylı onu en pür-güşayiş [*ferahlı*] bir kabul ile karşıladı. Serzenişleri, şikâyetleri, tehditleri bu güşayişin neşesini ihlal edemiyordu [*bozamıyordu*].

Samim, mutad [*alışılmış*] bahaneler, hazırlanmış mazeretlerle af talep ediyor, İzmit'ten, çiftlikten, validesinden bahsederek hemen mevzuya dahil olmak için elinden geleni yapıyordu.

Mevzu yani Nişantaşı hayatı hakkında tafsilat vermek, Saraylı Hanımefendi'nin en tabii bir ihtiyacıydı. Bunun

için tekrar Sacide Hanım'dan, tekrar Esbak Sabık Bey'den bahse başladı. Fakat Samim Bülbül Bey'in Hürrem'le geçirdikleri hayata, Feriha ile müsteşar beyin dedikodularına alakadar olacak hal ve mevkide değildi. O, kendi hayatının cereyanları arasında bütün mevcudiyetiyle akıp giderken, bir de etrafındaki hareketlere vakit ve dikkat sarf edemezdi. Bunun için bütün canıyla, bahsin Nevhiz'e ve konak hayatına avdetini [*dönmesini*] bekliyordu.

Nevhiz'in mutadın haricinde [*alışılmışın dışında*] uzun müddet böyle habersiz gaybubetinden teşe'üm ediyor [*kayboluşunda uğursuzluk görüyor*] ve genç kadın hakkında son haftalarda ruhunda tebellür eden [*beliren*] rehavet, bu sebeple yeniden derin bir iltihapla [*tutuşmayla*] alevlenmeye başlıyordu.

Pervin'le son günlerin şehvanî ziyafeti maddiyetini tatmin ettiği için şimdi maneviyeti yine keskin tahassüsata [*duygulanmalara*] karşı bir iştiha hissediyor ve bundan dolayı kendisine karşı daima zaptolunamamış bir kalp mahiyetini muhafaza etmiş olan Nevhiz'e âteşîn bir esaret-i ruh [*ateşli bir ruh tutsaklığı*] ile yeni incizablar [*kapılmalar*] hissediyordu.

*

Saraylı bu hissiyata [*duygulara*] vâkıf mış da onu karşısında intizar [*bekleyiş*] buhranlarıyla çırpınır görmekten mahzuz oluyormuş [*haz duyuyormuş*] gibi başka havadislerde gezindi, gezindi, fakat en nihayet bir münasebetle onlara intikale mecbur olunca iki kelime ile kesti bitirdi:

"Paşalar bildiğin gibi" dedi.

Samim, ruhu gözlerinde ihtizar [*can çekişme*] halinde: "Yani..." [*diye*] istifsar etti [*sordu*].

Parlak bir kahkaha ile Saraylı cevap verdi:

"Yani ne olacak oğlum? Paşa her gün Doktor ile bahis ve inadında devam ediyor. Nevhiz sık sık gidip Çengelköyü'nde kalıyor, konak eski bildiğimiz konaklıktan çoktan

çıktı... Şadan yok, Pertev yok, Pervin yok... Yani konağın bütün canı yok..."

Samim "Ha, evet" etti, "Pervin Hanım'la Şeref Bey'i gördüm. Onlar şimdi Kızıltoprak'ta Nazlı Hanımefendi'deler değil mi? Pertev kışı İsviçre'de geçirecekmiş. Pervin Hanım söylüyordu."

Tekrar Nevhiz'e avdetle ta'mîk etmek [*dönerek derinleştirmek*] istiyordu. Fakat Saraylı şimdi yeniden Sacide'ye geçmişti. Bülbül ile Hürrem'in dünyanın en mesut iki kumrusu gibi bütün yazı Büyükada'da geçirdiklerini, Sacide artık ayaklarını bağlayan kementten kurtulduğu için bir babahindi gibi kabara kabara dünyalara sığamadığını bütün kendine mahsus canlı teferruatla, hazzından bayıla bayıla anlatırken, Samim birden kalkıp koşa koşa Nevhiz'e gitmek, onu görüp bir haftadan fazla niçin görünmediğini, Çengelköyü'ne âdetinin hilafında niçin sık sık gidip bilhassa niçin o kadar çok kaldığını sormak, anlamak için bir cinnet hummasına tutulmuştu.

Saraylı'yı susturup kalkıp kaçmak için nöbetler içinde kıvranarak fırsat beklerken, nasılsa, bir münasebetle tekrar konak hayatına intikal eden fassal [*dedikoducu*] kadın manalıca bir göz işaretiyle lakırdı arasında, "Nevhiz artık derinlere daldı!" sözünü kaçırdı ve bu, Samim'in hummalı mevcudiyetine müthiş bir kamçı darbesi oldu.

Kendini tutamayarak telaşlı bir istifsarla [*öğrenme isteğiyle*]:

"Nasıl, nasıl, nihayet o da mı?" diye sordu.

Saraylı geniş bir memnuniyet iltimaıyla [*parıldamasıyla*]:

"Evet, nihayet o da... Pek emin değilim ama onda son günlerde bir başkalık seziyorum. Ya oynadı, ya oynamak üzere. Fakat kadın bilirsin ya! Metindir. Başkaları gibi ağzına yüzüne bulaştırmaz."

Acaba bu şüphe kendisiyle olan maceradan mıydı, yoksa yeni başka bir sergüzeşt mi başlamıştı?

*

Saraylı'dan izin alıp sokağa çıktığı vakit Samim kendi kendine: "Koca sersem!" diyordu, "Dünyada ne olursa olsun pek nadir tesadüf edilecek müstesna bir kadını elde ettin, bu hiç ihmal edilir mi? Ama istediğin hararetı bulamıyormuşsun; nene lazım? Ne kadar nadir, ne kadar kısmen olursa olsun, yine senin olmuyor mu? Sen bin türlü endişeler, ince hesaplarla onu bir tarafa bırak, ne zaman olsa elinde olan, eline geçmesi zaruri, mecburi bulunan bir kadın için onu unut... Bu budalalığımı hiç affetmeyeceğim!"

Şimdi Nevhiz'e karşı kalbinde hiç hissetmemiş olduğu derin bir iltihapla [*tutuşmayla*] yanıyor, onu görmek için titreye titreye deli oluyordu.

Konağa girdiği vakit holde ilk gün gördüğü noktada Nevhiz'in tekrar hayalini görüyorum zannıyla o vakitten beri ne kadar hesapsız ve ehemmiyetli vakalar cereyan ettiğini düşünerek bugün hem Nevhiz'e hem Pervin'e malik olmak saadetini bir rüya zannetti. Bütün son vakalar, konağın muhitinden hariçte cereyan ettiği için bu tahassüsü [*duygulanması*] onu bütün keskinliği ile ihata ediyordu [*kuşatıyordu*] ve tekrar kalbi bir saadet tufanıyla şişerek muzaffer adımlarla salona girdi.

Salonda Paşa ile hanımefendi yalnızdı.

Paşa onu mutad galeyanıyla, hanımefendi her zamanki sükûnuyla kabul ettiler. Evvela merasim, teşrifat, itizarlar [*özür dilemeler*], istifsarlar [*sorular*] sürdü. Samim İzmit hayatına, çiftlik işlerine dair Paşa'nın sorduğu suallere cevap veriyordu ki içeri Nevhiz girdi.

Ve bu o kadar şahane bir zafer oldu ki Samim ömründe bu kadar ince, bu kadar nefis bir hisle sarsılmamıştı. Genç kadının Paşa ile hanımefendinin huzurunda onunla altında derin menbalar kaynayan bir sükûn ile resmi olarak nezaket kelimeleri teatisi [*alışverişi*] onu sermest bıraktı. Nevhiz, yerine göre tek bir nazarıyla [*bakışıyla*] dünyaları erkeğe bahş ve ihsan edebilen pek nadir ve pek müstesna mevcutlardandı [*varlıklardandı*].

Kelimeler rükûd ile [*durgunlukla*] telaffuz olunurken gözler en âteşîn nazarlarla [*ateşli bakışlarla*] birbirini emiyor, nefesler aradaki mesafeyi hedmederek [*yıkarak*] birbiriyle imtisas ediyordu [*birbirini emiyordu*].

Tekrar Paşa ile görüşmek mecburiyeti peyda oldu ve Samim onun gözünün önünde Paşa ile mübahese [*sohbet*] ederken bütün cazibelerini, bütün kıymetlerini arz ve teşhir etmekte zevk buluyordu.

Genç kadın, yabancı bir temyiz nazarıyla [*değerlendirme bakışıyla*] onu hariçten tetkik edecek ve şüphesiz kendini teslim ettiği adamın kıymetini takdir edebilecekti.

Bu esnada bir ziyaretçi ailenin vürudu [*gelişi*], Nevhiz'le üç dört satır konuşmak fırsatını halk etmiş [*yaratmış*] oldu.

O, genç kadına serzeniş etmek isterken, şimdi kendisi şikâyete maruz kalıyordu. Nevhiz son günlerin birinde, konağa inmelerinden istifade ederek, ara sıra buluşmaları takarrür ettiği [*kararlaştırıldığı*] halde, Samim'in o zamandan beri hiç zuhur etmemesinden [*görünmemesinden*], merak edip de bir kere olsun gelmemesinden şikâyet ediyordu.

"Hatta" dedi, "ben bu hale rağmen geçen salı günü Moda'ya kadar geldim ve akşam geç vakte kadar kendi kendime beyhude yere salonda bekledim..."

Samim şimdi tahattur ediyordu [*hatırlıyordu*] ki o gün Pervin onu Feneryolu'nda yemeğe alıkoymuş ve gece saat on bire doğru bırakmıştı.

Gözlerinde derin bir şükran dalgasıyla affını rica etti ve iki gün sonra Nevhiz'in Moda'ya ziyareti takarrür ederek [*kararlaştırılarak*] veda etti ve saadetle çıktı.

Sokakta yürürken onun bütün kuvvetiyle dünyada yegâne bir kadın olduğunu bininci defa kendi kendine tekrar ediyor ve gayriihtiyari Pervin'i de düşünerek "O melek, fakat kadın bu... Tam manasıyla, tam sihriyle, tam iltihabıyla [*alevlenmesiyle*] bir kadın!" diyordu.

Samim, bugün Nevhiz'in yanından o zamana kadar hiç hissetmemiş olduğu pek derin bir rabıta [*bağlanma*] ve hararetle yanarak çıkmıştı.

"Her an insana yüz bin yeni tahassüs [*duygulanma*] verebilen, en zengin ra'şelerle [*titremelerle*] sarsmasını bilen bir kadın... Pervin, o sade bir melek!.."

Mülakat [*buluşma*] gününü beklemek pek canlı bir ateş oldu. İntizar [*bekleme*] günlerini Moda'da yalnız geçirip bütün Nevhiz'le geçen aşk ve şehvet saatlerinin teferruatını ihya ile [*ayrıntılarını canlandırmakla*] dolabı, tuvaleti hep onun muazzez ziyareti için hazırlamakla meşgul olarak geçirdi.

Hizmetçilerine bugünlerde kim gelirse gelsin hiç eser-i hayat [*hayat belirtisi*] göstermemelerini sıkı sıkı tembih ettiği için Pervin'in zuhurundan korkmuyordu.

*

O gün Nevhiz'i o zamana kadar hiç görmemiş, hiç tatmamış, ilk telaki [*kavuşma*] günüymüş gibi mahmumane [*hummaya yakalanmışçasına*] bekledi ve aynı yatakta, dört beş gün evvel kollarının arasında sıktığı Pervin'le Nevhiz'in mukayesesi onu derin tahlillere sevk etti.

Nevhiz onu zevk ve perestişle lerzan [*tapınmayla titriyorken*] bırakıp çıkıp gitmiş, Samim ne yapacağında müteredditi, kalkıp üç gündür görmediği Pervin'e gidip gitmemekte kararsız oturuyor ve kendi kendine Pervin hiç mevcut olmasaydı daha iyi olacağını itiraf etmeye mecbur kalıyordu.

Kendi iradesi dahilinde olmayan bu hissinden dolayı Pervin için en derin bir rikkatle [*incelikle*] sızlıyordu. Fakat buna karşı hiçbir şey yapmak imkânı yoktu. Nevhiz'in verdiği ihtilaclı tahassüsleri [*çırpıntılı duygulanmaları*] ona karşı hissedemiyorsa kabahat kendinin miydi?

O zaman düşünüyordu. Güzellikse Pervin de güzeldi. Hatta onda daha mevzun [*ölçülü*] bir güzellik vardı. Zevkse o da pek ince bir zevk veriyordu. Bunlardan başka, kadınlık itibarıyla Pervin birçok noktalarda daha başka bir

kemale [*olgunluğa*] sahipti ve Nevhiz'e belki daha çok tefevvuk ederdi [*üstün gelirdi*].

Peki, neydi öyleyse bu fark ki birine karşı onu bîtab-ı irade [*irade bitkini*] bırakıyor, diğerine lakayt tutuyordu?

Nevhiz'i düşündükçe ruhunda fırtınalar gürlüyor, Pervin'i aklına getirirken kalbinde bir hareket duymuyordu. Onu birine bu kadar feci bir kuvvetle bağlayan sihir, öbüründen teb'id eden [*uzaklaştıran*] tesir neden peyda oluyordu?

Acaba aşk yalnız bir manyetizma seyyalesi miydi [*dalgası mıydı*]? Her türlü mantıktan, akıldan, esbabdan [*sebeplerden*] hariç olarak ezelden mukadder bir hüküm altında bir mahluğun esiri olarak mı dünyaya geliyorduk?

Pervin... İşte bir kadın ki güzel, emsalsiz, bir tebessümüne canlarını feda edecek birçok erkekler vardır. Bu kadın ona delice bir rabıtayla [*bağlanmayla*] aşkını, kadınlığını, vücudunu bezlediyor [*cömertçe veriyor*] ve titreye titreye, inleye inleye ona hasr-ı hayata [*hayatını adamaya*] razı oluyordu ve o bu nimeti, bu lütfu ihmal ve istihfaf ediyordu [*ihmal ediyor ve küçümsüyordu*]!

Kendi kendine: "Ah kalpsiz canavar, namussuz herif!" diye başını dövmek istiyordu. "Sana daima şefkat, daima nevaziş [*okşayış*] göstererek mesut olan, hiçbir arzunu reddetmeyip hatta vücut bulmadan [*ortaya çıkmadan*] emellerini keşfetmeye çalışan bu Mihriban [*şefkatli*], bu melek kadını bırakıp niçin, neden o canavara esir oluyorsun?"

*

Evet, bu sebep ne idi?

Malik oluncaya kadar Pervin'e karşı duyar gibi olduğu alaka eski kuvvetini kaybetmiş, bilhassa Nevhiz'in son ziyaretinden sonra kâmilen zail [*yok*] olmuştu. Onu bir hemşireye karşı duyulan şefkatli bir rabıta ile tazize [*yüceltmeye*], en küçük bir kederden sıyanet [*korumak*] için kanını döküp canını feda etmeye minnetle hazır ve razıydı.

Fakat bu hararete rağmen ona karşı hissiyatında bir ihtiras bulamıyor ve görmediği zamanlar aklına bile gelmiyordu. Halbuki Nevhiz'i istese, uğraşsa aklından çıkarmak mümkün değildi. Bir yaranın içindeki bıçak gibi, men'i gayr-i kabil [*önlenmesi olanaksız*] bir şiddetle Nevhiz'in hayali mevcudiyetine [*varlığına*] saplanmış duruyordu.

Şimdi yalnız bu mesele ile meşguldü.

"Birini beni istemediği halde niçin seviyorum? Ötekini benim için can verdiği halde niçin istemiyorum?" diye kendini harap ediyordu.

Pervin'i kolaylığından, teslimiyetinden dolayı Nevhiz kadar ihtirasla düşünmediğini, onun ne vakit olsa elinde olduğunu kat'iyen bildiği için ehemmiyet vermediğini itiraf ettiği oluyordu. Halbuki Nevhiz'i, daima şüphe ettiği, her vakit meçhul olduğu, eline avucuna girmediği, kendini sevmediğini bildiği için deliler gibi humma ile düşünüyor değil miydi?

"Ne muzlim [*karanlık*] adamım!" diyordu. Sonra "Hiçbir şeyden memnun olmayacak, daima mustarip ve müteezzi [*acı ve eza çeken*] bir hayat içinde yanıp kavrulmak için dünyaya gelmiş bir adamım!" demeye başladı.

Evvelce Nevhiz'in zulmünden, esrarından, tereddütlerinden şikâyet ederken bugün onu bu hallerden dolayı daha aşkla, daha yana yana aradığını ve Pervin'i safvetinden [*saflığından*], hulûsundan [*kalbinin temizliğinden*], masumiyetinden ihmal ettiğini tasdike mecbur kalıyordu.

Evet, yegâne sebep buydu. Nevhiz'i kendini sevmediği için seviyor, Pervin'i kendini sevdiği için sevmiyordu.

O halde bu aşk yalnız bir izzetinefis meselesinden mi ibaretti?

Aşkın hodkâmlığın [*bencilliğin*] en müfteris [*yırtıcı*] bir şekli olduğunu bilirdi. Fakat kendi aşkının bu kadar hayvani, bu kadar basit olmasına kail olamayarak [*inanamayarak*] kabul etmemek istiyordu.

*

Fakat ne olsa, nasıl olsa Pervin'i öyle ortada bırakıp çekilmek mümkün değildi. Bunun için hiç olmazsa vakaların yardımını beklemek lazım geliyordu. Yapsa yapsa vakaların hudûsuna [*meydana gelmesine*] çalışmak mümkündü.

Bunun için o gece geç vakte kadar evde, bütün bu muhakemat [*akıl yürütmeler*], bütün bu tahayyülatla [*hayal kurmalarla*] harap olarak öbür gün kalktığı vakit, dört gündür görmediği Pervin'i gidip görmek ve icabına göre hareket etmek mecburiyetinin karşısındaydı.

Pervin onu görünce evvela kaç gündür nerede olduğunu sordu ve iki kere Moda'ya geldiği ve kapıyı saatlerce çaldığı halde, ne hizmetçilerin ne kendisinin evde bulunmadığını görüp avdete [*geri dönmeye*] mecbur kaldığını, habersiz gittiği için son derece gücendiğini söylemek istedi, fakat her vakitki gibi infialini [*kırgınlığını*] muhafazaya muktedir olamayarak hilkatinin [*yaratılışının*] icaplarına hemen bütün ruhuyla teslim oluverdi:

"Ben öyle güzel kararlar verdim ki sen de ne kadar memnun olacaksın."

Verdiği kararın galeyanıyla sımsıcak, derin işvelerle lerzan [*titreyerek*] ona anlattı:

O, bu gizli ve murdar hayattan artık bıkmıştı. O kadar ki artık her şeyi açıktan açığa itiraf edip, münasebetlerini tanzim etmek istiyordu. Mademki birbirinden uzak kalmalarının bir hatadan mütevellid olduğunu [*doğduğunu*] bugün anlamışlardı, şimdi işi tashih etmeye [*düzeltmeye*] ne mani vardı? Vakıa bu oldukça güç ve çirkindi, fakat hiç olmazsa, hayırlı bir maksada ve meşru bir emele ait olduğundan başka...

"Hem canım" diyordu hararetle; "hem canım, kimden ve ne için çekineceğiz? Babam işi anlayınca hepimizden çok sevinecek. Çünkü zaten beni Şeref'e isteye isteye vermemişti. Herkese karşı... Vakıa bu epeyce bir dedikodu peyda eder ama bir iki sene Avrupa'da yaşarız, unuturlar giderler, değil mi?.."

Samim bu tertipten tabii hiç hoşlanmadı. Fakat hissiyatını bütün maharetiyle gizlemeye çalışarak, bu gibi mühim şeylerin hafifçe, hemen yapılması tehlikeli olduğundan teenni ile [*acele etmeden*] düşündükten sonra icraata kalkmak daha münasip olduğunu söyledi.

Pervin kendi gibi hemen memnuniyetle kabul edecek zannettiği fikrinin Samim tarafından böyle ihmal edildiğini görünce şayan-ı perestiş [*tapınmaya layık*] harareti ile ısrar etmeye çalıştı, fakat Samim'den aynı teenni [*acele etmeme*] tavsiyesinden başka bir cevap alamadı.

*

Kalkıp Avrupa'ya gitmek, evet, Samim'in en muazzez emeli elbette buydu, fakat ah Nevhiz buna muvafakat etseydi de, onunla beraber gitselerdi!

Bu fikir şimdi Samim'de derin bir iz açmıştı. Her şeyi bırakarak Nevhiz'le beraber kalkıp çekilip gitmek ve artık İstanbul'a avdet etmeyip [*dönmeyip*] ölünceye kadar onunla orada, hür ve mesut bir hayat ile yaşamak hülyası büyük bir şa'şaa ile inkişaf ediyordu [*gelişiyordu*].

Buna ne mani vardı? İkisinin de servetleri bu hayat için fazlasıyla kâfi değil miydi? Ah eğer Nevhiz isteseydi!

Sahi niçin şimdiye kadar Nevhiz'e bu teklifte bulunmak aklına gelmemişti? Ona gidip diyecekti ki: "Mademki beni sevdiğini temin ediyorsun ve mademki İstanbul'daki hayatından memnun değilsin, beraber çekilelim gidelim... Serbest ufuklarda, mesut memleketlerde birbirimizin olalım ve ölünceye kadar ayrılmamak üzere beraber yaşayalım... Hem hayatımız güzel bir hayat, hem aşkımız güzel bir aşk olur... Haydi..."

Fakat Nevhiz acaba bunu nasıl telakki edecekti [*karşılayacaktı*]?

Bu fikir o kadar hararetle teessüs etti [*yerleşti*] ki hemen gidip onunla konuşmak derin bir ihtiyaç oldu. Fakat o gün Pervin köşke gelecekti.

Oh, nasıl katlanmalıydı yarabbim?

Pervin'e karşı Samim'de bu son günlerde yavaş yavaş gayr-i kabil-i tahlil [*çözümlenmesi olanaksız*], mahlut [*karışık*] bir his, hem şefkat, hem lakaydîden [*kayıtsızlıktan*], hem rikkat [*incelik*], hem alakasızlıktan mürekkep [*oluşan*], müşevveş [*karmakarışık*] bir his tahakküm ediyordu. Bazen rikkat ve şefkatin galebe ettiği oluyordu, fakat lakaydî ve alakasızlık, bilhassa Nevhiz'e müteallik [*ilişkin*] işlerde gittikçe tebarüz etmeye [*belirginleşmeye*] başlamıştı.

Bu sefer bilhassa Nevhiz'le müstakbel [*gelecekteki*] hayatının saadetine müteallik [*ilişkin*] olan bu emele Pervin'in mani teşkil etmesi ihtimali bu lakaydîyi [*kayıtsızlığı*] iki derece daha yükselterek hiddete benzer bir his bile peyda eder gibi oldu.

Bunun için validesiden aldığı bir sipariş için o gün öğleden sonra Boğaziçi'ne gitmek ve ihtimal bir iki gün de gelmemek mecburiyetinde bulunduğundan bugünkü mülakatın [*buluşmanın*] mecburiyetle tehiri lazım geldiğini [*zorunlu olarak ertelenmesi gerektiğini*] ve kendisi avdet ettiği [*döndüğü*] zaman Kızıltoprak'a geleceğini küçük bir mektupla Pervin'e yazarak hizmetçi ile gönderdi.

*

O günün akşamı saat dört buçuğa doğru Paşaların salonuna giriyordu ki, toplanmış olan dört beş misafirin arasında Pervin'i de gördü ve bu tesadüften fena halde bozuldu.

Pervin onu hiç me'mul etmezken [*ummazken*], böyle birdenbire karşısında görünce ne mana vereceğini bilememekle ve masum hilkatinin [*yaratılışının*] sevkiyle evvela bir sû-i zanna [*kuşkuya*] düşmemekle beraber, sevincine derin bir hayretin tesiri karışmıştı.

O gün Samim'e gitmeye hazırlanırken onun mektubunu almış ve teehhür eden [*ertelenen*] saadetten dolayı müteellim olmuştu [*üzülmüştü*]. Akşama kadar o kadar güzel

geçecek gün böyle bozulunca yapyalnız evde durmak ona pek güç gelmiş, biraz açılıp ferahlamak için Nişantaşı'na gitmekten başka bir çare bulamamıştı.

Samim salonda bir koltuğa oturmuş, herkesle konuşuyor, kendisine manalı manalı bakıyordu ve Pervin onun mektubunda yazdığı gibi Boğaziçi'nde bulunması lazım gelirken nasıl olup da burada peyda olduğunu pek iyi tahlil edememekle beraber mutlak bir sebebi olduğunu, ihtimal Boğaziçi'ne gitmesine bir mani çıktığını düşünüyor, fakat ne olursa olsun, bu hadiseden dolayı ruhunu istila eden fena tesir altında ezilmiş, onunla görüşüp işi anlamak için deli oluyordu.

Fakat salonda mevcut olan misafirler rahatça görüşmelerine mani olduğundan genç kadın kalbinde kaynayan galeyana mukavemet edemedi, yegâne çare olarak kalktı, çay masasına takarrüb [*yakın olmak*] bahanesiyle Samim'e biraz yakın bir koltuğa ilişti.

Etraflarında muhavere [*konuşma*] umumi bir cereyanla devam ediyor, herkes bir iki cümle sarf ederek ara sıra mevzuya iştirak ediyordu.

*

Bu esnada misafirin ikisi gitmek üzere ayağa kalktıklarından salonda bir hareket peyda oldu; bu fırsatla tabii göstermeye çalıştığı bir tavırla:

"Köye gidiyor musunuz Samim Bey?" diye sordu.

Bu sualin pek aşikâr, pek tabii bir sesle sorulmakla beraber, Nevhiz'in mütecessis huzurunda [*meraklı varlığında*] Samim için pek mühlik neticeleri mucip olabilecek [*öldürücü sonuçlar doğurabilecek*] bir mahiyeti vardı.

Samim, Pervin'le münasebetinin ilk anından itibaren, bir gün bu iki münasebetin birbirinin karşısında kalacağını, kendisinin bu iki ateşin tesadümü [*çarpışması*] arasında pek tehlikeli ve eğer idare edemezse pek feci bir vaziyete düşeceğini düşünmüş ve uzun uzun muhakeme

ve münakaşa ederek bu ateşlerden hangisinin daha muzır ve mühlik [*zararlı ve öldürücü*] olduğuna ve hangisinin kabil-i ihmal [*ihmal edilebilir*] bulunduğuna karar vermişti.

Bunun için gayet tabii ve bârid [*soğuk*] bir tavırla: "Hayır hanımefendi, bu gece İstanbul'da kalıyorum..." diye cevap verdi.

Pervin, Samim'in zannettiği gibi Boğaziçi'ne gitmesine bir mani çıkmışsa, kendisiyle beraber köye avdet [*dönmek*] için bu fırsattan minnetle istifade etmek isteyeceğini düşünmüş ve birlikte gitmek hülyasıyla mest [*sarhoş*] bile olmuştu.

Bunun için bu cevap onda şedid [*şiddetli*] bir inkisâr tevlid etti [*kırılma doğurdu*] ve bu inkisârla çıkarak, yolda yürürken köye gitmeyecek bile olsa, kendisiyle beraber Köprü'ye kadar gelmek istemeyişini anlamayarak, ezilmiş, makhûr [*kahrolmuş*], bütün bu vakalara bir sebep bulup bir mana veremeyerek öksüz ve muzmahildi [*yıkılmıştı*].

Onunla konuşabilse, Boğaziçi'ne gitmek işinin teehhür mü ettiğini [*ertelendiğini mi*] yahut lüzumsuz mu kaldığını anlayabilseydi. Şimdi onun gelmesini beklemek lazım gelecekti ve eğer birkaç gün gelmeyecek olursa...

Pervin, önünde sıkıntılı, meçhul günler, elemli, endişeli saatler tasavvur ederek, bu bilmezlik, karar vermemezlik azabı içinde endiş-nâk [*endişeli*], mustarip avdet etti.

Eğer Boğaziçi'ne gitmekten vazgeçmişse, Samim'in öbür gün mutlak kendine gelmesi lazım gelirdi; onun için akşama kadar her an türlü tahlilat [*çözümlemeler*], türlü tasavvuratla [*tasavvurlarla*] yalnız, mahmum [*hummalı*], fena saatler geçirdi.

Öbür gün öğleden sonra yine aynı endişelerle harap evde kalamayacağını görerek belki bir haber alırım yahut belki kendisini bulurum ümidiyle Moda'ya Samim'e gitti.

*

Köşkün kapısını uzun uzun çalıp açılmadığını gördüğünden meyusen avdet ediyordu [*ümitsiz bir halde geri dönüyordu*]. Bir yaz gününü andıran güneşli ve latif bir hava vardı.

Ne yapacağını, neye karar vereceğini bilemeyerek Moda Çayırı'na doğru yürüdü. Deniz kenarına geldiği vakit Samim'in hizmetçisi Rum kadını orada gördü, kadın da kendini tanıdığı için tebessümle ona teveccüh etmişti [*yönelmişti*].

Evvela Şeref'le beraber geldikleri vakit bu hizmetçi kendilerine bahçede çay çıkarmıştı. Sonra Samim, Pervin'in gizli ziyaretlerinde onu Nevhiz gibi hizmetçilerden pek gizlememiş olduğundan kadın Pervin'in efendisiyle olan münasebetine az çok vâkıf bulunuyordu.

Bunun için karşı karşıya geldikleri zaman genç kadın Samim'den bir haber almak arzusuyla onunla konuşmak isteyerek:

"Kapınızı çaldım çaldım, açtıramadım..." deyince hizmetçi hayretle:

"Aman hanımefendi, beyefendi evdeydi, sizi bekliyordu zannederim..." dedi.

Pervin bu haberden birden son derece memnun olarak:

"Kapı acaba neden açılmadı?" diye sordu.

Hizmetçi: "Belki uyumuştur yahut işitmemiştir hanımefendi. Bir yere çıkmayacağına eminim. Söylemedi ama sizi beklediğine eminim. Yemek çay filan hazırlatmıştı. Sizin geleceğiniz vakit hep öyle her şeyi hazırlatır, bize izin verir de... Ondan anladım..."

Kadın, mahrem bir tebessümle sırıtarak bakıyordu. Pervin bu çirkin nazarlardan [*bakışlardan*] sıkılarak, "Ey acaba nasıl yapsak?" diye sordu.

Hizmetçi, Bey'in sıkı emri olduğu için eve avdetten [*dönmekten*] korkuyordu. Fakat bir kolaylık buldu. O zaman evin yan duvarında bahçeye açılan küçük bir kapı olduğunu ve bu kapı ekseriya açık olup kendilerinin oradan girip çıktıklarını anlattı.

Bir kere buradan girince kenardan bahçeye geçmek ve balkon tarîkiyle [*yoluyla*] salona dahil olmak pek kolaydı.

*

Pervin eğer Samim hakikaten köşkte ve uykudaysa, onu ale'l-gafle [*gaflet halinde*] bastırabilmek sevinciyle koşa koşa avdet etti [*geri döndü*].

Bahçe kapısını hakikaten açık buldu, fakat bahçeye geçmek için dar, pis bir yoldan binanın altına yürümek lazım geldi. Bahçenin önüne çıkınca derin bir şevk ile balkonun merdivenine atıldı.

Fakat içerde şen bir kahkaha ile ahenktar bir kadın sesi işitiyorum zannetti. Bütün kanı incimad ederek [*donarak*] gözlerini karartan derin bir çarpıntı ile dondu kaldı.

Evet, hiç şüphesiz içerde bir kadın vardı.

İlk halecan [*kalp çarpıntısı*] arasında sesten Samim'i tanımak imkânı olmadığı için Pervin bütün vücudunu sarsan, adeta beynini haşin darbelerle döven kahhar [*kahredici*] bir çarpıntı ile harap ve mahmum [*hummalı*], ilk his olarak en evvel bunun kim ve nasıl bir kadın olduğunu anlamak ihtiyacıyla sızladı.

Ah, görünmeden balkona çıkabilseydi! Yan pencerelerden içerisini görebilecek ve kadını, onu da görmüş olacaktı.

Bu arzunun verdiği kuvvetle salon kapısının bir kanadı kapalı olduğundan siper alınarak biraz eğilip geçilirse içeridekilere görünmemek mümkün olacağını kestirdi.

Acaba içerdekilerin dışarıya dikkat edecek halleri var mıydı?

Genç kadının dudaklarında bütün vücudunun meraretinden [*acılığından*] sızan acı bir tebessüm gölgelendi ve bin ihtiyat, türlü tedbirler, türlü dikkatlerle eğilip büzülerek merdiveni çıktı ve sıyrılıp balkonun yan tarafına geçebildiği vakit heyecanından düşmemek için oradan parmaklığa dayanmaya mecbur oldu.

*

Acaba kimi görecekti? Şimdi bakmaya korkuyordu.

Fakat yaralı bir kalp tecessüsüyle pencerenin panjurunu titrek elleriyle aralık edip gözlerini yaklaştırdı. Bakmasıyla beraber müfteris [*paralayıcı*] bir darbe altında kalmış gibi çekilmesi bir oldu.

Nevhiz... İçerdeki kadın Nevhiz'di!

Dünya dönüyor, kâinat müthiş bir hercümerc içinde altüst oluyor ve bu kıyamet ortasında yalnız Pervin, yalnız o, lerzan mevcudiyetiyle [*titreyen varlığıyla*] mecruh ve muhtazır [*yaralı ve can çekişir durumda*], bütün sadmelere [*darbelere*], bütün ihtilaclara [*çırpınmalara*] karşı çaresiz ve medetsiz [*yardımsız*] soluyordu.

Kendini toplamak ister gibi başını salladı, gözlerini açtı ve ne kadar kuvvet sarf etse, mukavemet edemeyeceğini bildiği için başını panjura dayayarak gözlerinde ihtizarla [*sakınmayla*] içeri bakmaya başladı.

Nevhiz bir penivarla, göğsü omuzları tamamıyla çıplak, pek yeni bir derâguşun [*kucaklayışın*] perişanlığı içinde sermest [*kendinden geçmiş*], ortadaki rekamye şezlonga uzanmıştı. Samim, pijamasıyla onun ayaklarının altına atılmış ipek yastıklara oturmuş, ellerinde genç kadının çıplak ayaklarını tutuyor, onları ara sıra dudaklarına götürerek tek tek lakırdılarla konuşuyordu.

Nevhiz, başı çaprazvari şezlongun arkalığına uzattığı kollarına dayanmış, bu vaziyette açık göğsü bütün servetiyle fırlamış, ince, küçük kahkahalarla sarsılıyor, ara sıra ayaklarını şuh bir hareketle kurtarmak istedikçe Samim bunları avuçlarında sıkıp hapsederek tekrar ibadet tavırlarıyla dudaklarına götürüp kokluyor ve öpüyordu.

*

İlk his olarak derin bir istikrahla [*tiksintiyle*] "Ne adi adammış!" diye düşündü.

Ve kaçmak istedi. Oradan, bahçeden ve dünyadan kaçmak, bu kâbustan, beynini oyan, mevcudiyetini tahrip eden

bu işkenceden kaçmak ve hayattan, asıl, asıl ondan kaçmak... Ah şu anda hemen bu niçin mümkün değildi yarabbim?..

Fakat gözünün önünde bütün fecaatiyle serilen aşk sahnesi onu oraya zincirliyor, ezile ezile, kahrola ola oradan ayrılmamak, bu korkunç işkenceye tahammül ederek her şeyi görmek, her şeyi anlamak ihtiyacıyla yanıyordu.

Şimdi Samim, durmaksızın mütemadiyen öptüğü ayaklarla kanî olmuyormuş [*yetinmiyormuş*] gibi biraz yükselerek Nevhiz'in göğsüne uzandı. Nevhiz aynı vaziyetten hiç kımıldamaksızın, hüsnünün [*güzelliğinin*] muzafferiyetiyle mağrur bir aşk ilahesi gibi bâlâ-pervaz [*yüksekten uçan*] bir nazarla [*bakışla*] onu süzüyordu. Delikanlı bütün canıyla, bütün şekliyle ince ipek gömlek altından fırlayarak aşka, şehvete davet eden memelerine başını koydu. Pervin Samim'i göremiyorsa da kendisine müteveccih [*yönelmiş*] olan Nevhiz'in yüzünde şuh hande iltimaları [*gülüş parıltıları*] ve vücudunda kaynayan neşe dalgaları fark ediyor ve pek tuhaf sözler söylendiğini anlıyordu.

Şimdi Samim başını kaldırdı, daha ileri uzandı, ayaktan göğse geçen erkek, göğüsten sonra şimdi ağıza temellük etmek [*sahip olmak*] istiyordu. Uzanan dudakların birbirine yapıştığını görünce Pervin umk-i mevcudiyetinden [*varlığının derinliğinden*] delice bir şitabla [*aceleyle*] yükselen bir isyan feryadını zapt için bin müşkülatla boğuşmaya mecbur oldu ve tekrar kaçmak, bu murdar manzaradan kurtulmak, koşa koşa uzaklaşıp kaybolmak, ölmek için mecnunane [*delice*] bir heves duydu.

Ah evet, bahusus yaşamamak ve ölmek.

O anda oracıkta yok olmak, can vermek için istimdad eder [*yardım diler*] gibi son nazarlarla etrafına bakıyordu.

Fakat etrafında yaz günlerini hatıra getiren feyyaz [*bereketli*] bir güneş, temiz ve mavi bir sema ve lakayt, bî-fütur [*aldırışsız*] tabiattan başka hiçbir şey yoktu.

O zaman ölmek mümkün değilse bile, ümitsiz, son nefesinde bir hasta olmak, bütün kendini tanıyanların,

bilenlerin kahrolarak hazır bulunacakları bir yatağın içinde eriyerek ölen ve herkesin, herkesin, bilhassa onun makhûr [*kahrolmuş*] gözlerinin önünde son nefesini vermek üzere uzanmış bir hasta olmak arzusu delice bir ateşle bütün benliğini kamçıladı.

Başını çevirip tekrar içeri baktığı vakit, Samim, Nevhiz'i bir çocuk gibi kucağına almış, yatak odasına götürüyordu. O zaman odayı, yatağı bütün teferruatıyla, kendinin de en derin bir gurur-ı saadetle [*saadet gururuyla*] yaşamış olduğu bütün ânat-ı hayatıyla [*hayat anlarıyla*] her şeyi, her şeyi gördü. Tahammül-sûz [*dayanılmaz*] bir taharrüş [*tırmalanma*] ile kalbi yırtılıyor, haykırmak, düşüp orada kalmamak için bütün kuvvetini toplayarak yürümek istiyordu.

O zaman fevkalbeşer [*insanüstü*] bir gayretle kımıldadı, fakat bütün vücudu hurdahaştı. Balkonun parmaklığına dayandı, gözleri son nazarlarıyla [*bakışlarıyla*] dünyayı süzen bir muhtazır [*can çekişen*] elemiyle sönüyordu.

İhtimal şimdi, şimdi, odadan tekrar çıkacaklar, belki bahçeye ineceklerdi. Bunu düşününce oradan kaçmak için yeni bir kuvvet hissetti ve sürüklene sürüklene uzaklaştı.

*

Artık bitmişti; bir daha onun yüzüne bakmayacaktı.

Önünden bütün tahayyül ettiği beraberlik ve aşk hayatının emelleri geçiyor ve bunların bir hamlede zîr ü zeber [*altüst*] olmasının fecaatiyle başı dönerek gözleri derin bir elemle kapanıyor, dünya dönüyormuş, düşecekmiş gibi yürüyemeyerek duruyor kalıyordu.

Evet, her şey bitmişti; bitmek lazımdı. Artık onun yüzüne bakmak mümkün değildi... Ve bütün o emelleri, o Avrupa seferinde Pertev'le Yezdan'ın birbirine kaynamış saadetlerinden imrenerek tertip ettiği bütün seyahat, bütün aşk, bütün hayat emelleri, hep, evet hepsini gömmek lazımdı.

Ve bu mecburiyet o kadar elim, o kadar feciydi ki istimdad [*yardım dilemek*] için gibi etrafına bakıyor ve her şeyi, herkesi lakayt ve hissiz görünce elemi daha tahakküm ediyor, bu gaflet içinde beli daha bükülerek yürüyor, mütemadiyen, mütemadiyen yürüyordu.

Onu görenler bu güzel ve şık hanımın böyle kırık, perişan, mecruh [*yaralı*] adımlarla nereye gittiğini sormak ister gibi merakla bakıyorlardı fakat o görmüyor, bilmiyor, yalnız yürüyordu.

Evet, artık onu hiç görmemek. Şimdi eve gidince ona yazacaktı. Artık her şeyin bittiğini, o kadar yüksek bildiği bir adamın bu kadar adi olmasını öğrenmek ne kadar geç olsa bile yine buna minnettar olduğunu ve kendini bu murdar münasebetten çekip kurtarmak için...

Nasıl, bütün hayatının yegâne saadeti olarak tebcil ettiği [*yücelttiği*] adam bu kadar adi miydi? Bahusus aşkı... Bütün mukaddes şeylerin en mukaddesi olarak taziz ettiği [*kutsadığı*] aşkını böyle murdar bir şey gibi terk ve reddetmeye mi mecbur kalacaktı?

O zaman tekrar sarsılıyor, ne yapacağını, neye karar vereceğini bilemeyerek tereddüt dalgalarına boğuluyordu.

*

Köşke girdiği vakit kendini doğru odasına attı ve onun muazzez huzuruyla kaç defa nurlanmış olan bu oda, bahusus içeriki yatak odası eleminin bütün fecaatiyle onu yeniden harap etti.

Hayır, tereddüt elbette bir cinayetti. En ibtidai [*ilkel*] izzetinefsi bu rabıtayı kırmak, ölerek, gebererek mevcudiyetini bu murdar münasebetten nasıl olursa olsun çekip kurtarmak için emrediyor, onu cebrediyor [*zorluyor*], tazyik ediyordu.

Yapacak başka bir şey bulamayarak, düşünmemek, düşünmeyip her şeyi unutmak için soyundu, yatağa girdi.

Bütün vücudu ateşler içinde yanıyor, her uzvu korkunç bir nabazanla [*nabız vurmasıyla*] çırpınıyordu.

Sabaha kadar bu humma içinde dövüne dövüne geçen ağır, işkenceli saatlerde bin türlü kararlar, bin türlü tereddütler arasında yuvarlandı. Öbür sabah iyice süzülmüş, gözleri çürümüş, yanakları akan zehirli yaşlardan solmuş, harap olmuştu. Her an gözünün önüne dünkü manzara gelerek onu en kahhar [*kahredici*] bir elem teşennücüyle [*kasılmasıyla*] sarsıyor, gözlerini gayriihtiyari kapayarak görmemek, bilmemek, düşünmemek istiyordu.

Öbür gün öğleden sonra hizmetçi, Samim Bey'in geldiğini haber verdi. Nasıl, demek o hâlâ cesaret ediyor muydu? Onu kabul etmemek, hasta olduğu için çıkamayacağını söyleyerek göndermek için derin bir arzu duydu. Hatta ilk hamlede hizmetçiye böyle söyleyerek onu gönderdi.

Fakat o anda Samim'e pek avdetsiz [*dönüşsüz*], pek ilahî bir rabıta ile bağlı olan mevcudiyeti âteşîn bir nedamet [*pişmanlık*] hücumuyla mağlup olarak tekrar hizmetçiyi çağırdı: "Hayır, hayır... Geliyorum... Söyle lütfen beklesin..." dedi.

Soluk, mecruh [*yaralı*], nâlân [*inleyerek*], aşağı indiği vakit en ziyade onun kendine nasıl bakacağını merak ediyordu ve Samim'i her zamanki gibi yine şen, yine mesut, yine samimî ve halis nazarıyla [*katışıksız bakışıyla*] görünce dünkü facia bir rüya mıydı diye derin bir şüpheye boğuldu.

*

Hayır, rüya değil, pek çirkin bir hakikatti ve Samim bütün erkekler gibi hain, kalpsiz ve vicdansız bir erkekti. O zaman tekrar bir istikrah [*tiksinti*] hissetti. Onu bu zillet içinde görmemek için gözlerini kapıyor, her şeyi unutmak istiyordu.

Samim dün İstanbul'a gittiğinden, akşama kadar işleriyle uğraştığından bahsederek yalan söylerken, o: "Ne fena adammış yarabbim! Nasıl sevmişim!" diye bakıyordu.

Bir an oldu ki onun her hareketiyle daha sukut ettiğini [*düştüğünü*] görmeye daha ziyade tahammül edemeyeceğini gördü, rahatsız olduğu için odasına çıkacağını söyleyerek müsaade istedi ve Samim'e veda edip çıktığı vakit, hatta daha çıkmadan, hatta daha hastalığından bahsedip çekilmeye müsaade isterken, onsuz kalmanın ne kadar gayr-i mümkün [*olanaksız*] olduğunu bütün acılığıyla birden hissederek: "Hayır gitme... Gitme Samim..." diye yalvarmak ihtiyacıyla çırpındı.

Fakat Samim çıkmış gitmiş, şimdi Pervin onun sihirkâr [*büyüleyici*] tebessümüyle, bütün mevcudiyetiyle tekrar temastan bütün cazibesini tekrar içmiş olduğundan, nasıl avdetsiz [*dönüşsüz*] ve kahir [*kahreden*] bir bağ ile bağlı olduğunu tekrar görüyordu.

Ne olursa olsun, ne yaparsa yapsın onu sevdiğini, kalbini geri almak mümkün olmadığını anlıyor ve bütün bu feci zaafından dolayı kendini kahrediyordu.

Ah bu menhus [*uğursuz*] aşktan kurtulmak, onu hissiz, bârid [*soğuk*] düşünmek, düşünebilmek için ne yapmalıydı yarabbim?

Kendini cebrediyor [*zorluyor*], unutmaya, düşünmemeye, ihmal etmeye çalışıyor, fakat ne kadar çalışırsa, Samim'in hayali o kadar tahakkümle ruhunu işgal etmiş, o kadar zulüm ve şiddetle sebat ediyordu.

*

Sevmemek değil, aklından bir saniye çıkarmak bile mümkün değildi. Bahusus bu son iki günlük şiddetli tahassüsler [*duygulanmalar*], dünkü geçirdiği korkunç sadmeli [*sarsıntılı*] dakikalar, kalbini ona sökülmesi muhal olacak [*olanaksız*] bir fecaatle yeniden zincirlemişti.

Bugün akşama kadar böylece, karardan karara sekerek, şimdi unutacağım diye düşünürken biraz sonra unutabilir miyim diye tekrar teşebbüse geçiyor ve unutmak için tekrar karar veriyor ve unuttum zannederken yine ve hâlâ onu düşündüğünü, tekrar alevlendiğini görüyor, onun gözlerini, sesini, tavırlarını tahayyül ederek bütün kuvvetinin mahvolduğunu, mukavemetinin eridiğini anlıyor ve bundan dolayı ara sıra derin bir saadet hissettiği için kendini tahkir ediyor [*aşağılıyor*], "Ne haysiyetsiz, ne izzetinefissiz kadınım!" diye şikâyet ediyor, sonra bütün bu mücadelelerinden bitap ve çaresiz kalarak "Ah ölmek!" diye sızlanıyordu. "Ölmek... Hem onun gözünün önünde, onu makhûr [*kahrolmuş*] ve perişan göre göre ölmek!" Bütün bu ihtilaclar [*çırpınmalar*] arasında şimdi birdenbire Nevhiz'le münasebeti nasıl ve nerede böyle bir dereceye kadar ilerletmiş olduklarını düşünmeye başlamıştı.

Vakayii [*olayları*] uzun uzun düşünüp göz önüne getirerek macerayı teşkile, onların ne vakit ve nerede birbirine rabt-ı aşk ettiklerini [*aşk bağı kurduklarını*] tertibe çalıştı. Müphem hatıralar arasında uzak uzak Nevhiz'le Samim'in Beykoz'da birbirine karşı tavırlarını göz önüne getirdi. Meçhul kalan noktaları son ve mutlak müsbetle [*gerçekle*] imla ederek [*doldurarak*], onların daha sonra birbirinin olduklarını ve bunun kendisi Avrupa'da iken tahakkuk ettiğini [*gerçekleştiğini*] kabul etti.

Avrupa'dan avdetlerinde [*dönüşlerinde*] Samim'in kendisini ziyarete o kadar geç gelişinin sebebi mutlak yine Nevhiz'le olan münasebetiydi. Lakin o halde Samim kendine değil, Nevhiz'den sonra onu kabul ederek bilakis Nevhiz'e hıyanet etmiş olmuyor muydu?

Dudaklarında acı bir memnuniyet hattı [*çizgisi*] hareket etti. Evet, şikâyete ancak Nevhiz'in hakkı vardı ve kendisi bu işe Nevhiz'e tercih edilerek dahil olmuştu.

*

Acaba en çok hangisini seviyordu?

Eğer Nevhiz'i lazım geldiği kadar sevseydi, şüphesiz üstüne kim olursa olsun başka bir kadın almazdı.

Şüphesiz temin ettiği gibi en çok kendisini beğenmişti, fakat sonra o meşum izdivaç [*uğursuz evlilik*] işi çıkınca meyus olmuş [*umutsuzluğa düşmüş*] ve bahusus kendisi kalkıp kocasıyla Avrupa'ya gidince yeisten, mahrumiyetten Nevhiz'in ağına tutulmuş, kendini onun kollarına atmıştı. Değil miydi?

Nevhiz'in yübûsetine [*kuruluğuna*] dair müphem olmakla beraber Pervin'de müesses [*yerleşmiş*] bir kanaat vardı. Nihayet Samim âşıkane bir yeis buhranı içinde yaklaştığı kadının huşunetinden bizar kalmış [*sertliğinden bezmiş*], avdet eden [*geri dönen*] Pervin'in kendini sevdiğini öğrenince Nevhiz'i terk edip ona avdet etmiş [*dönmüş*] ve evet, evet, günlerce, hatta haftalarca her gün, her gün, İstanbul'a hiç inmemiş, mutlak kendine gelmiş, sabahlardan akşamlara kadar onunla bulunmuş, o günler zarfında Nevhiz'i hiç görmemişti, iyice unutmuştu.

O zaman bu emniyetle kalbine biraz inşirah [*ferahlık*] gelmeye başlıyor, Samim'i bugün esasen kendi aşkının yeisi ile takılmış olduğu Nevhiz'den iyice soğumuş ve terk etmek için bahane aramakta olarak görüyordu.

Bu noktaya gelince kalbinin esasen zaafla mücadele ettiği ibramlarına [*zorlamalarına*] kendini bütün bütün terk ve teslim etmek bir zevk oluyordu.

Kendi saf kalbinin en buhranlı emeliyle pek yüksek tahayyül ettiği Samim'in böyle bu kadarcık lekeli olmasını bile şimdi mazur görmeye çalışıyor, "Her erkek böyle!" diye onu haklı bile çıkarıyordu.

*

O gece sabaha kadar bir dakika bile gözlerini kapamadı. Şimdi hep bu nokta etrafına hasr-ı mevcudiyet ederek [*varlığını hasrederek*] Samim'i hep Nevhiz'le kat'-ı müna-

sebet [*ilişkiyi kesme*] arzusunda olarak tasavvur ediyor, hatta bu halde olmasa bile onu bu kadının pençesinden kurtarmak lazım geldiğini ve bu kendisi için bir vazife olduğunu düşünüyor, hemen yarından itibaren hem kendi saadeti, hem Samim'in selameti için mücadeleye başlamak için hazırlanıyordu.

Evet, saadeti ve Samim'in selameti... Bunun için sonuna kadar çarpışacak ve onu mutlak, mutlak kurtaracaktı. Kendinde bu kadar kuvvet buluyordu. Bahusus Samim'in kendini Nevhiz'den ziyade sevdiğine, sevmesi lazım geldiğine emindi. Bunun için elbette kuvvet sarf etmek, yorulmak ve belki mecruh olmak [*yaralanmak*] lazım gelecekti. Fakat sonunda zaferden emin olduğu için bütün bunlara memnuniyetle kendini arz edecekti.

Şimdi artık bu kararın kuvvetiyle cesur ve muzaffer olacağından pek yakın bir zamanda onu bu hain ve kalpsiz kadının elinden kurtarıp alacağından emindi.

Kendine bir hatt-ı hareket [*yol*] çizmiş, selameti ancak Avrupa'ya gitmekte, onu Nevhiz'in tesirinden uzak bulundurmakta görüyordu.

Esasen mademki kendisini kabul etmişti, Samim artık Nevhiz'i sevmiyor demek değil miydi? Bir erkek, sevdiği bir kadını bırakıp sevmediği bir diğerine bağlanır mıydı? Demek Nevhiz'in tesiri külliyen zail olmuş [*bütünüyle yok olmuş*], hatta kim bilir Samim onu kendi söylediği gibi, Pervin'in evlenip Avrupa'ya gitmesinden meyus olduğu için bir eğlence gibi kabul etmiş değil miydi?

Demek sevdiği erkeği çekip almak, kendine hasretmek hiç güç bir şey olmayacaktı. Bilhassa ne kadar mümkünse o kadar süratle hemen onu kapıp Avrupa'ya götürebilirse...

*

İşte bunun için Pervin öbür sabah uyandığı vakit bütün bu ümitlerin ve emellerin kuvvetiyle dinç, icap ederse mücadeleye ve faaliyete hazır, ilk iş olmak üzere Samim'e

Avrupa teklifini tekrar edip onu harekete teşvik etmek lazım olduğuna kat'iyen karar vermişti.

Samim eğer ilk yaptığı gibi yine ihtiyattan, düşünmek lüzumundan bahsedecek olursa, cevabını hazırlamıştı:

"Ben düşündüm" diyecekti ve saadetleri için tereddütün bir cinayet olduğunu ona inandırmak üzere birçok muhakemat [*muhakemeler*] yürütecek ve nihayet o kadar ısrar edecekti ki, Samim zaten muhabbeti sevkiyle bu tarz-ı halli [*sevgisi dolayısıyla bu çözüm tarzını*] tercih etmek zaruretinde olduğundan hemen muvafakat edecekti. O gün bütün bu fırtınalı mücadelelerle harap olacağını bildiği için belki Samim gelmez diye küçük bir kâğıt yazıp hizmetçisiyle Moda'ya gönderdi. O artık Samim'le münasebetinin şüyûundan [*yayılmasından*] hiç korkmuyordu. Selamet şimdi yalnız Samim'i kurtarmaktaydı. Hatta babasına ve hatta kocasına her şeyi olduğu gibi anlatıp, "Biz birbirimizi ilk günden beri seviyoruz. Samim benim muhabbetimden [*sevgimden*] emin olmadığı için ilk tereddüt anlarındayken benim evlenmem bahsi çıkınca istemeye hiç cesaret edememiş. Bizim için artık birbirimizden ayrı yaşamak imkânsız bir şey!" diyebilmek için lazım gelen cesareti kendinde buluyordu.

Bir saat sonra hizmetçi, kâğıtla avdet etti [*döndü*]. Samim Bey dün gece orada değildi ve hizmetçilerine bugün ve yarın da gelmeyeceğini dün giderken söylemişti.

O zaman Pervin onu ancak Beyoğlu'nda görmek mümkün olduğunu anlayarak kalkıp oraya gitmekten başka bir muvaffakiyet çaresi bulamadı ve hemen kalktı, giyinerek bir arabaya atlayınca Kadıköyü'ne indi.

Vapurla Köprü'ye geldikleri vakit, kış günlerine mahsus puslu, yağmurlu İstanbul manzarası karşısında, hayalen çok geçmeden, ihtimal üç dört gün zarfında bu aynı saatte Samim ile kendini lekesiz saadete kavuşturacak vapurun bir kamarasında bulunacaklarını düşünerek derin bir gurur, âteşîn bir saadetle ruhu şişti.

Nişantaşı'na geldiği vakit daha salona girmeden hizmetçilerden Samim Bey'in öğle yemeğinde konakta olduğunu, akşama kadar Paşa ile kütüphanede meşgul olduklarını öğrendi. Onu görebileceğinden memnun olarak neşeyle salona girdi.

*

Paşa'dan, hanımefendiden başka Saraylı ile Doktor da oradaydılar. Fakat onlar pencerenin önündeki köşeyi işgal etmişler, öbür köşede Şadan ile Nevhiz ve Samim'den müteşekkil küçük bir meclis kurulmuştu.

Kendisini görünce Samim'in gözlerinde derin bir korku karardığını zannetti ve ilk tesir olarak bu adama kalbini ve hayatını teslim ettiği için yanılıp yanılmadığından ürkmeye mecbur oldu.

Eğer Samim halis bir erkek olsaydı, kendisine her şeyi itiraf etmeliydi ve mademki böyle kendinden korktuğu halde gizli oyunlarla eski münasebetini idame ettirmeye [*sürdürmeye*] çalışıyordu, demek ki o kendinin istediği hulûstan [*kalp temizliğinden*] mahrumdu. Halbuki Pervin için bir insanda en birinci meziyet hulûs ve samimiyetti.

O zaman acaba onun hakkındaki muhakemelerimde yanılıyor muyum diye korkarak derin bir cesaretsizlik, nihayetsiz bir zaaf hissetti.

Fakat ne olursa olsun, saadetini kurtarmak ümidiyle verdiği kararı sonuna kadar tereddütsüz ve kemal-i cesaretle ifa etmeye [*tam bir cesaretle yerine getirmeye*] tekrar azmetti. Hatta şimdi bu cesaretini ona da, orada hazır bulunanlara da, bilhassa rakibe, Nevhiz denilen o yılan kadına da gösterecek ve kendini zayıf, ürkek zanneden bütün bu insanlara aşkı ve saadeti için mücadele eden bir kadının kendisi gibi naçiz [*önemsiz*] ve âciz olarak tanınmış bile olsa, yine harikalar yapabileceğini ispat edecekti.

Bunun için ilk lakırdılardan birini onlardan epeyce uzak oturduğu için işittirmek üzere epeyce yüksek bir sesle Samim'e hitap etti:

"Samim Bey, sabahleyin sizi köşke çağırtmak için Moda'ya mektup gönderdim. Ma'at-teessüf [*ne yazık ki*] bulamamışlar. Halbuki dün bana bugün İstanbul'a inmeyeceğinizi söylemiştiniz."

Böylece Samim'le arasındaki münasebeti herkese, bilhassa Nevhiz'e ilan etmekte zevk buluyor ve bu darbeyle Samim'i feth ve halas etmek [*ele geçirmek ve kurtarmak*] işine başlamış oluyordu.

Samim, genç kadının dünkü mülakatında [*buluşmasında*] kırık ve rahatsız olduğunu görmüş, bugün nasıl olsa kalkıp İstanbul'a inemeyeceğini tasavvur ederken, birdenbire yine salonda peyda oluşunun karşısında mebhût kalmıştı [*şaşırmıştı*]. İlk tereddüt dalgalarında iken Pervin'in bu hücumu onu birden şiddetle sarstı. Demek o Nevhiz'le münasebetinden şüphe ediyordu ve demek her şeyi bozmak için mücadele sahasına geçmek istiyordu.

Bu ilk darbe altında hemen kendini toplamaya çalışarak cevap verdi:

"Yazın hava ve civar itibarıyla kabil-i tahammül [*dayanılması mümkün*] ise de, kışın bilhassa yağmurlu günlerde Moda hiç çekilmiyor hanımefendi" dedi. "İnsan sıkıntıdan boğuluyor" diye ilave etti.

Pervin, kendisinden hiç beklenmeyen bir kuvvetle, "Bana dün inmeyeceğinizi söylemiştiniz de..." diye mukabele edince, Samim iyice emin oldu. Demek Pervin yalnız anasına babasına değil, bilhassa Nevhiz'e de aralarındaki münasebetin hararetinini ve samimiyetini ispat etmek istiyordu.

Saraylı, mahut [*bilinen*] kısık kahkahalarından bir silsile arasında:

"İlahi Samim" diyordu; "tuhaf çocuksunuz... Sen Beyoğlu gibi merkez bir yeri bırak da git, Moda'nın bir köşesinde ev tut... Döşe, daya, bütün yazı orada geçir. Sonra bize de çiftliğe gittim, annem hasta, diye yalanlar savur..."

Samim müthiş bir mevkie düşmüştü.

Saraylı yalnız kendine has bir patavatsızlıkla onu Paşa'nın ve validesinin huzurunda pek mahcup bir vaziyete sokmuştu. O zaman Pervin buna tahammül edemedi ve onu evvela kendi müdafaa ihtiyacını hissetti. Bu hareketiyle aynı zamanda kendi arzusu da tahakkuk edecek, yani Nevhiz ve herkes nazarında münasebetlerinin ciddiyeti görülecek, anlaşılacaktı.

"Hayır, hayır" dedi, "Samim Bey yalan söylemedi. Çiftliğe gittiği, validesinin rahatsızlığı sahihtir [*doğrudur*]. Samim Bey Moda'ya benim Avrupa'dan avdetimden sonra, bize yakın olmak için taşındı. Değil mi Samim Bey?"

Pervin bu sözünün bilhassa Nevhiz'de ve Samim'de tesirini görerek mağrur, muzaffer duruyordu.

Herkes cevap bekliyordu. O zaman Samim elim bir mecburiyetle, bilhassa umum nazarında yalancılıktan kurtulmuş olmak için kekeleyerek:

"Evet" diyebildi.

*

Fakat aman Yarabbi, Pervin neler yapıyordu? Şimdi Samim Nevhiz'e ne cevap verecekti? Onunla son günlerde pek lütufkâr bir cereyan almış olan münasebet bu darbe ile yeniden bozulursa, Samim için ne müthiş olacaktı!

İki üç kat'i darbe ile bu işi halletmezse, saadetinin pek büyük tehlikelere maruz kalacağını görüyor, delikanlı şimdi bu darbelerin tayinini düşünüyordu.

Aynı zamanda Nevhiz bu sözlerden sonra mutadı olduğu vechile bir bulut altına çekilmiş gibiydi. Evvelkilerden yalnız şu fark ile ki, bu sefer sebebi vardı ve bu sebep Samim için de malumdu.

Bütün bu oyun içinde Samim ancak ve ancak Nevhiz'deki tesire ehemmiyet veriyor ve onun bir aksilik çıkarıp Avrupa'ya azimet [*gitmek*] teklifine muvafakattan imtina etmesinden [*kaçınmasından*] korkuyordu. Çünkü genç

kadın Samim'in firar teklifine evvela memnun olmuş, muvafakat eder gibi görünmüş, sonra vazgeçmiş, şimdi hâlâ kat'i bir karar veremeyerek düşünmekte bulunmuştu.

Bu son anlarda eğer Pervin böyle aksilikler çıkarır da bu emelin tahakkukuna [*gerçekleşmesine*] mani olursa, Samim onu hiç affetmeyecekti.

Muhavere [*konuşma*] şimdi başka bir cereyan almış, kâh buradan kâh oradan bahsolunarak devam ediyordu.

Pervin artık kalkmak, çıkmak istiyor, fakat mutlak Samim'i de beraber götürmek için bir münasebet bekliyordu. Genç kadın, Samim hakkında köyde düşündüğü şeylerin pek doğru olmamasından korkmaya başlamıştı. Onun pek gizli bir adam olduğunu görüyor, hakkında aldanmış olduğundan titriyordu. Eğer o zannettiği gibi samimi olsaydı, burada şimdi gördüğü gibi mağşuş ve müşevveş [*katışık ve karışık*] renklerde değil, saf ve halis olarak görünmesi lazım gelmez miydi?

Nevhiz'in yanında nasıl eriyerek oturuyor, onun menhus [*uğursuz*] tesiri altında nasıl zebun [*güçsüz*] ve harap görünüyordu.

Ne olursa olsun, Pervin için yapılacak şey, kararında sebattı. Bu vechile [*yolla*] eğer mümkünse onu ve aşkını kurtarmış olacaktı. Mümkün değil de şimdi korktuğu gibi Nevhiz'e gayr-i kabil-i infikak rabıtalarla [*kopması olanaksız bağlarla*] bağlı ise, onu da anlamış olacaktı.

Ve o zaman, o zaman... Evet, o zaman hiç olmazsa kendini kurtarmış olacaktı. Zira artık o zaman nasıl olursa olsun, onu reddetmek, onu unutmak, kendini ondan koparıp almak lazım gelecekti.

*

Genç kadın, bu tarz neticenin vahametiyle [*tehlikesiyle*] gözleri derinleşmiş, Nevhiz'in ve Samim'in bulundukları köşeye vakf-ı ruh etmişti [*ruhunu vakfetmişti*].

Birdenbire bir isyan dalgası altında kaldı ve ne olursa olsun, her şeyin bir an evvel tahakkuk etmesi [*gerçekleşmesi*] için elinden geldiği kadar çalışmaya karar verdi.

Ve ilk hamlede Hanımefendi'ye:

"Ben gidiyorum..." dedi.

Sonra Samim'e bakıp:

"Samim Bey bana refakat eder" diye ilave etti.

Samim bütün metanetini toplamak ihtiyacıyla çırpındı. Onunla beraber çıkıp gitmek, ölünceye kadar Nevhiz'i kaybetmek değil miydi?.. Ne olursa olsun, bu darbeyi tehlikesizce savmak için:

"Affedersiniz Pervin Hanımefendi..." dedi. "Bu geceyi Beyoğlu'nda geçirmek mecburiyetindeyim. Size refakat şerefinden mahrum kalmak benim için hakikaten büyük bir..."

Pervin sinirli bir gülüşle onu kesti:

"Ama benim sizinle konuşacak şeylerim var..." diye ısrar etti.

İki adım atıp ona yaklaşarak Nevhiz'in yanında derin bir samimiyet rengi ilave ettiği bir laubalilikle:

"Hem pek mühim şeyler..." sözlerini ilave etti.

Samim'in bu hararetinden memnun olacağına sararıp solduğunu görüyor ve kadın kalbinin intikam hırsıyla delikanlıya verdiği bu azaptan memnun oluyordu. Bilhassa Nevhiz'in de aynı azapla kıvrandığını hissettiği için...

Hatta daha ileri gitti, şuh bir tavırla onun elinden tuttu, bir kenara çekerek, zavallı kalbi oynadığı bu elim mudhikenin [*komedyanın*] bütün fecaatiyle harap ve perişan sızlarken, pür-işve [*işve dolu*] küçük kahkahalarla şen ve pür-gû [*konuşkan*] onu ayakta lakırdıya tutmakta bir zevk buldu.

Eğer şimdi korktuğu gibi onların arasında elan kuvvetli bir rabıta varsa, bunu rahnedar etmek [*zedelemek*], aralarını açmak, Nevhiz'i kıskandırarak kendi onları birbirinin kucağında gördüğü vakit nasıl yaralanmış, nasıl kanamışsa, ona da aynı cerihayı [*yarayı*] açıp onu da öyle yırtmak, parçalamak, onu da öyle kanatmak için deli oluyordu.

*

Şimdi fısıltı nev'inden bir söyleyişle:

"Sahih [*gerçekten*] seninle pek mühim şeyler konuşmak istiyorum Samim" diyordu. "Bana ne vakit gelebilirsin?"

Serzenişe, şikâyete, onun Nevhiz'le münasebetini bildiği hakkında ona şüphe vermeye tenezzül etmek istemiyordu. Kadın gururu onu bu ihtimali gayr-i mevcut [*var olmayan*], gayr-i kabil-i kabul [*kabul edilemez*] bir şey göstermeye cebrediyordu [*zorluyordu*]. Şimdi o bütün bu hareketleri Paşa'ya ve hanımefendiye, icap ederse herkese karşı aşkını ilan etmekten çekinmeyeceğini göstermek için yaptığını inandırmaya çalışıyordu.

"Görüyor musun?" demişti, "Görüyor musun, ben istersem hiç kimseden korkmam. Ben böyle korkmazsam, sen de hiç korkmamalısın."

Bilakis Samim hiç zannetmezken onu bu kadar cesur bulunca asıl şimdi korkmaya başlamış, en mazlum bir kadının bile aşkını müdafaa için harikalar ibda edeceğine [*yaratacağına*] inanmıştı.

Samim için onu daha ziyade tahrik etmemek, teskin edip [*yatıştırıp*] bilâ-hadise [*olaysız*] göndermek emeliyle hemen öbür gün için söz vermekten başka çare yoktu.

Pervin veda edip çıktığı vakit delikanlı Nevhiz'in daha yakınına oturdu.

Kaç gündür Nevhiz onun davetine mukavemet ediyor, yağmurdan, soğuktan bahsederek Moda'ya kadar gitmek mümkün olmadığını iddia ediyor, Samim buradaki apartmanına gelmesini rica edince, buna da bildik birine rastgelip tanınmaktan korktuğu için bu tarafta mülakatın [*buluşmanın*] mümkün olmadığını cevap veriyordu.

Samim, Pervin'in yağmur soğuk demeyip ta Feneryolu'ndan kalkıp geldiğini ve eğer kendi istese de rica etse daha uzak, daha müşkül yerlere koşup geleceğini düşünerek Nevhiz'in hâlâ, hâlâ istediği kadar hararet göstermediğine müteellim oluyordu [*elemleniyordu*].

Fakat delikanlı, keskin erkek keşfiyle Pervin'in biraz evvel göstermek istediği mahremiyetin Nevhiz'i lakayt

bırakamadığını hissetmiş ve ısrar ederse onu muvafakata sevk edeceğini anlamıştı.

Onu şüpheye ve kıskançlığa sevk ederse daha kazanacağını böyle görünce bu nokta etrafında harekete başladı.

Öyle ki yarım saat sonra öbür gün için Moda'ya gelmeye genç kadın söz vermiş bulundu.

Samim'in yarın Feneryolu'na gideceği hakkında Pervin'e verdiği söze gelince, küçük bir kâğıt, ufak bir yalan bu meseleyi pek kolayca halledebilirdi.

Pervin sokakta bulunduğu vakit herkese, bilhassa Nevhiz'e Samim'le pek mahrem oldukları emniyetini verdiğinden dolayı memnun, fakat delikanlının niçin hâlâ Nevhiz'e o kadar merbut [*bağlı*] olduğunu tayin edemediğinden hummalı, endişeli avdet etti [*döndü*].

O gece sabaha ve öbür gün onun gelmesi muhtemel olan saate kadar bütün mevcudiyeti bu fikirle mahmum [*hummalı*], kandırmak için irad edeceği [*ileri süreceği*] delilleri düşünüyor, söyleyeceği sözleri hazırlıyor ve bunlara bir cevap bulup veremeyerek nihayet mutlak muvafakat edeceğine kat'iyen inanıyordu.

*

Fakat saatler geçiyor, Samim görünmüyordu.

Rüzgârlı, yağmurlu bir kış günüydü. Yağmur inatla, ısrarla hiç durmadan, mütemadiyen yağıyor, rüzgâr rasgeldiği şeyleri sarsıp sökmek için kuduruyordu. Pervin karanlık denilecek derecede loş odasında onun mutlak bu yağmurdan dolayı sokağa çıkamadığını düşünerek her an tekrar canlanan, sonra tekrar ölen ümitlerle akşama kadar bekledi. Samim'in bazen akşamları geç vakit geldiği de olduğu için gece iyice indiği zaman bile hâlâ bekliyordu.

Fakat nihayet artık gelmek ümidi için imkân kalmayınca yarın gelir diye teselli bulmaya mecbur oldu. Tam bu esnada hizmetçi bir telgraf getirdi. Acaba fena bir haber mi var diye yüreği hoplayarak telaşla kâğıdı yırttı:

"Soğuk algınlığı tesiriyle olacak, birden otuz dokuz dereceye çıkan bir ateşle yataktayım. İyileşir iyileşmez geleceğim, Samim."

Nereden ve ne vakit çekildiğini anlamak için telgrafı uzun uzun muayene etti, kurşun kalemiyle çizilmiş, okunması muhal [*olanaksız*] birtakım çizgilerden başka bir şey göremeyerek merakını izale edemedi [*gideremedi*].

Demek o, ihmal ile, lakaydi ile itham ederken, Samimcik yatağında ateşler içinde ve yalnız evet, yapyalnız yanıyor, tutuşuyordu.

Bugüne kadar Samim verdiği sözlerin hiçbirini ihmal etmemiş olduğu için Pervin de şaşmış, ne mana vereceğini bilemeyerek nihayet yağmura hamletmişti. Halbuki yağmur değil kasırga yağsa, insan bir otomobil ile daha uzaklara, daha müşkül yollara gidebilirdi. Sevdiği tarafından davet olunan bir erkek için böyle manialarının ne ehemmiyeti olurdu?

O zaman birdenbire derin bir şefkat ateşiyle tutuşarak onun yanı başında bulunmak, onu teselli ve teşfiye etmek [*iyileştirmek*] ihtiyacıyla çırpınmaya başladı.

Saat dokuza gelmemiş olsaydı, ne olursa olsun yağmur, fırtına dinlemez, kalkıp Moda'ya gider, görür, anlardı.

O vakit acaba Moda'da mı yoksa Beyoğlu'nda mı olduğunu merak etti. Tekrar telgrafı tetkik etti. Yine bir şey anlayamayınca yarın sabah kalkar kalkmaz ilk iş olarak evvela Moda'ya, orada bulamazsa İstanbul'a inip Beyoğlu'ndaki apartmana kadar gitmeye karar verdi.

Artık o, kocasından ve herkesten, kimseden, hiç kimseden endişe etmiyordu. Bütün cihana karşı "Biz birbirimizi seviyoruz... Zaten evvelden de seviyorduk... Fakat bir yanlışlık bizi birleşmekten men etti. Artık hiçbir şey ayıramaz" diye haykırmak kahir [*kahredici*] bir ihtiyaç oluyordu.

*

Bugün onun zevcesi [*karısı*] olsaydı, şu anda yanı başında başucunda bulunacak, ona kendisi bakacak, o kadar emel bezl edecekti [*saçacaktı*] ki hemen iyi edecekti.

Halbuki?..

Hayır, artık ayrı yaşamak mümkün değildi. Hem kendi saadetleri ve aşkları namına, hem de etraflarında aldatmaya mecbur oldukları insanlar namına bu hali idame etmek [*sürdürmek*] bir cinayetti.

Şimdi hatta Avrupa'ya gitmek için bile mecburiyet görmüyordu. Kimden ve niçin kaçacaktı? Sevdiği erkekle daire-i meşruiyete [*meşruluk dairesine*] girerek yaşamak neden bir kabahat oluyordu?

Ve etrafında türlü murdar ihtilaclarla âlûde [*çırpınmalarla dolu*] sefil ihtiras hayatları içinde sürünen kadın erkek bütün insanları görüyor, kendi aşklarını onların hepsinin fevkinde [*üstünde*] temiz ve ulvi [*yüce*] bir münasebet halinde bularak "Evvelce nasılsa bir hata ettik, şimdi onu tamir etmek istiyoruz..." diyordu.

Sabaha kadar bu müşevveş [*karışık*] kararlar, bu mahlut [*katışık*] tasavvurlarla kâbuslu bir gece geçirdi. Öbür gün daldığı uykudan hizmetçisi uyandırdığı zaman saat dokuzdu.

Hava daha azmış, yağmur daha kudurmuş gibiydi. Rüzgâr feci sayhalarla [*çığlıklarla*] uluyor, yağmur durmaksızın dinlenmeksizin yağıyordu.

Ne olursa olsun gidecekti. Samimcik yalnız ve hasta, sabaha kadar kim bilir ne fena bir gece geçirmişti. Şimdi bu kadar erken birdenbire başucunda peyda olduğunu görünce nasıl memnun olacak, onu nasıl sevecekti!

Hemen yatağından fırladı. "Bana bir araba getirsinler!" dedi. Yalandan bir kahvaltı etti, araba gelmek için lazım gelen vakit geçtiği halde uşak daha avdet etmemişti [*dönmemişti*]. Pervin mantosunu giymiş, başını yapmış, odasında dolaşıyor, sabırsızlık içinde bekliyordu.

Nihayet hizmetçi geldi, uşağın ta Ihlamur'a kadar gittiği halde araba bulamadığını, orada bir araba gelir gelmez köşke göndermelerini tembih ettiğini haber verdi.

*

Onda daha ziyade bekleyecek sükûn, tahammül yoktu. Bazen yaptığı gibi yolda rasgeleceği bir boş arabaya atlamak kararıyla hemen fırladı çıktı. Şemsiyesini açarak kuvvet ve metanetle çamurların içine daldı.

Yollar tenhaydı. Yürürken rasgeldiği tek tük arabaları hep meşgul bularak bu havada boş araba bırakılmayacağını düşünüyor ve metanetle yürümekte devam ediyordu.

Ihlamur'a geldiği vakit oldukça ıslanmış ve iyice çamura batmıştı.

Orada da araba bulamadı. Fakat ayakta durup araba beklemek hem manasızdı, hem onun için mümkün değildi. Çünkü boş olarak gelecek arabayı yolda yakalamak daha muvafıktı ve çünkü Samim'ine kavuşmak için tek bir dakikayı bile feda edemeyecek kadar endişeyle kaynıyordu. Yoğurtçu Köprüsü'ne geldiği zaman çayırı geçip, Fransız Mektebi önünden yürürse Moda'ya daha kestirme ve daha çabuk vasıl olacağını düşündü ve bu fayda onu araba ihtimalini feda edip oradan yürümeye sevk etti.

Fakat evlerin siperinden kurtulup Yoğurtçu Çayırı'nın tam ortasına geldiği bir sırada şiddetli bir sağanak şemsiyesini kaptı, kasıp sarsarak ters çevirdi. İnsanı uçuracak kadar şiddetli esen rüzgârın karşısında şemsiyeyi düzeltmek için uğraşırken teller birbirine geçiyor, kumaş parça parça oluyordu.

Nihayet şemsiye elinde nîm [*yarı*] hurda bir halde tekrar yola düzüldü. Yaklaştıkça halecanı çoğalıyor, Samim Moda'da ise, ne halde bulacağını merak ediyor, fena bir hastalık başlangıcı olmasından endişe ediyor, fakat bütün bunların fevkinde [*üstünde*] birdenbire peyda oluverince

onun gözlerinde göreceği memnuniyetin sevinciyle kuvvet bularak ıslanmış, çamurla mülemma [*çamura bulaşmış*] bir halde tekrar yürüyordu.

Nihayet Moda'ya geldiği vakit derin bir heyecanla adeta uçarcasına bir tehalükle [*can atmayla*] eve koştu. Bin türlü hissiyatın telatumu [*duyguların dalgalanması*] arasında kapıyı çaldı.

*

Hizmetçi kadın onu görünce yine o manalı tebessümle, "Buyrun hanımefendi, buyrun" dedi.

Pervin, Samim'i pek fena bir halde bulmaktan titreyerek ateş ve merakla, "Beyefendi burada mı?" diye sordu.

Kadın, tebessümü derin bir hayret dalgasına boğularak:

"Hayır hanımefendi... Dün akşam sizle beraber gitti ya... Bugün geleceğini söylememişti... İçeri girin hanımefendi, ne kadar ıslanmışsınız!"

Kadın ısrar ediyor, onu içeri sokup ısıtmak, kurutmak için çalışıyordu.

Pervin bütün mevcudiyeti derin, derin bir uğultuya boğulmuş, beyninin zalim bir daraban [*vuruş*] altında kudurduğunu hissediyordu.

Nasıl, Samim dün gelmiş, akşamüstü yine gitmişti öyle mi?.. Sonra kadın neler söylüyordu? "Sizle beraber!"

Akur [*yırtıcı*] bir darbe altında bir şimşek keşfi içinde bir anda her şeyi anlayarak derin bir taharrüş [*tırmalanma*] arasında kıvrandığı halde izzetinefsinin cebriyle [*zorlamasıyla*] kadına tebessüm etmeye çalıştı:

"Evet, bugün yine belki gelirim demişti de. Ben de araba bulamadım, biraz ıslandım..." diye söylendi.

Kadın telaş ediyor, çırpınıyordu.

"Biraz mı ıslandınız hanımefendi?.. Baksanıza, sırsıklam olmuşsunuz... Sırsıklam... İçeri giriniz, soyununuz... Esvapları kurutalım... Beyefendi de elbette gelir... Buyurunuz... Böyle havada hiç sokağa çıkılır mı hanımefendiciğim?.."

Pervin oturmak, kurunmak değil, feryat ederek sokaklarda koşmak, çamurlara yatmak için büyük bir ateş hissedince deli olmak üzere olduğunu hissediyordu. Artık kadına yalan uydurmaya, tebessüm edip sefaletini gizlemeye tahammül edemeyeceğini görerek silkindi, elinden kurtuldu, koşa koşa sokağa fırladı ve tekrar çamurlara daldı.

*

Demek dün onunla yine buluşmuşlardı ve Samim onunla buluşmak için kendisini unutmuş, bekletmiş ve kendisine ancak akşamüstü bir sadaka gibi yalandan bir telgraf atmıştı.

Demek onunla münasebeti bu kadar ciddiydi ve demek o kadar ciddiydi ki kendisi hiç düşünülmeden feda olunuyordu!

Demek "Beni seviyor!" diye inandığı için aldanıyordu. O asıl Nevhiz'i seviyor ve kendini eğlenmek için, ihtimal Nevhiz'in gelmediği günleri boş geçirmemek için almış ve seviyor görünerek aldatmıştı. Değil miydi? Öyle değil miydi? Halbuki kendisi bu aşkı ne kadar süslemiş, ne yüksek emellerle tezyin etmiş [*bezemiş*], nasıl şayan-ı takdis [*kutsanmaya layık*] bulmuştu!

Demek hepsi yalan, hepsi, hepsi, her şey yalandı, öyle mi?

O zaman kendine bu kadar zalimane bir hissizlikle kıyan Samim'e karşı hiç affedemeyecek zehirli bir hicranla taşıyor, adeta boğuluyordu.

Çamurlar içinde iyice yumuşamış botlarının ökçeleri bükülüyor, genç kadın kendini tutamayarak sendeliyor, yağmur artık iyice ıslanan mantosundan sızarak ensesine, sırtına, vücuduna geçiyor, o ateşler içinde yanan vücudu, kahhar [*kahredici*] bir uğultu ile dövünen dimağıyla kendini kaybetmiş, savruk bir yürüyüşle sendeleye sendeleye yürüyordu.

Moda Caddesi'ne çıktığı vakit boş giden bir arabacı, arabasını durdurarak: "Araba hanımefendi..." dedi. Arabacıya donuk, acı bir tebessümle baktı.

Araba mı? O ölmek, yok olmak isterken arabanın ne lüzumu vardı? Arabaya binmek değil, kendini hemen, hemen yok edecek bir vasıta bulup geberip gitmek istiyordu.

Bunun için mihaniki [*kendiliğinden*] bir hareketle ters döndü, Moda iskelesine doğru yürüdü. Artık ölmekten başka bir emeli olmadığı halde iskelenin ta ucuna kadar ilerledi. Deniz mütehevvir [*öfkeli*] dalgalarla rıhtıma hücum ediyor, emeline nail olamayarak daha kuduran canavarlar gibi gerileyerek daha akur [*yırtıcı*] hamleler alıyordu.

Deniz de, sema da onun hayatı gibi bulanık, onun emelleri gibi zîr ü zeber [*altüst*] bir haldeydi.

Ölmek, yok olmak, iyi, ah hem ne iyiydi! Fakat bunun çaresi, neticesi o kadar çirkindi ki kendini bu zillete, bu sefalete terk etmeye kıyamıyordu. Şimdi denize atılmak, dört beş hamle su yutup ölmek gayet kolaydı. Eğer ölüsü çürüyüp yarın taşların arasında sürünmese yahut lakayt insanların himmetine muhtaç kalmasaydı.

Tekrar yürüdü. Artık zâtülhareke [*kendi kendine hareket eden*] bir sarsıntı ile idaresiz, iradesiz bir ezginlikle yürüyordu. Düşünmüyor, bakmıyor, hatta görmüyordu.

Caddeye çıktığı vakit bir evin oluğundan akan su cereyanı başına isabetle onu tekrar iliğine kadar ıslattığı için tahaffuz [*korunma*] sevkiyle şemsiyesini tekrar açmak istedi, fakat teller o kadar birbirine karışmış, kumaş o hale gelmişti ki açmak mümkün olmadı ve birçok uğraşıp açamayacağını görünce birden tekrar hatıratın [*hatıraların*] hücumuyla dağlanmış gibi silkinerek şemsiyeyi fırlattı attı ve artık elleri yükten kurtularak daha kuvvetle ilerledi.

*

Evet, ölmek... Ölmek... Fakat zararsız, rezaletsiz, çirkinliksiz ölmek... Ve çabuk, pek, pek çabuk ölmek... Hemen ölüvermek... Ölmek, yani susmak, dinlenmek ve unutmak... Artık rahatsız edecek bir şey, hiç, hiçbir şey kalmamak! Ne bir ses işitmek, ne bir yüz görmek... Evet, bir şey görmemek, bir şey işitmemek, bir şey düşünmemek... Bahusus, ah bahusus artık sevmemek... Görür görmez ruhu bayıltarak kalbi çeken, fakat çırpına çırpına kendine atılınca perestişi [*tapınmayı*] red ve istihfaf eden [*geri çeviren ve küçümseyen*] yahut kabul eder görünüp kabul edip de sonra aldatan sevgililerden artık kurtulmak! Ölüm bu muydu? "Ah gelsin, artık gelsin!" diye hasretle bekliyordu.

Bunun için ne yapmalı, nasıl ölmeliydi yarabbim? Etrafına istimdad [*yardım dilemek*] için bakıyor, "Ne yapsam? Nasıl yapsam!" diye düşünüyordu.

Onun muhabbetine kalbi o kadar alışmış, ona karşı o kadar emniyetle yoğrulmuştu ki nâgehanî [*birden*] yine ona inandığı oluyor, fakat zalim avdetlerle [*dönüşlerle*] hakikate dönünce deli olacak kadar sarsılıyordu.

"Demek onu seviyor ve beni hiç, hiç sevmiyor!" diye mırıldanıyordu. Sevmiyor değil, acaba hiç sevmiş miydi? Dudaklarında elim bir tebessüm işmi'zâzıyla [*büzüşmesiyle*]: "Evet, acaba bir dakika olsun sevdi mi? Yoksa bir eğlence, bir heva [*heves*] diye mi kabul etti?" diye düşünüyor ve tekrar hayatı bulanıyor, tekrar gözleri kararıyor, dünyadan, hayattan, aşktan ve bahusus ondan, ondan, Samim'den bir tiksinme ile sarsılıyordu.

O kadar humma ile yürüyordu ki epeyce terlemişti, fakat vücudunun ıslandığı terden mi yoksa yağmurdan mı olduğunu tayin edecek bir halde değildi. Serâpâ [*baştan ayağa*] su içinde yüzüyor gibiydi. Yalnız bu rutubet, vücudun fazla hararetinden bir sıcaklık hissi veriyordu.

Fakat Yoğurtçu Köprüsü'ne geldiği zaman tekrar rüzgâra maruz olarak şimdi üşümeye başladı. Köprüyü geçtiği zaman şiddetle titriyordu.

Böyle oradan Feneryolu'na köşke kadar titreye titreye yürüdü. Köşke girer girmez kendisini pek büyük bir hayretle karşılayan hizmetçilere yalnız:

"Beni yatırın!" dedi ve yatağına yattığı vakit humma-engîz [*hummalı*] bir titreme içinde gözlerini kapadı.

*

Samim, Nevhiz'den nihayet Avrupa için muvafakat kararını almış gibiydi. Esas itibarıyla kabul ettikten sonra bir gün teferruatı tayin [*ayrıntıları belirlemek*] için buluşmaya karar vermişlerdi.

Delikanlı bu işlerin üç dört gün zarfında ikmal edilmesini istiyor, mümkün olan süratle İstanbul'dan uzaklaşıp ve bilhassa Pervin'in huzuruna tekrar çıkmaktan kurtulmak için deli oluyordu.

Halbuki Nevhiz eğer kat'iyen karar verirlerse hareket etmeden evvel Çengelköyü'nde halli lazım gelen para meseleleri olduğunu söyleyerek iki gün içinde oraya gitmiş ve oradan ancak üç gün sonra gelerek öbür gün için Moda'ya geleceğine söz vermişti.

O sabah Samim erkenden Moda'ya gitti. Hizmetçisi onu karşıladığı vakit hâlâ ara sıra gelen iki hanımın aynı kadın olduğu zannıyla üç gün evvel onun sabahleyin erken erken geldiğini ve sırsıklam bir halde olduğu için içeri almaya o kadar uğraştığı halde, kendisinin içerde olmadığını öğrenince durmayıp çıkıp gittiğini anlattı.

Ve Samim kendi kendine "Eyvah" etti.

Artık Pervin'in yüzüne bakmak imkânı kalmamıştı. Genç kadının üç gündür hiçbir eser-i hayat [*hayat belirtisi*] göstermemesi de cidden darıldığını ve her şeyi iyice anladığını ispat ediyordu.

Samim için artık her şeyi tesri ederek [*çabuklaştırarak*] yarın, olmazsa öbür gün vapura atlayıp gitmekten başka halas [*kurtuluş*] çaresi kalmıyordu.

Bunun için bugün Nevhiz gelir gelmez onu mümkün olduğu kadar çabuk hareket etmeye teşvik edecekti.

Hummalı bir intizarla [*bekleyişle*] yandığı halde hizmetçilere yapılması lazım gelen işleri emretti, kendisi oturdu, Avrupa'ya hareketi halinde eşyalarının, *metrukatının* [*geride bıraktıklarının*] nakil ve hıfzını [*taşınması ve korunmasını*] ailesinin İstanbul'da bulunan müdür-i umûruna [*kâhyasına*] tafsilatıyla yazdı, tarif etti.

*

Nevhiz on iki vapuruyla geleceğini söylemişti. Fakat saat bire geldiği halde hâlâ görünmediğinden ihtimal vapuru kaçırdığını düşünerek birdenbire bütün vücudunu soğuk bir ra'şe [*titreme*] ile sarsan acı bir taharrüş [*tırmalanma*] ile "Ya gelmezse?" diye titredi.

Hayır, Nevhiz bu son günlerde, ilk manasız aksiliklerini kâmilen [*bütünüyle*] unutturan bir hilim ve muvafakatla [*yumuşaklık ve onaylamayla*] gayet lütufkârdı ve mutlak geleceğini en samimi bir eda ile temin etmişti.

On ikiden sonra bir vapurunu bekledi. Saat ikiye yaklaşırken adeta ilk mülakatların [*buluşmalarının*] heyecanına benzer bir mahmumiyetle araba seslerine alakadar oluyordu.

Fakat araba sesleri hiç yaklaşmayarak uzakta dağılıp uzakta sönüyordu.

Dakikalar birer birer yuvarlanıyor, yuvarlanarak geçip gidiyor, Nevhiz görünmüyordu. Nihayet bir vapurunun da boş geçtiğine karar vermek lazım geldi.

Birden sonra üçe çeyrek kala vapurunu beklemek lazım geliyordu. Bir saatten fazla evde oturup beklemek gayr-i kabil-i tahammül [*dayanılmaz*] bir işkence görünüyordu. Bu katil saati geçirmek için ne yapacağını bilemeyerek iskeleye inip vapuru orada beklemeyi düşündü. Nevhiz vapurdan çıkınca onunla beraber gelecekti.

Biraz ferahlayarak ağır ağır iskeleye indi. Saat iki buçuktu. Vapurun gelmesine lâakal [*en aşağı*] üç çeyrek vardı. Orada dolaşmaya başladı. Eğer bu vapurdan da çıkmazsa, mutlak büyük bir mani zuhur ettiğine karar vermek lazım gelecekti.

Nihayet vapur geldiği vakit Samim kendi kendine eğer bu vapurla gelmişse, hayatının istediği mesut cereyanı takip edeceğine, gelmemişse mutlak nekbet [*düşkünlük*] ve felaket hâsıl olacağına tefeül etmiş [*öngörmüş*] olduğundan son derece bir tehalükle [*aceleyle*] bekledi.

İskeleden çıkan kalabalık arasından onun narin ve latif hayalini nihayetsiz bir iştiyakla gözlüyor, kadınlar arasına derin bir ateşle gözlerini dikmiş, hayatının saadet ve felaketine karar vermek için onu bir halaskâr [*kurtarıcı*] gibi heyecanla araştırıyordu.

Fakat hayır, yok, yok, yoktu.

O zaman eve belki bir telgraf filan göndermesi ihtimalini düşünerek tekrar avdet etmek muvafık [*geri dönmek uygun*] olacağını düşündü ve bir arabaya atlayarak eve koştu. Eve yaklaşırken ihtimal haricinde olduğunu bile bile şimdi evde olduğunu düşünmek istedi ve bu manasız ümitle nîm mesrur [*yarı sevinçli*] kapıyı açıp içeri daldı. Hayır! Her taraf boş, bomboş, bomboştu.

Hizmetçileri âdeti vechile savdığı için şayet telgrafçı gelmişse kapıyı açtıramamış olduğundan ihtimal çıkmış gitmişti.

*

Ne yapacağına bir karar veremeyerek tereddütle gözleri dalmış, bir müddet öyle kaldı.

Hava iyice kararmıştı. Saat beşe yaklaşıyor, avdet etmek [*geri dönmek*] lazım geliyordu ve nasılsa bir karar veremeksizin, koca günün boş boşuna geçmiş olduğuna son derece canı sıkılmış, ne gibi bir maniin [*engelin*] onu gelmekten alıkoyduğunu anlamak ateşiyle sokağa çıktı.

Bir saat sonra Saraylı'nın kapısını çalıyordu.

Saraylı köpük içindeydi.

"Şimdi Sacide'den geliyorum" diye coştu; "bilsen neler, neler de neler Samimciğim. Hani doğrusu kendimi hiç fena kalpli bir kadın bilmem. Başkasının felaketinden zevk aldığım hiç vuku bulmamıştı. Ama karının başına gelen bu beladan o kadar hoşlandım, o kadar hoşlandım ki..."

Sonra esası anlatmadan, tafsilat vermeden yalnız tesirini sayıp dökmekten bir şey çıkmayacağını anlamış gibi:

"Sahih" dedi, "evvela anlatayım da..." diye kesti. Ve onu anlatacağı vakanın zevkini bütün haşmetiyle tatsın diye en mükellef, en pohpohlu bir koltuğa oturtup kibrit çakıp cigarasını yakarak Samim'in istemeye istemeye cebr-i nefsle [*kendini zorlayarak*] sorduğu "Aman bu ne böyle? Mutlak Bülbül Bey'e ait bir şeydir" sualine:

"Elbette, elbette. Sacide deyince başka neye ve kime ait olur ya?" diye cevap verdi.

*

Saraylı kendine ait pek mühim bir vakadan bahsediyormuş gibi ateşler içinde galeyan saçıyor, oturup oturup kalkıyordu.

Samim gülmek için hiç arzusu olmadığı halde bu alakanın tezahüratına [*görünümlerine*] tebessüm etmekten kendini men edemedi:

"Ne yapmış?" dedi.

Saraylı bu suali bekliyormuş gibi mudhik [*komik*] bir tavırla boynunu bükerek boşaldı:

"Ne yapacak?.. Fakat Sacide'ye meheldir... Vallahi meheldir... Hatırına geliyor mu? Çay gecesinde nasıl azametle herifi müdafaa, himaye ediyordu... 'Parasız kalmış, borcunu verememiş. Bu da kabahat mi?' diye nasıl haykırıyordu... Halbuki iş öyle değildi... Herifi sana söylemiştim ya, adeta sicilli dolandırıcıdır; parasız kaldı diye borcunu

veremeyen bir herif, sonra eline para geçince insana böyle oyunlar oynar..."

Kendini tutamayarak artık merak etti.

"Ne gibi oyunlar?.. Onu anlayalım da..."

Kadın nihayet fedakârlık edip meseleye girmeye razı oldu.

"Ne gibi oyun olacak... Evvela kadının ağzına girdi, burnuna girdi. Şöyle etti, böyle etti, kendine inandırdı, sevdirdi, filan filan filan. Emlakin idaresi, tamiri, kiraların tahsili gibi işler için kadından bir vekâlet aldı..."

Samim işi anlamıştı:

"Ey, şimdi..." diye Saraylı'nın ağzından çıkacak haberi bekledi.

Fakat kadının şimdi yine haberin en canlı noktasını feda etmekten vazgeçmiş gibi haylı huylu kelimeler, mülahazalarla menkıbeler okumaya koyulacağından korktuğundan onu söyletmek için:

"Şimdi satmış mı?" diye sordu.

"Hayır ama onun gibi bir şey. Rehine koymuş. Birçok para, ama pek çok para kaldırmış. Birçok dolambaçlı işler, karmakarışık baş ağrıları... Sacide şimdi kederinden yatakta, hiddetinden yatakta! 'Kızımı boşatacağım, onu zindanlarda çürüteceğim' diye haykırıp duruyor. Fakat herif kaç gündür ortada yok, kaçmış mı, saklanmış mı, belli değil!.."

Samim, alakadar olmadığı bu bahsi orada kapatmak için:

"Siz bugün konağa gittiniz mi?" diye sordu.

Saraylı, bu tatlı meseleyi bırakmaya razı olamayarak sadece: "Biraz uğramıştım" diye cevap verdi.

Sonra dudaklarını bükerek:

"Orası hep bildiğin gibi..." dedi. "Nevhiz dün yine Çengelköyü'ne gitti... Şadan..."

O söylüyor fakat Samim nâgehanî [*ansızın*] bir darbe altında kalmış gibi uğultuya boğulmuş, dinliyor, fakat işitmiyordu.

Nevhiz bazı meseleleri halletmek için köye evvelce gitmiş, iki gece kalacağını söylediği halde üç gece kalmış ve dün avdette [*dönüşte*] bugün Moda'ya geleceğini vaat etmişti. Nasıl bir sebeple dün tekrar Çengelköyü'ne dönmüş ve döneceğini kendisine niçin söylememiş ve ansızın karar verdiyse bile niçin bir telgrafla bildirmeyerek onu akşama kadar lüzumsuz yere bekletmişti?

Mutlak pek mühim bir sebep olmalıydı.

Bunu anlamak ateşiyle fırladı çıktı.

*

Gece yemekten sonra bir havadis almak arzusuyla konağa uğradığı vakit Paşa'nın evde olmadığını, Hanımefendi'nin Kızıltoprak'a gittiğini öğrendi.

Türlü evham, türlü endişe ile bulutlu müthiş bir gece geçirdi. Öbür sabah uyandığı vakit konağa uğramak için akşamı nasıl edeceğini, bu ölüm günü gibi kapanık ve renksiz günü nasıl geçireceğini derin bir elemle düşünüyordu.

Ah eğer yüzü olsa da Pervin'e gidebilseydi, gün kolayca geçerdi... Fakat artık onun yüzüne bakacak, masum gözlerinin serzenişkâr [*sitemli*] suallerine cevap verecek metaneti kendinde bulamıyordu.

Çünkü o artık mutlak her şeyi anlamış ve hem görünmeyip sükût edişinden zahir olduğu [*açığa çıktığı*] üzere iyice darılmıştı.

O zaman Samim hemen, hemen İstanbul'dan uzaklaşmaya, yalnız onun şikâyetine, acı nazarlarına [*bakışlarına*] maruz kalmamak için kaçıp gitmek istiyor ve eğer dün Nevhiz'le son kararı vermiş olsalardı, ihtimal bu akşam vapura bineceklerini düşünerek Nevhiz'in neden gelmediğini, niçin ansızın yine köye avdet ettiğini [*döndüğünü*] merak ediyor ve tekrar Nevhiz'le macerasına avdet ederek müşevveş [*karışık*], kâbuslu endişelere gömülüyordu.

Saatler ağır ağır sürüklendi.

Konağa yaklaşırken ihtimal Nevhiz'i avdet etmiş [*dönmüş*] bulacağını düşünüyordu.

Salona girdiği vakit Saraylı, hanımefendi ile oturuyordu. Saraylı, görür görmez fırladı, ona geldi, bir köşeye çekerek alçaltmaya çalıştığı bir sesle, "Olandan bitenden haberiniz var mı?" dedi.

Yine Sacide Hanım'ın damadından bahsedeceğini zannederek artık beyhude sıkılmak istemediği için biraz huşunetle [*sertlikle*]:

"Bülbül Bey'i tutmuşlar mı?" dedi.

Kadın, Samim'in bütün ânatına üstadane hulûl ettiği [*anlarına ustaca girdiği*] için vereceği haberler onu son derece alakadar, adeta karmakarışık edeceğine pek memnun:

"Hayır" dedi; "hayır, bülbül, karga bahsi değil... Nevhiz..."

Samim bütün canı gözlerinde, pek korkunç bir şey öğreneceğinden derin bir haşyetle [*korkuyla*], sormaya cesaret edemeyerek bekledi:

"Nevhiz dün akşam İtalya'ya gitmiş..."

Evvela genç kadınla beraber hareket kararlarından sızma bir havadis [*haber*] zannetti. Biraz ferahladı, fakat Saraylı söylediği sözleriyle bu ferahlığını pek zalimane ve pek çabuk dağıttı:

"Paşa'ya yazdığı kâğıtta konağa geldi geleli kendilerinden gördüğü nezakete, insaniyete son derece minnettar olduğunu, fakat bir genç kadının kayınpederinin, kayınvalidesinin nezaketiyle iktifa edemeyeceğini, kocasıyla sürdüğü hayata artık tahammül edemeyip onu terk etmeye mecbur kaldığını söyleyerek, hareket eden bir vapurla İtalya'ya gideceğini..."

Samim, derin bir hercümerc [*altüst oluş*] içinde, sersem, ezilmiş, anlamıyor, meseleyi kavrayıp ihata edemeyerek [*kuşatamayarak*] işi halledemiyordu. Evet, Nevhiz gidecekti. Bu mukarrerdi [*kararlaştırılmıştı*] ve hatta dünkü vapura binmek için kendisi o kadar ısrar ettiği halde genç

kadın bunun mümkün olmadığını söylemiş, iki üç gün daha beklemeye onu razı etmişti. Evet, Paşa'ya hitaben bir mektup yazıp kendisine işi anlatacaktı... Bu da mukarrerdi [*kararlaştırılmıştı*], fakat nasıl olmuş da bunu kendisinden habersiz yapmıştı? Mutlak bir yanlışlık, bir aksilik olmuştu.

Fakat Saraylı durmuyor, mütemadiyen söyleniyordu ve evvelce bilmediği, nasılsa öğrendiği şeyleri bugün nerede işittiğini bilmediği şeylerle birleştirerek izahat veriyor, vakalar söylüyor, hakikatler ifşa ediyordu.

"Zaten son günlerde konakta oturamıyor, iki günde bir kalkıp köye gidiyor, bir gece diye gittiği zaman mutlak dört beş gece kalıyordu. İnsan avanak olsa, bunun ne demek olduğunu hemen anlar değil mi? Onun hayatında kuvvetli bir rüzgâr estiğini, bir fırıldak döndüğünü hissediyor, fakat işi tayin edemiyordum. Nihayet şimdi anlaşıldı..."

Samim, "Merhamet et, aman çabuk söyle!" demek isteyen feci, muhtazır [*can çekişen*] bir istimdad nazarıyla [*yardım bakışıyla*] kadına baktı.

"Efendim, ailenin akrabasından bir delikanlı varmış... Bir iki ay evvel Amerika'dan tahsilden gelmiş... Temas etmişler, görüşmüşler... Tabii değil mi? Birbirlerini sevmişler... Kızın Allah için yerden göğe kadar hakkı var... Sana kaç defa söylememiş miydim? Hatta geç bile kaldı... Kızcağız burada manastırdaki rahibeler gibi matem hayatı yaşıyordu. Varsın mesut olsun..."

Samim pencereye dayanmış, gözleri kapanmış, müfteris [*yırtıcı*] bir kasırga önünde yuvarlanıyordu. Derin, karanlık uçurumlara kayıyor, sonra ani bir hareketle yükselmeye başlıyor, şimdi uzak, uzak ve nihayetsiz yüksekliklerde uçuyor, sonra yine birdenbire korkunç bir sukutla [*düşüşle*] girdaplara akıyordu.

Silkinerek gözlerini açtı. Saraylı lakırdısını kesmiş, hayretle, geniş bir memnuniyet tebessümüyle kendini seyrediyordu. Yarı istihzalı [*alaylı*], yarı bir merhametli nazarla:

"Ne oldun oğlum... Bayıldın zannettim... Bu haber seni o kadar harap mı etti?" diye söylendi. Delikanlı artık inkâr etmeye lüzum görmedi, hem istese de muvaffak olamayacaktı. Kısık bir sesle:

"Evet, evet" diye itiraf etti. "Hem nasıl bilseniz... Nasıl..."

Saraylı, o zaman bir tavr-ı merhametle [*acıma tavrıyla*] onun elinden tutup bir koltuğa oturttu, kendisi yanı başına ilişti.

"Ben sana ilk günden söylemiştim Samim" diyordu. "Bazı kadınlar vardır, Allah onları bir çiçek gibi bir kere, iki kere koklanıp geçip gitmek için halk etmiştir [*yaratmıştır*]... Onlara kalbini, hayatını bağlayanların vay haline!.. Nevhiz işte böyle bir kadındı... Halbuki Pervin!.."

Ah evet, Pervin... Nur, melek, masum Pervincik!

"Onu bu hissiz kadın için elinden kaçırdın. Sana o vakit kaç kere tekrar ettim, fakat dinlemedin ki. Büyüye tutulmuş biçareler gibi berikinin eteğine takılmış, ne kulağın işitiyordu, ne gözün görüyordu... İlahi yarabbim, dünyayı gözün görmüyordu..."

Samim, kendi kendine onun bir selamet şulesi [*parıltısı*] gibi Pervin'e gidip ayaklarına kapanarak kendini affettirmek ve artık ölünceye kadar ona hasr-ı hayat ederek [*hayatını adayarak*] onu mesut etmeye çalışmayı düşünüyordu.

Artık Nevhiz'i düşünmemek için kendini cebretmek [*zorlamak*], unutmak için çalışmak lazım geldiğini düşünüyor, fakat mevcudiyetine o kadar derin bir surette hulûl etmiş [*girmiş*], damarlarına, kanına kadar işlemiş bu muazzez emeli söküp atmak hiç kolay olmadığını, hesapsız gözyaşı ve hicran saatleri, uzun, pek uzun elem ve gam günleri geçirmeye mecbur olacağını ve ne olsa, ne kadar zaman geçse bu yaranın yine tamamıyla kapanmayacağını, yine sızlayacağını tasdik ediyordu.

Bu esnada Paşa geldi ve onu lakırdıya tuttu. Sonra yine misafirler geldiler, muhavere [*konuşma*] umumileşti. Kendisi ara sıra tek tük cevaplar vermeye, fikir beyan etmeye

mecbur oluyordu, fakat o yalnız kalıp düşünmek, bundan sonraki hayat için karar vermek istiyorsa da Paşa yemeğe alıkoymuş olduğundan çıkıp gidemiyordu.

Kendi kendine: "Kadın değildi, anlaşılmaz bir muamma, çekilmez bir bela idi" diye söyleniyordu.

Böyle elyafına [*liflerine*] kadar meçhul bir kadınla rabt-ı hayat etmek [*hayatını birleştirmek*] arzusunu delilik bulmaya çalışıyordu. Bu kadar aydır en hararetli bir aşkla temas etmiş, en samimi bir hayatla yaşamıştı. Hâlâ neydi, nasıl bir kadındı, bunu bilmiyordu. Hatta hissiyatına, hevesatına hulûl etmek [*duygularını, heveslerini anlamak*] mümkün olamamıştı. Her teşebbüsünde meçhul kalmıştı.

Düşünüyordu. Sevmiş miydi? Sır! Ne idi? Muamma! Bir rüya gibi anlaşılmadan zail [*yok*] olmuştu. Bir sfenks olarak görünmüş, bir sfenks olarak geçip gitmişti?..

*

Halbuki o hayat, huzur, samimiyet ve saadet menbaı [*kaynağı*] olan Pervin'i türlü müşevveş [*karışık*] emeller hülyasıyla bu kadın için ihmal ve feda etmişti.

Yarın ilk iş olarak Kadıköyü'ne koşup ağlayarak, sızlayarak saadeti artık onda aramaya ahdediyordu. Eğer her şeyi biliyorsa, ki kaç gündür sükûtundan ve gaybubetinden [*kayboluşundan*] bildiği ve son derece müteessir olduğu anlaşılıyordu. O, o kadar melek, o kadar mihribandı [*şefkatliydi*] ki ayaklarına kapanıp ölünceye kadar kendine ibadetle hasr-ı hayat edeceğini [*kullukla hayatını adayacağını*] inandırınca, acaba yine unutur, yine affeder miydi?

*

Bu esnada köşede duran telefon zili öttü. Paşa kalkıp konuşmaya başladı. Fakat yüzünde derin bir endişe ve teessür göründüğü halde hanımefendiye:

"Nazlı Hanımefendi seni çağırıyor, gel bak. Pervin için bir şey söyleyecek zannederim..." dedi.

Herkes az çok merakla alakadar oldular. Şimdi Hanımefendi konuşuyordu. Birdenbire ilk sözlerde rengi bozularak Paşa'ya hitaben: "Pervin birdenbire ağırlaşmış. Şeref Bey de yokmuş ve galiba gelmeyecekmiş. Şimdi beni istiyormuş. 'İlle annemi isterim, mutlak gelsin!..' diye sızlanıyormuş."

Doktor, hanımefendi, Paşa, orada ayakta toplanarak büyük bir hararetle konuşmaya başladılar. Samim Saraylı'ya yaklaşarak:

"Nasıl, Pervin Hanım rahatsız mı?.." diye sordu.

Saraylı hayretle baktı: "A haberin yok mu? Dört beş gündür yatıyor..."

Bu esnada köşedeki bahis hararetlenmişti. Hanımefendi mutlak kalkıp gitmek istiyor, Doktor'la Paşa son vapur hareket etmiş, saat sekize gelmiş olduğunu söyleyerek kış gecesi bunun mümkün olmadığını tekrar ediyorlar ve onu iknaya çalışıyorlardı. Fakat ihtiyar kadın kabil değil razı olmuyor, mutlak gitmek için ısrar ederek: "Beni istiyormuş... Baksanıza, ağırlaşmış... Yavrum yapyalnız... Mutlak gitmeliyim.." diye şikâyet ediyordu.

Doktor, temin ediyor [*güvence veriyor*], bugün kendisini görmüş olduğu için bir tehlike olmadığına yemin ediyor, şüphesiz bir hasta nazı olduğunu tekrar ediyordu.

Nihayet Doktor, başka bir çare bulamayarak ihtiyar kadını vazgeçirmek için: "Hanımefendi" dedi, "Hanımefendi, siz müsterih olunuz... İşte ben gidiyorum... Bir tehlike varsa bile elbette ben sizden daha işe yararım... Ben şimdi bir kayık, bir motor, bir şey bulup köye geçerim... Siz sabah ilk vapurla gelirsiniz... Ne olsa ben erkeğim... Bir de sizi hasta etmeyelim.."

Samim burada taş gibi donmuş, bir teessür ve tahassüs [*duygulanma*] girdabı arasında yuvarlanmaktaydı. Nevhiz'i elden kaçırdıktan sonra şimdi Pervin'i kaybederse, tahammül edemeyerek mutlak deli olacağından korkuyordu.

Birdenbire atılarak: "Müsaade ederseniz ben de size refakat edeyim" dedi.

Bu hareketi umum takdir etti ve iki erkek fırladılar, çıktılar.

*

Akşama kadar renksiz, pür-kasvet [*kasvet dolu*] bir hava devam etmişti. Fakat sokağa çıktıkları vakit azılı bir kış gecesi başladığını gördüler. Sıkı bir rüzgâr esiyor, kara benzeyen yağmur hücumları oluyordu.

Otomobile bindikleri vakit Samim malumat almak istedi.

Bu bir muzaaf [*ağır*] zatürriyeydi. Çok tehlike olmakla beraber gençlik kuvvetiyle hastanın mukavemet etmesi me'muldü [*umuluyordu*]. Ateş pek şiddetli başlamış, hastalık şiddetle seyrini takip ediyordu.

"Fakat bilinmez ki" dedi Doktor, "ansızın bir arıza her şeyi berbat eder. Bu sabah kendisini iyi bulmuştum. Esasen her şey kalbin mukavemetine bağlı. Öyle bir üşümek, öyle bir ıslanmak ki el-ıyâzübillah [*Allah esirgesin*]... Sen yağmurlu bir havada yayan sokağa çık, araba bulama, saatlerce yağmur altında, soğukta yürü. Hiç yapılır şey mi Allah aşkına?"

Samim, yüksek yerlerden düşüp, beyinleri çınlayarak bayılan insanlar gibi başı otomobilin yastığına dayanmış, uğuldayan dimağıyla kendini kaybetmişti.

Ne kadar vakit böyle kaldığını bilemiyordu, fakat otomobil Galata'ya geldiği zaman ezilmiş, hâlâ düşünemeyerek, öyle sersem, hurdahaştı. O, Doktor'a yardım için refakat etmişti, halbuki Doktor ona yardıma mecbur oldu. Onu kahveye bırakarak bir motor aramaya çıktı.

Şimdi Samim tütün dumanıyla havası morarmış kahvede yabancılar arasında yalnız, kahırlarıyla, azaplarıyla yapyalnızdı.

Demek Pervin kendini gelip aradığı gün üşümüş ve bu hastalığa onun için tutulmuştu. Demek bu felaketin sebebi kendisi, sırf, sırf kendisiydi!

Kızıltoprak'a gitmek üzere ona verdiği sözü hatırlıyor, sonra Nevhiz'in ısrarıyla vazgeçerek telgraf çekip gitmediğini tahattur ediyor [*hatırlıyor*] ve Pervin'in telgrafı alınca hastalığını merak ettiği için yağmurlu havada sokağa fırladığını anlayarak genç kadının ezeli mihribanlığı [*şefkati*] ile kendisi için atıldığı tehlikeyi görüyordu.

Eğer bir felaket olursa, kendini hiçbir vakitte affetmeyecekti.

*

Biraz sonra Doktor'un bulduğu bir motora binmişler, evvela sakin görünürken açıldıkça azılı bir deniz içinde çalkana yuvarlana yola çıkmışlardı. Pek sert bir karayel esiyor, fakat yalnız arkalarından geldiği için onları pek hırpalamıyordu. Motorda Samim vicdan azabıyla makhûr [*kahrolmuş*], Doktor kendi dertlerine gömülmüş, sükût ettiler.

Köye çıktıkları vakit saat dokuz buçuktu. Bu kıyamet kış gecesi araba bulmak için çok müşkülat çektiler. Nihayet buldukları araba ile köşke vasıl oldukları [*ulaştıkları*] zaman saat onu geçiyordu.

Samim köşke girip o kadar heyecanlı hatıralarla dolu olan merdiveni çıkarken, sonra o kadar muazzez saatler geçirdiği yatak odasına yaklaşırken, nihayetsiz tahassüs [*duygulanma*] cihanlarını devrediyor ve gayr-i kabil-i mukavemet [*karşı konulmaz*] bir titremeyle sarsılıyordu.

Onları Nazlı Hanımefendi karşılayarak, geldiğinden dolayı Samim'e ayrıca teşekkür etti. Şeref Bey öğleden sonra hastayı iyice bularak İstanbul'a gitmiş ve gece gelmemişti. Nazlı Hanımefendi kulübe birkaç defa telefon etmişse de orada olmadığını ve akşamüstü hiç uğramadığını öğrenmişti.

"Nasıl?" diye sordular.

"Geleceğinizi telefonla öğrenince sevindi. Şimdi daldı."

Yavaşça odaya girdiler.

Genç kadının başı kapıdan girenleri görmeye mani olacak bir surette konulmuş olduğu için kendisini göremiyorlardı.

Lamba hastanın gözlerini rahatsız ettiği için oda idare kandili ile tenvir edilmişti [*aydınlatılmıştı*]. Bir hizmetçi kadın onların girdiğini görünce nîm [*yarı*] karanlık içinde gölge gibi kalktı.

Onun sesini işittiler: "Ne o, kim geldi..."

Nazlı Hanım yaklaşarak: "Doktor Bey geldi... Validen yarın ilk vapurla gelecekmiş. Müsterih ol kızım..." dedi.

Pervin sözünü kesti: "Samim Bey de geldi mi?"

Doktor yaklaşmıştı. Samim titremekten, gözlerinde ne ifade, nasıl bir mana göreceğini bilemeyerek korkudan, elemden kımıldayamıyordu.

Doktor: "Evet, geldi. Beraber geldik" diye cevap verdi ve onu göstermek için gibi eliyle tutup biraz ileri çekti.

O zaman Samim yastıkta o kadar uzun, o kadar derin zevklerle temellük etmiş [*sahip olmuş*] olduğu muazzez başı gözler çekilmiş, çene uzamış, yanaklar erimiş olarak gördü. Bir sis arasında, kesif [*yoğun*] bir pus içinde gibi onun sesini işitti:

"Teşekkür ederim" diyordu.

*

Doktor şimdi hastayı muayene ediyor, kalbini dinliyordu.

Nazlı Hanımefendi köşede yavaş sesle ona dün gece Saadet Hanımefendi burada olduğu gibi hasta da iyice olduğundan müsterih oldukları halde, bugün akşamüstüne doğru Pervin birdenbire ateş içinde kendini kaybediverince pek korkmuş olduğunu ve Nişantaşı'na bu endişeyle telefon ettiğini söylüyordu.

Muayene bitmişti. Doktor korkulacak hiçbir şey olmadığını, bir akse[1] tesiri ateş ziyadeleşmiş [*fazlalaşmış*] ve "Küçük Hanımın bebekliği aklına gelerek" dünyayı altüst etmiş olduğunu söylüyordu.

Pervin muayeneden yorulmuş gibi dalgın, sükût ediyordu. Yalnız Doktor'un latifesine [*şakasına*] cevaben gibi dudaklarında bir tebessüm silindi. Sonra gözlerini kapadı, öyle kaldı. Acaba neler düşünüyordu?

Doktor şimdi bu tarafta onlara gelmiş, hanımefendiyi temin ediyordu [*güvence veriyordu*]. Saadet Hanımefendi'yi gece yarısı denizleri aşarak gelmekten men için ne kadar uğraştıklarını, eğer o da kendileri gibi sokağa fırlasaydı, bir hasta da o olacağını söylüyordu.

Fırtına dışarda kudurmuş canavarlar gibi uluyor, bütün korkunçluğuyla müfteris [*yırtıcı*] bir kış gecesinin vahşeti hükümran oluyordu.

Nazlı Hanımefendi Doktor'un sözleriyle müsterih olarak çıktı.

Samim şimdi Doktor'un yüzüne bakmaktan korkarak müthiş bir halecan [*kalp çarpıntısı*] içinde harap oluyordu. Biraz evvel hanımefendiyle konuşurken Doktor onun yüzüne pek manalı bir nazarla [*bakışla*] bakmış, Samim bu manayı anlamaktan korkarak sükût etmişti. Acaba Doktor ona kadın olduğu için mi öyle söylüyordu? Yoksa hakikaten bir tehlike var mıydı?

Bir saniye geçti. Samim bütün ömründe bu saniyede hissettiği müthiş azabı hissetmemişti. Bir tehlike var mıydı ve şimdi, şimdi Doktor hakikati ona söyleyecek miydi?

Nihayet bu şüphe üzerine duramayacağını görerek gözlerini kaldırıp derin bir halecanla ona baktı. Doktor da ona baktı. Müthiş bir sükût içinde uzun bir sebatla birbirlerine bakıştılar. Nihayet Doktor:

"Kalp adeta durmuş gibi. Nabızlar hissolunmuyor..." sözlerini fısıldadı.

---

1. (Fr.) Accès: kriz, hastalık nöbeti. (ç.n.)

Samim gözlerinde ölümle, istimdadkâr [*yardım dileyen*] bir yeis [*umutsuzluk*] ile duruyordu. Doktor, bu yeisin bütün fecaatini anlamış gibi sözünü kesti. Fakat Samim anlamıştı. Zatürriyeden vefat etmiş bir teyzesi için bir başka doktorun bu aynı sözleri söylediğini ve hastanın birkaç saat sonra öldüğünü tahattur ediyordu [*hatırlıyordu*].

O ne yaptığını bilmez bir halde: "Aman ne söylüyorsunuz Doktor Bey?" diyebildi.

Doktor, hükmünün dehşetini tadil [*düzeltmek*] içinmiş gibi izahat veriyordu. Pervin'in kalbi esasen zayıftı, şimdi hastalığın vahameti de inzimam edince [*ağırlığı da eklenince*] mukavemet tabii olarak güçleşecekti. Nabzı iyice zayıflamış, kalbinin intizamı bozulmuştu ve idam hükmü veren bir hâkim fecaatiyle:

"Hastalığın en vahim [*tehlikeli*] saatlerinde bulunuyoruz" dedi. "Bir harika zuhur etmezse, sabaha kadar..."

Müthiş ihtimali söylemekte kuvvet bulamıyormuş gibi sözünün manasını gözleriyle ikmal etti [*tamamladı*] ve heyecanını gizlemek için seri bir hareketle pencereye doğru döndü.

*

Pervin'in sesini işittiler: "Doktor Bey bu tarafa gelseniz" diyordu.

Doktor ilerledi. Genç kadın, "Samim Bey siz de gelir misiniz?" diye rica etti. Samim düşmemek için bütün kuvvetini sarf ederek yaklaştı. Şimdi Doktor'un yanında onun korkunç bir bahis açacağından korkmaya başlamıştı. Hasta, gözüyle kendine yatağın ayakucuna konulmuş bir koltuğu gösterdi. Doktor, açıkta bir koltuğu çekti ve otururken her vakitki latifeciliği [*şakacılığı*] ile:

"Geldik ama lakırdı yok!" dedi.

Genç kadının gözlerindeki şikâyete cevap olarak:

"Yorulduğunuzu istemiyorum" diye ilave etti ve onu söyletmemek için devam ederek:

"Küçük Hanımın keyfi için bu ihtiyarlığımızda kar demedik, fırtına demedik, gece yarıları denizleri aşarak geldik. Bu elvermiyor mu?"

Doktor sözünü kesince Pervin ağır bir ses, ehemmiyetli bir eda ile:

"Nevhiz'den bir haber var mı?" diye sordu.

Doktor: "Daha başka ne haber istersin? Bugün anlattım ya. Tasını tarağını toplamış, çekilmiş gitmiş. Yalnız zavallının izdivacında [*evliliğinde*] olduğu gibi seyahatte de hiç bahtı yokmuş. Şimdi şu saatte dalgaların arasında hiç iyi vakit geçirmediğine yemin edebilirim."

Pervin'in gözleri şimdi Samim'e dönmüştü. Samim de ona baktığı için nazarlar [*bakışlar*] birbirine tesadüf etti. Delikanlı onun Doktor'un yanında söyleyemediği şeyleri bu nazarda adeta okuyordu. Genç kadın, nihayetsiz hicranlarla dolu, kine kadar çıkamamakla beraber derin bir infiale [*kırgınlığa*] boğulmuş pek şikâyetli bir nazarla bakıyordu.

Samim verecek cevap bulamadığı için gözlerini indirmek istiyor fakat hastanın nazarındaki [*bakışındaki*] irade kuvvetine esir olmuş, indiremiyordu. İki göz bu feci anda, böylece birbiriyle hiçbir sözün eda edemeyeceği derin bir belagatle [*söz açıklığıyla*] uzun uzun konuştular ve adeta muhakeme oldular [*yargılandılar*].

Pervin'de evvela câmid [*donuk*] bir sebat vardı. Samim'in yaptıklarını yüzüne vuruyor ve onu şiddetle itham ediyor gibiydi. Samim mücrim [*suçlu*], perişan, yalvarıyor, af dileniyor, genç kadın onun ettiği fenalıkları tekrar ederek derin yaralarını açıyor, asla affetmeyeceğini anlatıyordu. Fakat erkeğin gözlerinde o kadar nihayetsiz bir yeis [*umutsuzluk*], o kadar acı bir istimdad [*yardım dileme*] vardı ki, kadın şefkati her zaman olduğu gibi yine dayanamadı ve yumuşamaya, ısınmaya başladı. Nihayet derin bir sıcaklık içinde ve sevdiklerimizin haksızlığını, zulmünü affetmenin verdiği necib [*soylu*] zevk içinde hafifçe kapandı.

*

Oda elim, elim bir sükût, matemli bir sükût, bir mezar sükûtuyla doluydu. Kandilin ziyası [*ışığı*] titreyerek, sarsılarak oynuyor, gölgeleri hayal-âmiz [*hayalle karışık*] şekillerle sallıyor ve Samim'e o kadar tatlı, o kadar mesut saatler geçirmiş oldukları bu odanın da kendi kalbi gibi muazzez hastanın tehlikesi için halecanla çarptığını zannettiriyordu.

Biraz sonra hizmetçi onları yemeğe çağırdı. Doktor Bey tabii bulduğu bu davete hemen itaatle kalktı, fakat Samim itizar etti [*özür diledi*] ve böylece hastanın yanında yalnız kalmış oldu.

Dünyaya sevmek, saadet verip mesut olmak için gelmiş bu şayan-ı perestiş mevcudun [*tapınmaya layık varlığın*] böyle eriyip gideceğini bilmek ve buna kendinin sebep olduğunu düşünmek onu mahvediyor, bu feci işin gayr-ı kabil-i tahakkuk [*gerçekleşmesi olanaksız*] azîm [*büyük*] bir musibet olduğunu kabul ederek, Doktor'un yanılmak ihtimalini titrek bir ümit halinde düşünüyor yahut buna Hâlık'ın [*Yaradan'ın*] da müsaade etmeyeceğine, hastanın nasıl olursa olsun kurtulacağına inanmak istiyordu.

Pervin gözlerini açtı. Samim ilk hareket olmak üzere hemen elini tuttu, hiçbir mücrimin [*suçlunun*] hissetmemiş olduğu pek derin bir huşu, dindarane bir istiğfarla dudaklarına götürdü ve onun gözlerinde demin görüyorum zannettiği necip [*soylu*] affı şimdi daha vuzuhla [*açıklıkla*] fark ederek kalbi ebedi bir şükran, nihayetsiz bir perestiş [*tapınma*] dalgasıyla doldu.

Pervin şimdi tabii bir şefkat ihtiyacıyla onun elini bırakmıyordu. Sonra bu uzak teması da kâfi görmeyerek gözüyle koltuğu biraz daha yaklaştırmasını rica etti.

Şimdi pek yakın bir zamanda, birçok defa oldukları gibi, ihtimal aynı vaziyette birbirine pek yakındılar. Samim, parmağının birisiyle onun nabzını muayene etti. Azîm [*büyük*] bir hararet olduğuna rağmen nabızda epeyce mahsus [*hissedilen*] hareket bularak Doktor'un yanıldığına hükmetmek istiyordu.

Bu fikirleri atıp lakırdı söylemek, işgal edip [*oyalayıp*] avutmak istiyor, fakat nereden başlayacağını bilemiyordu.

"Nasıl, biraz rahat mısın?" diye başlamış olan muhavere [*konuşma*] dallanarak, çengellenerek, küçük kelimeli cümleciklerle bir cereyan almış oldu. Gözlerinde okuduğu affa rağmen aralarında hâlâ o sıcak samimiyetin olmadığını hissediyor, bunu tevlid etmeye [*yaratmaya*] çalışıyordu. Birdenbire bunun için müessir [*etkili*] bir çare olmak üzere onun o kadar istediği ve kendinin bin bahane ile red ve tehir ettiği Avrupa seferinden bahsetmeyi düşündü. Bu söz hakikaten hasta üzerinde derin bir iksir tesiri yaptı.

Genç kadın birdenbire canlandı, kımıldadı, gözleri parladı, yanaklarına bir renk gelir gibi oldu ve bilhassa Pertev'le Yezdan'ın Avrupa'da sürdükleri beraber aşk hayatlarını kendisiyle beraber yaşamak en muazzez emeli olduğunu tekrar etti.

En çok Oostende'in deniz mevsimi hayatını beğenmişti. Mutlak oraya gideceklerini söylüyor, Samim'le beraber yaşamak için tahayyül ettiği serbest, mesut aşk hayatını tafsil ediyordu [*ayrıntılarıyla anlatıyordu*]. Evvela Napoli'ye gideceklerdi. Bilhassa oranın baharı başka hiçbir iklimde görülmemiş bir feyizle [*bereketle*] pek zengin ve pek latifti. Havalar ısınmaya başlayınca İsviçre'ye çıkacaklardı.

Genç kadın, gayr-i me'mul [*umulmadık*] bir kuvvetle söylüyor, söylüyor ve Samim avucunun içinde olan elde ilk ateşin kalmadığını hissederek, hastanın gösterdiği hareket ve kuvveti de görünce bir salah husul bulduğu [*iyileşme ortaya çıktığı*] zannıyla seviniyordu.

Fakat Pervin söylerken hareket gittikçe azalarak, gittikçe azalarak, avucundaki elin adeta kesb-i incimad etmeye [*soğumaya*] başladığını görünce birdenbire müthiş bir şimşek fecaati ile hakikat-ı hâli [*durumun gerçeğini*] anlar gibi oldu. Genç kadın şimdi heyecandan, hararetten, konuşmaktan yorulmuş gibiydi. Ve konuşurken, konuşurken sesi azalarak, dili ağırlaşarak gözleri süzülmeye, kapanmaya başladı ve lakırdısı ağzında takıldı kaldı.

*

Böyle ne kadar vakit geçti, bunu Samim tayin edemezdi. O şimdi kasırgalar arasında yuvarlanan bir kuru yaprak gibi hatıratın [*anıların*], tahassüsatın [*duygulanmaların*], teellümatın [*elemlenmelerin*] arasında sarsılıyordu.

Elinde hayatının son dakikalarını yaşayan muazzez hastanın eli, omuzunda bir erkek hayatı için mümkün olan ihtişamla tecelli etmişken [*görkemle ortaya çıkmışken*] hüsranla bitmiş iki büyük aşkın matemi, son on aylık hayatının girdaplarında sendeliyordu. Pervin'i ilk gördüğü çay gecesi bir sinema kurdelası gibi bütün teferruatıyla gözünün önünden geçiyor, genç kızın gençlikle ve güzellikle dolu, kendine atfettiği ilk nazarı [*yönelttiği ilk bakışı*] tekrar görüyor, ilk hitabının ahengini tekrar duyuyor, sonra ilk onunla oynadığı raksını ve bütün tesadüflerde kendine karşı gösterdiği sıcak temayülü ânatına [*anlarına*] kadar tekrar yaşıyordu.

Ve avucundaki el gittikçe, gittikçe soğuyordu.

Nasıl, demek o ölüyordu; demek bu mümkündü; demek bu o kadar güzellik, o kadar gençlik, o kadar şefkat ve o kadar aşk hazinesi sönüyor, eriyordu. Bu tasavvurun fevkinde [*üstünde*] feci haileye [*tragedyaya*] isyan ediyor, kendini yerlere atıp dövünerek haykırmak, feryat etmek istiyordu.

Doktor'un avdet ettiğini [*döndüğünü*] hissederek elini çekmek istedi fakat artık iyice hayatı çekilmiş olan el onu bırakmak istemedi.

O zaman Doktor'a karşı vaziyeti kurtarmak ihtiyacıyla gözleriyle gelip elini muayene etmesini işaret etti.

Doktor yaklaşarak elini uzattı, yavaşça hastanın bileğini tuttu. Gözlerinin derin bir elemiyle, her şeyin bitmek üzere olduğunu anlattı.

Ve ihtizar [*can çekişme*] başladı.

*

Öbür gün akşama doğru, Karacaahmet'in bir köşesinde etrafı kaplamış kalın kar tabakası üstünde yığılmış siyah topraklardan pek taze olduğu anlaşılan bir mezar üstünde, Samim sar'a halinde kıvranıyor ve boğuk feryat ile, "Pervin! Pervin!" diye inliyor ve bu enin [*inilti*] harap ve pejmürde mezarlığın derin ve nâlân a'mâkında [*inleyen derinliklerinde*] matem-engîz akislerle [*matem koparan yansımalarla*] büyüyordu.

Kadıköyü,
Ağustos 1338 (1922) - Haziran 1339 (1923)

Edebiyatımızda *Eylül* romanıyla tanınan Mehmet Rauf, *Karanfil ve Yasemin*'de okura yine kalbin ve duyguların akla galebe çaldığı sancılı ve bir o kadar da zevkli bir anlatı sunuyor. Roman buhranlı düşüncelere, yasak aşka, çelişki ve çatışmalara, kişi ve çevre tasvirlerinin gerçekçi bir bakış açısı ve şiirsel anlatımıyla değiniyor. Kişilerin etkili psikolojik tahlilleri de eklenerek anlatı boyut kazanıyor. Mehmet Rauf, aşkı adeta patolojik bir şekilde yaşayan Samim adlı karakteri üzerinden yasak aşkın anatomisini inceliyor:

> *Yezdan, Pervin, daha başka kızlar, daha başka kadınlar, tebessüm, neşe, saadet idiler. Fakat Nevhiz'de bir başka hususiyet vardı ki, onu bütün diğerlerinden ayırıyor, kendisine yegâne bir mümtâziyet [seçkinlik] veriyordu. Onda zulmet [karanlık] vardı, esrar vardı, uçurum ve elem vardı... Öteki'ler sevmek ve mesut etmek için dünyaya gelmişlerdi; Nevhiz de elbette sever ve sevince yakarak, öldürerek, kahrederek mesut ederdi. Samim kendi kendine: "Ben mutlak pervane ruhlu bir adam olacağım ki, onu tercih ediyorum, adeta bile bile, isteye isteye yanmaya, kavrulmaya âşıkım..." diye mırıldandı.*

Mehmet Rauf'un Ağustos 1922'de başlayıp Haziran 1923'te tamamladığı *Karanfil ve Yasemin* romanı, sadece aşk bahsini değil, aynı zamanda İmparatorluk'tan Cumhuriyet'e geçen yeni Türkiye'nin o dönem İstanbul'daki "cemiyet hayatı"nı da gözler önüne seren önemli saptamalar içeriyor...

22 ₺

AYRINTI • TÜRKÇE KLASİK
ISBN: 978-605-314-276-8
9 786053 142768